

Git

Spis treści

Rozdział 1 Pierwsze kroki	5
1 Wprowadzenie do kontroli wersji	5
Lokalne systemy kontroli wersji	6
Scentralizowane systemy kontroli wersji	7
Rozproszone systemy kontroli wersji	8
2 Krótka historia Git.....	8
3 Podstawy Git.....	9
Migawki, nie różnice.....	9
Niemal każda operacja jest lokalna	11
Git ma wbudowane mechanizmy spójności danych	11
Standardowo Git wyłącznie dodaje nowe dane.....	12
4 Instalacja Git	12
Instalacja ze źródeł	12
Instalacja w systemie Linux	13
Instalacja na komputerze Mac	13
Instalacja w systemie Windows.....	14
Trzy stany.....	14
5 Wstępna konfiguracja Git.....	16
Twoja tożsamość	16
Edytor	17
Narzędzie obsługi różnic.....	17
Sprawdzanie ustawień.....	17
6 Uzyskiwanie pomocy	17
7 Podsumowanie	18
Rozdział 2 Podstawy Gita	18
1 Pierwsze repozytorium Gita	18
Inicjalizacja Gita w istniejącym katalogu	18
Klonowanie istniejącego repozytorium.....	19
2 Rejestrowanie zmian w repozytorium.....	20
Sprawdzanie stanu twoich plików	20

Śledzenie nowych plików	21
Dodawanie zmodyfikowanych plików do poczekalni.....	22
Ignorowanie plików	23
Podgląd zmian w poczekalni i poza nią	24
Zatwierdzanie zmian.....	26
Pomijanie poczekalni.....	27
Usuwanie plików	28
Przenoszenie plików	29
3 Podgląd historii rewizji	30
Ograniczanie wyniku historii	34
Wizualizacja historii w interfejsie graficznym	35
4 Cofanie zmian	36
Poprawka do ostatniej rewizji	36
Usuwanie pliku z poczekalni.....	37
Cofanie zmian w zmodyfikowanym pliku	38
5 Praca ze zdalnym repozytorium	38
Wyświetlanie zdalnych repozytoriów	39
Dodawanie zdalnych repozytoriów	39
Pobieranie i wciąganie zmian ze zdalnych repozytoriów (polecenia fetch i pull)	40
Wypychanie zmian na zewnątrz.....	41
Inspekcja zdalnych zmian	41
Usuwanie i zmiana nazwy zdalnych repozytoriów	42
6 Tagowanie (etykietowanie)	42
Listowanie etykiet.....	43
Tworzenie etykiet	43
Etykiety opisane	43
Podpisane etykiety	44
Etykiety lekkie.....	44
Weryfikowanie etykiet	45
Etykietowanie historii.....	45
Współdzielenie etykiet	46
7 Sztuczki i kruczki	47
Auto-upełnianie	47
Alias.....	48

8 Podsumowanie	49
Rozdział 3 Gałęzie Gita	49
1 Czym jest gałąź	49
2 Podstawy rozgałęziania i scalania.....	55
Podstawy rozgałęziania	56
Podstawy scalania	60
Podstawowe konflikty scalania	62
3 Zarządzanie gałęziami.....	64
4 Sposoby pracy z gałęziami	65
Gałęzie długodystansowe.....	65
Gałęzie tematyczne	66
5 Gałęzie zdalne.....	68
Wypychanie zmian	73
Gałęzie śledzące	74
Usuwanie zdalnych gałęzi.....	75
6 Zmiana bazy.....	75
Typowa zmiana bazy	75
Ciekawsze operacje zmiany bazy.....	78
Zagrożenia operacji zmiany bazy.....	80
7 Podsumowanie	83
Rozdział 4 Git na serwerze	84
1 Protokoły	84
Protokół lokalny.....	85
Protokół SSH	86
Protokół Git	87
Protokół HTTP/S	88
2 Uruchomienie Git na serwerze.....	89
Umieszczanie czystego repozytorium na serwerze.....	89
Prosta konfiguracja.....	90
3 Generacja pary kluczy SSH.....	91
4 Konfiguracja serwera.....	92
5 Dostęp publiczny	94
6 GitWeb.....	95
7 Gitosis	97

8 Gitolite	100
Instalacja.....	101
Dostosowywanie procesu instalacji	102
Plik konfiguracyjny i Kontrola Praw Dostępu	103
Zaawansowana kontrola dostępu z regułą "odmowy"	104
Ograniczenie wysyłania na podstawie zmian na plikach.....	105
Osobiste Gałęzie	105
Repozytoria "Wildcard"	105
Inne właściwości.....	106
9 Git Demon	106
10 Hosting Gita	108
GitHub	109
Konfigurowanie konta użytkownika	109
Tworzenie nowego repozytorium	111
Import z Subversion.....	113
Dodawanie Współpracowników.....	113
Twój projekt	115
Rozwidlanie projektu.....	115
Podsumowanie GitHub.....	116
11 Podsumowanie	116
Rozdział 5 Rozproszony Git.....	117
1 Rozproszone przepływy pracy	117
Scentralizowany przepływ pracy	117
Przepływ pracy z osobą integrującą zmiany	118
Przepływ pracy z dyktatorem i porucznikami.....	119
2 Wgrywanie zmian do projektu	120
Wskazówki wgrywania zmian.....	121
Małe prywatne zespoły	123
Prywatne zarządzane zespoły.....	129
Publiczny mały projekt	134
Duży publiczny projekt	138
Podsumowanie	140
3 Utrzymywanie projektu	140
Praca z gałęziami tematycznymi.....	141

Aplikowanie łat przychodzących e-mailem	141
Sprawdzanie zdalnych gałęzi	144
Ustalenie co zostało wprowadzone.....	145
Integrowanie otrzymanych zmian	146
Tagowanie Twoich Wersji.....	153
Generowanie numeru kompilacji	154
Przygotowywanie nowej wersji	155
Komenda Shortlog.....	155
4 Podsumowanie	155
Rozdział 6 Narzędzia Gita	156
1 Wskazywanie rewizji.....	156
Pojedyncze rewizje	156
Krótki SHA.....	156
KRÓTKA UWAGA NA TEMAT SHA-1.....	157
Odniesienie do gałęzi	157
Skróty do RefLog.....	158
Referencje przodków.....	159
Zakresy zmian	160
2 Interaktywne używanie przechowalni.....	162
Dodawanie i usuwanie plików z przechowalni.....	163
Dodawanie łat do przechowalni	165

Rozdział 1 Pierwsze kroki

Ten rozdział poświęcony jest pierwszym krokom z Git. Rozpoczyna się krótkim wprowadzeniem do narzędzi kontroli wersji, następnie przechodzi do instalacji i początkowej konfiguracji Git. Po przeczytaniu tego rozdziału powinieneś rozumieć w jakim celu Git został stworzony, dlaczego warto z niego korzystać oraz być przygotowany do używania go.

1 Wprowadzenie do kontroli wersji

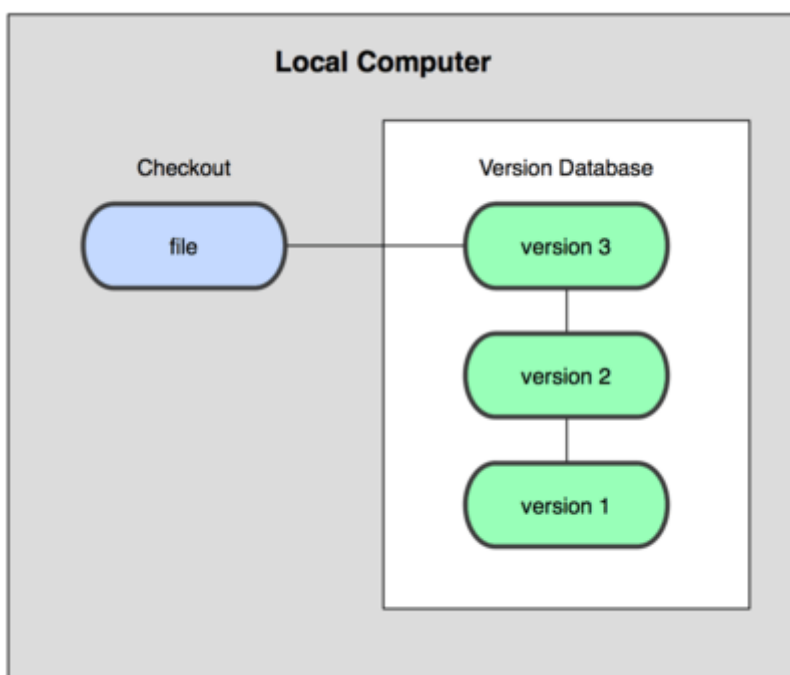
Czym jest kontrola wersji i dlaczego powinieneś się nią przejmować? System kontroli wersji śledzi wszystkie zmiany dokonywane na pliku (lub plikach) i umożliwia przywołanie dowolnej wcześniejszej wersji. Przykłady w tej książce będą śledziły zmiany w kodzie źródłowym, niemniej w ten sam sposób można kontrolować praktycznie dowolny typ plików.

Jeśli jesteś grafikiem lub projektantem WWW i chcesz zachować każdą wersję pliku graficznego lub układu witryny WWW (co jest wysoce prawdopodobne), to używanie systemu kontroli wersji (VCS-Version Control System) jest bardzo rozsądnym rozwiązaniem. Pozwala on przywrócić plik(i) do wcześniejszej wersji, odtworzyć stan całego projektu, porównać wprowadzone zmiany, dowiedzieć się kto jako ostatnio zmodyfikował część projektu powodującą problemy, kto i kiedy wprowadził daną modyfikację. Oprócz tego używanie VCS oznacza, że nawet jeśli popełnisz błąd lub stracisz część danych, naprawa i odzyskanie ich powinno być łatwe. Co więcej, wszystko to można uzyskać całkiem niewielkim kosztem.

Lokalne systemy kontroli wersji

Dla wielu ludzi preferowaną metodą kontroli wersji jest kopiowanie plików do innego katalogu (może nawet oznaczonego datą, jeśli są sprytni). Takie podejście jest bardzo częste ponieważ jest wyjątkowo proste, niemniej jest także bardzo podatne na błędy. Zbyt łatwo zapomnieć w jakim jest się katalogu i przypadkowo zmodyfikować błędny plik lub skopiować nie te dane.

Aby poradzić sobie z takimi problemami, programiści już dość dawno temu stworzyli lokalne systemy kontroli wersji, które składały się z prostej bazy danych w której przechowywane były wszystkie zmiany dokonane na śledzonych plikach (por. Rysunek 1-1).

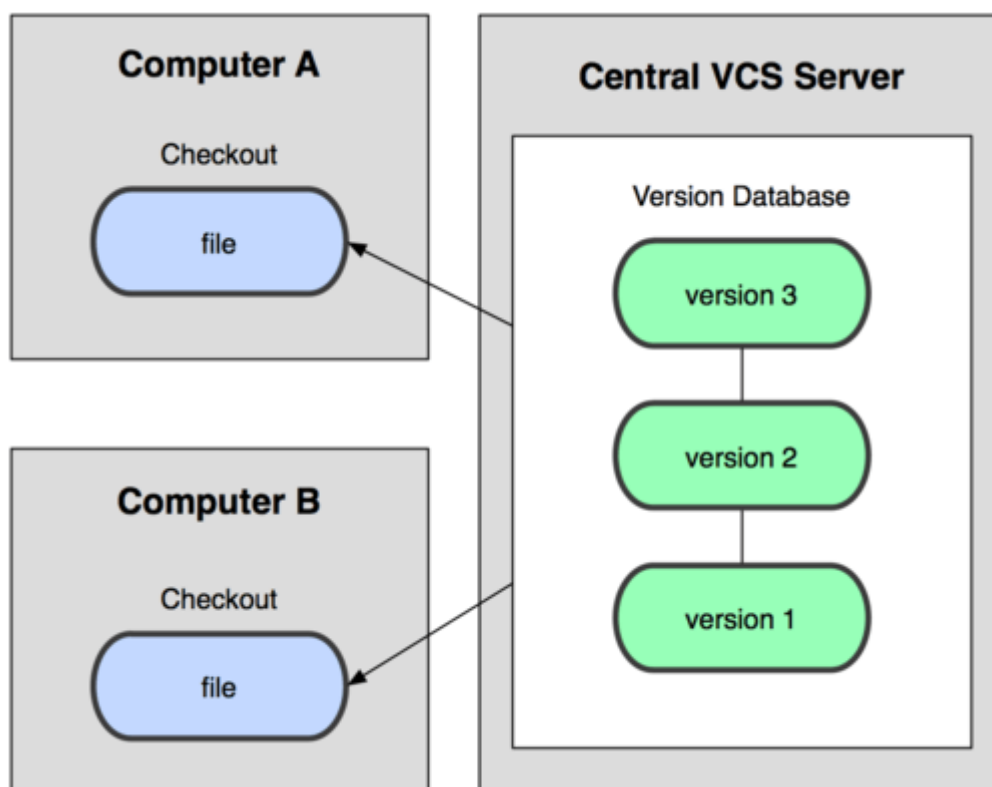

Rysunek 1-1. Diagram lokalnego systemu kontroli wersji.

Jednym z najbardziej popularnych narzędzi VCS był system rcs, który wciąż jest obecny na wielu dzisiejszych komputerach. Nawet w popularnym systemie operacyjnym Mac OS X rcs jest dostępny po zainstalowaniu Narzędzi Programistycznych (Developer Tools). Program ten działa zapisując, w specjalnym formacie na dysku, dane różnicowe (to jest zawierające jedynie różnice pomiędzy plikami) z każdej dokonanej modyfikacji. Używając tych danych jest w stanie przywołać stan pliku z dowolnego momentu.

Scentralizowane systemy kontroli wersji

Kolejnym poważnym problemem z którym można się spotkać jest potrzeba współpracy w rozwoju projektu z odrębnymi systemów. Aby poradzić sobie z tym problemem stworzono scentralizowane systemy kontroli wersji (CVCS - Centralized Version Control System). Systemy takie jak CVS, Subversion czy Perforce składają się z jednego serwera, który zawiera wszystkie pliki poddane kontroli wersji, oraz klientów którzy mogą się z nim łączyć i uzyskać dostęp do najnowszych wersji plików. Przez wiele lat był to standardowy model kontroli wersji (por. Rysunek 1-2).

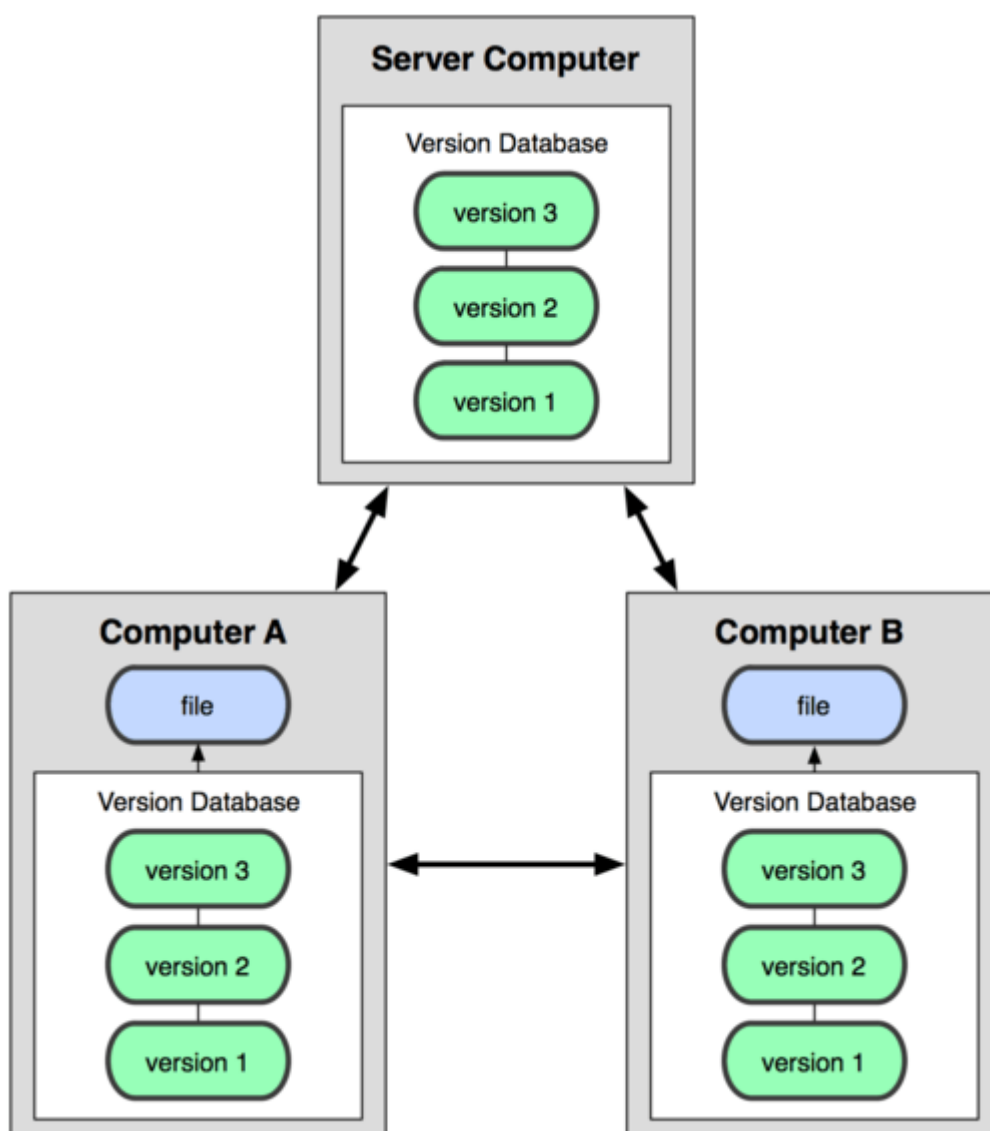
Rysunek 1-2. Diagram scentralizowanego systemu kontroli wersji.

Taki schemat posiada wiele zalet, szczególnie w porównaniu z VCS. Dla przykładu każdy może się zorientować co robią inni uczestnicy projektu. Administratorzy mają dokładną kontrolę nad uprawnieniami poszczególnych użytkowników. Co więcej systemy CVCS są także dużo łatwiejsze w zarządzaniu niż lokalne bazy danych u każdego z klientów.

Niemniej systemy te mają także poważne wady. Najbardziej oczywistą jest problem awarii centralnego serwera. Jeśli serwer przestanie działać na przykład na godzinę, to przez tę godzinę nikt nie będzie miał możliwości współpracy nad projektem, ani nawet zapisania zmian nad którymi pracował. Jeśli dysk twardy na którym przechowywana jest centralna baza danych zostanie uszkodzony, a nie tworzono żadnych kopii zapasowych, to można stracić absolutnie wszystko - całą historię projektu, może oprócz pojedynczych jego części zapisanych na osobistych komputerach niektórych użytkowników. Lokalne VCS mają ten sam problem - zawsze gdy cała historia projektu jest przechowywana tylko w jednym miejscu, istnieje ryzyko utraty większości danych.

Rozproszone systemy kontroli wersji

W ten sposób dochodzimy do rozproszonych systemów kontroli wersji (DVCS - Distributed Version Control System). W systemach DVCS (takich jak Git, Mercurial, Bazaar lub Darcs) klienci nie dostają dostępu jedynie do najnowszych wersji plików, ale w pełni kopiują całe repozytorium. Gdy jeden z serwerów, używanych przez te systemy do współpracy, ulegnie awarii, repozytorium każdego klienta może zostać po prostu skopiowane na ten serwer w celu przywrócenia go do pracy (por. Rysunek 1-3).

Rysunek 1-3. Diagram rozproszonego systemu kontroli wersji.

Co więcej, wiele z tych systemów dość dobrze radzi sobie z kilkoma zdalnymi repozytoriami, więc możliwa jest jednoczesna współpraca z różnymi grupami ludzi nad tym samym projektem. Daje to swobodę wykorzystania różnych schematów pracy, nawet takich które nie są możliwe w scentralizowanych systemach, na przykład modeli hierarchicznych.

2 Krótka historia Git

Jak z wieloma dobrymi rzeczami w życiu Git zaczął od odrobiny twórczej destrukcji oraz zażartych kontrowersji. Jądro Linuksa jest dość dużym projektem otwartego oprogramowania (ang. open source). Przez większą część życia tego projektu (1991-2002), zmiany w źródle były przekazywane jako łaty (ang. patches) i zarchiwizowane pliki. W roku 2002 projekt jądra Linuksa zaczął używać systemu DVCS BitKeeper.

W 2005 roku relacje pomiędzy wspólnotą rozwijającą jądro Linuksa, a firmą która stworzyła BitKeepera znacznie się pogorszyły, a pozwolenie na nieodpłatne używanie systemu zostało cofnięte. To skłoniło programistów pracujących nad jądrem (a w szczególności Linusa Torvaldsa, twórcę Linuksa) do stworzenia własnego systemu na podstawie wiedzy wyniesionej z używania BitKeepera. Do celów tego nowego systemu należały:

- Szybkość
- Prosta konstrukcja
- Silne wsparcie dla nieliniowego rozwoju (tysięcy równoległych gałęzi)
- Pełne rozproszenie
- Wydajna obsługa dużych projektów, takich jak jądro Linuksa (szybkość i rozmiar danych)

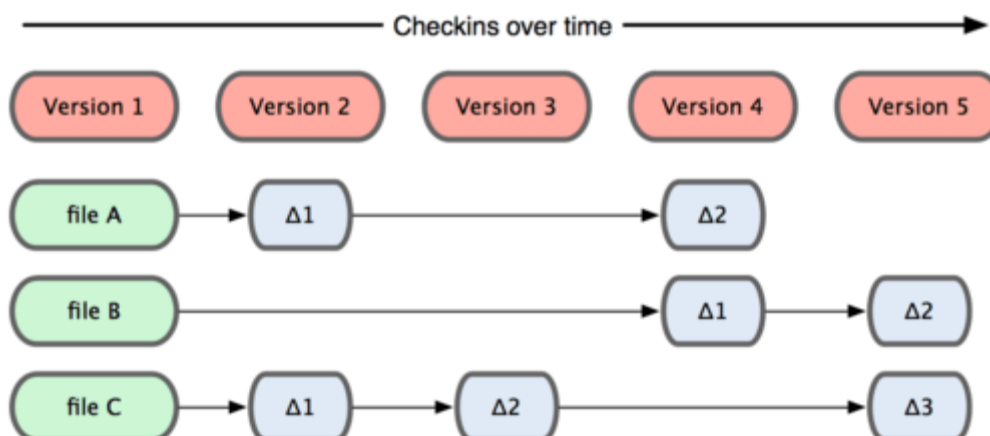
Od swoich narodzin w 2005 roku, Git ewoluował i ustabilizował się jako narzędzie łatwe w użyciu, jednocześnie zachowując wyżej wymienione cechy. Jest niewiarygodnie szybki, bardzo wydajny przy pracy z dużymi projektami i posiada niezwykle system gałęzi do nieliniowego rozwoju (patrz Rozdział 3).

3 Podstawy Git

Czym jest w skrócie Git? To jest bardzo istotna sekcja tej książki, ponieważ jeśli zrozumiesz czym jest Git i podstawy jego działania to efektywne używanie go powinno być dużo prostsze. Podczas uczenia się Git staraj się nie myśleć o tym co wiesz o innych systemach VCS, takich jak Subversion czy Perforce; pozwoli Ci to uniknąć subtelnych błędów przy używaniu tego narzędzia. Git przechowuje i traktuje informacje kompletnie inaczej niż te pozostałe systemy, mimo że interfejs użytkownika jest dość zbliżony. Rozumienie tych różnic powinno pomóc Ci w unikaniu błędów przy korzystaniu z Git.

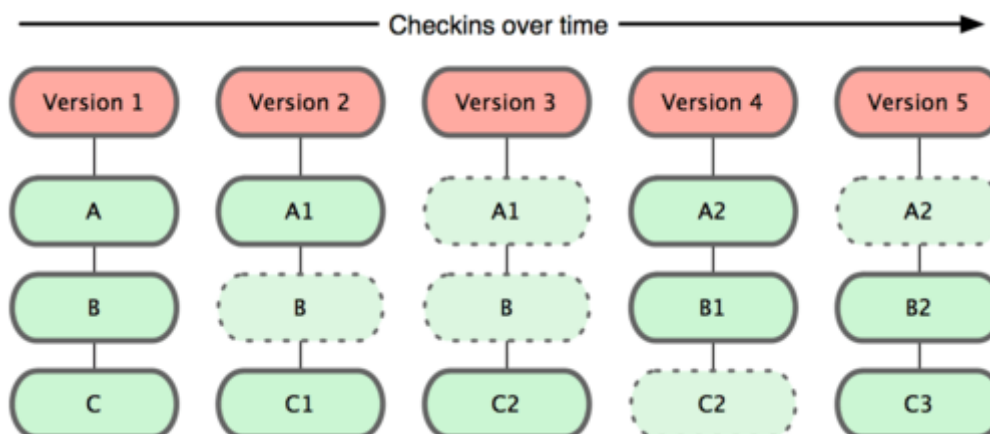
Migawki, nie różnice

Podstawową różnicą pomiędzy Git, a każdym innym systemem VCS (włączając w to Subversion) jest podejście Git do przechowywanych danych. Większość pozostałych systemów przechowuje informacje jako listę zmian na plikach. Systemy te (CVS, Subversion, Perforce, Bazaar i inne) traktują przechowywane informacje jako zbiór plików i zmian dokonanych na każdym z nich w okresie czasu. Obrazuje to Rysunek 1-4.

Rysunek 1-4. Inne system przechowują dane w postaci zmian do podstawowej wersji każdego z plików.

Git podchodzi do przechowywania danych w odmienny sposób. Traktuje on dane podobnie jak zestaw migawek (ang. snapshots) małego systemu plików. Za każdym razem jak stworzysz commit lub zapisujesz stan projektu, Git tworzy obraz przedstawiający to jak wyglądają wszystkie pliki w danym momencie i przechowuje referencję do tej migawki. W celu uzyskania dobrej wydajności, jeśli dany plik nie został zmieniony, Git nie zapisuje ponownie tego pliku, a tylko referencję do jego poprzedniej, identycznej wersji, która jest już zapisana. Git myśli o danych w sposób podobny do przedstawionego na Rysunku 1-5.

Rysunek 1-5. Git przechowuje dane jako migawki projektu w okresie czasu.

To jest istotna różnica pomiędzy Git i prawie wszystkimi innymi systemami VCS. Jej konsekwencją jest to, że Git rewiduje prawie wszystkie aspekty kontroli wersji, które pozostałe systemy po prostu kopiowały z poprzednich generacji. Powoduje także, że Git jest bardziej podobny do mini systemu plików ze zbudowanymi na nim potężnymi narzędziami, niż do zwykłego systemu VCS. Odkryjemy niektóre z zalet które zyskuje się poprzez myślenie o danych w ten sposób, gdy w trzecim rozdziale będziemy omawiać tworzenie gałęzi w Git.

Niemal każda operacja jest lokalna

Większość operacji w Git do działania wymaga jedynie dostępu do lokalnych plików i zasobów, lub inaczej – nie są potrzebne żadne dane przechowywane na innym komputerze w sieci. Jeśli jesteś przyzwyczajony do systemów CVCS, w których większość operacji posiada narzut związany z dostępem sieciowym, ten aspekt Git sprawi, że uwierzysz w bogów szybkości, którzy musieli obdarzyć Git nieziemskimi mocami. Ponieważ kompletna historia projektu znajduje się w całości na Twoim dysku, odnosi się wrażenie, że większość operacji działa niemal natychmiast.

Przykładowo, w celu przeglądu historii projektu, Git nie musi łączyć się z serwerem, aby pobrać historyczne dane - zwyczajnie odczytuje je wprost z lokalnej bazy danych. Oznacza to, że dostęp do historii jest niemal natychmiastowy. Jeśli chcesz przejrzeć zmiany wprowadzone pomiędzy bieżącą wersją pliku, a jego stanem sprzed miesiąca, Git może odnaleźć wersję pliku sprzed miesiąca i dokonać lokalnego porównania. Nie musi w tym celu prosić serwera o wygenerowanie różnicy, czy też o udostępnienie wcześniejszej wersji pliku.

Oznacza to również, że można zrobić prawie wszystko będąc poza zasięgiem sieci lub firmowego VPNa. Jeśli masz ochotę popracować w samolocie lub pociągu, możesz bez problemu zatwierdzać kolejne zmiany, by w momencie połączenia z siecią przesłać komplet zmian na serwer. Jeśli pracujesz w domu, a klient VPN odmawia współpracy, nie musisz czekać z pilnymi zmianami. W wielu innych systemach taki sposób pracy jest albo niemożliwy, albo co najmniej uciążliwy. Przykładowo w Perforce, nie możesz wiele zdziałać bez połączenia z serwerem; w Subversion, albo CVS możesz edytować pliki, ale nie masz możliwości zatwierdzania zmian w repozytorium (ponieważ nie masz do niego dostępu). Może nie wydaje się to wielkim problemem, ale zdziwisz się pewnie jak wielką stanowi to różnicę w sposobie pracy.

Git ma wbudowane mechanizmy spójności danych

Dla każdego obiektu Git wyliczana jest suma kontrolna przed jego zapisem i na podstawie tej sumy można od tej pory odwoływać się do danego obiektu. Oznacza to, że nie ma możliwości zmiany zawartości żadnego pliku, czy katalogu bez reakcji ze strony Git. Ta cecha wynika z wbudowanych, niskopoziomowych mechanizmów Git i stanowi integralną część jego filozofii. Nie ma szansy na utratę informacji, czy uszkodzenie zawartości pliku podczas przesyłania lub pobierania danych, bez możliwości wykrycia takiej sytuacji przez Git.

Mechanizmem, który wykorzystuje Git do wyznaczenia sumy kontrolnej jest tzw. skrót SHA-1. Jest to 40-znakowy łańcuch składający się z liczb szesnastkowych (0–9 oraz a–f), wyliczany na podstawie zawartości pliku lub struktury katalogu. Skrót SHA-1 wygląda mniej więcej tak:

```
24b9da6552252987aa493b52f8696cd6d3b00373
```

Pracując z Git będziesz miał styczność z takimi skrótami w wielu miejscach, ponieważ są one wykorzystywane cały czas. W rzeczywistości Git przechowuje wszystko nie pod postacią plików i ich nazw, ale we własnej bazie danych, w której kluczami są skróty SHA-1, a wartościami - zawartości plików, czy struktur katalogów.

Standardowo Git wyłącznie dodaje nowe dane

Wykonując pracę z Git, niemal zawsze jedynie dodajemy dane do bazy danych Git. Bardzo trudno jest zmusić system do zrobienia czegoś, z czego nie można się następnie wycofać, albo sprawić, by niejawnie skasował jakieś dane. Podobnie jak w innych systemach VCS, można stracić lub nadpisać zmiany, które nie zostały jeszcze zatwierdzone; ale po zatwierdzeniu migawki do Git, bardzo trudno jest stracić te zmiany, zwłaszcza jeśli regularnie pchasz własną bazę danych Git do innego repozytorium.

Ta cecha sprawia, że praca z Git jest czystą przyjemnością, ponieważ wiemy, że możemy eksperymentować bez ryzyka zepsucia czegokolwiek. Więcej szczegółów na temat sposobu przechowywania danych przez Git oraz na temat mechanizmów odzyskiwania danych, które wydają się być utracone, znajduje się w rozdziale 9, "Mechanizmy wewnętrzne".

4 Instalacja Git

Czas rozpocząć pracę z Git. Pierwszym krokiem jest instalacja. Można ją przeprowadzić na różne sposoby; po pierwsze można zainstalować Git ze źródeł, po drugie - można skorzystać z pakietu binarnego dla konkretnej platformy.

Instalacja ze źródeł

Jeśli masz taką możliwość, korzystne jest zainstalowanie Git ze źródeł, ponieważ w ten sposób dostajesz najnowszą wersję. Każda wersja Git zawiera zwykle użyteczne zmiany w interfejsie, zatem chęć skorzystania z najnowszych funkcji stanowi zwykle najlepszy powód by skompilować samodzielnie własną wersję Git. Jest to istotne także z tego powodu, że wiele dystrybucji Linuksa posiada stare wersje pakietów; zatem jeśli nie korzystasz z najświeższej dystrybucji, albo nie aktualizujesz jej nowszymi pakietami, instalacja ze źródeł to najlepsza metoda.

Aby zainstalować Git, potrzebne są następujące biblioteki: curl, zlib, openssl, expat oraz libiconv. Przykładowo, jeśli korzystasz z systemu, który posiada narzędzie yum (np. Fedora) lub apt-get (np. system oparty na Debianie), możesz skorzystać z następujących poleceń w celu instalacji zależności:

```
$ yum install curl-devel expat-devel gettext-devel \
  openssl-devel zlib-devel

$ apt-get install libcurl4-gnutls-dev libexpat1-dev gettext \
  libz-dev libssl-dev
```

Gdy wszystkie wymagane zależności zostaną zainstalowane, możesz pobrać najnowszą wersję Git ze strony:

```
http://git-scm.com/download
```

A następnie skompilować i zainstalować Git:

```
$ tar -zxf git-1.6.0.5.tar.gz
$ cd git-1.6.0.5
```

```
$ make prefix=/usr/local all
$ sudo make prefix=/usr/local install
```

Po instalacji masz również możliwość pobrania Git za pomocą samego Git:

```
$ git clone git://git.kernel.org/pub/scm/git/git.git
```

Instalacja w systemie Linux

Jeśli chcesz zainstalować Git w systemie Linux z wykorzystaniem pakietów binarnych, możesz to zrobić w standardowy sposób przy użyciu narzędzi zarządzania pakietami, specyficznych dla danej dystrybucji. Jeśli korzystasz z Fedory, możesz użyć narzędzia yum:

```
$ yum install git-core
```

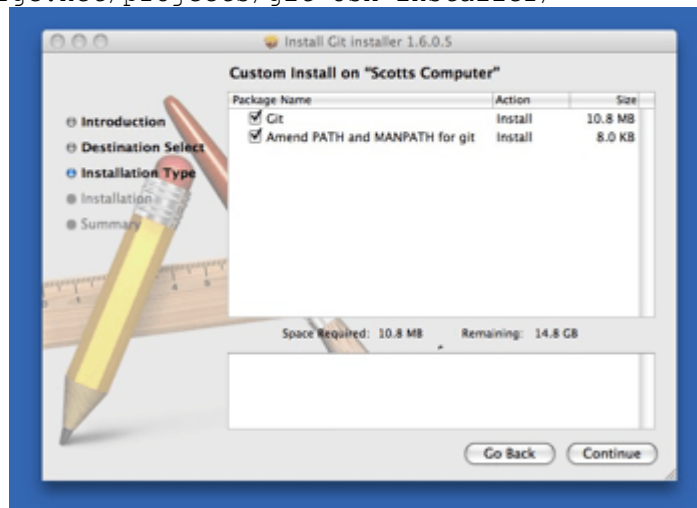
Jeśli korzystasz z dystrybucji opartej na Debianie (np. Ubuntu), użyj apt-get:

```
$ apt-get install git
```

Instalacja na komputerze Mac

Istnieją dwa proste sposoby instalacji Git na komputerze Mac. Najprostszym z nich jest użycie graficznego instalatora, którego można pobrać z witryny SourceForge (patrz Ekran 1-7):

<http://sourceforge.net/projects/git-osx-installer/>

Rysunek 1-7. Instalator Git dla OS X.

Innym prostym sposobem jest instalacja Git z wykorzystaniem MacPorts (<http://www.macports.org>). Jeśli masz zainstalowane MacPorts, zainstaluj Git za pomocą

```
$ sudo port install git-core +svn +doc +bash_completion +gitweb
```

Nie musisz instalować wszystkich dodatków, ale dobrym pomysłem jest dołączenie +svn w razie konieczności skorzystania z Git podczas pracy z repozytoriami Subversion (patrz Rozdział 8).

Instalacja w systemie Windows

Instalacja Git w systemie Windows jest bardzo prosta. Projekt msysGit posiada jedną z najprostszych procedur instalacji. Po prostu pobierz program instalatora z witryny GitHub i uruchom go:

`http://msysgit.github.com/`

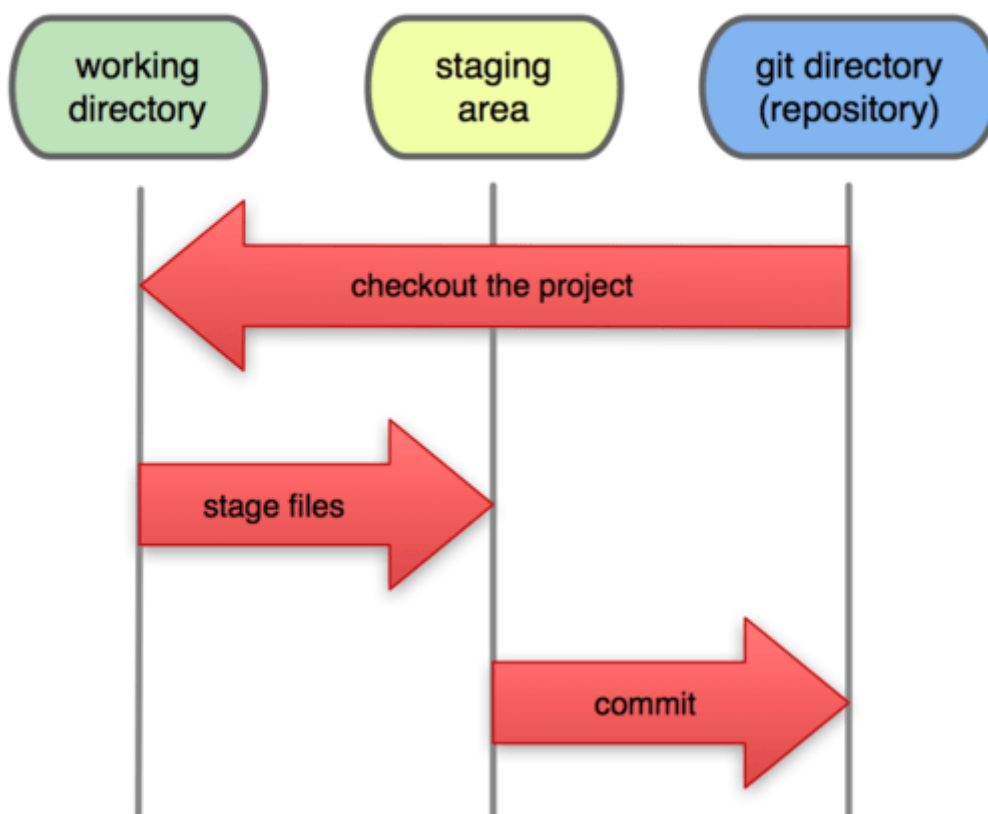
Po instalacji masz dostęp zarówno do wersji konsolowej, uruchamianej z linii poleceń (w tym do klienta SSH, który przyda się jeszcze później) oraz do standardowego GUI.

Trzy stany

Teraz uwaga. To jedna z najważniejszych spraw do zapamiętania jeśli chodzi o pracę z Git, jeśli dalszy proces nauki ma przebiegać sprawnie. Git posiada trzy stany, w których mogą znajdować się pliki: zatwierdzony, zmodyfikowany i śledzony. Zatwierdzony oznacza, że dane zostały bezpiecznie zachowane w Twojej lokalnej bazie danych. Zmodyfikowany oznacza, że plik został zmieniony, ale zmiany nie zostały wprowadzone do bazy danych. Śledzony - oznacza, że zmodyfikowany plik został przeznaczony do zatwierdzenia w bieżącej postaci w następnej operacji commit.

Z powyższego wynikają trzy główne sekcje projektu Git: katalog Git, katalog roboczy i przechowalnia (ang. staging area).

Local Operations

Rysunek 1-6. Katalog roboczy, przechowalnia, katalog git.

Katalog Git jest miejscem, w którym Git przechowuje własne metadane oraz obiektową bazę danych Twojego projektu. To najważniejsza część Git i to właśnie ten katalog jest kopiowany podczas klonowania repozytorium z innego komputera.

Katalog roboczy stanowi obraz jednej wersji projektu. Zawartość tego katalogu pobierana jest ze skompresowanej bazy danych zawartej w katalogu Git i umieszczana na dysku w miejscu, w którym można ją odczytać lub zmodyfikować.

Przechowalnia to prosty plik, zwykle przechowywany w katalogu Git, który zawiera informacje o tym, czego dotyczyć będzie następna operacja `commit`. Czasami można spotkać się z określeniem indeks, ale ostatnio przyjęło się odwoływać do niego właśnie jako przechowalnia.

Podstawowy sposób pracy z Git wygląda mniej więcej tak:

1. Dokonujesz modyfikacji plików w katalogu roboczym.
2. Oznaczasz zmodyfikowane pliki jako śledzone, dodając ich bieżący stan (migawkę) do przechowalni.
3. Dokonujesz zatwierdzenia (`commit`), podczas którego zawartość plików z przechowalni zapisywana jest jako migawka projektu w katalogu Git.

Jeśli jakaś wersja pliku znajduje się w katalogu git, uznaje się ją jako zatwierdzoną. Jeśli plik jest zmodyfikowany, ale został dodany do przechowalni, plik jest śledzony. Jeśli zaś plik jest zmodyfikowany od czasu ostatniego pobrania, ale nie został dodany do przechowalni, plik jest w stanie zmodyfikowanym. W rozdziale 2 dowiesz się więcej o wszystkich tych stanach oraz o tym jak wykorzystać je do ułatwienia sobie pracy lub jak zupełnie pominąć przechowalnię.

5 Wstępna konfiguracja Git

Teraz, gdy Git jest już zainstalowany w Twoim systemie, istotne jest wykonanie pewnych czynności konfiguracyjnych. Wystarczy to zrobić raz; konfiguracja będzie obowiązywać także po aktualizacji Git. Ustawienia można zmienić w dowolnym momencie jeszcze raz wykonując odpowiednie polecenia.

Git posiada narzędzie zwane `git config`, które pozwala odczytać, bądź zmodyfikować zmienne, które kontrolują wszystkie aspekty działania i zachowania Git. Zmienne te mogą być przechowywane w trzech różnych miejscach:

- plik `/etc/gitconfig`: Zawiera wartości zmiennych widoczne dla każdego użytkownika w systemie oraz dla każdego z ich repozytoriów. Jeśli dodasz opcję `--system` do polecenia `git config`, odczytane bądź zapisane zostaną zmienne z tej właśnie lokalizacji.
- plik `~/.gitconfig`: Lokalizacja specyficzna dla danego użytkownika. Za pomocą opcji `--global` można uzyskać dostęp do tych właśnie zmiennych.
- plik konfiguracyjny w katalogu git (tzn. `.git/config`) bieżącego repozytorium: zawiera konfigurację charakterystyczną dla tego konkretnego repozytorium. Każdy poziom ma priorytet wyższy niż poziom poprzedni, zatem wartości zmiennych z pliku `.git/config` przestaniąją wartości zmiennych z pliku `/etc/gitconfig`.

W systemie Windows, Git poszukuje pliku `.gitconfig` w katalogu `%HOME%` (`C:\Documents and Settings\%USERNAME%` w większości przypadków). Sprawdza również istnienie pliku `/etc/gitconfig`, choć w tym wypadku katalog ten jest katalogiem względnym do katalogu instalacji MSysGit.

Twoja tożsamość

Pierwszą rzeczą, którą warto wykonać po instalacji Git jest konfiguracja własnej nazwy użytkownika oraz adresu e-mail. Jest to ważne, ponieważ każda operacja zatwierdzenia w Git korzysta z tych informacji, które stają się integralną częścią zatwierdzeń przesyłanych i pobieranych później do i z serwera:

```
$ git config --global user.name "Jan Nowak"
$ git config --global user.email jannowak@example.com
```

Jeśli skorzystasz z opcji `--global` wystarczy, że taka konfiguracja zostanie dokonana jednorazowo. Git skorzysta z niej podczas każdej operacji wykonywanej przez Ciebie w danym systemie. Jeśli zaistnieje potrzeba zmiany tych informacji dla konkretnego projektu, można skorzystać z `git config` bez opcji `--global`.

Edytor

Teraz, gdy ustaliłeś swą tożsamość, możesz skonfigurować domyślny edytor tekstu, który zostanie uruchomiony, gdy Git będzie wymagał wprowadzenia jakiejś informacji tekstowej. Domyślnie Git skorzysta z domyślnego edytora systemowego, którym zazwyczaj jest Vi lub Vim. Jeśli wolisz korzystać z innego edytora, np. z Emacsa, uruchom następujące polecenie:

```
$ git config --global core.editor emacs
```

Narzędzie obsługi różnic

Warto również skonfigurować domyślne narzędzie do rozstrzygania różnic i problemów podczas edycji konfliktów powstałych w czasie operacji łączenia (ang. merge). Jeśli chcesz wykorzystywać w tym celu narzędzie vimdiff, użyj polecenia:

```
$ git config --global merge.tool vimdiff
```

Git zna narzędzia kdiff3, tkdiff, meld, xxdiff, emerge, vimdiff, gvimdiff, ecmerge, oraz opendiff. Możesz również użyć własnego narzędzia; rozdział 7 zawiera więcej informacji na ten temat.

Sprawdzanie ustawień

Jeśli chcesz sprawdzić bieżące ustawienia, wykonaj polecenie `git config --list`. Git wyświetli pełną konfigurację:

```
$ git config --list
user.name=Scott Chacon
user.email=schacon@gmail.com
color.status=auto
color.branch=auto
color.interactive=auto
color.diff=auto
...
```

Niektóre zmienne mogą pojawić się wiele razy, ponieważ Git odczytuje konfigurację z różnych plików (choćby z `/etc/gitconfig` oraz `~/.gitconfig`). W takim wypadku Git korzysta z ostatniej wartości dla każdej unikalnej zmiennej, którą znajdzie.

Można również sprawdzić jaka jest rzeczywista wartość zmiennej o konkretnej nazwie za pomocą polecenia `git config {zmienna}`:

```
$ git config user.name
Scott Chacon
```

6 Uzyskiwanie pomocy

Jeśli kiedykolwiek będziesz potrzebować pomocy podczas pracy z Git, istnieją trzy sposoby wyświetlenia strony podręcznika dla każdego z poleceń Git:

```
$ git help <polecenie>
```

```
$ git <polecenie> --help  
$ man git-<polecenie>
```

Przykładowo, pomoc dotyczącą konfiguracji można uzyskać wpisując:

```
$ git help config
```

Polecenia te mają tę przyjemną cechę, że można z nich korzystać w każdej chwili, nawet bez połączenia z Internetem. Jeśli standardowy podręcznik oraz niniejsza książka to za mało i potrzebna jest pomoc osobista, zawsze możesz sprawdzić kanał `#git` lub `#github` na serwerze IRC Freenode (irc.freenode.net). Kanały te są nieustannie oblegane przez setki osób, które mają duże doświadczenie z pracą z Git i często chętnie udzielają pomocy.

7 Podsumowanie

W tym momencie powinieneś posiadać podstawowy pogląd na to czym jest Git i czym różni się od scentralizowanych systemów kontroli wersji, do których być może jesteś przyzwyczajony. Powinieneś również mieć dostęp do działającej wersji Git na własnym komputerze, której konfiguracja została zainicjowana Twoimi danymi personalnymi. Nadszedł czas by poznać podstawy pracy z Git.

Rozdział 2 Podstawy Gita

Jeśli chcesz ograniczyć się do czytania jednego rozdziału, dobrze trafiłeś. Niniejszy rozdział obejmuje wszystkie podstawowe polecenia, które musisz znać, aby wykonać przeważającą część zadań, z którymi przyjdzie ci spędzić czas podczas pracy z Gitem. Po zapoznaniu się z rozdziałem powinieneś umieć samodzielnie tworzyć i konfigurować repozytoria, rozpoczynać i kończyć śledzenie plików, umieszczać zmiany w poczekalni oraz je zatwierdzać. Pokażemy ci także, jak skonfigurować Gita tak, aby ignorował pewne pliki oraz całe ich grupy według zadanego wzorca, szybko i łatwo cofać błędne zmiany, przeglądać historię swojego projektu, podglądać zmiany pomiędzy rewizjami, oraz jak wypychać je na serwer i stamtąd pobierać.

1 Pierwsze repozytorium Gita

Projekt Gita możesz rozpocząć w dwojaki sposób. Pierwsza metoda używa istniejącego projektu lub katalogu i importuje go do Gita. Druga polega na sklonowaniu istniejącego repozytorium z innego serwera.

Inicjalizacja Gita w istniejącym katalogu

Jeśli chcesz rozpocząć śledzenie zmian w plikach istniejącego projektu, musisz przejść do katalogu projektu i wykonać polecenie

```
$ git init
```

To polecenie stworzy nowy podkatalog o nazwie `.git`, zawierający wszystkie niezbędne pliki — szkielet repozytorium Gita. W tym momencie żadna część twojego

projektu nie jest jeszcze śledzona. (Zajrzyj do Rozdziału 9. aby dowiedzieć się, jakie dokładnie pliki są przechowywane w podkatalogu `.git`, który właśnie utworzyłeś).

Aby rozpocząć kontrolę wersji istniejących plików (w przeciwieństwie do pustego katalogu), najprawdopodobniej powinieneś rozpocząć ich śledzenie i utworzyć początkową rewizję. Możesz tego dokonać kilkoma poleceniami `add` (dodaj) wybierając pojedyncze pliki, które chcesz śledzić, a następnie zatwierdzając zmiany poleceniem `commit`:

```
$ git add *.c
$ git add README
$ git commit -m 'initial project version'
```

Za chwilę zobaczymy dokładnie, co wymienione polecenia robią. W tym jednak momencie masz już własne repozytorium Gita, śledzące wybrane pliki i zawierające pierwsze zatwierdzone zmiany (początkową rewizję).

Klonowanie istniejącego repozytorium

Jeżeli chcesz uzyskać kopię istniejącego już repozytorium Gita — na przykład projektu, w którym chciałbyś zacząć się udzielać i wprowadzać własne zmiany — polecenie, którego potrzebujesz to `clone`. Jeżeli znasz już inne systemy kontroli wersji, jak np. Subversion, zauważysz z pewnością, że w przypadku Gita używane polecenie to `clone` a nie `checkout`. Jest to istotne rozróżnienie — Git pobiera kopię niemalże wszystkich danych posiadanych przez serwer. Po wykonaniu polecenia `git clone` zostanie pobrana każda rewizja, każdego pliku w historii projektu. W praktyce nawet jeśli dysk serwera zostanie uszkodzony, możesz użyć któregośkolwiek z dostępnych klonów aby przywrócić serwer do stanu w jakim był w momencie klonowania (możesz utracić pewne hooki skonfigurowane na serwerze i tym podobne, ale wszystkie poddane kontroli wersji pliki będą spójne — zajrzyj do Rozdziału 4. aby poznać więcej szczegółów).

Repozytorium klonujesz używając polecenia `git clone [URL]`. Na przykład jeśli chcesz sklonować bibliotekę Rubiego do Gita o nazwie Grit, możesz to zrobić wywołując:

```
$ git clone git://github.com/schacon/grit.git
```

Tworzony jest katalog o nazwie „grit”, następnie wewnątrz niego inicjowany jest podkatalog `.git`, pobierane są wszystkie dane z repozytorium, a kopia robocza przełączona zostaje na ostatnią wersję. Jeśli wejdiesz do świeżo utworzonego katalogu `grit`, zobaczysz wewnątrz pliki projektu, gotowe do użycia i pracy z nimi. Jeśli chcesz sklonować repozytorium do katalogu o nazwie innej niż `grit`, możesz to zrobić podając w wierszu poleceń kolejną opcję:

```
$ git clone git://github.com/schacon/grit.git mygrit
```

Powyższe polecenie robi dokładnie to samo, co poprzednia, ale wszystkie pliki umieszcza w katalogu `mygrit`.

Git oferuje do wyboru zestaw różnych protokołów transmisji. Poprzedni przykład używa protokołu `git://`, ale możesz także spotkać `http(s)://` lub `uzytkownik@serwer:/sciezka.git`, używające protokołu SSH. W Rozdziale 4. omówimy

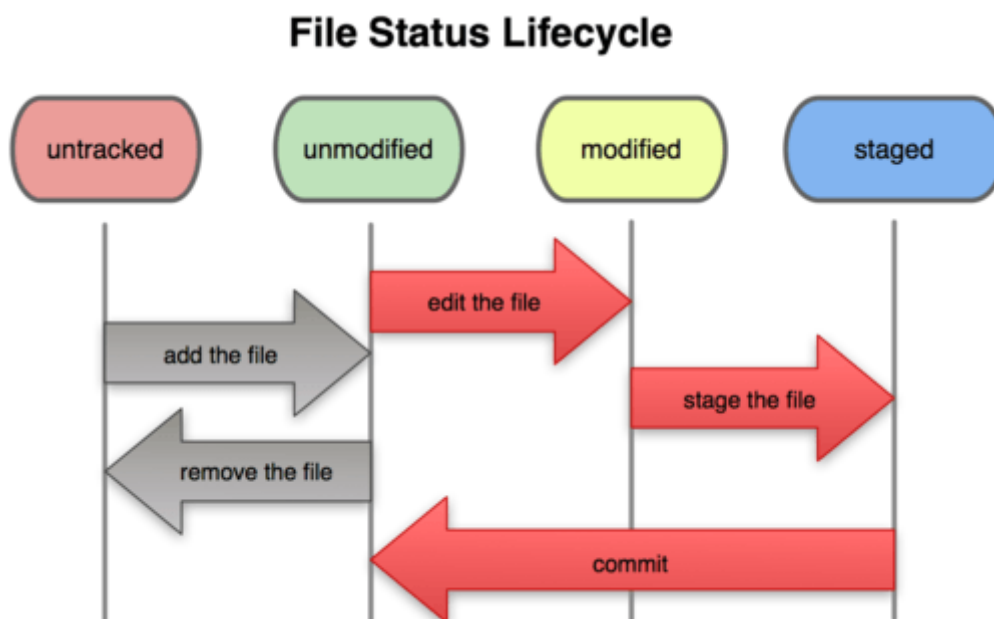
wszystkie dostępne możliwości konfiguracji dostępu do repozytorium Gita na serwerze oraz zalety i wady każdej z nich.

2 Rejestrowanie zmian w repozytorium

Posiadasz już repozytorium Gita i ostatnią wersję lub kopię roboczą wybranego projektu. Za każdym razem, kiedy po naniesieniu zmian projekt osiągnie stan, który chcesz zapamiętać, musisz nowe wersje plików zatwierdzić w swoim repozytorium.

Pamiętaj, że każdy plik w twoim katalogu roboczym może być w jednym z dwóch stanów: śledzony lub nieśledzony. Śledzone pliki to te, które znalazły się w ostatniej migawce; mogą być niezmodyfikowane, zmodyfikowane lub oczekiwać w poczekalni. Nieśledzone pliki to cała reszta — są to jakiegokolwiek pliki w twoim katalogu roboczym, które nie znalazły się w ostatniej migawce i nie znajdują się w poczekalni, gotowe do zatwierdzenia. Początkowo, kiedy klonujesz repozytorium, wszystkie twoje pliki będą śledzone i niezmodyfikowane, ponieważ dopiero co zostały wybrane i nie zmieniałeś jeszcze niczego.

Kiedy zmieniasz pliki, Git rozpoznaje je jako zmodyfikowane, ponieważ różnią się od ostatniej zatwierdzonej zmiany. Zmodyfikowane pliki umieszczasz w poczekalni, a następnie zatwierdzasz oczekujące tam zmiany i tak powtarza się cały cykl. Przedstawia go Diagram 2-1.

Rysunek 2-1. Cykl życia stanu twoich plików.

Sprawdzanie stanu twoich plików

Podstawowe narzędzie używane do sprawdzenia stanu plików to polecenie `git status`. Jeśli uruchomisz je bezpośrednio po sklonowaniu repozytorium, zobaczysz wynik podobny do poniższego:

```
$ git status
# On branch master
nothing to commit, working directory clean
```

Oznacza to, że posiadasz czysty katalog roboczy — innymi słowy nie zawiera on śledzonych i zmodyfikowanych plików. Git nie widzi także żadnych plików nieśledzonych, w przeciwnym wypadku wyświetliłby ich listę. W końcu polecenie pokazuje również gałąź, na której aktualnie pracujesz. Póki co, jest to zawsze master, wartość domyślna; nie martw się tym jednak teraz. Następny rozdział w szczegółach omawia gałęzie oraz odniesienia.

Powiedzmy, że dodajesz do repozytorium nowy, prosty plik README. Jeżeli nie istniał on wcześniej, po uruchomieniu `git status` zobaczysz go jako plik nieśledzony, jak poniżej:

```
$ vim README
$ git status
# On branch master
# Untracked files:
#   (use "git add <file>..." to include in what will be committed)
#
#   README
nothing added to commit but untracked files present (use "git add" to track)
```

Widać, że twój nowy plik README nie jest jeszcze śledzony, ponieważ znajduje się pod nagłówkiem „Untracked files” (Nieśledzone pliki) w informacji o stanie. Nieśledzony oznacza, że Git widzi plik, którego nie miałeś w poprzedniej migawce (zatwierdzonej kopii); Git nie zacznie umieszczać go w przyszłych migawkach, dopóki sam mu tego nie polecisz. Zachowuje się tak, by uchronić cię od przypadkowego umieszczenia w migawkach wyników działania programu lub innych plików, których nie miałeś zamiaru tam dodawać. W tym przypadku chcesz, aby README został uwzględniony, więc zacznijmy go śledzić.

Śledzenie nowych plików

Aby rozpocząć śledzenie nowego pliku, użyj polecenia `git add`. Aby zacząć śledzić plik README, możesz wykonać:

```
$ git add README
```

Jeśli uruchomisz teraz ponownie polecenie `status`, zobaczysz, że twój plik README jest już śledzony i znalazł się w poczekalni:

```
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#   new file:   README
#
```

Widać, że jest w poczekalni, ponieważ znajduje się pod nagłówkiem „Changes to be committed” (Zmiany do zatwierdzenia). Jeśli zatwierdzisz zmiany w tym momencie, jako migawka w historii zostanie zapisana wersja pliku z momentu wydania polecenia `git add`.

Być może pamiętasz, że po uruchomieniu `git init` wydałeś polecenie `git add` (pliki) — miało to na celu rozpoczęcie ich śledzenia. Polecenie `git add` bierze jako parametr ścieżkę do pliku lub katalogu; jeśli jest to katalog, polecenie dodaje wszystkie pliki z tego katalogu i podkatalogów.

Dodawanie zmodyfikowanych plików do poczekalni

Zmodyfikujmy teraz plik, który był już śledzony. Jeśli zmienisz śledzony wcześniej plik o nazwie `benchmarks.rb`, a następnie uruchomisz polecenie `status`, zobaczysz coś podobnego:

```
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#   new file:   README
#
# Changes not staged for commit:
#   (use "git add <file>..." to update what will be committed)
#
#   modified:   benchmarks.rb
#
```

Plik `benchmarks.rb` pojawia się w sekcji „Changes not staged for commit“ (Zmienione ale nie zaktualizowane), co oznacza, że śledzony plik został zmodyfikowany, ale zmiany nie trafiły jeszcze do poczekalni. Aby je tam wysłać, uruchom polecenie `git add` (jest to wielozadaniowe polecenie — używa się go do rozpoczynania śledzenia nowych plików, umieszczania ich w poczekalni, oraz innych zadań, takich jak oznaczanie rozwiązanych konfliktów scalania). Uruchom zatem `git add` by umieścić `benchmarks.rb` w poczekalni, a następnie ponownie wykonaj `git status`:

```
$ git add benchmarks.rb
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#   new file:   README
#   modified:   benchmarks.rb
#
```

Oba pliki znajdują się już w poczekalni i zostaną uwzględnione podczas kolejnego zatwierdzenia zmian. Załóżmy, że w tym momencie przypomniałeś sobie o dodatkowej małej zmianie, którą koniecznie chcesz wprowadzić do pliku `benchmarks.rb` jeszcze przed zatwierdzeniem. Otwierasz go zatem, wprowadzasz zmianę i jesteś gotowy do zatwierdzenia. Uruchom jednak `git status` raz jeszcze:

```
$ vim benchmarks.rb
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#   new file:   README
```

```
#   modified:   benchmarks.rb
#
# Changes not staged for commit:
#   (use "git add <file>..." to update what will be committed)
#
#   modified:   benchmarks.rb
#
```

Co do licha? Plik `benchmarks.rb` widnieje teraz jednocześnie w poczekalni i poza nią. Jak to możliwe? Okazuje się, że Git umieszcza plik w poczekalni dokładnie z taką zawartością, jak w momencie uruchomienia polecenia `git add`. Jeśli w tej chwili zatwierdzisz zmiany, zostanie użyta wersja `benchmarks.rb` dokładnie z momentu uruchomienia polecenia `git add`, nie zaś ta, którą widzisz w katalogu roboczym w momencie wydania polecenia `git commit`. Jeśli modyfikujesz plik po uruchomieniu `git add`, musisz ponownie użyć `git add`, aby najnowsze zmiany zostały umieszczone w poczekalni:

```
$ git add benchmarks.rb
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#   new file:   README
#   modified:   benchmarks.rb
#
```

Ignorowanie plików

Często spotkasz się z klasą plików, w przypadku których nie chcesz, by Git automatycznie dodawał je do repozytorium, czy nawet pokazywał je jako nieśledzone. Są to ogólnie pliki generowane automatycznie, takie jak dzienniki zdarzeń, czy pliki tworzone w czasie budowania projektu. W takich wypadkach tworzysz plik zawierający listę wzorców do nich pasujących i nazywasz go `.gitignore`. Poniżej znajdziesz przykładowy plik `.gitignore`:

```
$ cat .gitignore
*.[oa]
*~
```

Pierwsza linia mówi Gitowi, by ignorował pliki kończące się na `.o` lub `.a` — pliki obiektów i archiwa, które mogą być produktem kompilacji kodu. Druga linia mówi Gitowi, żeby pomijał również wszystkie pliki, które nazwy kończą się tyldą (`~`), której to używa wiele edytorów tekstu, takich jak Emacs, do oznaczania plików tymczasowych. Możesz też dołączyć katalog `log`, `tmp` lub `pid`, automatycznie wygenerowaną dokumentację itp. Zajęcie się plikiem `.gitignore` jeszcze przed przystąpieniem do pracy jest zwykle dobrym pomysłem i pozwoli ci uniknąć przypadkowego dodania do repozytorium Git niechcianych plików.

Zasady przetwarzania wyrażeń, które możesz umieścić w pliku `.gitignore` są następujące:

- Puste linie lub linie rozpoczynające się od `#` są ignorowane.
- Działają standardowe wyrażenia glob.
- Możesz zakończyć wyrażenie znakiem ukośnika (`/`) aby sprecyzować, że chodzi o katalog.
- Możesz negować wyrażenia rozpoczynając je wykrzyknikiem (`!`).

Wyrażenia glob są jak uproszczone wyrażenia regularne, używane przez powłokę. Gwiazdka (*) dopasowuje zero lub więcej znaków; [abc] dopasowuje dowolny znak znajdujący się wewnątrz nawiasu kwadratowego (w tym przypadku a, b lub c); znak zapytania (?) dopasowuje pojedynczy znak; nawias kwadratowy zawierający znaki rozdzielone myślnikiem ([0-9]) dopasowuje dowolny znajdujący się pomiędzy nimi znak (w tym przypadku od 0 do 9).

Poniżej znajdziesz kolejny przykład pliku .gitignore:

```
# komentarz — ta linia jest ignorowana
# żadnych plików .a
*.a
# ale uwzględniaj lib.a, pomimo ignorowania .a w linijce powyżej
!lib.a
# ignoruj plik TODO w katalogu głównym, ale nie podkatalog/TODO
/TODO
# ignoruj wszystkie pliki znajdujące się w katalogu build/
build/
# ignoruj doc/notatki.txt, ale nie doc/server/arch.txt
doc/*.txt
```

Podgląd zmian w poczekalni i poza nią

Jeśli polecenie `git status` jest dla ciebie zbyt nieprecyzyjne — chcesz wiedzieć, co dokładnie zmieniłeś, nie zaś, które pliki zostały zmienione — możesz użyć polecenia `git diff`. W szczegółach zajmiemy się nim później; prawdopodobnie najczęściej będziesz używał go aby uzyskać odpowiedź na dwa pytania: Co zmieniłeś, ale jeszcze nie trafiło do poczekalni? Oraz, co znajduje się już w poczekalni, a co za chwilę zostanie zatwierdzone? Choć `git status` bardzo ogólnie odpowiada na oba te pytania, `git diff` pokazuje, które dokładnie linie zostały dodane, a które usunięte — w postaci łatki.

Powiedzmy, że zmieniłeś i ponownie dodałeś do poczekalni plik README, a następnie zmodyfikowałeś plik `benchmarks.rb`, jednak bez umieszczania go wśród oczekujących. Jeśli uruchomisz teraz polecenie `status`, zobaczysz coś podobnego:

```
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#   new file:   README
#
# Changes not staged for commit:
#   (use "git add <file>..." to update what will be committed)
#
#   modified:   benchmarks.rb
#
```

Aby zobaczyć, co zmieniłeś ale nie wysłałeś do poczekalni, wpisz `git diff` bez żadnych argumentów:

```
$ git diff
diff --git a/benchmarks.rb b/benchmarks.rb
index 3cb747f..da65585 100644
--- a/benchmarks.rb
```



```

+++ b/benchmarks.rb
@@ -36,6 +36,10 @@ def main
    @commit.parents[0].parents[0].parents[0]
  end

+   run_code(x, 'commits 1') do
+     git.commits.size
+   end
+
  run_code(x, 'commits 2') do
    log = git.commits('master', 15)
    log.size
  end

```

Powyższe polecenie porównuje zawartość katalogu roboczego z tym, co znajduje się w poczekalni. Wynik pokaże ci te zmiany, które nie trafiły jeszcze do poczekalni.

Jeśli chcesz zobaczyć zawartość poczekalni, która trafi do repozytorium z najbliższym zatwierdzeniem, możesz użyć polecenia `git diff --cached`. (Git w wersji 1.6.1 i późniejszych pozwala użyć polecenia `git diff --staged`, które może być łatwiejsze do zapamiętania). To polecenie porówna zmiany z poczekalni z ostatnią migawką:

```

$ git diff --cached
diff --git a/README b/README
new file mode 100644
index 0000000..03902a1
--- /dev/null
+++ b/README2
@@ -0,0 +1,5 @@
+grit
+ by Tom Preston-Werner, Chris Wanstrath
+ http://github.com/mojombo/grit
+
+Grit is a Ruby library for extracting information from a Git repository

```

Istotnym jest, że samo polecenie `git diff` nie pokazuje wszystkich zmian dokonanych od ostatniego zatwierdzenia — jedynie te, które nie trafiły do poczekalni. Może być to nieco mylące, ponieważ jeżeli wszystkie twoje zmiany są już w poczekalni, wynik `git diff` będzie pusty.

Jeszcze jeden przykład — jeżeli wyślesz do poczekalni plik `benchmarks.rb`, a następnie zmodyfikujesz go ponownie, możesz użyć `git status`, by obejrzeć zmiany znajdujące się w poczekalni, jak i te poza nią:

```

$ git add benchmarks.rb
$ echo '# test line' >> benchmarks.rb
$ git status
# On branch master
#
# Changes to be committed:
#
#   modified:   benchmarks.rb
#
# Changes not staged for commit:
#
#   modified:   benchmarks.rb
#

```

Teraz możesz użyć `git diff`, by zobaczyć zmiany spoza poczekalni

```
$ git diff
diff --git a/benchmarks.rb b/benchmarks.rb
index e445e28..86b2f7c 100644
--- a/benchmarks.rb
+++ b/benchmarks.rb
@@ -127,3 +127,4 @@ end
  main()

  ##pp Grit::GitRuby.cache_client.stats
  +# test line
```

oraz `git diff --cached`, aby zobaczyć zmiany wysłane dotąd do poczekalni:

```
$ git diff --cached
diff --git a/benchmarks.rb b/benchmarks.rb
index 3cb747f..e445e28 100644
--- a/benchmarks.rb
+++ b/benchmarks.rb
@@ -36,6 +36,10 @@ def main
    @commit.parents[0].parents[0].parents[0]
  end

+  run_code(x, 'commits 1') do
+    git.commits.size
+  end
+
  run_code(x, 'commits 2') do
    log = git.commits('master', 15)
    log.size
```

Zatwierdzanie zmian

Teraz, kiedy twoja poczekalnia zawiera dokładnie to, co powinna, możesz zatwierdzić swoje zmiany. Pamiętaj, że wszystko czego nie ma jeszcze w poczekalni — każdy plik, który utworzyłeś lub zmodyfikowałeś, a na którym później nie uruchomiłeś polecenia `git add` — nie zostanie uwzględnione wśród zatwierdzanych zmian. Pozostanie wyłącznie w postaci zmodyfikowanych plików na twoim dysku.

W tym wypadku, kiedy ostatnio uruchamiałeś `git status`, zobaczyłeś, że wszystkie twoje zmiany są już w poczekalni, więc jesteś gotowy do ich zatwierdzenia. Najprostszy sposób zatwierdzenia zmian to wpisanie `git commit`:

```
$ git commit
```

Zostanie uruchomiony wybrany przez ciebie edytor tekstu. (Wybiera się go za pośrednictwem zmiennej środowiskowej `$EDITOR` — zazwyczaj jest to `vim` lub `emacs`, możesz jednak wybrać własną aplikację używając polecenia `git config --global core.editor`, które poznałeś w Rozdziale 1.).

Edytor zostanie otwarty z następującym tekstem (poniższy przykład pokazuje ekran Vim'a):

```
# Please enter the commit message for your changes. Lines starting
# with '#' will be ignored, and an empty message aborts the commit.
```

```
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#       new file:   README
#       modified:   benchmarks.rb
~
~
~
".git/COMMIT_EDITMSG" 10L, 283C
```

Jak widzisz, domyślny opis zmian zawiera aktualny wynik polecenia `git status` w postaci komentarza oraz jedną pustą linię na samej górze. Możesz usunąć komentarze i wpisać własny opis, lub pozostawić je, co pomoże zapamiętać zakres zatwierdzonych zmian. (Aby uzyskać jeszcze precyzyjniejsze przypomnienie, możesz przekazać do `git commit` parametr `-v`. Jeśli to zrobisz, do komentarza trafią również poszczególne zmodyfikowane wiersze, pokazując, co dokładnie zrobiłeś.). Po opuszczeniu edytora, Git stworzy nową migawkę opatrzoną twoim opisem zmian (uprzednio usuwając z niego komentarze i podsumowanie zmian).

Alternatywnie opis rewizji możesz podać już wydając polecenie `commit`, poprzedzając go flagą `-m`, jak poniżej:

```
$ git commit -m "Story 182: Fix benchmarks for speed"
[master]: created 463dc4f: "Fix benchmarks for speed"
 2 files changed, 3 insertions(+), 0 deletions(-)
 create mode 100644 README
```

Właśnie zatwierdziłeś swoje pierwsze zmiany! Sama operacja rewizji zwróciła dodatkowo garść informacji, między innymi, gałąź do której dorzuciłeś zmiany (`master`), ich sumę kontrolną SHA-1 (`463dc4f`), ilość zmienionych plików oraz statystyki dodanych i usuniętych linii kodu.

Pamiętaj, że operacja `commit` zapamiętała migawkę zmian z poczekalni. Wszystko czego nie dodałeś do poczekalni, ciągle czeka zmienione w swoim miejscu - możesz to uwzględnić przy następnym zatwierdzaniu zmian. Każdorazowe wywołanie polecenia `git commit` powoduje zapamiętanie migawki projektu, którą możesz następnie odtworzyć albo porównać do innej migawki.

Pomijanie poczekalni

Chociaż poczekalnia może być niesamowicie przydatna przy ustalaniu rewizji dokładnie takich, jakimi chcesz je mieć później w historii, czasami możesz uznać ją za odrobinę zbyt skomplikowaną aniżeli wymaga tego twoja praca. Jeśli chcesz pominąć poczekalnię, Git udostępnia prosty skrót. Po dodaniu do składni polecenia `git commit` opcji `-a` każdy zmieniony plik, który jest już śledzony, automatycznie trafi do poczekalni, dzięki czemu pominiesz część `git add`:

```
$ git status
# On branch master
#
# Changes not staged for commit:
#
```

```
#    modified:   benchmarks.rb
#
$ git commit -a -m 'added new benchmarks'
[master 83e38c7] added new benchmarks
1 files changed, 5 insertions(+), 0 deletions(-)
```

Zauważ, że w tym wypadku przed zatwierdzeniem zmian i wykonaniem rewizji nie musiałeś uruchamiać `git add` na pliku `banckmark.rb`.

Usuwanie plików

Aby usunąć plik z Gita, należy go najpierw wyrzucić ze zbioru plików śledzonych, a następnie zatwierdzić zmiany. Służy do tego polecenie `git rm`, które dodatkowo usuwa plik z katalogu roboczego. Nie zobaczysz go już zatem w sekcji plików nieśledzonych przy następnej okazji.

Jeżeli po prostu usuniesz plik z katalogu roboczego i wykonasz polecenie `git status` zobaczysz go w sekcji "Zmienione ale nie zaktualizowane" (Changes not staged for commit) (czyli, poza poczekalnią):

```
$ rm grit.gemspec
$ git status
# On branch master
#
# Changes not staged for commit:
#   (use "git add/rm <file>..." to update what will be committed)
#
#       deleted:    grit.gemspec
#
```

W dalszej kolejności, uruchomienie `git rm` doda do poczekalni operację usunięcia pliku:

```
$ git rm grit.gemspec
rm 'grit.gemspec'
$ git status
# On branch master
#
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#       deleted:    grit.gemspec
#
```

Przy kolejnej rewizji, plik zniknie i nie będzie dłużej śledzony. Jeśli zmodyfikowałeś go wcześniej i dodałeś już do indeksu oczekujących zmian, musisz wymusić usunięcie opcją `-f`. Spowodowane jest to wymogami bezpieczeństwa, aby uchronić cię przed usunięciem danych, które nie zostały jeszcze zapamiętane w żadnej migawce i które później nie będą mogły być odtworzone z repozytorium Gita.

Kolejną przydatną funkcją jest możliwość zachowywania plików w drzewie roboczym ale usuwania ich z poczekalni. Innymi słowy, możesz chcieć trzymać plik na dysku ale nie chcieć, żeby Git go dalej śledził. Jest to szczególnie przydatne w sytuacji kiedy zapomniałeś dodać czegoś do `.gitignore` i przez przypadek umieściłeś w poczekalni np. duży plik

dziennika lub garść plików .a. Wystarczy wówczas wywołać polecenie `rm` wraz opcją `--cached`:

```
$ git rm --cached readme.txt
```

Do polecenia `git -rm` możesz przekazywać pliki, katalogi lub wyrażenia glob - możesz na przykład napisać coś takiego:

```
$ git rm log/\*.log
```

Zwróć uwagę na odwrotny ukośnik (`\`) na początku `*`. Jest on niezbędny gdyż Git dodatkowo do tego co robi powłoka, sam ewaluuje sobie nazwy plików. Przywołane polecenie usuwa wszystkie pliki z rozszerzeniem `.log`, znajdujące się w katalogu `log/`. Możesz także wywołać następujące polecenie:

```
$ git rm \*~
```

Usuwa ona wszystkie pliki, które kończą się tyldą `~`.

Przenoszenie plików

W odróżnieniu do wielu innych systemów kontroli wersji, Git nie śledzi bezpośrednio przesunięć plików. Nie przechowuje on żadnych metadanych, które mogłyby mu pomóc w rozpoznawaniu operacji zmiany nazwy śledzonych plików. Jednakże, Git jest całkiem sprytny jeżeli chodzi o rozpoznawanie tego po fakcie - zajmiemy się tym tematem odrobinę dalej.

Nieco mylący jest fakt, że Git posiada polecenie `mv`. Służy ono do zmiany nazwy pliku w repozytorium, np.

```
$ git mv file_from file_to
```

W rzeczywistości, uruchomienie takiego polecenia spowoduje, że Git zapamięta w poczekalni operację zmiany nazwy - możesz to sprawdzić wyświetlając wynik operacji `status`:

```
$ git mv README.txt README
$ git status
# On branch master
# Your branch is ahead of 'origin/master' by 1 commit.
#
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#       renamed:    README.txt -> README
#
```

Jest to równoważne z uruchomieniem poleceń:

```
$ mv README.txt README
$ git rm README.txt
$ git add README
```

Git rozpozna w tym przypadku, że jest to operacja zmiany nazwy - nie ma zatem znaczenia, czy zmienisz ją w ten czy opisany wcześniej (`mv`) sposób. Jedyne realne różnice

polega na tym, że `mv` to jedno polecenie zamiast trzech - kwestia wygody. Co ważniejsze, samą nazwę możesz zmienić dowolnym narzędziem a resztą zajmą się już polecenia `add` i `rm` których musisz użyć przed zatwierdzeniem zmian.

3 Podgląd historii rewizji

Po kilku rewizjach, lub w przypadku sklonowanego repozytorium zawierającego już własną historię, przyjdzie czas, że będziesz chciał spojrzeć w przeszłość i sprawdzić dokonane zmiany. Najprostszym, a zarazem najsilniejszym, służącym do tego narzędziem jest `git log`.

Poniższe przykłady operują na moim, bardzo prostym, demonstracyjnym projekcie o nazwie `simplegit`. Aby go pobrać uruchom:

```
git clone git://github.com/schacon/simplegit-progit.git
```

Jeśli teraz uruchomisz na sklonowanym repozytorium polecenie `git log`, uzyskasz mniej więcej coś takiego:

```
$ git log
commit ca82a6dff817ec66f44342007202690a93763949
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Mon Mar 17 21:52:11 2008 -0700

    changed the version number

commit 085bb3bcb608e1e8451d4b2432f8ecbe6306e7e7
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Sat Mar 15 16:40:33 2008 -0700

    removed unnecessary test code

commit a11bef06a3f659402fe7563abf99ad00de2209e6
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Sat Mar 15 10:31:28 2008 -0700

    first commit
```

Domyślnie, polecenie `git log` uruchomione bez argumentów, listuje zmiany zatwierdzone w tym repozytorium w odwrotnej kolejności chronologicznej, czyli pokazując najnowsze zmiany w pierwszej kolejności. Jak widzisz polecenie wyświetliło zmiany wraz z ich sumą kontrolną SHA-1, nazwiskiem oraz e-mailem autora, datą zapisu oraz notką zmiany.

Duża liczba opcji polecenia `git log` oraz ich różnorodność pozwalają na dokładne wybranie interesujących nas informacji. Za chwilę przedstawimy najważniejsze i najczęściej używane spośród nich.

Jedną z najprzydatniejszych opcji jest `-p`. Pokazuje ona różnice wprowadzone z każdą rewizją. Dodatkowo możesz użyć opcji `-2` aby ograniczyć zbiór do dwóch ostatnich wpisów:

```
$ git log -p -2
commit ca82a6dff817ec66f44342007202690a93763949
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Mon Mar 17 21:52:11 2008 -0700
```

changed the version number

```
diff --git a/Rakefile b/Rakefile
index a874b73..8f94139 100644
--- a/Rakefile
+++ b/Rakefile
@@ -5,7 +5,7 @@ require 'rake/gempackagetask'
spec = Gem::Specification.new do |s|
-   s.version    =   "0.1.0"
+   s.version    =   "0.1.1"
    s.author     =   "Scott Chacon"

commit 085bb3bcb608e1e8451d4b2432f8ecbe6306e7e7
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Sat Mar 15 16:40:33 2008 -0700
```

removed unnecessary test code

```
diff --git a/lib/simplegit.rb b/lib/simplegit.rb
index a0a60ae..47c6340 100644
--- a/lib/simplegit.rb
+++ b/lib/simplegit.rb
@@ -18,8 +18,3 @@ class SimpleGit
end

end
-
-
-if $0 == __FILE__
-   git = SimpleGit.new
-   puts git.show
-end
\ No newline at end of file
```

Opcja spowodowała wyświetlenie tych samych informacji z tą różnicą, że bezpośrednio po każdym wpisie został pokazywany tzw. diff, czyli różnica. Jest to szczególnie przydatne podczas recenzowania kodu albo szybkiego przeglądania zmian dokonanych przez twojego współpracownika. Dodatkowo możesz skorzystać z całej serii opcji podsumowujących wynik działania `git log`. Na przykład, aby zobaczyć skrócone statystyki każdej z zatwierdzonych zmian, użyj opcji `--stat`:

```
$ git log --stat
commit ca82a6dff817ec66f44342007202690a93763949
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Mon Mar 17 21:52:11 2008 -0700
```

changed the version number

```
Rakefile |      2 +-
1 files changed, 1 insertions(+), 1 deletions(-)

commit 085bb3bcb608e1e8451d4b2432f8ecbe6306e7e7
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Sat Mar 15 16:40:33 2008 -0700
```

removed unnecessary test code

```
lib/simplegit.rb |      5 ----
1 files changed, 0 insertions(+), 5 deletions(-)
```

```
commit a11bef06a3f659402fe7563abf99ad00de2209e6
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date: Sat Mar 15 10:31:28 2008 -0700
```

```
first commit
```

```
README          |      6 ++++++
Rakefile         |     23 ++++++
lib/simplegit.rb |     25 ++++++
3 files changed, 54 insertions(+), 0 deletions(-)
```

Jak widzisz, `--stat` wyświetlił pod każdym wpisem historii listę zmodyfikowanych plików, liczbę zmienionych plików oraz liczbę dodanych i usuniętych linii. Dodatkowo, opcja dołożyła podobne podsumowanie wszystkich informacji na samym końcu wyniku. Kolejnym bardzo przydatnym parametrem jest `--pretty`. Pokazuje on wynik polecenia `log` w nowym, innym niż domyślny formacie. Możesz skorzystać z kilku pre-definiowanych wariantów. Opcja `oneline` wyświetla każdą zatwierdzoną zmianę w pojedynczej linii, co szczególnie przydaje się podczas wyszukiwania w całym gąszczu zmian. Dodatkowo, `short`, `full` oraz `fuller` pokazują wynik w mniej więcej tym samym formacie ale odpowiednio z odrobiną więcej lub mniej informacji:

```
$ git log --pretty=oneline
ca82a6dff817ec66f44342007202690a93763949 changed the version number
085bb3bcb608e1e8451d4b2432f8ecbe6306e7e7 removed unnecessary test code
a11bef06a3f659402fe7563abf99ad00de2209e6 first commit
```

Najbardziej interesująca jest tutaj jednak opcja `format`. Pozwala ona określić własny wygląd i format informacji wyświetlanych poleceniem `log`. Funkcja przydaje się szczególnie podczas generowania tychże informacji do dalszego, maszynowego przetwarzania - ponieważ sam definiujesz ściśle format, wiesz, że nie zmieni się on wraz z kolejnymi wersjami Gita:

```
$ git log --pretty=format:"%h - %an, %ar : %s"
ca82a6d - Scott Chacon, 11 months ago : changed the version number
085bb3b - Scott Chacon, 11 months ago : removed unnecessary test code
a11bef0 - Scott Chacon, 11 months ago : first commit
```

Tabela 2-1 pokazuje najprzydatniejsze opcje akceptowane przez `format`.

Opcja	Opis
%H	Suma kontrolna zmiany
%h	Skrócona suma kontrolna zmiany
%T	Suma kontrolna drzewa
%t	Skrócona suma kontrolna drzewa
%P	Sumy kontrolne rodziców
%p	Skrócone sumy kontrolne rodziców

Opcja	Opis
%an	Nazwisko autora
%ae	Adres e-mail autora
%ad	Data autora (format respektuje opcję -date=)
%ar	Względna data autora
%cn	Nazwisko zatwierdzającego zmiany
%ce	Adres e-mail zatwierdzającego zmiany
%cd	Data zatwierdzającego zmiany
%cr	Data zatwierdzającego zmiany, względna
%s	Temat

Pewnie zastanawiasz się jaka jest różnica pomiędzy *autorem* a *zatwierdzającym* zmiany. Autor to osoba, która oryginalnie stworzyła pracę a zatwierdzający zmiany to osoba, która ostatnia wprowadziła modyfikacje do drzewa. Jeśli zatem wysyłasz do projektu łatkę a następnie któryś z jego członków nanosi ją na projekt, oboje zastajecie zapisani w historii - ty jako autor, a członek zespołu jako osoba zatwierdzająca. Powiemy więcej o tym rozróżnieniu w rozdziale 5.

Wspomniana już wcześniej opcja `oneline` jest szczególnie przydatna w parze z z inną, a mianowicie, `--graph`. Tworzy ona mały, śliczny graf ASCII pokazujący historię gałęzi oraz scaleń, co w pełnej krasie można zobaczyć na kopii repozytorium Grita:

```
$ git log --pretty=format:"%h %s" --graph
* 2d3acf9 ignore errors from SIGCHLD on trap
* 5e3ee11 Merge branch 'master' of git://github.com/dustin/grit
|\
| * 420eac9 Added a method for getting the current branch.
* | 30e367c timeout code and tests
* | 5a09431 add timeout protection to grit
* | e1193f8 support for heads with slashes in them
|/
* d6016bc require time for xmlschema
* 11d191e Merge branch 'defunkt' into local
```

Są to jedynie podstawowe opcje formatowania wyjścia polecenia `git log` - jest ich znacznie więcej. Tabela 2-2 uwzględnia zarówno te które już poznałeś oraz inne, często wykorzystywane, wraz ze opisem każdej z nich.

Opcja	Opis
-------	------

Opcja	Opis
<code>-p</code>	Pokaż pod każdą zmianą powiązaną łatkę
<code>--stat</code>	Pokaż pod każdą zmianą statystyki zmodyfikowanych plików
<code>--shortstat</code>	Pokaż wyłącznie zmienione/wstawione/usunięte linie z polecenia <code>--stat</code>
<code>--name-only</code>	Pokaż pod każdą zmianą listę zmodyfikowanych plików
<code>--name-status</code>	Pokaż listę plików o dodanych/zmodyfikowanych/usuniętych informacjach.
<code>--abbrev-commit</code>	Pokaż tylko pierwsze kilka znaków (zamiast 40-tu) sumy kontrolnej SHA-1.
<code>--relative-date</code>	Pokaż datę w formacie względnym (np. 2 tygodnie temu)
<code>--graph</code>	Pokaż graf ASCII gałęzi oraz historię scaleń obok wyniku.
<code>--pretty</code>	Pokaż zatwierdzone zmiany w poprawionym formacie. Dostępne opcje obejmują <code>oneline</code> , <code>short</code> , <code>full</code> , <code>fuller</code> oraz <code>format</code> (gdzie określa własny format)

Ograniczanie wyniku historii

Jako dodatek do opcji formatowania, `git log` przyjmuje także zestaw parametrów ograniczających wynik do określonego podzbioru. Jeden z takich parametrów pokazaliśmy już wcześniej: opcja `-2`, która spowodowała pokazanie jedynie dwóch ostatnich rewizji. Oczywiście, możesz podać ich dowolną liczbę - `--<n>`, gdzie `n` jest liczbą całkowitą. Na co dzień raczej nie będziesz używał jej zbyt często, ponieważ Git domyślnie przekazuje wynik do narzędzia stronicującego, w skutek czego i tak jednocześnie widzisz tylko jedną jego stronę.

Inaczej jest z w przypadku opcji ograniczania w czasie takich jak `--since` (od) oraz `--until` (do) które są wyjątkowo przydatne. Na przykład, poniższe polecenie pobiera listę zmian dokonanych w ciągu ostatnich dwóch tygodni:

```
$ git log --since=2.weeks
```

Polecenie to obsługuje mnóstwo formatów - możesz uściślić konkretną datę (np. "2008-01-15") lub podać datę względną jak np. 2 lata 1 dzień 3 minuty temu.

Możesz także odfiltrować listę pozostawiając jedynie rewizje spełniające odpowiednie kryteria wyszukiwania. Opcja `--author` pozwala wybierać po konkretnym autorze, a opcja `--grep` na wyszukiwanie po słowach kluczowych zawartych w notkach zmian. (Zauważ, że jeżeli potrzebujesz określić zarówno autora jak i słowa kluczowe, musisz dodać opcję `--all-match` - w przeciwnym razie polecenie dopasuje jedynie wg jednego z kryteriów).

Ostatnią, szczególnie przydatną opcją, akceptowaną przez `git log` jako filtr, jest ścieżka. Możesz dzięki niej ograniczyć wynik wyłącznie do rewizji, które modyfikują podane pliki. Jest to zawsze ostatnia w kolejności opcja i musi być poprzedzona podwójnym myślnikiem `--`, tak żeby oddzielić ścieżki od pozostałych opcji.

W tabeli 2-3 znajduje się ta jak i kilka innych często używanych opcji.

Opcja	Opis
<code>- (n)</code>	Pokaż tylko ostatnie n rewizji.
<code>--since, --after</code>	Ogranicza rewizje do tych wykonanych po określonej dacie.
<code>--until, --before</code>	Ogranicza rewizje do tych wykonanych przed określoną datą.
<code>--author</code>	Pokazuje rewizje, których wpis autora pasuje do podanego.
<code>--committer</code>	Pokazuje jedynie te rewizje w których osoba zatwierdzająca zmiany pasuje do podanej.

Na przykład, żeby zobaczyć wyłącznie rewizje modyfikujące pliki testowe w historii plików źródłowych Git-a zatwierdzonych przez Junio Hamano, ale nie zespolonych w październiku 2008, możesz użyć następującego polecenia:

```
$ git log --pretty="%h - %s" --author=gitster --since="2008-10-01" \
  --before="2008-11-01" --no-merges -- t/
5610e3b - Fix testcase failure when extended attribute
acd3b9e - Enhance hold_lock_file_for_{update,append}()
f563754 - demonstrate breakage of detached checkout wi
d1a43f2 - reset --hard/read-tree --reset -u: remove un
51a94af - Fix "checkout --track -b newbranch" on detac
b0ad11e - pull: allow "git pull origin $something:$cur
```

Z prawie 20000 rewizji w historii kodu Gita, podane polecenie wyłowiło jedynie 6 spełniających zadane kryteria.

Wizualizacja historii w interfejsie graficznym

Do wyświetlania historii rewizji możesz także użyć narzędzi okienkowych - być może spodoba ci się na przykład napisany w Tcl/Tk program o nazwie `gitk`, który jest dystrybuowany wraz z Gitem. `Gitk` to proste narzędzie do wizualizacji wyniku polecenia `git log` i akceptuje ono prawie wszystkie, wcześniej wymienione, opcje filtrowania. Po uruchomieniu `gitk` z linii poleceń powinieneś zobaczyć okno podobne do widocznego na ekranie 2-2.

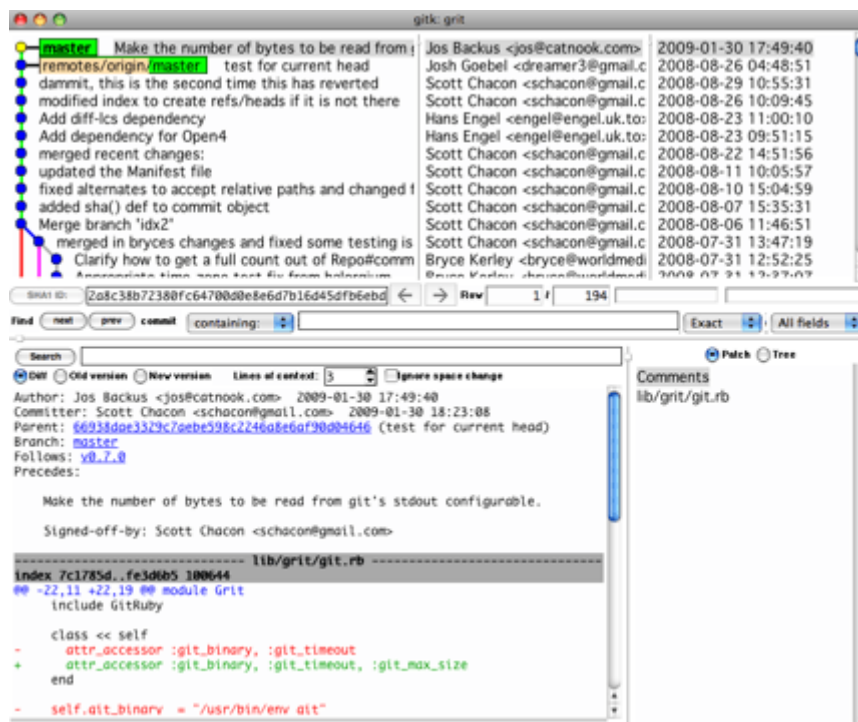

Figure 2-2. Graficzny interfejs programu gitk przedstawiający historię rewizji.

Historia wraz z grafem przodków znajduje się w górnej połowie okna. W dolnej części znajdziesz przeglądarkę różnic pokazującą zmiany wnoszone przez wybraną rewizję.

4 Cofanie zmian

Każdą z wcześniej wprowadzonych zmian możesz cofnąć w dowolnym momencie. Poniżej przyjrzymy się kilku podstawowym funkcjom cofającym modyfikacje. Musisz być jednak ostrożny ponieważ nie zawsze można cofnąć niektóre z tych cofnięć [FIXME]. Jest to jedno z niewielu miejsc w Gitcie, w których należy być naprawdę ostrożnym, gdyż można stracić bezpowrotnie część pracy.

Poprawka do ostatniej rewizji

Jeden z częstych przypadków to zbyt pochopne wykonanie rewizji i pominięcie w niej części plików, lub też pomyłka w notce do zmian. Jeśli chcesz poprawić wcześniejszą, błędną rewizję, wystarczy uruchomić `git commit` raz jeszcze, tym razem, z opcją `--amend` (popraw):

```
$ git commit --amend
```

Polecenie bierze zawartość poczekalni i zatwierdza jako dodatkowe zmiany. Jeśli niczego nie zmieniłeś od ostatniej rewizji (np. uruchomiłeś polecenie zaraz po poprzednim zatwierdzeniu zmian) wówczas twoja migawka się nie zmieni ale będziesz miał możliwość modyfikacji notki.

Jak zwykle zostanie uruchomiony edytor z załadowaną treścią poprzedniego komentarza. Edycja przebiega dokładnie tak samo jak zawsze, z tą różnicą, że na końcu zostanie nadpisana oryginalna treść notki.

Czas na przykład. Zatwierdziłeś zmiany a następnie zdałeś sobie sprawę, że zapomniałeś dodać do poczekalni pliku, który chciałeś oryginalnie umieścić w wykonanej rewizji. Wystarczy, że wykonasz następujące polecenie:

```
$ git commit -m 'initial commit'
$ git add forgotten_file
$ git commit --amend
```

Wszystkie trzy polecenia zakończą się jedną rewizją - druga operacja commit zastąpi wynik pierwszej.

Usuwanie pliku z poczekalni

Następne dwie sekcje pokazują jak zarządzać poczekalnią i zmianami w katalogu roboczym. Dobra wiadomość jest taka, że polecenie używane do określenia stanu obu obszarów przypomina samo jak cofnąć wprowadzone w nich zmiany. Na przykład, powiedzmy, że zmieniłeś dwa pliki i chcesz teraz zatwierdzić je jako dwie osobne rewizje, ale odruchowo wpisałeś `git add *` co spowodowało umieszczenie obu plików w poczekalni. Jak w takiej sytuacji usunąć stamtąd jeden z nich? Polecenie `git status` przypomni ci, że:

```
$ git add .
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#       modified:   README.txt
#       modified:   benchmarks.rb
#
```

Tekst znajdujący się zaraz pod nagłówkiem zmian do zatwierdzenia mówi "użyj `git reset HEAD <plik>...` żeby usunąć plik z poczekalni. Nie pozostaje więc nic innego jak zastosować się do porady i zastosować ją na pliku `benchmarks.rb`:

```
$ git reset HEAD benchmarks.rb
benchmarks.rb: locally modified
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#       modified:   README.txt
#
# Changes not staged for commit:
#   (use "git add <file>..." to update what will be committed)
#   (use "git checkout -- <file>..." to discard changes in working
directory)
#
#       modified:   benchmarks.rb
#
```

Polecenie wygląda odrobinę dziwnie, ale działa. Plik `benchmarks.rb` ciągle zawiera wprowadzone modyfikacje ale nie znajduje się już w poczekalni.

Cofanie zmian w zmodyfikowanym pliku

Co jeśli okaże się, że nie chcesz jednak zatrzymać zmian wykonanych w pliku `benchmarks.rb`? W jaki sposób łatwo cofnąć wprowadzone modyfikacje czyli przywrócić plik do stanu w jakim był po ostatniej rewizji (lub początkowym sklonowaniu, lub jakkolwiek dostał się do katalogu roboczego)? Z pomocą przybywa raz jeszcze polecenie `git status`. W ostatnim przykładzie, pliki będące poza poczekalnią wyglądają następująco:

```
# Changes not staged for commit:
#   (use "git add <file>..." to update what will be committed)
#   (use "git checkout -- <file>..." to discard changes in working
directory)
#
#       modified:   benchmarks.rb
#
```

Git konkretnie wskazuje jak pozbyć się dokonanych zmian (w każdym bądź razie robią to wersje Gita 1.6.1 i nowsze - jeśli posiadasz starszą, bardzo zalecamy aktualizację, która ułatwi ci korzystanie z programu). Zróbmy zatem co każe Git:

```
$ git checkout -- benchmarks.rb
$ git status
# On branch master
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#       modified:   README.txt
#
```

Możesz teraz przeczytać, że zmiany zostały cofnięte. Powinieneś sobie już także zdawać sprawę, że jest to dość niebezpieczne polecenie: wszelkie zmiany jakie wykonałeś w pliku przepadają - w rzeczy samej został on nadpisany poprzednią wersją. Nigdy nie używaj tego polecenia dopóki nie jesteś absolutnie pewny, że nie chcesz i nie potrzebujesz już danego pliku. Jeśli jedynie chcesz się go chwilowo pozbyć przyjrzymy się specjalnemu poleceniu schowka (stash) oraz gałęziom w kolejnych rozdziałach - są to generalnie znacznie lepsze sposoby.

Pamiętaj, że wszystko co zatwierdzasz do repozytorium Gita może zostać w niemalże dowolnym momencie odtworzone. Nawet rewizje, które znajdowały się w usuniętych gałęziach, albo rewizje nadpisane zatwierdzeniem poprawiającym `--amend` mogą być odtworzone (odzyskiwanie danych opisujemy w rozdziale 9). Jednakże, cokolwiek utraciłeś a nie było to nigdy wcześniej zatwierdzone do repozytorium, prawdopodobnie odeszło na zawsze.

5 Praca ze zdalnym repozytorium

Żeby móc współpracować za pośrednictwem Gita z innymi ludźmi, w jakimkolwiek projekcie, musisz nauczyć się zarządzać zdalnymi repozytoriami. Zdalne repozytorium to wersja twojego projektu utrzymywana na serwerze dostępnym poprzez Internet lub inną sieć.

Możesz mieć ich kilka, z których każde może być tylko do odczytu lub zarówno odczytu jak i zapisu. Współpraca w grupie zakłada zarządzanie zdalnymi repozytoriami oraz wypychanie zmian na zewnątrz i pobieranie ich w celu współdzielenia pracy/kodu. Zarządzanie zdalnymi repozytoriami obejmuje umiejętność dodawania zdalnych repozytoriów, usuwania ich jeśli nie są dłużej poprawne, zarządzania zdalnymi gałęziami oraz definiowania je jako śledzone lub nie, i inne. Zajmiemy się tym wszystkim w niniejszym rozdziale.

Wyświetlanie zdalnych repozytoriów

Aby zobaczyć obecnie skonfigurowane serwery możesz uruchomić polecenie `git remote`. Pokazuje ono skrócone nazwy wszystkich określonych przez ciebie serwerów. Jeśli sklonowałeś swoje repozytorium, powinieneś przynajmniej zobaczyć origin (źródło) - nazwa domyślna którą Git nadaje serwerowi z którego klonujesz projekt:

```
$ git clone git://github.com/schacon/ticgit.git
Initialized empty Git repository in /private/tmp/ticgit/.git/
remote: Counting objects: 595, done.
remote: Compressing objects: 100% (269/269), done.
remote: Total 595 (delta 255), reused 589 (delta 253)
Receiving objects: 100% (595/595), 73.31 KiB | 1 KiB/s, done.
Resolving deltas: 100% (255/255), done.
$ cd ticgit
$ git remote
origin
```

Dodanie parametru `-v` spowoduje dodatkowo wyświetlenie przypisanego do skrótu, pełnego, zapamiętanego przez Gita, adresu URL:

```
$ git remote -v
origin  git://github.com/schacon/ticgit.git
```

Jeśli posiadasz więcej niż jedno zdalne repozytorium polecenie wyświetli je wszystkie. Na przykład, moje repozytorium z Gritem wygląda następująco:

```
$ cd grit
$ git remote -v
bakdoor  git://github.com/bakdoor/grit.git
cho45    git://github.com/cho45/grit.git
defunkt  git://github.com/defunkt/grit.git
koke     git://github.com/koke/grit.git
origin   git@github.com:mojombo/grit.git
```

Oznacza to, że możesz szybko i łatwo pobrać zmiany z każdego z nich. Zauważ jednak, że tylko oryginalne źródło (origin) jest adresem URL SSH, więc jest jedynym do którego mogę wysyłać własne zmiany (w szczególach zajmiemy się tym tematem w rozdziale 4).

Dodawanie zdalnych repozytoriów

W poprzednich sekcjach jedynie wspomniałem o dodawaniu zdalnych repozytoriów, teraz pokażę jak to zrobić to samemu. Aby dodać zdalne repozytorium jako skrót, do którego z łatwością będziesz się mógł odnosić w przyszłości, uruchom polecenie `git remote add [skrót] [url]:`

```
$ git remote
origin
$ git remote add pb git://github.com/paulboone/ticgit.git
$ git remote -v
origin git://github.com/schacon/ticgit.git
pb git://github.com/paulboone/ticgit.git
```

Teraz możesz używać nazwy pb zamiast całego adresu URL. Na przykład, jeżeli chcesz pobrać wszystkie informacje, które posiada Paul, a których ty jeszcze nie masz, możesz uruchomić polecenie fetch wraz z parametrem pb:

```
$ git fetch pb
remote: Counting objects: 58, done.
remote: Compressing objects: 100% (41/41), done.
remote: Total 44 (delta 24), reused 1 (delta 0)
Unpacking objects: 100% (44/44), done.
From git://github.com/paulboone/ticgit
* [new branch]      master      -> pb/master
* [new branch]      ticgit      -> pb/ticgit
```

Główna gałąź (master) Paula jest dostępna lokalnie jako pb/master - możesz scalić ją do którejś z własnych gałęzi lub, jeśli chcesz, jedynie ją przejrzeć przełączając się do lokalnej gałęzi.

Pobieranie i wciąganie zmian ze zdalnych repozytoriów (polecenia fetch i pull)

Jak przed chwilą zobaczyłeś, aby uzyskać dane ze zdalnego projektu wystarczy uruchomić:

```
$ git fetch [nazwa-zdalnego-repozytorium]
```

Polecenie to sięga do zdalnego projektu i pobiera z niego wszystkie dane, których jeszcze nie masz. Po tej operacji, powinieneś mieć już odnośniki do wszystkich zdalnych gałęzi, które możesz teraz scalić z własnymi plikami lub sprawdzić ich zawartość. (Gałęziami oraz ich obsługą zajmiemy się w szczegółach w rozdziale 3).

Po sklonowaniu repozytorium automatycznie zostanie dodany skrót o nazwie origin wskazujący na oryginalną lokalizację. Tak więc, `git fetch origin` pobierze każdą nową pracę jaka została wypchnięta na oryginalny serwer od momentu sklonowania go przez ciebie (lub ostatniego pobrania zmian). Warto zauważyć, że polecenie fetch pobiera dane do lokalnego repozytorium - nie scala jednak automatycznie zmian z żadnym z twoich plików roboczych jak i w żaden inny sposób tych plików nie modyfikuje. Musisz scalić wszystkie zmiany ręcznie, kiedy będziesz już do tego gotowy.

Jeśli twoja gałąź lokalna jest ustawiona tak, żeby śledzić zdalną gałąź (więcej informacji na ten temat znajdziesz w następnej sekcji, rozdziale 3), wystarczy użyć polecenia `git pull`, żeby automatycznie pobrać dane (fetch) i je scalić (merge) z lokalnymi plikami. Może być to dla ciebie wygodniejsze; domyślnie, polecenie `git clone` ustawia twoją lokalną gałąź główną master tak, aby śledziła zmiany w zdalnej gałęzi master na serwerze z którego sklonowałeś repozytorium (zakładając, że zdalne repozytorium posiada gałąź master). Uruchomienie `git pull`, ogólnie mówiąc, pobiera dane z serwera na bazie którego oryginalnie stworzyłeś swoje repozytorium i próbuje automatycznie scalić zmiany z kodem roboczym nad którym aktualnie, lokalnie pracujesz.

Wypychanie zmian na zewnątrz

Jeśli doszedłeś z projektem do tego przyjemnego momentu, kiedy możesz i chcesz już podzielić się swoją pracą z innymi, wystarczy, że wypchniesz swoje zmiany na zewnątrz. Służące do tego polecenie jest proste `git push [nazwa-zdalnego-repo] [nazwa-gałęzi]`. Jeśli chcesz wypchnąć gałąź główną `master` na oryginalny serwer źródłowy `origin` (ponownie, klonowanie ustawia obie te nazwy - `master` i `origin` - domyślnie i automatycznie), możesz uruchomić następujące polecenie:

```
$ git push origin master
```

Polecenie zadziała tylko jeśli sklonowałeś repozytorium z serwera do którego masz prawo zapisu oraz jeśli nikt inny w międzyczasie nie wypchnął własnych zmian. Jeśli zarówno ty jak i inna osoba sklonowały dane w tym samym czasie, po czym ta druga osoba wypchnęła własne zmiany, a następnie ty próbujesz zrobić to samo z własnymi modyfikacjami, twoja próba zostanie od razu odrzucona. Będziesz musiał najpierw zespolić (pobrać i scalić) najnowsze zmiany ze zdalnego repozytorium zanim będziesz mógł wypchnąć własne. Więcej szczegółów na temat wypychania zmian dowiesz się z rozdziału 3.

Inspekcja zdalnych zmian

Jeśli chcesz zobaczyć więcej informacji o konkretnym zdalnym repozytorium, użyj polecenia `git remote show [nazwa-zdalnego-repo]`. Uruchamiając je z konkretnym skrótem, jak np. `origin`, zobaczysz mniej więcej coś takiego:

```
$ git remote show origin
* remote origin
  URL: git://github.com/schacon/ticgit.git
  Remote branch merged with 'git pull' while on branch master
    master
  Tracked remote branches
    master
    ticgit
```

Informacja zawiera adres URL zdalnego repozytorium oraz informacje o śledzonej gałęzi. Polecenie mówi także, że jeśli znajdujesz się w gałęzi `master` i uruchomisz polecenie `git pull`, zmiany ze zdalnego repozytorium zaraz po pobraniu automatycznie zostaną scalone z gałęzią `master` w twoim, lokalnym repozytorium. Polecenie listuje także wszystkie pobrane zdalne odnośniki.

Poniżej znajdziesz prosty przykład na który, pewnie w nieco innej wersji, ale sam się wkrótce natkniesz. Używając intensywnie Gita, możesz zobaczyć znacznie więcej informacji w wyniku działania polecenia `git remote show`:

```
$ git remote show origin
* remote origin
  URL: git@github.com:defunkt/github.git
  Remote branch merged with 'git pull' while on branch issues
    issues
  Remote branch merged with 'git pull' while on branch master
    master
  New remote branches (next fetch will store in remotes/origin)
    caching
```

```
Stale tracking branches (use 'git remote prune')
  libwalker
  walker2
Tracked remote branches
  acl
  apiv2
  dashboard2
  issues
  master
  postgres
Local branch pushed with 'git push'
  master:master
```

Przywołane polecenie pokazuje która gałąź zostanie automatycznie wypchnięta po uruchomieniu `git push` na poszczególnych gałęziach. Zobaczysz także, których zdalnych gałęzi z serwera jeszcze nie posiadasz, które z nich już masz ale z kolei nie ma ich już na serwerze oraz gałęzie, które zostaną automatycznie scalone po uruchomieniu `git pull`.

Usuwanie i zmiana nazwy zdalnych repozytoriów

Aby zmienić nazwę odnośnika, czyli skrótu przypisanego do repozytorium, w nowszych wersjach Gita możesz uruchomić `git remote rename`. Na przykład, aby zmienić nazwę `pb` na `paul`, wystarczy, że uruchomisz polecenie `git remote rename` w poniższy sposób:

```
$ git remote rename pb paul
$ git remote
origin
paul
```

Warto wspomnieć, że polecenie zmienia także nazwy zdalnych gałęzi. To co do tej pory było określane jako `pb/master` od teraz powinno być adresowane jako `paul/master`.

Jeśli z jakiegoś powodu chcesz usunąć odnośnik - przeniosłeś serwer czy dłużej nie korzystasz z konkretnego mirror-a, albo współpracownik nie udziela się już dłużej w projekcie - możesz skorzystać z `git remote rm`:

```
$ git remote rm paul
$ git remote
origin
```

6 Tagowanie (etykietowanie)

Podobnie jak większość systemów kontroli wersji, Git posiada możliwość etykietowania konkretnych, ważnych miejsc w historii. Ogólnie, większość użytkowników korzysta z tej możliwości do zaznaczania ważnych wersji kodu (np. wersja 1.0, itd.). Z tego rozdziału dowiesz się jak wyświetlać dostępne etykiety, jak tworzyć nowe oraz jakie rodzaje tagów rozróżniamy.

Listowanie etykiet

Wyświetlanie wszystkich dostępnych tagów w Gitcie jest bardzo proste. Wystarczy uruchomić `git tag`:

```
$ git tag
v0.1
v1.3
```

Polecenie wyświetla etykiety w porządku alfabetycznym; porządek w jakim się pojawiają nie ma jednak faktycznego znaczenia.

Możesz także wyszukiwać etykiety za pomocą wzorca. Na przykład, repozytorium kodu źródłowego Gita zawiera ponad 240 tagów. Jeśli interesuje cię np. wyłącznie seria 1.4.2, możesz ją wyszukać w następujący sposób:

```
$ git tag -l 'v1.4.2.*'
v1.4.2.1
v1.4.2.2
v1.4.2.3
v1.4.2.4
```

Tworzenie etykiet

Git używa 2 głównych rodzajów etykiet: lekkich i opisanych. Pierwsze z nich - lekkie - zachowują się mniej więcej tak jak gałąź, która się nie zmienia - jest to tylko wskaźnik do konkretnej rewizji. Z kolei, etykiety opisane są przechowywane jako pełne obiekty w bazie danych Gita. Są one opatrywane sumą kontrolną, zawierają nazwisko osoby etykietującej, jej adres e-mail oraz datę; ponadto, posiadają notkę etykiety, oraz mogą być podpisywane i weryfikowane za pomocą GNU Privacy Guard (GPG). Ogólnie zaleca się aby przy tworzeniu etykiet opisanych uwzględniać wszystkie te informacje; a jeżeli potrzebujesz jedynie etykiety tymczasowej albo z innych powodów nie potrzebujesz tych wszystkich danych, możesz po prostu użyć etykiety lekkiej.

Etykiety opisane

Tworzenie etykiety opisanej, jak większość rzeczy w Gitcie, jest proste. Wystarczy podać parametr `-a` podczas uruchamiania polecenia `tag`:

```
$ git tag -a v1.4 -m 'my version 1.4'
$ git tag
v0.1
v1.3
v1.4
```

Parametr `-m` określa notkę etykiety, która jest wraz z nią przechowywana. Jeśli nie podasz treści notki dla etykiety opisowej, Git uruchomi twój edytor tekstu gdzie będziesz mógł ją dodać.

Dane etykiety wraz z tagowaną rewizją możesz zobaczyć używając polecenia `git show`:

```
$ git show v1.4
tag v1.4
Tagger: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date: Mon Feb 9 14:45:11 2009 -0800

my version 1.4
commit 15027957951b64cf874c3557a0f3547bd83b3ff6
Merge: 4a447f7... a6b4c97...
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date: Sun Feb 8 19:02:46 2009 -0800
```

```
Merge branch 'experiment'
```

Jak widać została wyświetlona informacja o osobie etykietującej, data stworzenia etykiety, oraz notka poprzedzająca informacje o rewizji:

Podpisane etykiety

Swoją etykietę możesz podpisać prywatnym kluczem używając GPG. Wystarczy w tym celu użyć parametru `-s` zamiast `-a`:

```
$ git tag -s v1.5 -m 'my signed 1.5 tag'
You need a passphrase to unlock the secret key for
user: "Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>"
1024-bit DSA key, ID F721C45A, created 2009-02-09
```

Po uruchomieniu na etykiecie polecenia `git show`, zobaczysz, że został dołączony do niej podpis GPG:

```
$ git show v1.5
tag v1.5
Tagger: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date: Mon Feb 9 15:22:20 2009 -0800

my signed 1.5 tag
-----BEGIN PGP SIGNATURE-----
Version: GnuPG v1.4.8 (Darwin)

iEYEABECAAYFAkmQurIACgkQON3DxfchxFr5cACeIMN+ZxLKggJQf0QYiQBwgySN
Ki0An2JeAVUCAiJ7Ox6ZEtK+NvZAJ82/
=WryJ
-----END PGP SIGNATURE-----
commit 15027957951b64cf874c3557a0f3547bd83b3ff6
Merge: 4a447f7... a6b4c97...
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date: Sun Feb 8 19:02:46 2009 -0800

Merge branch 'experiment'
```

Nieco później, zobaczysz w jaki sposób można weryfikować podpisane etykiety.

Etykiety lekkie

Innym sposobem na tagowanie rewizji są etykiety lekkie. Jest to w rzeczy samej suma kontrolna rewizji przechowywana w pliku - nie są przechowywane żadne inne, dodatkowe

informacje. Aby stworzyć lekką etykietę, nie przekazuj do polecenia tag żadnego z parametrów `-a`, `-s` czy `-m`:

```
$ git tag v1.4-lw
$ git tag
v0.1
v1.3
v1.4
v1.4-lw
v1.5
```

Uruchamiając teraz na etykietcie `git show` nie zobaczysz żadnych dodatkowych informacji. Polecenie wyświetli jedynie:

```
$ git show v1.4-lw
commit 15027957951b64cf874c3557a0f3547bd83b3ff6
Merge: 4a447f7... a6b4c97...
Author: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date: Sun Feb 8 19:02:46 2009 -0800
```

Merge branch 'experiment'

Weryfikowanie etykiet

Do weryfikacji etykiety używa się polecenia `git tag -v [nazwa-etkiety]`. Polecenie używa GPG do zweryfikowania podpisu. Żeby mogło zadziałać poprawnie potrzebujesz oczywiście publicznego klucza osoby podpisującej w swoim keyring-u:

```
$ git tag -v v1.4.2.1
object 883653babd8ee7ea23e6a5c392bb739348b1eb61
type commit
tag v1.4.2.1
tagger Junio C Hamano <junkio@cox.net> 1158138501 -0700
```

GIT 1.4.2.1

```
Minor fixes since 1.4.2, including git-mv and git-http with alternates.
gpg: Signature made Wed Sep 13 02:08:25 2006 PDT using DSA key ID F3119B9A
gpg: Good signature from "Junio C Hamano <junkio@cox.net>"
gpg: aka "[jpeg image of size 1513]"
Primary key fingerprint: 3565 2A26 2040 E066 C9A7 4A7D C0C6 D9A4 F311 9B9A
```

Jeśli nie posiadasz klucza publicznego osoby podpisującej, otrzymasz następujący komunikat:

```
gpg: Signature made Wed Sep 13 02:08:25 2006 PDT using DSA key ID F3119B9A
gpg: Can't check signature: public key not found
error: could not verify the tag 'v1.4.2.1'
```

Etykietowanie historii

Możesz także etykietować historyczne rewizje. Załóżmy, że historia zmian wygląda następująco:

```
$ git log --pretty=oneline
15027957951b64cf874c3557a0f3547bd83b3ff6 Merge branch 'experiment'
a6b4c97498bd301d84096da251c98a07c7723e65 beginning write support
0d52aaab4479697da7686c15f77a3d64d9165190 one more thing
```

```
6d52a271eda8725415634dd79daabbc4d9b6008e Merge branch 'experiment'
0b7434d86859cc7b8c3d5e1dddfed66ff742fcbc added a commit function
4682c3261057305bdd616e23b64b0857d832627b added a todo file
166ae0c4d3f420721acbb115cc33848dfcc2121a started write support
9fceb02d0ae598e95dc970b74767f19372d61af8 updated rakefile
964f16d36dfccde844893cac5b347e7b3d44abbc commit the todo
8a5cbc430f1a9c3d00faaeffd07798508422908a updated readme
```

Teraz, założmy, że zapomniałeś oznaczyć projektu jako wersja 1.2, do której przeszedł on wraz z rewizją "updated rakefile". Możesz dodać etykietę już po fakcie. W tym celu wystarczy na końcu polecenia `git tag` podać sumę kontrolną lub jej część wskazującą na odpowiednią rewizję:

```
$ git tag -a v1.2 9fceb02
```

Aby sprawdzić czy etykieta została stworzona wpisz:

```
$ git tag
v0.1
v1.2
v1.3
v1.4
v1.4-lw
v1.5

$ git show v1.2
tag v1.2
Tagger: Scott Chacon <schacon@gee-mail.com>
Date:   Mon Feb 9 15:32:16 2009 -0800

version 1.2
commit 9fceb02d0ae598e95dc970b74767f19372d61af8
Author: Magnus Chacon <mchacon@gee-mail.com>
Date:   Sun Apr 27 20:43:35 2008 -0700

    updated rakefile
...
```

Współdzielenie etykiet

Domyślnie, polecenie `git push` nie przesyła twoich etykiet do zdalnego repozytorium. Będziesz musiał osobno wypchnąć na współdzielony serwer stworzone etykiety. Proces ten jest podobny do współdzielenia gałęzi i polega na uruchomieniu `git push origin [nazwa-etykiety]`.

```
$ git push origin v1.5
Counting objects: 50, done.
Compressing objects: 100% (38/38), done.
Writing objects: 100% (44/44), 4.56 KiB, done.
Total 44 (delta 18), reused 8 (delta 1)
To git@github.com:schacon/simplegit.git
* [new tag]          v1.5 -> v1.5
```

Jeśli masz mnóstwo tagów, którymi chciałbyś się podzielić z innymi, możesz je wszystkie wypchnąć jednocześnie dodając do `git push` opcję `--tags`. W ten sposób zostaną przesłane wszystkie tagi, których nie ma jeszcze na serwerze.

```
$ git push origin --tags
Counting objects: 50, done.
Compressing objects: 100% (38/38), done.
Writing objects: 100% (44/44), 4.56 KiB, done.
Total 44 (delta 18), reused 8 (delta 1)
To git@github.com:schacon/simplegit.git
* [new tag]          v0.1 -> v0.1
* [new tag]          v1.2 -> v1.2
* [new tag]          v1.4 -> v1.4
* [new tag]          v1.4-lw -> v1.4-lw
* [new tag]          v1.5 -> v1.5
```

Jeśli ktokolwiek inny sklonuje lub pobierze zmiany teraz z twojego repozytorium, dostanie także wszystkie twoje etykiety.

7 Sztuczki i kruczki

Zanim zamkniemy ten rozdział, pokażemy kilka sztuczek, które uczynią twoją pracę prostsza, łatwiejszą i przyjemniejszą. Wielu ludzi używa Gita nie korzystając z przytoczonych tutaj porad, ty też nie musisz, ale przynajmniej powinieneś o nich wiedzieć.

Auto-uzupełnianie

Jeśli używasz powłoki Bash, Git jest wyposażony w poręczny skrypt auto-uzupełniania. Pobierz kod źródłowy Gita i zajrzyj do katalogu `contrib/completion`. Powinieneś znaleźć tam plik o nazwie `git-completion.bash`. Skopiuj go do swojego katalogu domowego i dodaj do `.bashrc` następującą linię:

```
source ~/.git-completion.bash
```

Jeśli chcesz ustawić Gita tak, żeby automatycznie pozwalał na auto-uzupełnianie wszystkim użytkownikom, skopiuj wymieniony skrypt do katalogu `/opt/local/etc/bash_completion.d` na systemach Mac, lub do `/etc/bash_completion.d/` w Linuxie. Jest to katalog skryptów ładowanych automatycznie przez Basha, dzięki czemu opcja zostanie włączona wszystkim użytkownikom.

Jeśli używasz Windows wraz z narzędziem Git Bash, które jest domyślnie instalowane wraz z `msysGit`, auto-uzupełnianie powinno być pre-konfigurowane i dostępne od razu.

Wciśnij klawisz `Tab` podczas wpisywania polecenia Gita, a powinieneś ujrzeć zestaw podpowiedzi do wyboru:

```
$ git co<tab><tab>
commit config
```

W tym wypadku wpisanie `git co` i wciśnięcie `Tab` dwukrotnie podpowiada operacje `commit` oraz `config`. Dodanie kolejnej literki `m` i wciśnięcie `Tab` uzupełni automatycznie polecenie do `git commit`.

Podobnie jest z opcjami, co pewnie przyda ci się znacznie częściej. Na przykład jeżeli chcesz uruchomić polecenie `git log` i nie pamiętasz jednej z opcji, zacznij ją wpisywać i wciśnij `Tab` aby zobaczyć sugestie:

```
$ git log --s<tab>
--shortstat --since= --src-prefix= --stat --summary
```

Jest to bardzo przydatna możliwość pozwalająca na zaoszczędzenie mnóstwa czasu spędzonego na czytaniu dokumentacji.

Aliasy

Git nie wydedukuje sam polecenia jeśli wpiszesz je częściowo i wciśniesz Enter. Jeśli nie chcesz w całości wpisywać całego tekstu polecenia możesz łatwo stworzyć dla niego alias używając `git config`. Oto kilka przykładów, które mogą ci się przydać:

```
$ git config --global alias.co checkout
$ git config --global alias.br branch
$ git config --global alias.ci commit
$ git config --global alias.st status
```

Oznacza to, że na przykład, zamiast wpisywać `git commit`, wystarczy, że wpiszesz `git ci`. Z czasem zaczniesz też stosować także inne polecenia regularnie, nie wahaj się wówczas tworzyć sobie dla nich nowych aliasów.

Technika ta jest także bardzo przydatna do tworzenia poleceń, które uważasz, że powinny istnieć a których brakuje ci w zwięzłej formie. Na przykład, aby skorygować problem z intuicyjnością obsługi usuwania plików z poczekalni, możesz dodać do Gita własny, ułatwiający to alias:

```
$ git config --global alias.unstage 'reset HEAD --'
```

W ten sposób dwa poniższe polecenia są sobie równoważne:

```
$ git unstage fileA
$ git reset HEAD fileA
```

Od razu polecenie wygląda lepiej. Dość częstą praktyką jest także dodawanie polecenia `last`:

```
$ git config --global alias.last 'log -1 HEAD'
```

Możesz dzięki niemu łatwo zobaczyć ostatnią rewizję:

```
$ git last
commit 66938dae3329c7aeb598c2246a8e6af90d04646
Author: Josh Goebel <dreamer3@example.com>
Date: Tue Aug 26 19:48:51 2008 +0800

    test for current head

Signed-off-by: Scott Chacon <schacon@example.com>
```

Jak można zauważyć, Git zastępuje nowe polecenie czymkolwiek co do niego przypiszesz. Jednakże, możesz chcieć także uruchomić zewnętrzne polecenie zamiast polecenia Gita. Rozpocznij je wówczas znakiem wykrzyknika `!`. Przydaje się to podczas tworzenia własnego narzędzia, które współpracuje z repozytorium Gita. Możemy pokazać to na przykładzie aliasu `git visual` uruchamiającego `gitk`:


```
$ git config --global alias.visual "!gitk"
```

8 Podsumowanie

Umiesz już pracować z wszystkimi najważniejszymi, lokalnymi poleceniami Gita - tworzyć i klonować repozytoria, dokonywać zmian, umieszczać je w poczekalni i zatwierdzać do rewizji oraz przeglądać historię repozytorium. W dalszej kolejności zajmiemy się jedną z kluczowych możliwości Gita: modelem gałęzi.

Rozdział 3 Gałęzie Gita

Prawie każdy system kontroli wersji posiada wsparcie dla gałęzi. Rozgałęzienie oznacza odbicie od głównego pnia linii rozwoju i kontynuację pracy bez wprowadzania tam bałaganu. W wielu narzędziach kontroli wersji jest to proces dość kosztowny, często wymagający utworzenia nowej kopii katalogu z kodem, co w przypadku dużych projektów może zająć sporo czasu.

Niektórzy uważają model gałęzi Gita za jego „killer feature” i z całą pewnością wyróżnia go spośród innych narzędzi tego typu. Co w nim specjalnego? Sposób, w jaki Git obsługuje gałęzie, jest niesamowicie lekki, przez co tworzenie nowych gałęzi jest niemalże natychmiastowe, a przełączanie się pomiędzy nimi trwa niewiele dłużej. W odróżnieniu od wielu innych systemów, Git zachęca do częstego rozgałęziania i scalania projektu, nawet kilkakrotnie w ciągu jednego dnia. Zrozumienie i opanowanie tego wyjątkowego i potężnego mechanizmu może dosłownie zmienić sposób, w jaki pracujesz.

1 Czym jest gałąź

Żeby naprawdę zrozumieć sposób, w jaki Git obsługuje gałęzie, trzeba cofnąć się o krok i przyjrzeć temu, w jaki sposób Git przechowuje dane. Jak może pamiętać z Rozdziału 1., Git nie przechowuje danych jako serii zmian i różnic, ale jako zestaw migawek.

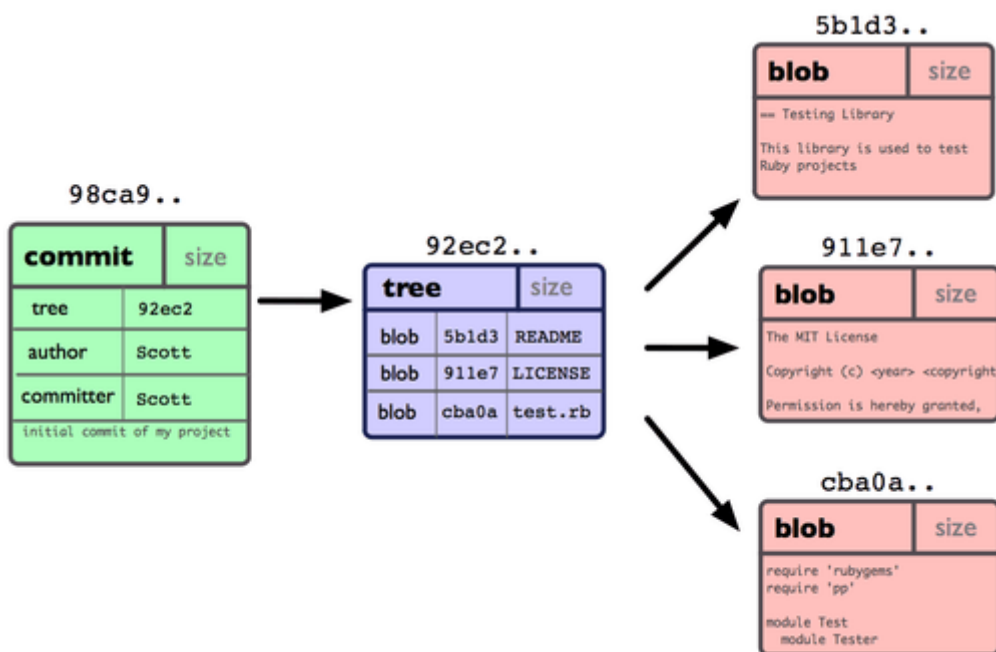
Kiedy zatwierdzasz zmiany w Gicie, ten zapisuje obiekt zmian (commit), który z kolei zawiera wskaźnik na migawkę zawartości, która w danej chwili znajduje się w poczekalni, metadane autora i opisu oraz zero lub więcej wskaźników na zmiany, które były bezpośrednimi rodzicami zmiany właśnie zatwierdzanej: brak rodziców w przypadku pierwszej, jeden w przypadku zwykłej, oraz kilka w przypadku zmiany powstałej wskutek scalenia dwóch lub więcej gałęzi.

Aby lepiej to zobrazować, założmy, że posiadasz katalog zawierający trzy pliki, które umieszczasz w poczekalni, a następnie zatwierdzasz zmiany. Umieszczenie w poczekalni plików powoduje wyliczenie sumy kontrolnej każdego z nich (skrót SHA-1 wspomnianego w Rozdziale 1.), zapisanie wersji plików w repozytorium (Git nazywa je blobami) i dodanie sumy kontrolnej do poczekalni:

```
$ git add README test.rb LICENSE
$ git commit -m 'Początkowa wersja mojego projektu'
```

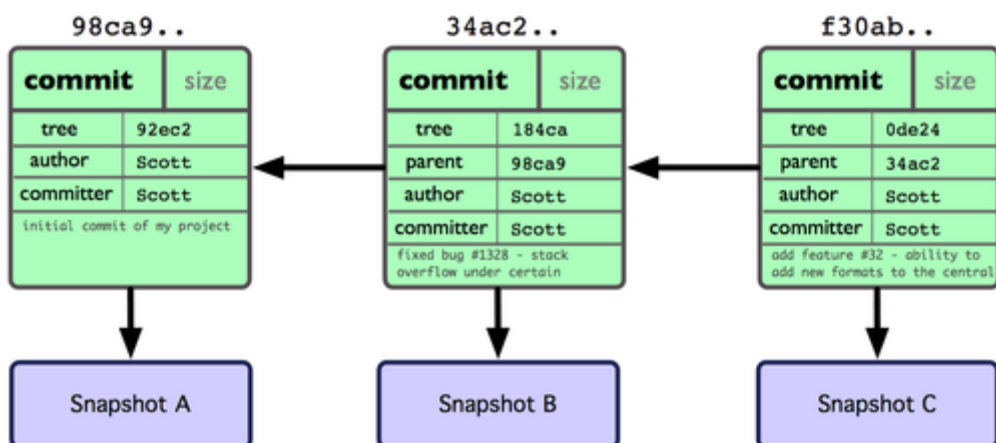
Kiedy zatwierdzasz zmiany przez uruchomienie polecenia `git commit`, Git liczy sumę kontrolną każdego podkatalogu (w tym wypadku tylko głównego katalogu projektu) i zapisuje te trzy obiekty w repozytorium. Następnie tworzy obiekt zestawu zmian (commit), zawierający metadane oraz wskaźnik na główne drzewo projektu, co w razie potrzeby umożliwi odtworzenie całej migawki.

Teraz repozytorium Gita zawiera już 5 obiektów: jeden blob dla zawartości każdego z trzech plików, jedno drzewo opisujące zawartość katalogu i określające, które pliki przechowywane są w których blobach, oraz jeden zestaw zmian ze wskaźnikiem na owo drzewo i wszystkimi metadanymi. Jeśli chodzi o ideę, dane w repozytorium Gita wyglądają jak na Rysunku 3-1.

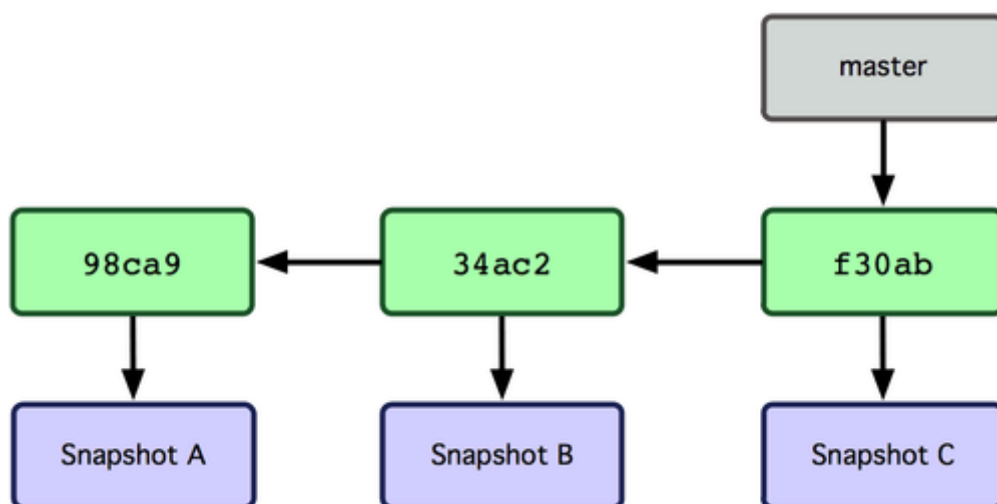
Rysunek 3-1. Dane repozytorium z jedną zatwierdzoną zmianą.

Jeśli dokonasz zmian i je również zatwierdzisz, kolejne zatwierdzenie zachowa wskaźnik do zestawu zmian, który został utworzony bezpośrednio przed właśnie dodawanym. Po dwóch kolejnych zatwierdzeniach, Twoja historia może wyglądać podobnie do przedstawionej na Rysunku 3-2:

Rysunek 3-2. Dane Gita dla wielu zestawów zmian.

Gałąź w Gicie jest po prostu lekkim, przesuwalnym wskaźnikiem na któryś z owych zestawów zmian. Domyślna nazwa gałęzi Gita to master. Kiedy zatwierdzasz pierwsze zmiany, otrzymujesz gałąź master, która wskazuje na ostatni zatwierdzony przez Ciebie zestaw. Z każdym zatwierdzeniem automatycznie przesuwa się ona do przodu.

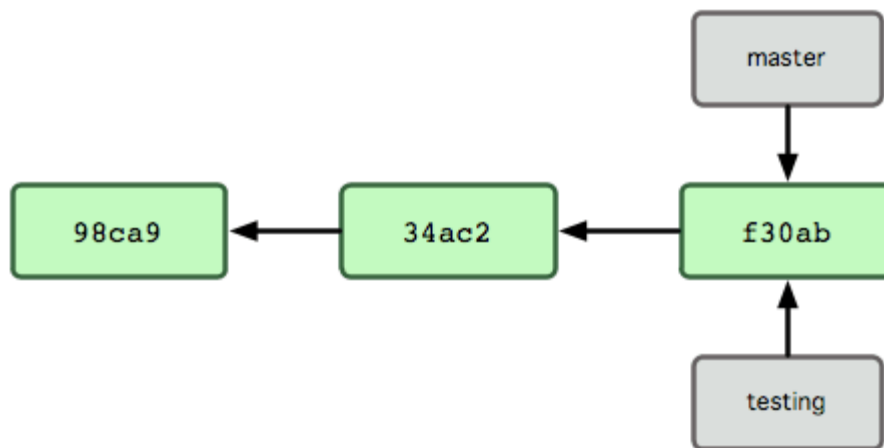

Rysunek 3-3. Gałąź wskazująca na dane zestawu zmian w historii.

Co się stanie, jeśli utworzysz nową gałąź? Cóż, utworzony zostanie nowy wskaźnik, który następnie będziesz mógł przesuwać. Powiedzmy, że tworzysz nową gałąź o nazwie testing. Zrobisz to za pomocą polecenia `git branch`:

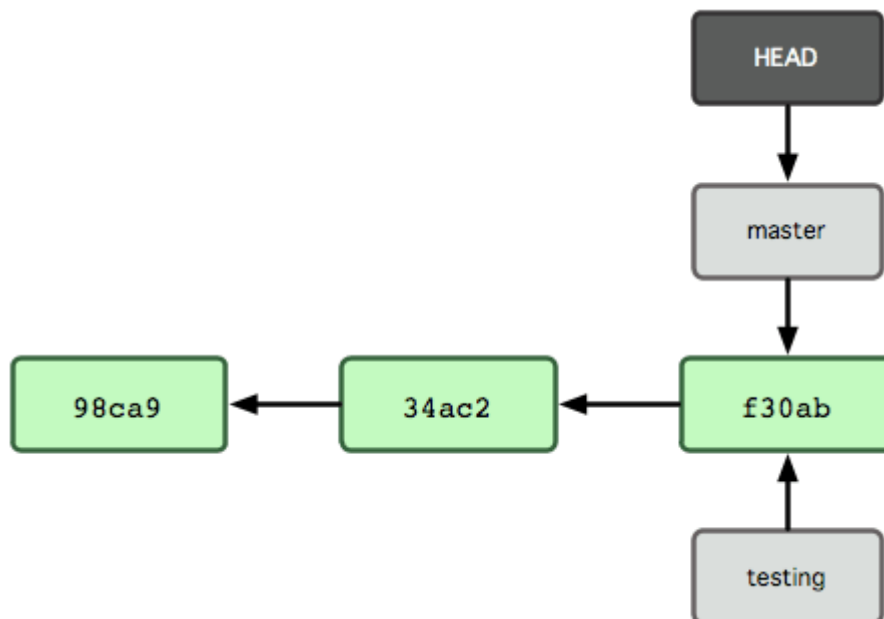
```
$ git branch testing
```

Polecenie to tworzy nowy wskaźnik na ten sam zestaw zmian, w którym aktualnie się znajdujesz (zobacz Rysunek 3-4).

Rysunek 3-4. Wiele gałęzi wskazujących na dane zestawów zmian w historii.

Skąd Git wie, na której gałęzi się aktualnie znajdujesz? Utrzymuje on specjalny wskaźnik o nazwie HEAD. Istotnym jest, że bardzo różni się on od koncepcji HEADa znanej z innych systemów kontroli wersji, do jakich mogłeś się już przyzwyczaić, na przykład Subversion czy CVS. W Gicie jest to wskaźnik na lokalną gałąź, na której właśnie się znajdujesz. W tym wypadku, wciąż jesteś na gałęzi master. Polecenie `git branch` utworzyło jedynie nową gałąź, ale nie przełączyło cię na nią (porównaj z Rysunkiem 3-5).

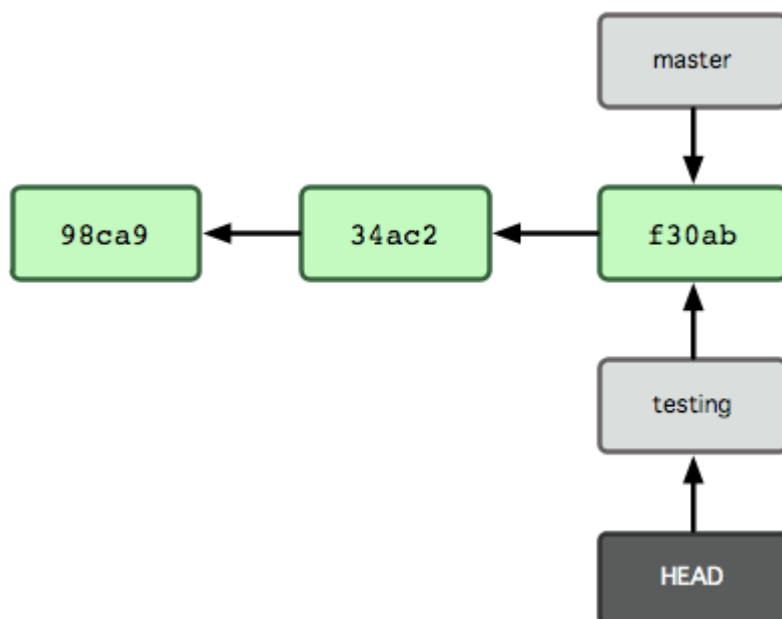

Rysunek 3-5. HEAD wskazuje na gałąź, na której się znajdujesz.

Aby przełączyć się na istniejącą gałąź, używasz polecenia `git checkout`. Przełączmy się zatem do nowo utworzonej gałęzi testing:

```
$ git checkout testing
```

HEAD zostaje zmieniony tak, by wskazywać na gałąź testing (zobacz Rysunek 3-6).

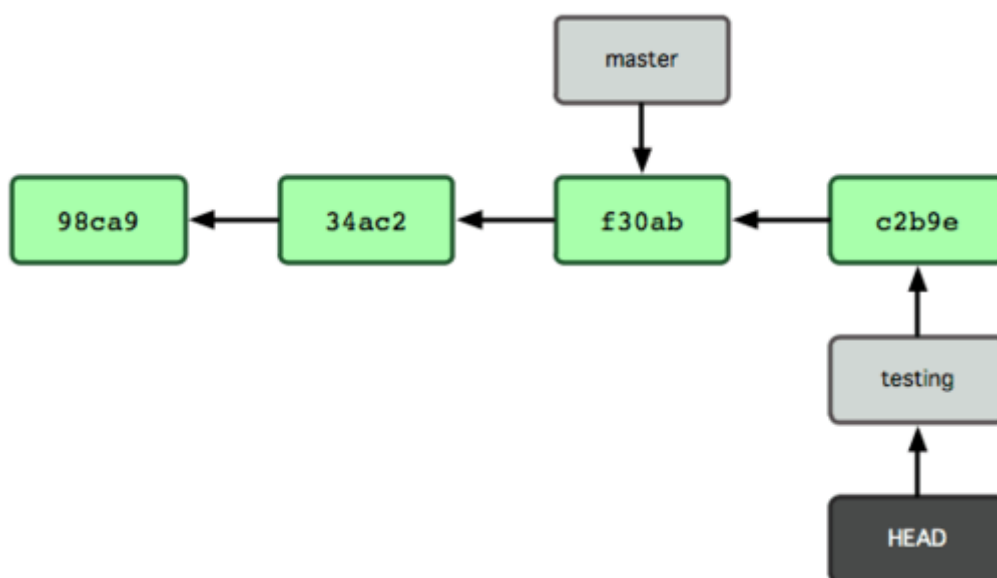

Rysunek 3-6. Po przełączeniu gałęzi, HEAD wskazuje inną gałąź.

Jakie ma to znaczenie? Zatwierdźmy nowe zmiany:

```
$ vim test.rb
$ git commit -a -m 'zmiana'
```

Rysunek 3-7 ilustruje wynik operacji.

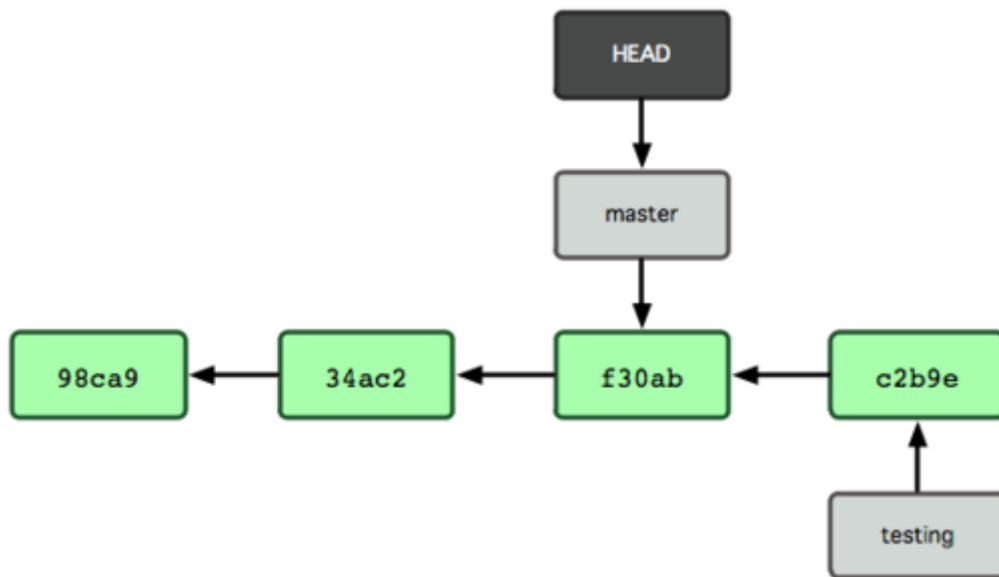

Rysunek 3-7. Gałąź wskazywana przez HEAD przesuwa się naprzód po każdym zatwierdzeniu zmian.

To interesujące, bo teraz Twoja gałąź `testing` przesunęła się do przodu, jednak gałąź `master` ciągle wskazuje ten sam zestaw zmian, co w momencie użycia `git checkout` do zmiany aktywnej gałęzi. Przełączmy się zatem z powrotem na gałąź `master`:

```
$ git checkout master
```

Rysunek 3-8 pokazuje wynik.

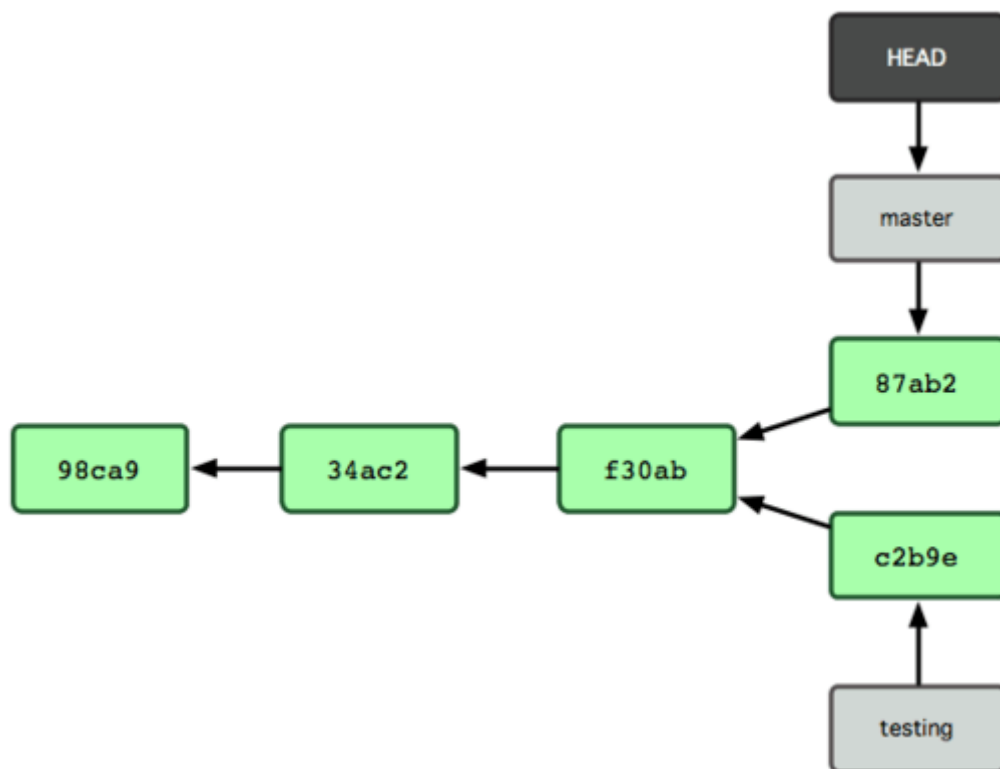
Rysunek 3-8. Po wykonaniu `checkout`, HEAD przesuwają się na inną gałąź.

Polecenie dokonało dwóch rzeczy. Przesunęło wskaźnik HEAD z powrotem na gałąź `master` i przywróciło pliki w katalogu roboczym do stanu z migawki, na którą wskazuje `master`. Oznacza to również, że zmiany, które od tej pory wprowadzisz, będą rozwidlały się od starszej wersji projektu. W gruncie rzeczy cofa to tymczasowo pracę, jaką wykonałeś na gałęzi `testing`, byś mógł z dalszymi zmianami pójść w innym kierunku.

Wykonajmy teraz kilka zmian i zatwierdźmy je:

```
$ vim test.rb
$ git commit -a -m 'inna zmiana'
```

Teraz historia Twojego projektu została rozszczepiona (porównaj Rysunek 3-9). Stworzyłeś i przełączyłeś się na gałąź, wykonałeś na niej pracę, a następnie powróciłeś na gałąź główną i wykonałeś inną pracę. Oba zestawy zmian są od siebie odizolowane w odrębnych gałęziach: możesz przełączać się pomiędzy nimi oraz scalać je razem, kiedy będziesz na to gotowy. A wszystko to wykonałeś za pomocą dwóch prostych poleceń `branch` i `checkout`.

Rysunek 3-9. Rozwidlona historia gałęzi.

Ponieważ gałęzie w Gicie są tak naprawdę prostymi plikami, zawierającymi 40 znaków sumy kontrolnej SHA-1 zestawu zmian, na który wskazują, są one bardzo tanie w tworzeniu i usuwaniu. Stworzenie nowej gałęzi zajmuje dokładnie tyle czasu, co zapisanie 41 bajtów w pliku (40 znaków + znak nowej linii).

Wyraźnie kontrastuje to ze sposobem, w jaki gałęzie obsługuje większość narzędzi do kontroli wersji, gdzie z reguły w grę wchodzi kopiowanie wszystkich plików projektu do osobnego katalogu. Może to trwać kilkanaście sekund czy nawet minut, w zależności od rozmiarów projektu, podczas gdy w Gicie jest zawsze natychmiastowe. Co więcej, ponieważ wraz z każdym zestawem zmian zapamiętujemy jego rodziców, odnalezienie wspólnej bazy przed scaleniem jest automatycznie wykonywane za nas i samo w sobie jest niezwykle proste. Możliwości te pomagają zachęcić deweloperów do częstego tworzenia i wykorzystywania gałęzi.

Zobaczmy, dlaczego ty też powinieneś.

2 Podstawy rozgałęziania i scalania

Zajmijmy się prostym przykładem rozgałęziania i scalania używając schematu, jakiego mógłbyś użyć w rzeczywistej pracy. W tym celu wykonasz następujące czynności:

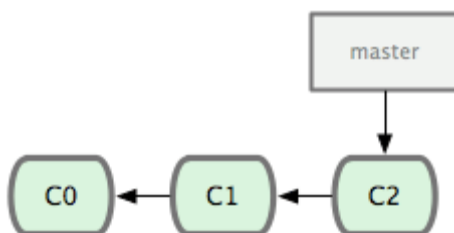
1. Wykonasz pracę nad stroną internetową.
2. Stworzysz gałąź dla nowej funkcji, nad którą pracujesz.
3. Wykonasz jakąś pracę w tej gałęzi.

Na tym etapie otrzymasz telefon, że inny problem jest obecnie priorytetem i potrzeba błyskawicznej poprawki. Oto, co robisz:

1. Powrócisz na gałąź produkcyjną.
2. Stworzysz nową gałąź, by dodać tam poprawkę.
3. Po przetestowaniu, scalisz gałąź z poprawką i wypchniesz zmiany na serwer produkcyjny.
4. Przełączysz się na powrót do gałęzi z nową funkcją i będziesz kontynuować pracę.

Podstawy rozgałęziania

Na początek założmy, że pracujesz nad swoim projektem i masz już zatwierdzonych kilka zestawów zmian (patrz Rysunek 3-10).

Rysunek 3-10. Krótka i prosta historia zmian.

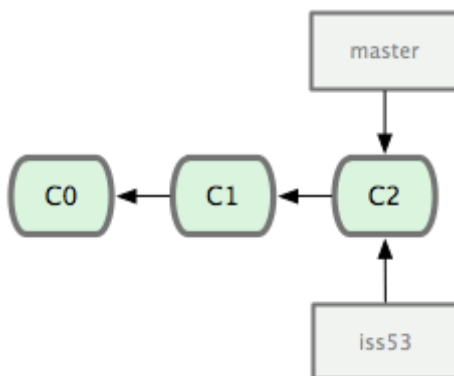
Zdecydowałeś się zająć problemem #53 z systemu śledzenia zgłoszeń, którego używa Twoja firma, czymkolwiek by on nie był. Dla ścisłości, Git nie jest powiązany z żadnym konkretnym systemem tego typu; tym niemniej ponieważ problem #53 to dość konkretny temat, utworzysz nową gałąź by się nim zająć. Aby utworzyć gałąź i jednocześnie się na nią przełączyć, możesz wykonać polecenie `git checkout` z przełącznikiem `-b`:

```
$ git checkout -b iss53
Switched to a new branch "iss53"
```

Jest to krótsza wersja:

```
$ git branch iss53
$ git checkout iss53
```

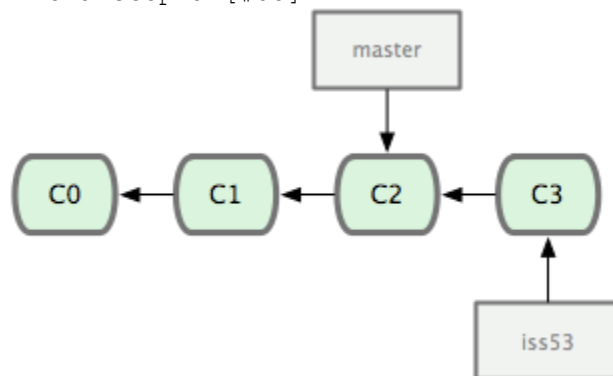
Rysunek 3-11 pokazuje wynik.

Rysunek 3-11. Tworzenie wskaźnika nowej gałęzi.

Pracujesz nad swoim serwisem WWW i zatwierdzasz kolejne zmiany. Każdorazowo naprzód przesuwa się także gałąź `iss53`, ponieważ jest aktywna (to znaczy, że wskazuje na nią wskaźnik HEAD; patrz Rysunek 2-12):

```
$ vim index.html
$ git commit -a -m 'nowa stopka [#53]'
```


Rysunek 3-12. Gałąź `iss53` przesunęła się do przodu wraz z postępami w Twojej pracy.

Teraz właśnie otrzymujesz telefon, że na stronie wykryto błąd i musisz go natychmiast poprawić. Z Gitem nie musisz wprowadzać poprawki razem ze zmianami wykonanymi w ramach pracy nad `iss35`. Co więcej, nie będzie cię również kosztować wiele wysiłku przywrócenie katalogu roboczego do stanu sprzed tych zmian, tak, by nanieść poprawki na kod, który używany jest na serwerze produkcyjnym. Wszystko, co musisz teraz zrobić, to przełączyć się z powrotem na gałąź `master`.

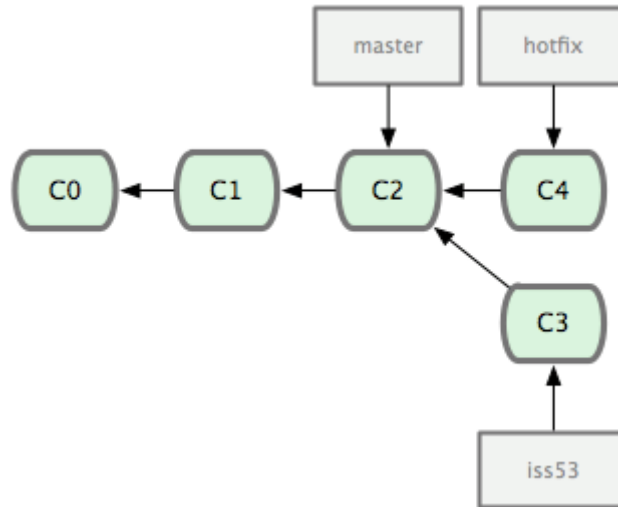
Jednakże, nim to zrobisz, zauważ, że, jeśli Twój katalog roboczy lub poczekalnia zawierają niezatwierdzone zmiany, które są w konflikcie z gałęzią, do której chcesz się teraz przełączyć, Git nie pozwoli ci zmienić gałęzi. Przed przełączeniem gałęzi najlepiej jest doprowadzić katalog roboczy do czystego stanu. Istnieją sposoby pozwalające obejść to ograniczenie (mianowicie schowek oraz poprawianie zatwierdzonych już zmian) i zajmiemy się nimi później. Póki co zatwierdziłeś wszystkie swoje zmiany, więc możesz przełączyć się na swoją gałąź `master`:

```
$ git checkout master
Switched to branch "master"
```

W tym momencie Twój katalog roboczy projektu jest dokładnie w takim stanie, w jakim był zanim zacząłeś pracę nad problemem #53, więc możesz skoncentrować się na swojej poprawce. Jest to ważna informacja do zapamiętania: Git resetuje katalog roboczy, by wyglądał dokładnie jak migawka zestawu zmian wskazywanego przez aktywną gałąź. Automatycznie dodaje, usuwa i modyfikuje pliki, by upewnić się, że kopia robocza wygląda tak, jak po ostatnich zatwierdzonych w niej zmianach.

Masz jednak teraz do wykonania ważną poprawkę. Stwórzmy zatem gałąź, na której będziesz pracował do momentu poprawienia błędu (patrz Rysunek 3-13):

```
$ git checkout -b 'hotfix'
Switched to a new branch "hotfix"
$ vim index.html
$ git commit -a -m 'poprawiony adres e-mail'
[hotfix]: created 3a0874c: "poprawiony adres e-mail"
1 files changed, 0 insertions(+), 1 deletions(-)
```


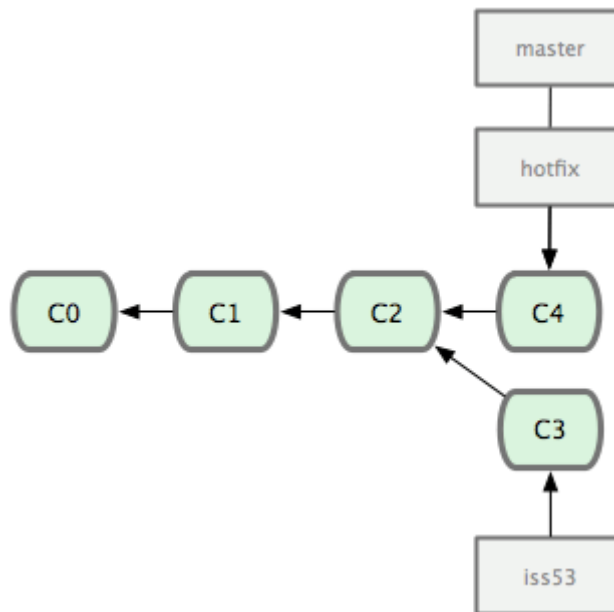
Rysunek 3-13. Gałąź hotfix bazująca na gałęzi master.

Możesz uruchomić swoje testy, upewnić się, że poprawka w gałęzi hotfix jest tym, czego potrzebujesz i scalić ją na powrót z gałęzią master, by następnie przenieść zmiany na serwer produkcyjny. Robi się to poleceniem `git merge`:

```
$ git checkout master
$ git merge hotfix
Updating f42c576..3a0874c
Fast forward
 README | 1 -
 1 files changed, 0 insertions(+), 1 deletions(-)
```

Rezultat polecenia scalenia zawiera frazę „Fast forward”. Ponieważ zestaw zmian wskazywany przez scalaną gałąź był bezpośrednim rodzicem aktualnego zestawu zmian, Git przesuwa wskaźnik do przodu. Innymi słowy, jeśli próbujesz scalić zestaw zmian z innym, do którego dotrzeć można podążając wzdłuż historii tego pierwszego, Git upraszcza wszystko poprzez przesunięcie wskaźnika do przodu, ponieważ nie ma po drodze żadnych rozwidleń do scalenia — stąd nazwa „fast forward” („przewijanie”).

Twoja zmiana jest teraz częścią migawki zestawu zmian wskazywanego przez gałąź master i możesz zaktualizować kod na serwerze produkcyjnym (zobacz Rysunek 3-14).

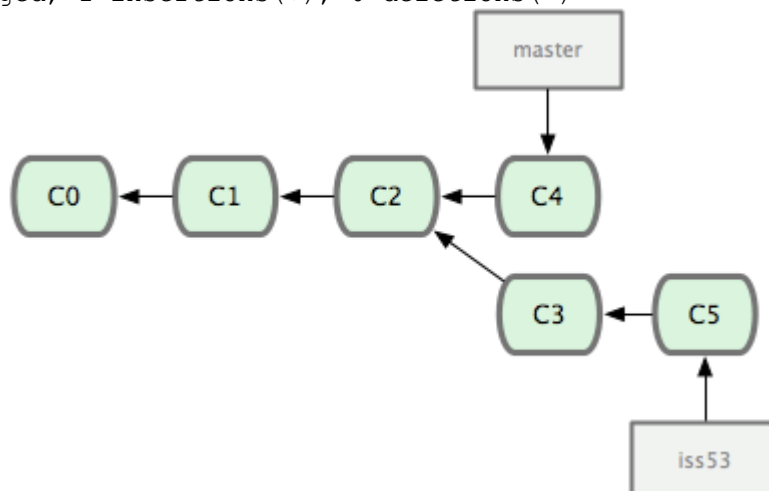
Rysunek 3-14. Po scaleniu Twoja gałąź master wskazuje to samo miejsce, co gałąź hotfix.

Po tym, jak Twoje niezwykle istotne poprawki trafią na serwer, jesteś gotowy powrócić do uprzednio przerwanej pracy. Najpierw jednak usuniesz gałąź hotfix, gdyż nie jest już ci potrzebna — gałąź master wskazuje to samo miejsce. Możesz ją usunąć używając opcji `-d` polecenia `git branch`:

```
$ git branch -d hotfix
Deleted branch hotfix (3a0874c).
```

Teraz możesz przełączyć się z powrotem do gałęzi z rozpoczętą wcześniej pracą nad problemem #53 i kontynuować pracę (patrz Rysunek 3-15):

```
$ git checkout iss53
Switched to branch "iss53"
$ vim index.html
$ git commit -a -m 'skończona nowa stopka [#53]'
[iss53]: created ad82d7a: "skończona nowa stopka [#53]"
1 files changed, 1 insertions(+), 0 deletions(-)
```


Rysunek 3-15. Twoja gałąź `iss53` może przesuwać się do przodu niezależnie.

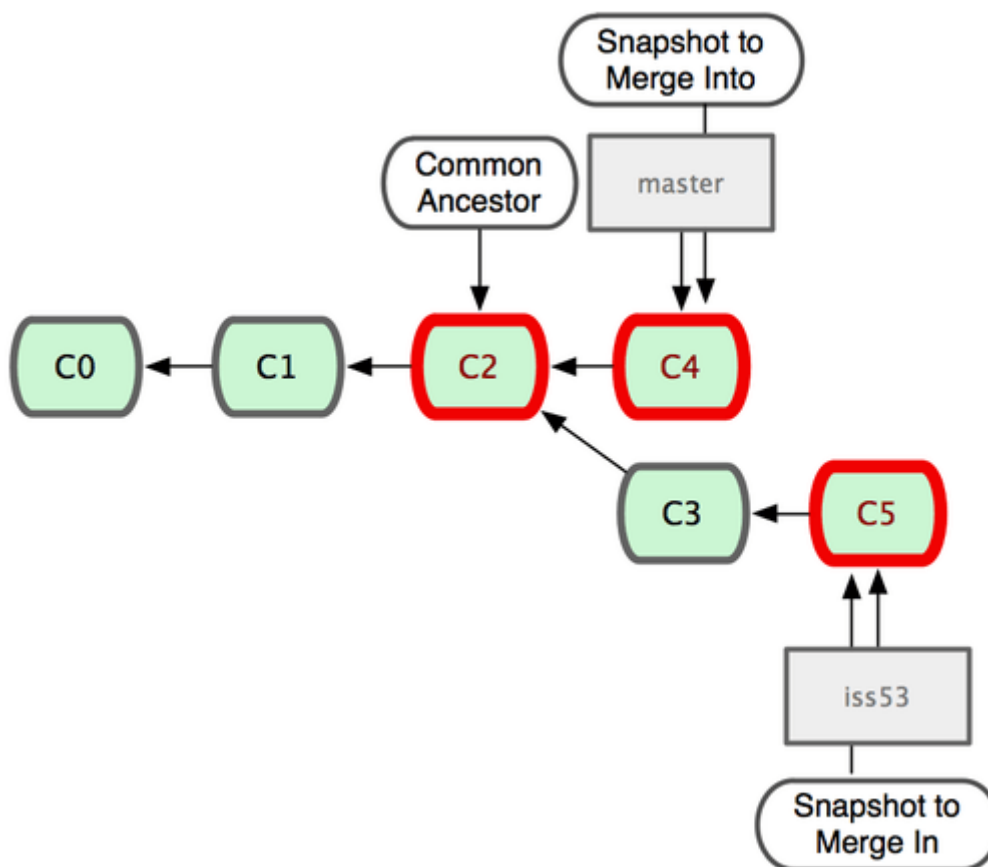
Warto tu zauważyć, że praca, jaką wykonałeś na gałęzi `hotfix` nie jest uwzględniona w plikach w gałęzi `iss53`. Jeśli jej potrzebujesz, możesz scalić zmiany z gałęzi `master` do gałęzi `iss53`, uruchamiając `git merge master`, możesz też poczekać z integracją zmian na moment, kiedy zdecydujesz się przenieść zmiany z gałęzi `iss53` z powrotem do gałęzi `master`.

Podstawy scalania

Załóżmy, że zdecydowałeś, że praca nad problemem #53 dobiegła końca i jest gotowa, by scalić ją do gałęzi `master`. Aby to zrobić, scalisz zmiany z gałęzi `iss53` tak samo, jak wcześniej zrobiłeś to z gałęzią `hotfix`. Wszystko, co musisz zrobić, to przełączyć się na gałąź, do której chcesz zmiany scalić, a następnie uruchomić polecenie `git merge`:

```
$ git checkout master
$ git merge iss53
Merge made by recursive.
 README |      1 +
 1 files changed, 1 insertions(+), 0 deletions(-)
```

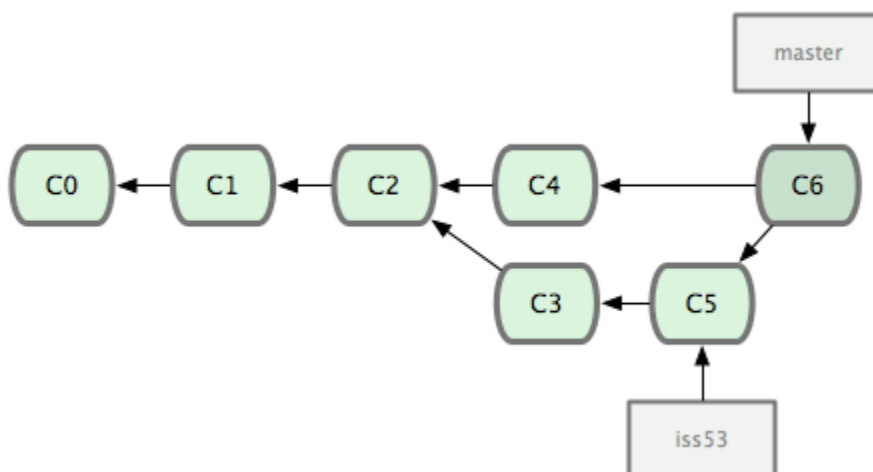
Wygląda to odrobinę inaczej, niż w przypadku wcześniejszego scalenia gałęzi `hotfix`. W tym wypadku Twoja historia rozwoju została rozszczepiona na wcześniejszym etapie. Ponieważ zestaw zmian z gałęzi, na której obecnie jesteś, nie jest bezpośrednim potomkiem gałęzi, którą scalasz, Git musi w końcu popracować. W tym przypadku Git przeprowadza scalenie trójstronne (ang. *three-way merge*), używając dwóch migawek wskazywanych przez końcówki gałęzi oraz ich wspólnego przodka. Rysunek 3-16 pokazuje trzy migawki, których w tym przypadku Git używa do scalania.

Rysunek 3-16. Git automatycznie odnajduje najlepszego wspólnego przodka, który będzie punktem wyjściowym do scalenia gałęzi.

Zamiast zwykłego przeniesienia wskaźnika gałęzi do przodu, Git tworzy nową migawkę, która jest wynikiem wspomnianego scalenia trójstronnego i automatycznie tworzy nowy zestaw zmian, wskazujący na ową migawkę (patrz Rysunek 3-17). Określane jest to mianem zmiany scalającej (ang. merge commit), która jest o tyle wyjątkowa, że posiada więcej niż jednego rodzica.

Warto zaznaczyć, że Git sam określa najlepszego wspólnego przodka do wykorzystania jako punkt wyjściowy scalenia; różni się to od zachowania CVS czy Subversion (przed wersją 1.5), gdzie osoba scalająca zmiany musi punkt wyjściowy scalania znaleźć samodzielnie. Czyni to scalanie w Gicie znacznie łatwiejszym, niż w przypadku tamtych systemów.

Rysunek 3-17. Git automatycznie tworzy nowy zestaw zmian zawierający scaloną pracę.

Teraz, kiedy Twoja praca jest już scalona, nie potrzebujesz dłuższej gałęzi `iss53`. Możesz ją usunąć, a następnie ręcznie zamknąć zgłoszenie w swoim systemie śledzenia zadań:

```
$ git branch -d iss53
```

Podstawowe konflikty scalania

Od czasu do czasu proces scalania nie przebiega tak gładko. Jeśli ten sam plik zmieniłeś w różny sposób w obu scalanych gałęziach, Git nie będzie w stanie scalać ich samodzielnie. Jeśli Twoja poprawka problemu #53 zmieniła tę samą część pliku, co zmiana w gałęzi `hotfix`, podczas scalania otrzymasz komunikat o konflikcie, wyglądający jak poniżej:

```
$ git merge iss53
Auto-merging index.html
CONFLICT (content): Merge conflict in index.html
Automatic merge failed; fix conflicts and then commit the result.
```

Git nie zatwierdził automatycznie zmiany scalającej. Wstrzymał on cały proces do czasu rozwiązania konfliktu przez Ciebie. Jeśli chcesz zobaczyć, które pliki pozostałe niescalone w dowolnym momencie po wystąpieniu konfliktu, możesz uruchomić `git status`:

```
[master*]$ git status
index.html: needs merge
# On branch master
# Changes not staged for commit:
#   (use "git add <file>..." to update what will be committed)
#   (use "git checkout -- <file>..." to discard changes in working
directory)
#
#   unmerged:   index.html
#
```

Cokolwiek spowodowało konflikty i nie zostało automatycznie rozstrzygnięte, jest tutaj wymienione jako „unmerged” (niescalone). Git dodaje do problematycznych plików

standardowe znaczniki rozwiązywania konfliktu, możesz więc owe pliki otworzyć i samodzielnie rozwiązać konflikty. Twój plik zawiera teraz sekcję, która wygląda mniej więcej tak:

```
<<<<<<< HEAD:index.html
<div id="footer">contact : email.support@github.com</div>
=====
<div id="footer">
  please contact us at support@github.com
</div>
>>>>>>> iss53:index.html
```

Oznacza to, że wersja wskazywana przez HEAD (Twoja gałąź master, ponieważ tam właśnie byłeś podczas uruchamiania polecenia scalania) znajduje się w górnej części bloku (wszystko powyżej =====), a wersja z gałęzi iss53 to wszystko poniżej. Aby rozwiązać konflikt, musisz wybrać jedną lub drugą wersję albo własnoręcznie połączyć zawartość obu. Dla przykładu możesz rozwiązać konflikt, zastępując cały blok poniższą zawartością:

```
<div id="footer">
please contact us at email.support@github.com
</div>
```

To rozwiązanie ma po trochu z obu części, całkowicie usunąłem także linie <<<<<<<, ===== i >>>>>>>. Po rozstrzygnięciu wszystkich takich sekcji w każdym z problematycznych plików, uruchom `git add` na każdym z nich, aby oznaczyć go jako rozwiązany. Przeniesienie do poczekalni oznacza w Gicie rozwiązanie konfliktu. Jeśli chcesz do rozwiązania tych problemów użyć narzędzia graficznego, możesz wydać polecenie `git mergetool`. Uruchomi ono odpowiednie narzędzie graficzne, które przeprowadzi cię przez wszystkie konflikty:

```
$ git mergetool
merge tool candidates: kdiff3 tkdiff xxdiff meld gvimdiff opendiff emerge
vimdiff
Merging the files: index.html

Normal merge conflict for 'index.html':
  {local}: modified
  {remote}: modified
Hit return to start merge resolution tool (opendiff):
```

Jeśli chcesz użyć narzędzia innego niż domyślne (Git w tym przypadku wybrał dla mnie `opendiff`, ponieważ pracuję na Maku), możesz zobaczyć wszystkie wspierane narzędzia wymienione na samej górze, zaraz za „merge tool candidates”. Wpisz nazwę narzędzia, którego wolałbyś użyć. W Rozdziale 7 dowiemy się, jak zmienić domyślną wartość dla twojego środowiska pracy.

Po opuszczeniu narzędzia do scalania, Git zapyta, czy wszystko przebiegło pomyślnie. Jeśli odpowiesz skryptowi, że tak właśnie było, plik zostanie umieszczony w poczekalni, by konflikt oznaczyć jako rozwiązany.

Możesz uruchomić polecenie `git status` ponownie, by upewnić się, że wszystkie konflikty zostały rozwiązane:

```
$ git status
# On branch master
```

```
# Changes to be committed:
#   (use "git reset HEAD <file>..." to unstage)
#
#   modified:   index.html
#
```

Jeśli jesteś zadowolony i potwierdziłeś, że wszystkie problematyczne pliki zostały umieszczone w poczekalni, możesz wpisać `git commit`, by tym samym zatwierdzić zestaw zmian scalających. Jego domyślny opis wygląda jak poniżej:

```
Merge branch 'iss53'
```

```
Conflicts:
  index.html
#
# It looks like you may be committing a MERGE.
# If this is not correct, please remove the file
# .git/MERGE_HEAD
# and try again.
#
```

Możesz go zmodyfikować, dodając szczegółowy opis sposobu scalenia zmian, jeśli tylko uważasz, że taka informacja będzie pomocna innym, gdy przyjdzie im oglądać efekt scalenia w przyszłości — dlaczego zrobiłeś to w taki, a nie inny sposób, jeśli nie jest to oczywiste.

3 Zarządzanie gałęziami

Teraz, kiedy już stworzyłeś, scalałeś i usunąłeś pierwsze gałęzie, spójrzmy na dodatkowe narzędzia do zarządzania gałęziami, które przydadzą się, gdy będziesz już używać gałęzi w swojej codziennej pracy.

Polecenie `git branch` robi coś więcej, poza tworzeniem i usuwaniem gałęzi. Jeśli uruchomisz je bez argumentów, otrzymasz prostą listę istniejących gałęzi:

```
$ git branch
  iss53
* master
  testing
```

Zauważ znak `*`, którym poprzedzona została gałąź `master`: wskazuje on aktywną gałąź. Oznacza to, że jeżeli w tym momencie zatwierdzisz zmiany, wskaźnik gałęzi `master` zostanie przesunięty do przodu wraz z nowo zatwierdzonymi zmianami. Aby obejrzeć ostatni zatwierdzony zestaw zmian na każdej z gałęzi, możesz użyć polecenia `git branch -v`:

```
$ git branch -v
  iss53    93b412c fix javascript issue
* master   7a98805 Merge branch 'iss53'
  testing  782fd34 add scott to the author list in the readmes
```

Kolejna przydatna opcja pozwalająca na sprawdzenie stanu gałęzi to przefiltrowanie tej listy w celu wyświetlenia gałęzi, które już zostały lub jeszcze nie zostały scalone do aktywnej gałęzi. Przydatne opcje `--merged` i `--no-merged` służą właśnie do tego celu i są

dostępne w Gicie począwszy od wersji 1.5.6. Aby zobaczyć, które gałęzie zostały już scalone z bieżącą, uruchom polecenie `git branch --merged`:

```
$ git branch --merged
  iss53
* master
```

Ponieważ gałąź `iss53` została już scalona, znalazła się ona na Twojej liście. Gałęzie znajdujące się na tej liście a niepoprzedzone znakiem `*` można właściwie bez większego ryzyka usunąć poleceniem `git branch -d`; wykonana na nich praca została już scalona do innej gałęzi, więc niczego nie stracisz.

Aby zobaczyć wszystkie gałęzie zawierające zmiany, których jeszcze nie scalałeś, możesz uruchomić polecenie `git branch --no-merged`:

```
$ git branch --no-merged
  testing
```

Pokazuje to Twoją drugą gałąź. Ponieważ zawiera ona zmiany, które nie zostały jeszcze scalone, próba usunięcia jej poleceniem `git branch -d` nie powiedzie się:

```
$ git branch -d testing
error: The branch 'testing' is not an ancestor of your current HEAD.
If you are sure you want to delete it, run 'git branch -D testing'.
```

Jeśli naprawdę chcesz usunąć gałąź i stracić tę część pracy, możesz wymusić to opcją `-D` zgodnie z tym, co podpowiada komunikat na ekranie.

4 Sposoby pracy z gałęziami

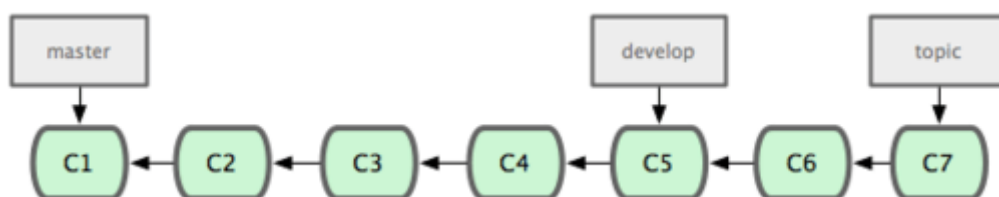
Teraz, kiedy poznałeś już podstawy gałęzi i scalania, co ze zdobytą wiedzą możesz i co powinienesz zrobić? W tej części zajmiemy się typowymi schematami pracy, które stają się dostępne dzięki tak lekkiemu modelowi gałęzi. Pozwoli ci to samemu zdecydować, czy warto stosować je w swoim cyklu rozwoju projektów.

Gałęzie długodystansowe

Ponieważ Git używa prostego scalania trójstronnego, scalanie zmian z jednej gałęzi do drugiej kilkakrotnie w długim okresie czasu jest ogólnie łatwe. Oznacza to, że możesz utrzymywać kilka gałęzi, które są zawsze otwarte i których używasz dla różnych faz w cyklu rozwoju; możesz scalać zmiany regularnie z jednych gałęzi do innych.

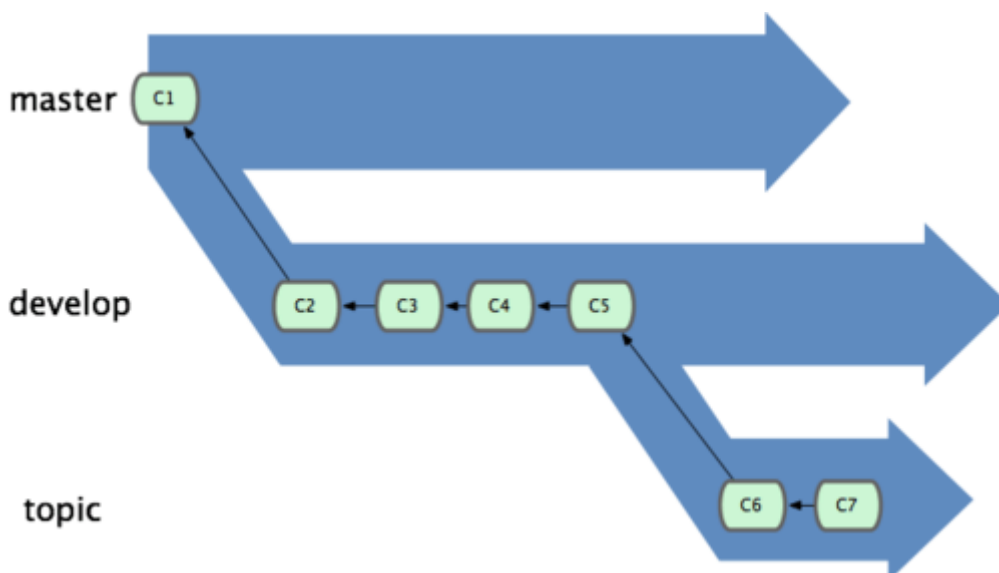
Wielu programistów pracuje z Gitem wykorzystując to podejście, trzymając w gałęzi `master` jedynie stabilny kod — możliwe, że jedynie kod, który już został albo w najbliższej przyszłości zostanie wydany. Równolegle utrzymują oni inną gałąź o nazwie `develop` lub `next`, na której pracują lub używają jej do stabilizacji przyszłych wersji — zawarta w niej praca nie musi być zawsze stabilna, lecz po stabilizacji może być scalona do gałęzi `master`. Taką gałąź wykorzystuje się także do wciągania zmian z gałęzi tematycznych (gałęzi krótkodystansowych, takich jak wcześniejsza `iss53`), kiedy są gotowe, aby przetestować je i upewnić się, że nie wprowadzają nowych błędów.

W rzeczywistości mówimy o wskaźnikach przesuwających się w przód po zatwierdzanych przez Ciebie zestawach zmian. Stabilne gałęzie znajdują się wcześniej w historii, a gałęzie robocze na jej końcu (patrz Rysunek 3-18).

Rysunek 3-18. Stabilniejsze gałęzie z reguły znajdują się wcześniej w historii zmian.

Ogólnie łatwiej jest myśleć o nich jak o silosach na zmiany, gdzie grupy zmian są promowane do stabilniejszych silosów, kiedy już zostaną przetestowane (Rysunek 3-19).

Rysunek 3-19. Może być ci łatwiej myśleć o swoich gałęziach jak o silosach.

Możesz powielić ten schemat na kilka poziomów stabilności. Niektóre większe projekty posiadają dodatkowo gałąź `proposed` albo `pu` („proposed updates” — proponowane zmiany), scalającą gałęzie, które nie są jeszcze gotowe trafić do gałęzi `next` czy `master`. Zamyśl jest taki, że twoje gałęzie reprezentują różne poziomy stabilności; kiedy osiągają wyższy stopień stabilności, są scalane do gałęzi powyżej. Podobnie jak poprzednio, posiadanie takich długodystansowych gałęzi nie jest konieczne, ale często bardzo pomocne, zwłaszcza jeśli pracujesz przy dużych, złożonych projektach.

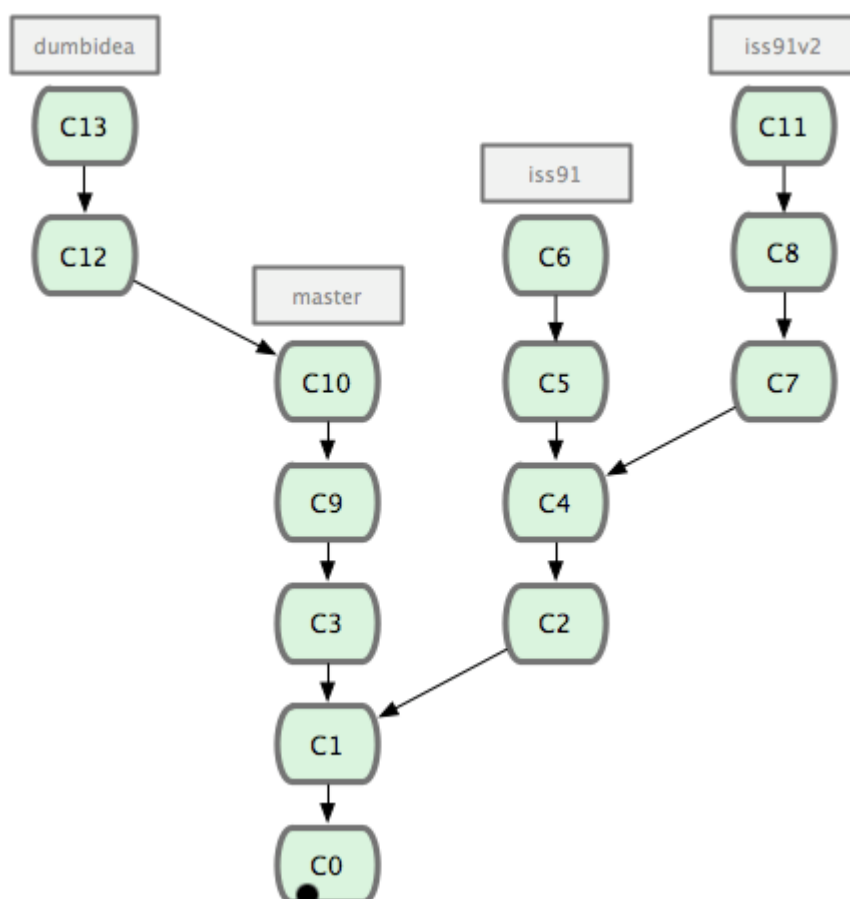
Gałęzie tematyczne

Gałęzie tematyczne, dla odmiany, przydadzą się w każdym projekcie, niezależnie od jego rozmiarów. Gałąź tematyczna to gałąź krótkodystansowa, którą tworzysz i używasz w celu stworzenia pojedynczej funkcji lub innych tego rodzaju zmian. Z całą pewnością nie jest to coś czego chciałbyś używać pracując z wieloma innymi systemami kontroli wersji,

ponieważ scalanie i tworzenie nowych gałęzi jest w nich ogólnie mówiąc zbyt kosztowne. W Gicie tworzenie, praca wewnątrz jak i scalanie gałęzi kilkukrotnie w ciągu dnia jest powszechnie stosowane i naturalne.

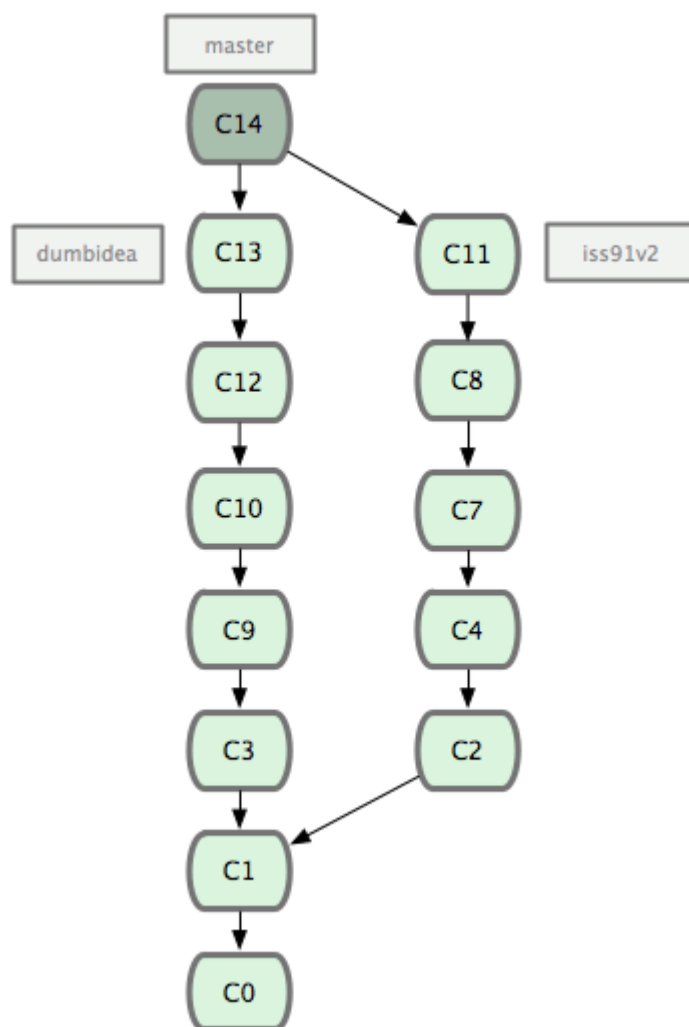
Widziałeś to w poprzedniej sekcji, kiedy pracowaliśmy z gałęziami `iss53` i `hotfix`. Stworzyłeś wewnątrz nich kilka rewizji, po czym usunąłeś je zaraz po scaleniu zmian z gałęzią główną. Ta technika pozwala na szybkie i efektywne przełączanie kontekstu - ponieważ Twój kod jest wyizolowany w osobnych silosach, w których wszystkie zmiany są związane z pracą do jakiej została stworzona gałąź, znacznie łatwiej jest połapać się w kodzie podczas jego przeglądu, recenzowania i temu podobnych. Możesz przechowywać tam swoje zmiany przez kilka minut, dni, miesięcy i scalać je dopiero kiedy są gotowe, bez znaczenia w jakiej kolejności zostały stworzone oraz w jaki sposób przebiegała praca nad nimi.

Rozważ przykład wykonywania pewnego zadania (na gałęzi głównej), stworzenia gałęzi w celu rozwiązania konkretnego problemu (`iss91`), pracy na niej przez chwilę, stworzenia drugiej gałęzi w celu wypróbowania innego sposobu rozwiązania tego samego problemu (`iss91v2`), powrotu do gałęzi głównej i pracy z nią przez kolejną chwilę, a następnie stworzenia tam kolejnej gałęzi do sprawdzenia pomysłu, co do którego nie jesteś pewny, czy ma on sens (gałąź `dumbidea`). Twoja historia rewizji będzie wyglądała mniej więcej tak:

Rysunek 3-20. Twoja historia rewizji zawierająca kilka gałęzi tematycznych.

Teraz, powiedzmy, że decydujesz się, że najbardziej podoba ci się drugie rozwiązanie Twojego problemu (*iss91v2*); zdecydowałeś się także pokazać gałąź *dumbidea* swoim współpracownikom i okazało się, że pomysł jest genialny. Możesz wyrzucić oryginalne rozwiązanie problemu znajdujące się w gałęzi *iss91* (tracąc rewizje C5 i C6) i scalić dwie pozostałe gałęzie. Twoja historia będzie wyglądać tak, jak na Rysunku 3-21.

Rysunek 3-21. Historia zmian po scaleniu gałęzi *dumbidea* i *iss91v2*.

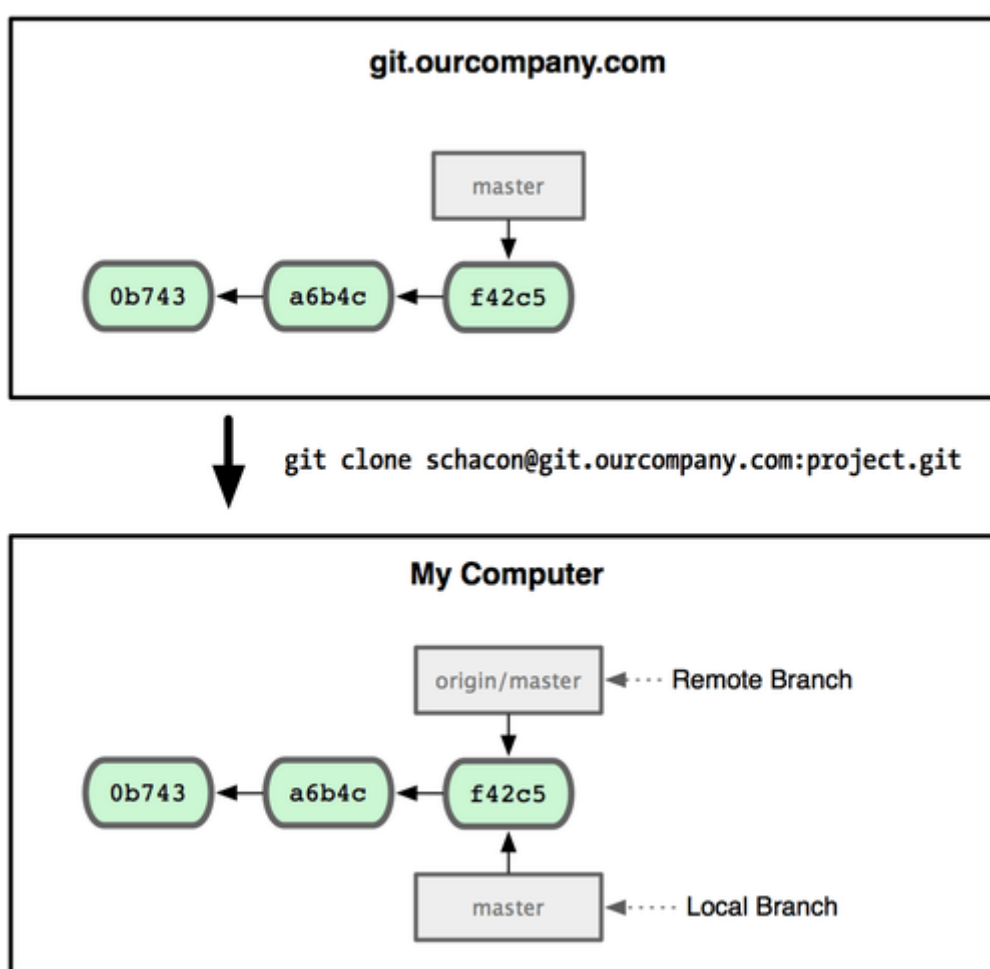
Ważne jest, żeby robiąc to wszystko pamiętać, że są to zupełnie lokalne gałęzie. Tworząc nowe gałęzie i scalając je później, robisz to wyłącznie w ramach własnego repozytorium - bez jakiegokolwiek komunikacji z serwerem.

5 Gałęzie zdalne

Zdalne gałęzie są odnośnikami do stanu gałęzi w zdalnym repozytorium. Są to lokalne gałęzie, których nie można zmieniać; są one modyfikowane automatycznie za każdym razem, kiedy wykonujesz jakieś operacje zdalne. Zdalne gałęzie zachowują się jak zakładki przypominające ci, gdzie znajdowały się gałęzie w twoim zdalnym repozytorium ostatnim razem, kiedy się z nim łączyłeś.

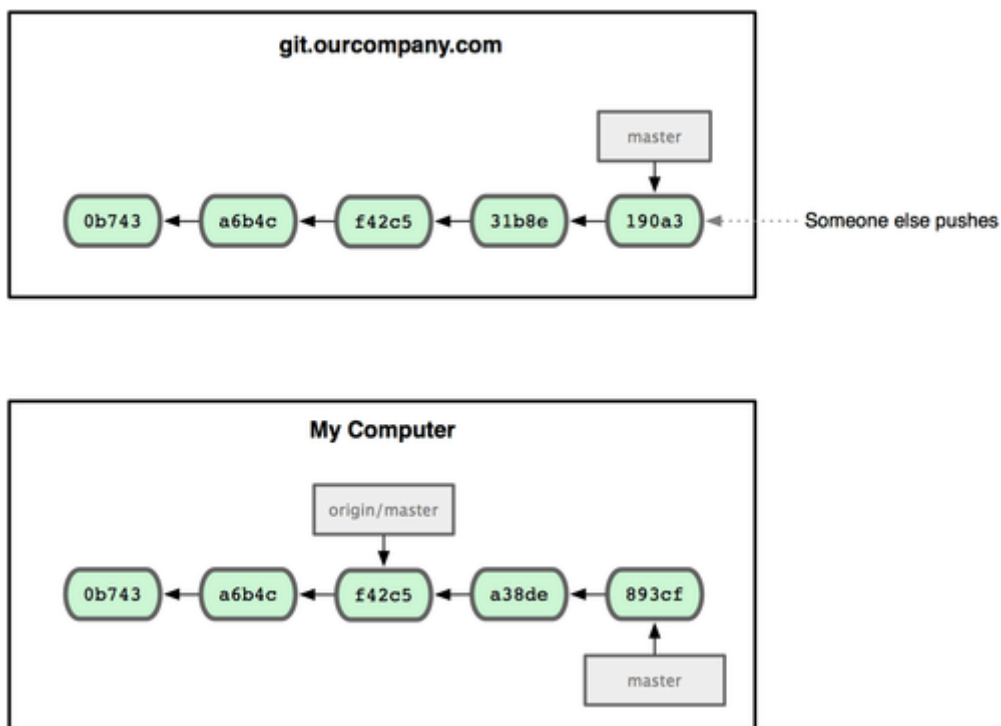
Ich nazwy przybierają następującą formę: (nazwa zdalnego repozytorium)/(nazwa gałęzi). Na przykład, gdybyś chciał zobaczyć, jak wygląda gałąź `master` w zdalnym repozytorium `origin` z chwili, kiedy po raz ostatni się z nim komunikowałeś, musiałbyś sprawdzić gałąź `origin/master`. Jeśli na przykład pracowałeś nad zmianą wraz z partnerem który wypchnął gałąź `iss53`, możesz mieć lokalną gałąź `iss53`, ale gałąź na serwerze będzie wskazywała rewizję znajdującą się pod `origin/iss53`.

Może być to nieco mylące, więc przyjrzyjmy się dokładniej przykładowi. Powiedzmy, że w swojej sieci masz serwer Git pod adresem `git.ourcompany.com`. Po sklonowaniu z niego repozytorium, Git automatycznie nazwie je jako `origin`, pobierze wszystkie dane, stworzy wskaźnik do miejsca gdzie znajduje się gałąź `master` i nazwie ją lokalnie `origin/master`; nie będziesz mógł jej przesunąć. Git da ci także do pracy Twoją własną gałąź `master` zaczynającą się w tym samym miejscu, co zdalna (zobacz Rysunek 3-22).

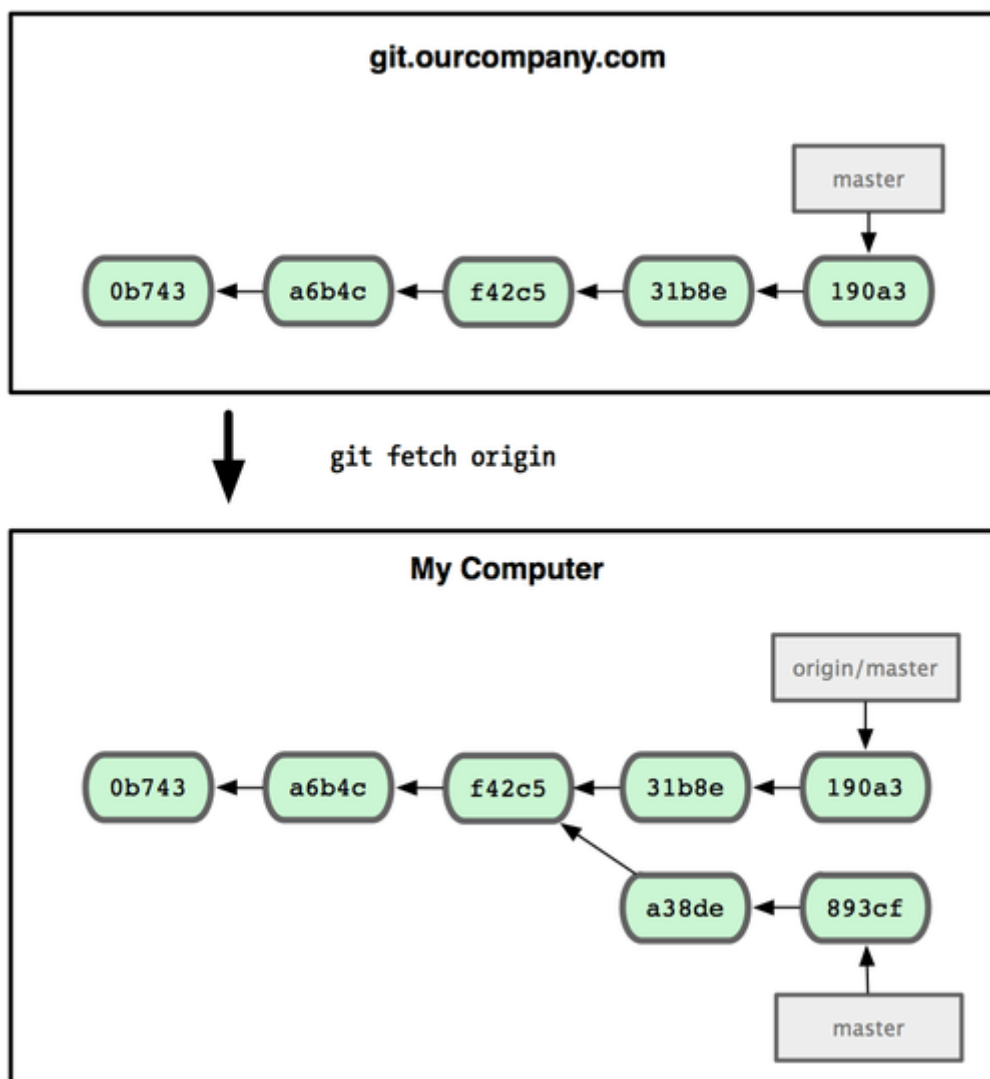
Rysunek 3-22. Po sklonowaniu otrzymasz własną gałąź główną oraz zdalną `origin/master` wskazującą na gałąź w zdalnym repozytorium.

Jeśli wykonasz jakąś pracę na gałęzi głównej, a w międzyczasie ktoś inny wypchnie zmiany na `git.ourcompany.com` i zaktualizuje jego gałąź główną, wówczas wasze historie przesuną się do przodu w różny sposób. Co więcej, dopóki nie skontaktujesz się z serwerem zdalnym, Twój wskaźnik `origin/master` nie przesunie się (Rysunek 3-23).

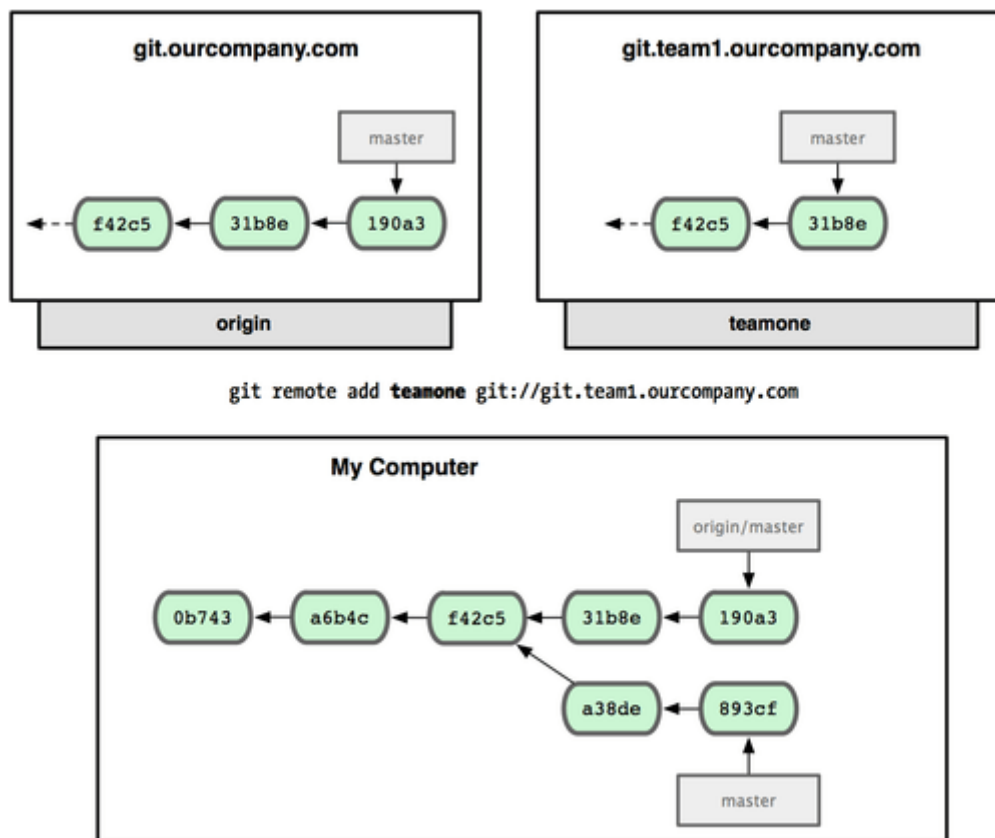
Rysunek 3-23. Kiedy pracujesz lokalnie, wypchnięcie przez kogoś zmian na serwer powoduje, że obie historie zaczynają przesuwac się do przodu w odmienny sposób.

Aby zsynchronizować zmiany uruchom polecenie `git fetch origin`. Polecenie to zajrzy na serwer, na który wskazuje nazwa `origin` (w tym wypadku `git.ourcompany.com`), pobierze z niego wszystkie dane, których jeszcze nie masz u siebie, i zaktualizuje Twoją lokalną bazę danych przesuwając jednocześnie wskaźnik `origin/master` do nowej, aktualniejszej pozycji (zobacz Rysunek 3-24).

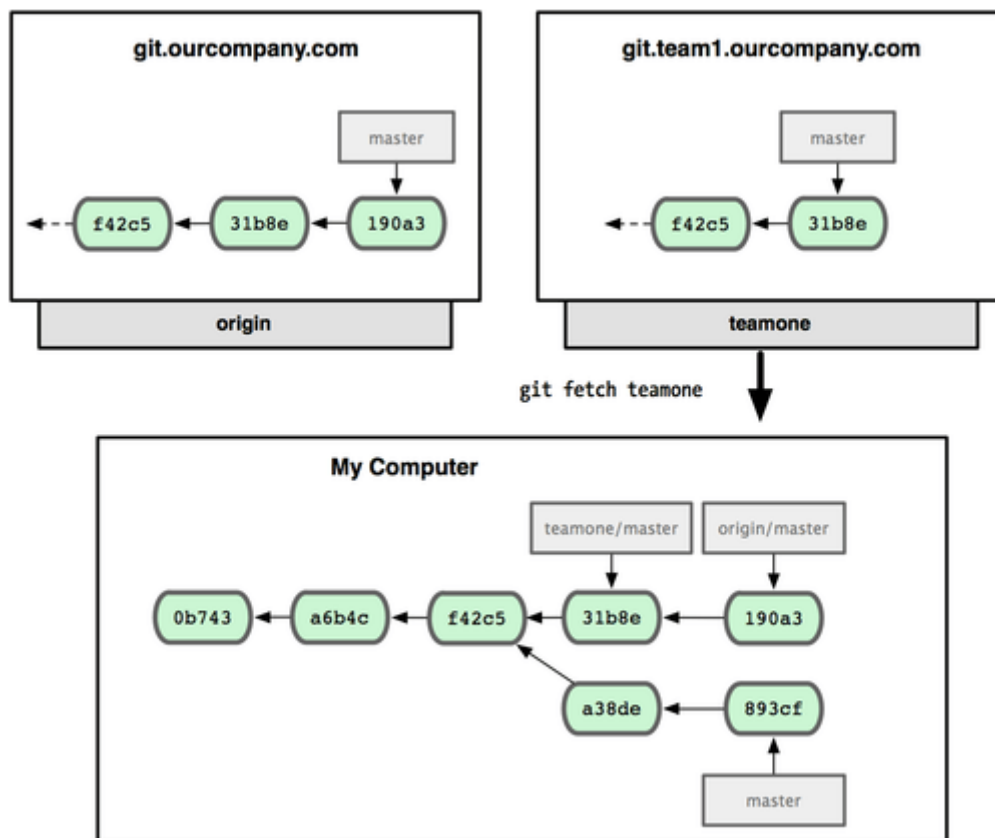
Rysunek 3-24. Polecenie `git fetch` aktualizuje zdalne referencje.

Aby zaprezentować fakt posiadania kilku zdalnych serwerów oraz stan ich zdalnych gałęzi, założmy, że posiadasz jeszcze jeden firmowy serwer Git, który jest używany wyłącznie przez jeden z twoich zespołów sprintowych. Jest to serwer dostępny pod adresem `git.team1.ourcompany.com`. Możesz go dodać do projektu, nad którym pracujesz, jako nowy zdalny odnośnik uruchamiając polecenie `git remote add` tak, jak pokazaliśmy to w rozdziale 2. Nazwij go `teamone`, dzięki czemu później będziesz używał tej nazwy zamiast pełnego adresu URL (rysunek 3-25).

Rysunek 3-25. Dodanie kolejnego zdalnego serwera.

Możesz teraz uruchomić polecenie `git fetch teamone` aby pobrać wszystko, co znajduje się na serwerze, a czego jeszcze nie posiadasz lokalnie. Ponieważ serwer ten zawiera podzbiór danych które zawiera serwer **origin**, Git nie pobiera niczego ale tworzy zdalną gałąź **teamone/master** wskazującą na rewizję dostępną w repozytorium **teamone** i jej gałęzi **master** (rysunek 3-26).

Rysunek 3-26. Dostajesz lokalny odnośnik do gałęzi master w repozytorium teamone.

Wypychanie zmian

Jeśli chcesz podzielić się swoją gałęzią ze światem, musisz wypchnąć zmiany na zdalny serwer, na którym posiadasz prawa zapisu. twoje lokalne gałęzie nie są automatycznie synchronizowane z serwerem, na którym zapisujesz - musisz jawnie określić gałęzie, których zmianami chcesz się podzielić. W ten sposób możesz używać prywatnych gałęzi do pracy, której nie chcesz dzielić, i wypychać jedynie gałęzie tematyczne, w ramach których współpracujesz.

Jeśli posiadasz gałąź o nazwie `serverfix`, w której chcesz współpracować z innymi, możesz wypchnąć swoje zmiany w taki sam sposób jak wypychałeś je w przypadku pierwszej gałęzi. Uruchom `git push` (nazwa zdalnego repozytorium) (nazwa gałęzi):

```
$ git push origin serverfix
Counting objects: 20, done.
Compressing objects: 100% (14/14), done.
Writing objects: 100% (15/15), 1.74 KiB, done.
Total 15 (delta 5), reused 0 (delta 0)
To git@github.com:schacon/simplegit.git
 * [new branch]      serverfix -> serverfix
```

Posłużyłem się pewnym skrótem. Git automatycznie sam rozwija nazwę `serverfix` do pełnej `refs/heads/serverfix:refs/heads/serverfix`, co oznacza "Weź moją lokalną gałąź `serverfix` i wypchnij zmiany, aktualizując zdalną gałąź `serverfix`". Zajmiemy się szczegółowo częścią `refs/heads/` w rozdziale 9, ale ogólnie nie powinieneś się tym

przejmować. Możesz także wykonać `git push origin serverfix:serverfix` co przyniesie ten sam efekt - dla Gita znaczy to "Weź moją gałąź `serverfix` i uaktualnij nią zdalną gałąź `serverfix`". Możesz używać tego formatu do wypychania lokalnych gałęzi do zdalnych o innej nazwie. Gdybyś nie chciał żeby gałąź na serwerze nazywała się `serverfix` mógłbyś uruchomić polecenie w formie `git push origin serverfix:innanazwagałęzi` co spowodowałoby wypchnięcie gałęzi `serverfix` do `innanazwagałęzi` w zdalnym repozytorium.

Następnym razem kiedy twoi współpracownicy pobiorą dane z serwera, uzyskają referencję do miejsca, w którym została zapisana Twoja wersja `serverfix` pod zdalną gałęzią `origin/serverfix`:

```
$ git fetch origin
remote: Counting objects: 20, done.
remote: Compressing objects: 100% (14/14), done.
remote: Total 15 (delta 5), reused 0 (delta 0)
Unpacking objects: 100% (15/15), done.
From git@github.com:schacon/simplegit
* [new branch]      serverfix    -> origin/serverfix
```

Warto zauważyć, że kiedy podczas pobierania ściągasz nową, zdalną gałąź, nie uzyskujesz automatycznie lokalnej, edytowalnej jej wersji. Inaczej mówiąc, w tym przypadku, nie masz nowej gałęzi `serverfix` na której możesz od razu pracować - masz jedynie wskaźnik `origin/serverfix` którego nie można modyfikować.

Aby scalić pobraną pracę z bieżącą gałęzią roboczą uruchom polecenie `git merge origin/serverfix`. Jeśli potrzebujesz własnej gałęzi `serverfix` na której będziesz mógł pracować dalej, możesz ją stworzyć bazując na zdalnej gałęzi w następujący sposób:

```
$ git checkout -b serverfix origin/serverfix
Branch serverfix set up to track remote branch
refs/remotes/origin/serverfix.
Switched to a new branch "serverfix"
```

Otrzymasz lokalną gałąź, w której będziesz mógł rozpocząć pracę od momentu, w którym znajduje się ona w zdalnej gałęzi `origin/serverfix`.

Gałęzie śledzące

Przełączenie do lokalnej gałęzi ze zdalnej automatycznie tworzy coś, co określa się jako *gałąź śledząca*. Gałęzie śledzące są gałęziami lokalnymi, które posiadają bezpośrednią relację z gałęzią zdalną. Jeśli znajdujesz się w gałęzi śledzącej, po wpisaniu `git push` Git automatycznie wie, na który serwer wypchnąć zmiany. Podobnie uruchomienie `git pull` w jednej z takich gałęzi pobiera wszystkie dane i odnośniki ze zdalnego repozytorium i automatycznie scala zmiany z gałęzi zdalnej do odpowiedniej gałęzi zdalnej.

Po sklonowaniu repozytorium automatycznie tworzona jest gałąź `master`, która śledzi `origin/master`. Z tego właśnie powodu polecenia `git push` i `git pull` działają od razu, bez dodatkowych argumentów. Jednakże, możesz skonfigurować inne gałęzie tak, żeby śledziły zdalne odpowiedniki. Prosty przypadek to przywołany już wcześniej przykład polecenia `git checkout -b [gałąź] [nazwa zdalnego repozytorium]/[gałąź]`. Jeśli pracujesz z Gitem nowszym niż 1.6.2, możesz także użyć skrótu `--track`:

```
$ git checkout --track origin/serverfix
Branch serverfix set up to track remote branch
refs/remotes/origin/serverfix.
Switched to a new branch "serverfix"
```

Żeby skonfigurować lokalną gałąź z inną nazwą niż zdalna, możesz korzystać z pierwszej wersji polecenia podając własną nazwę:

```
$ git checkout -b sf origin/serverfix
Branch sf set up to track remote branch refs/remotes/origin/serverfix.
Switched to a new branch "sf"
```

Teraz Twoja lokalna gałąź `sf` będzie pozawalała na automatyczne wypychanie zmian jak i ich pobieranie z `origin/serverfix`.

Usuwanie zdalnych gałęzi

Załóżmy, że skończyłeś pracę ze zdalną gałęzią - powiedzmy, że ty i twoi współpracownicy zakończyliście pracę nad nową funkcją i scaliliście zmiany ze zdalną gałęzią główną `master` (czy gdziekolwiek indziej, gdzie znajduje się stabilna wersja kodu). Możesz usunąć zdalną gałąź używając raczej niezbyt intuicyjnej składni `git push [nazwa zdalnego repozytorium] :[gałąź]`. Aby np. usunąć z serwera gałąź `serverfix` uruchom polecenie:

```
$ git push origin :serverfix
To git@github.com:schacon/simplegit.git
- [deleted]          serverfix
```

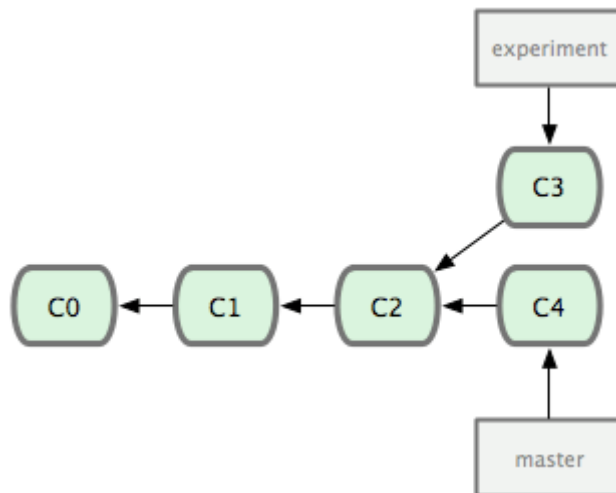
Bum. Nie ma już na serwerze tej gałęzi. Jeśli chcesz, zaznacz sobie tę stronę, ponieważ będziesz potrzebował tego polecenia, a najprawdopodobniej zapomnisz jego składni. Polecenie to można spróbować zapamiętać przypominając sobie składnię `git push [nazwa zdalnego repozytorium] [gałąź lokalna]:[gałąź zdalna]`, którą omówiliśmy odrobinę wcześniej. Pozbywając się części `[gałąź lokalna]`, mówisz mniej więcej "Weź nic z mojej strony i zrób z tego `[gałąź zdalna]`".

6 Zmiana bazy

W Git istnieją dwa podstawowe sposoby integrowania zmian z jednej gałęzi do drugiej: scalanie (polecenie `merge`) oraz zmiana bazy (polecenie `rebase`). W tym rozdziale dowiesz się, czym jest zmiana bazy, jak ją przeprowadzić, dlaczego jest to świetne narzędzie i w jakich przypadkach lepiej się powstrzymać od jego wykorzystania.

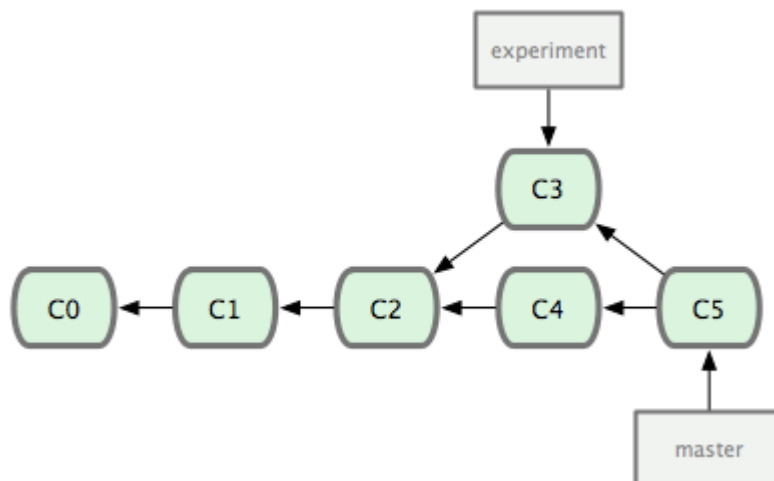
Typowa zmiana bazy

Jeśli cofniesz się do poprzedniego przykładu z sekcji Scalanie (patrz Rysunek 3-27), zobaczysz, że rozszczypiłeś swoją pracę i wykonywałeś zmiany w dwóch różnych gałęziach.

Rysunek 3-27. Początkowa historia po rozszczepieniu.

Najprostszym sposobem, aby zintegrować gałęzie - jak już napisaliśmy - jest polecenie `merge`. Przeprowadza ono trójstronne scalanie pomiędzy dwoma ostatnimi migawkami gałęzi (C3 i C4) oraz ich ostatnim wspólnym przodkiem (C2), tworząc nową migawkę (oraz rewizję), tak jak widać to na rysunku 3-28.

Rysunek 3-28. Scalanie gałęzi integrujące rozszczepioną historię zmian.

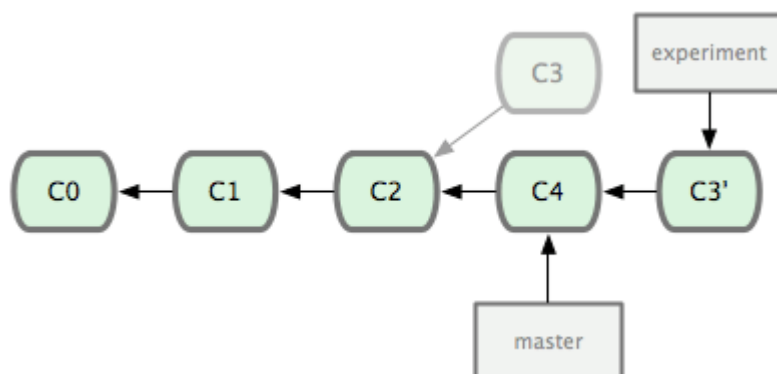
Jednakże istnieje inny sposób: możesz stworzyć łątkę ze zmianami wprowadzonymi w C3 i zaaplikować ją na rewizję C4. W Gicie nazywa się to zmianą bazy (ang. `rebase`). Dzięki poleceniu `rebase` możesz wziąć wszystkie zmiany, które zostały zatwierdzone w jednej gałęzi i zaaplikować je w innej.

W tym wypadku, mógłbyś uruchomić następujące polecenie:

```

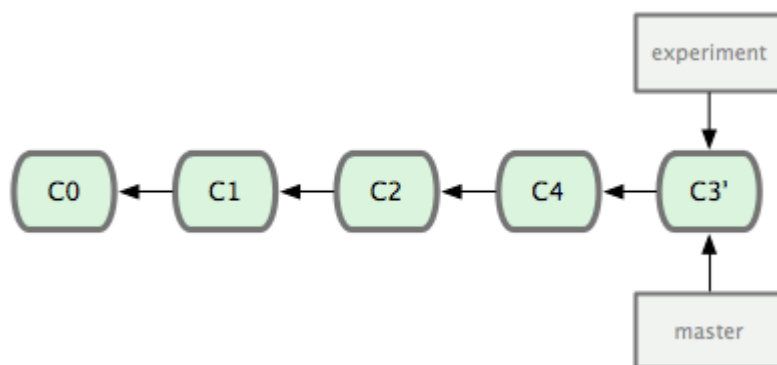
$ git checkout experiment
$ git rebase master
First, rewinding head to replay your work on top of it...
Applying: added staged command
  
```

Polecenie to działa przesuwając się do ostatniego wspólnego przodka obu gałęzi (tej w której się znajdujesz oraz tej *do* której robisz zmianę bazy), pobierając różnice opisujące kolejne zmiany (ang. *diffs*) wprowadzane przez kolejne rewizje w gałęzi w której się znajdujesz, zapisując je w tymczasowych plikach, następnie resetuje bieżącą gałąź do tej samej rewizji *do* której wykonujesz operację zmiany bazy, po czym aplikuje po kolei zapisane zmiany. Ilustruje to rysunek 3-29.

Rysunek 3-29. Zmiana bazy dla zmian wprowadzonych w C3 do C4.

W tym momencie możesz wrócić do gałęzi *master* i scalić zmiany wykonując proste przesunięcie wskaźnika (co przesunie wskaźnik *master* na koniec) (rysunek 3-30).

Rysunek 3-30. Przesunięcie gałęzi *master* po operacji zmiany bazy.

Teraz migawka wskazywana przez C3' jest dokładnie taka sama jak ta, na którą wskazuje C5 w przykładzie ze scalaniem. Nie ma różnicy w produkcie końcowym integracji. Zmiana bazy tworzy jednak czystsza historię. Jeśli przejrysz historię gałęzi po operacji *rebase*, wygląda ona na liniową: wygląda jakby cała praca była wykonywana stopniowo, nawet jeśli oryginalnie odbywała się równolegle.

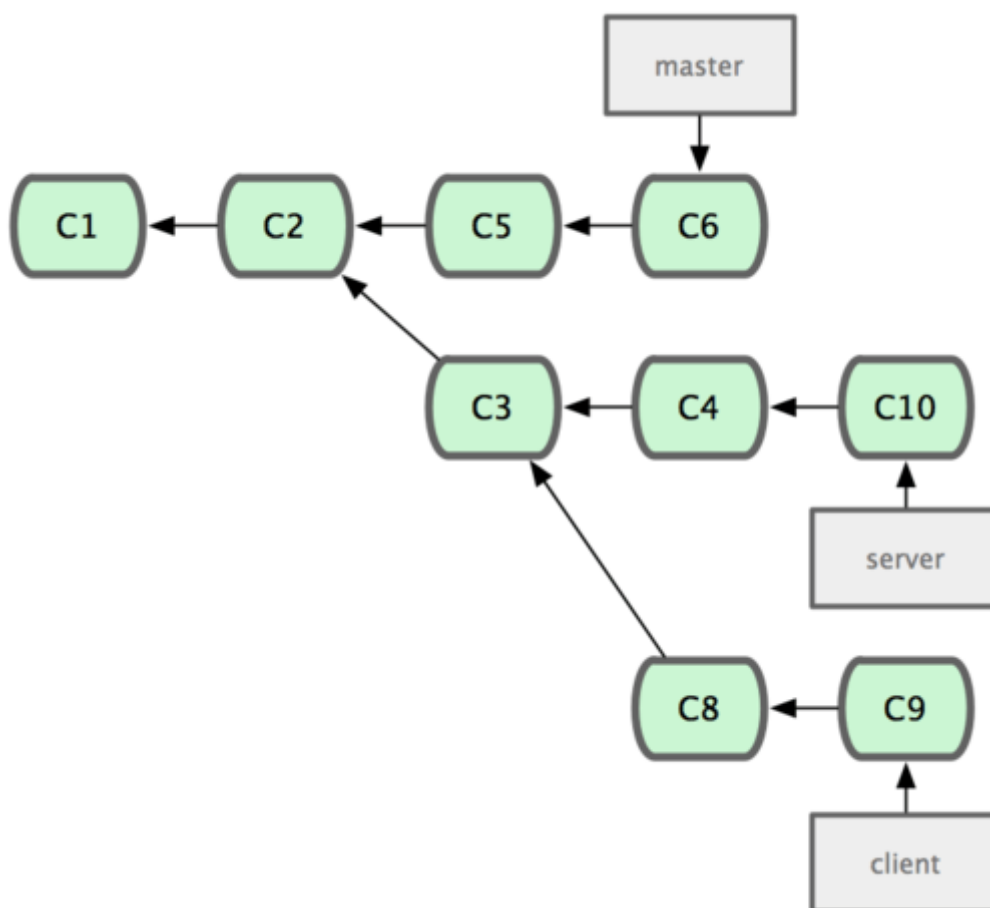
Warto korzystać z tej funkcji, by mieć pewność, że rewizje zaaplikują się w bezproblemowy sposób do zdalnej gałęzi - być może w projekcie w którym próbujesz się udzielać, a którym nie zarządzasz. W takim wypadku będziesz wykonywał swoją pracę we własnej gałęzi, a następnie zmieniał jej bazę na *origin/master*, jak tylko będziesz gotowy do przesłania własnych poprawek do głównego projektu. W ten sposób osoba utrzymująca

projekt nie będzie musiała dodatkowo wykonywać integracji - jedynie prostolinijne scalenie lub czyste zastosowanie zmian.

Zauważ, że migawka wskazywana przez wynikową rewizję bez względu na to, czy jest to ostatnia rewizja po zmianie bazy lub ostatnia rewizja scalająca po operacji scalania, to taka sama migawka - różnica istnieje jedynie w historii. Zmiana bazy nanosi zmiany z jednej linii pracy do innej w kolejności, w jakiej były one wprowadzane, w odróżnieniu od scalania, które bierze dwie końcówki i integruje je ze sobą.

Ciekawsze operacje zmiany bazy

Poleceniem `rebase` możesz także zastosować zmiany na innej gałęzi niż ta, której zmieniasz bazę. Dla przykładu - weź historię taką jak na rysunku 3-31. Utworzyłeś gałąź tematyczną (`server`), żeby dodać nowe funkcje do kodu serwerowego, po czym utworzyłeś rewizję. Następnie utworzyłeś gałąź, żeby wykonać zmiany w kliencie (`client`) i kilkakrotnie zatwierdziłeś zmiany. W końcu wróciłeś do gałęzi `server` i wykonałeś kilka kolejnych rewizji.

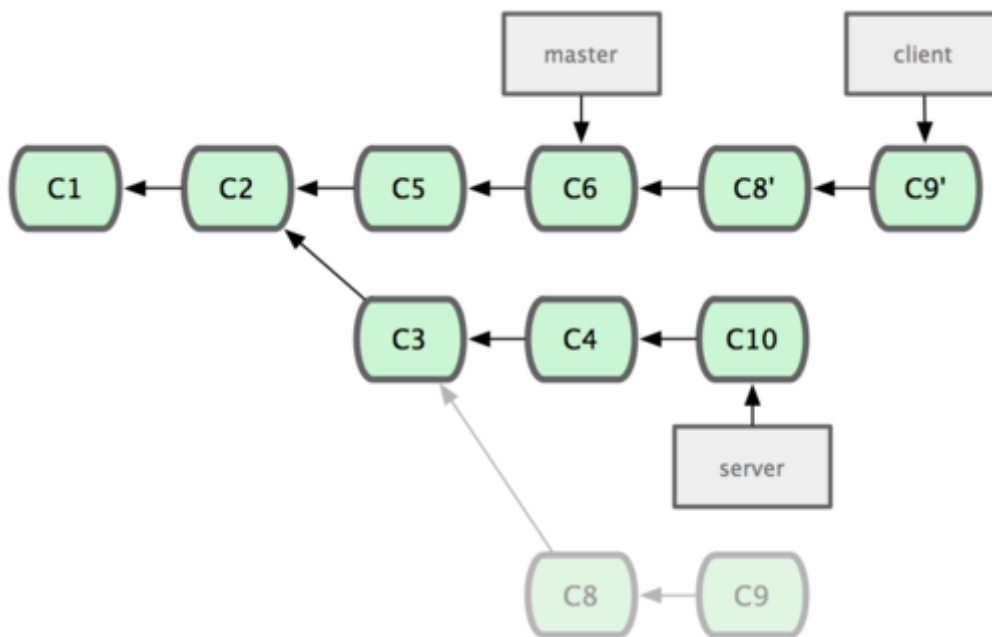
Rysunek 3-31. Historia z gałęzią tematyczną utworzoną na podstawie innej gałęzi tematycznej.

Założmy, że zdecydowałeś się scalać zmiany w kliencie do kodu głównego, ale chcesz się jeszcze wstrzymać ze zmianami po stronie serwera, dopóki nie zostaną one dokładniej

przetestowane. Możesz wziąć zmiany w kodzie klienta, których nie ma w kodzie serwera (C8 i C9) i zastosować je na gałęzi głównej używając opcji `--onto` polecenia `git rebase`:

```
$ git rebase --onto master server client
```

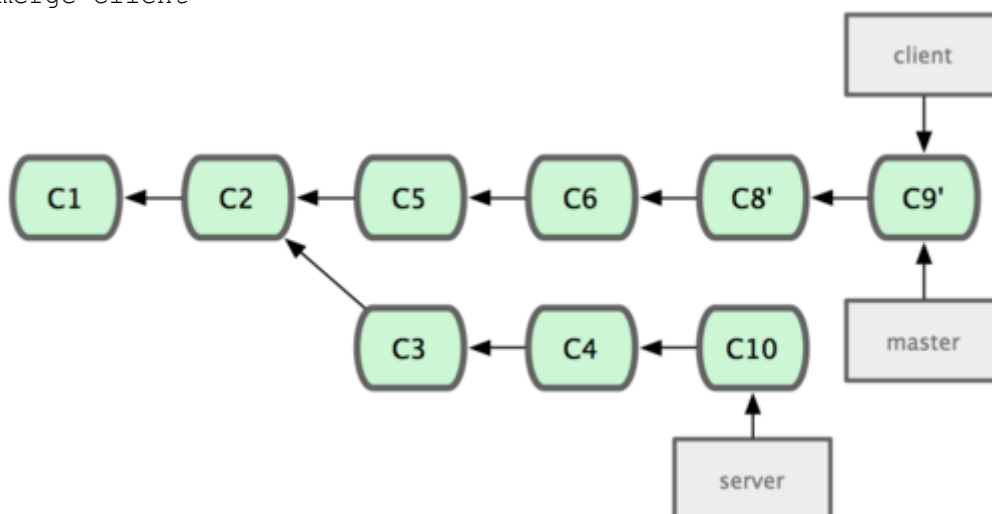
Oznacza to mniej więcej "Przełącz się do gałęzi klienta, określ zmiany wprowadzone od wspólnego przodka gałęzi `client` i `server`, a następnie nanieś te zmiany na gałąź główną `master`. Jest to nieco skomplikowane, ale wynik (pokazany na rysunku 3-32) całkiem niezły.

Rysunek 3-32. Zmiana bazy gałęzi tematycznej odbitej z innej gałęzi tematycznej.

Teraz możesz zwyczajnie przesunąć wskaźnik gałęzi głównej do przodu (rysunek 3-33):

```
$ git checkout master  
$ git merge client
```

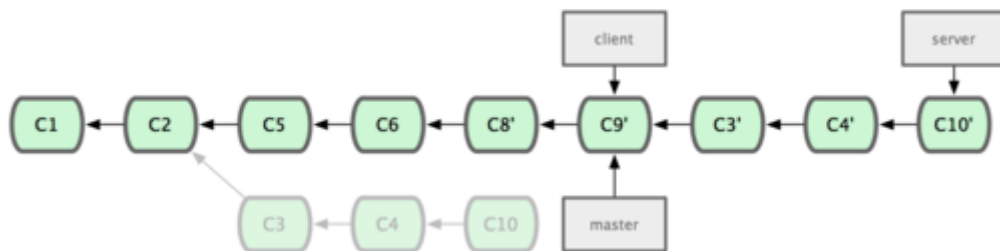

Rysunek 3-33. Przesunięcie do przodu gałęzi master w celu uwzględnienia zmian z gałęzi klienta.

Powiedzmy, że zdecydujesz się pobrać i scalić zmiany z gałęzi `server`. Możesz zmienić bazę gałęzi `server` na wskazywaną przez `master` bez konieczności przełączania się do gałęzi `server` używając `git rebase [gałąź bazowa] [gałąź tematyczna]` - w ten sposób zmiany z gałęzi `server` zostaną zaaplikowane do gałęzi bazowej `master`:

```
$ git rebase master server
```

Polecenie odtwarza zmiany z gałęzi `server` na gałęzi `master` tak, jak pokazuje to rysunek 3-34.

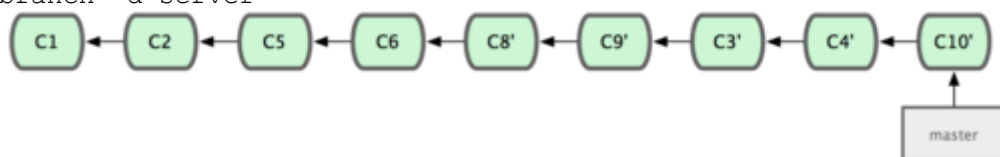
Rysunek 3-34. Zmiana bazy gałęzi `server` na koniec gałęzi głównej.

Następnie możesz przesunąć gałąź bazową (`master`):

```
$ git checkout master
$ git merge server
```

Możesz teraz usunąć gałęzie `client` i `server`, ponieważ cała praca jest już zintegrowana i więcej ich nie potrzebujesz pozostawiając historię w stanie takim, jaki obrazuje rysunek 3-35:

```
$ git branch -d client
$ git branch -d server
```


Rysunek 3-35. Ostateczna historia rewizji.

Zagrożenia operacji zmiany bazy

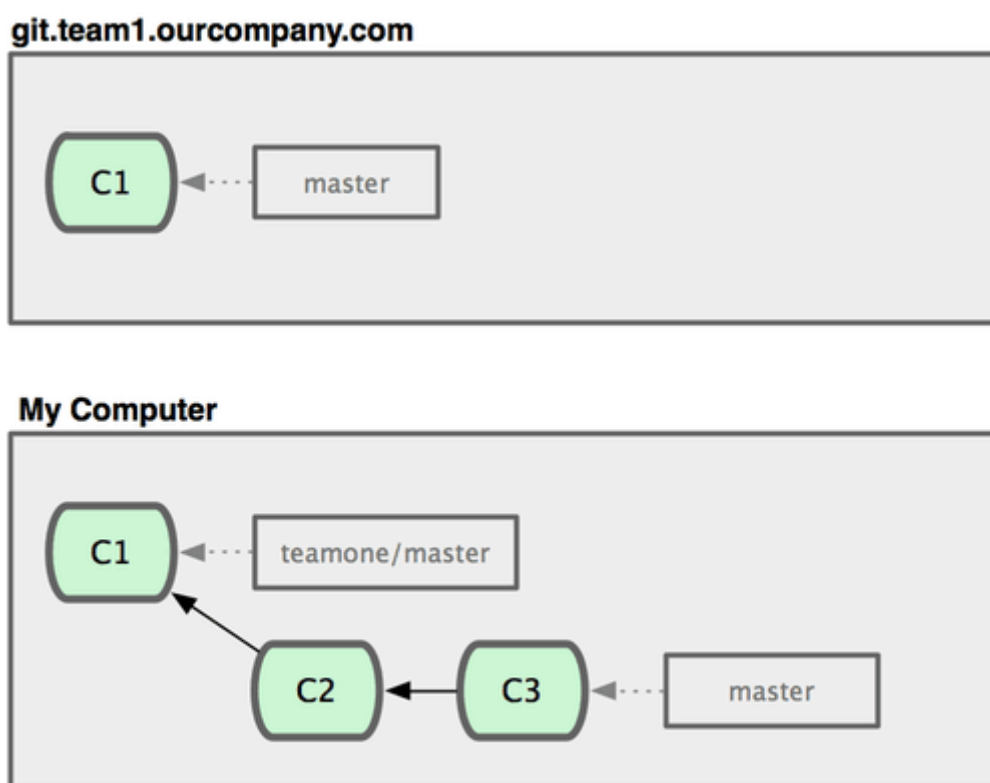
Błogosławieństwo, jakie daje możliwość zmiany bazy, ma swoją mroczną stronę. Można ją podsumować jednym zdaniem:

Nie zmieniaj bazy rewizji, które wypchnąłeś już do publicznego repozytorium.

Jeśli będziesz się stosował do tej reguły, wszystko będzie dobrze. W przeciwnym razie ludzie cię znienawidzą, a rodzina i przyjaciele zaczną omijać szerokim łukiem.

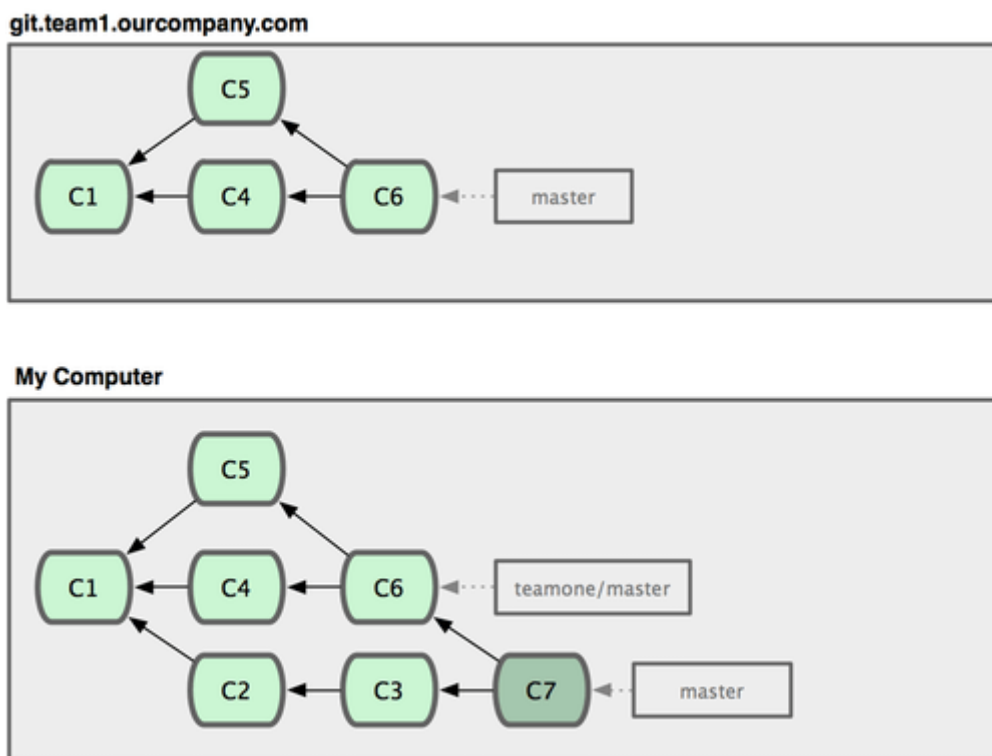
Stosując operację zmiany bazy porzucasz istniejące rewizje i tworzysz nowe, które są podobne, ale inne. Wypychasz gdzieś swoje zmiany, inni je pobierają, scalają i pracują na nich, a następnie nadpisujesz te zmiany poleceniem `git rebase` i wypychasz ponownie na serwer. Twoi współpracownicy będą musieli scalić swoją pracę raz jeszcze i zrobi się bałagan, kiedy spróbujesz pobrać i scalić ich zmiany z powrotem z twoimi.

Spójrzmy na przykład obrazujący, jak operacja zmiany bazy może spowodować problemy. Załóżmy, że sklonujesz repozytorium z centralnego serwera, a następnie wykonasz bazując na tym nowe zmiany. Twoja historia rewizji wygląda tak jak na rysunku 3-36.

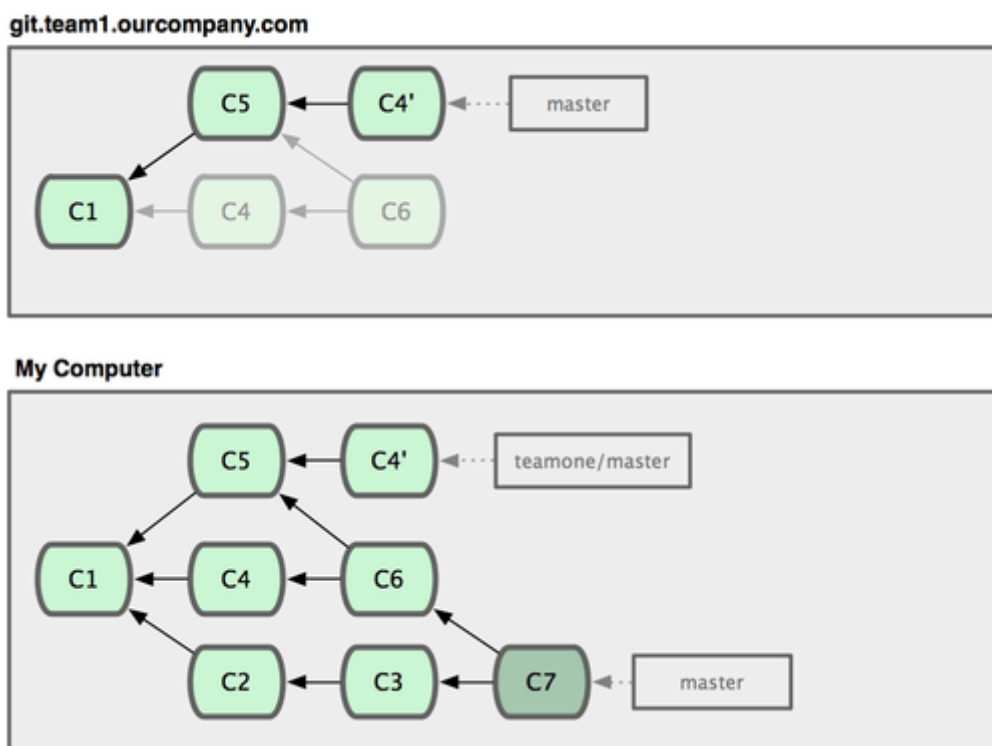
Rysunek 3-36. Sklonowane repozytorium i dokonane zmiany.

Teraz ktoś inny wykonuje inną pracę, która obejmuje scalenie, i wypycha ją na centralny serwer. Pobierasz zmiany, scalasz nową, zdalną gałąź z własną pracą, w wyniku czego historia wygląda mniej więcej tak, jak na rysunku 3-37.

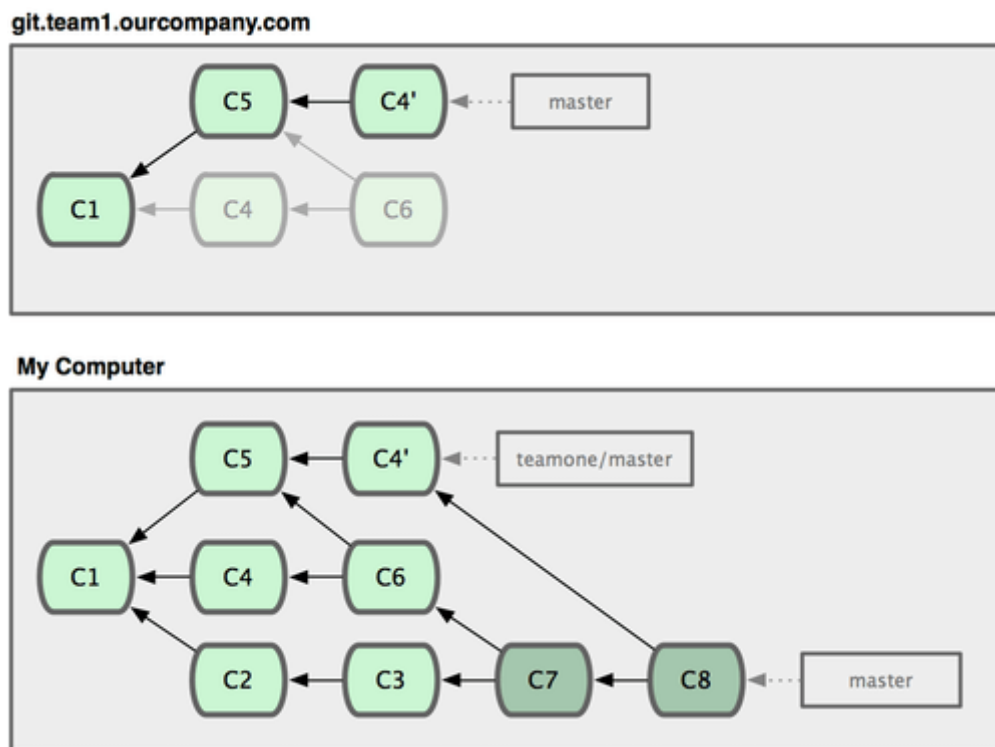
Rysunek 3-37. Pobranie kolejnych rewizji i scalenie ich z własnymi zmianami.

Następnie osoba, która wypchnęła scalone zmiany, rozmyśliła się i zdecydowała zamiast scalenia zmienić bazę swoich zmian; wykonuje `git push --force`, żeby zastąpić historię na serwerze. Następnie ty pobierasz dane z serwera ściągając nowe rewizje.

Rysunek 3-38. Ktoś wypycha rewizje po operacji zmiany bazy porzucając rewizje, na których ty oparłeś swoje zmiany.

W tym momencie musisz raz jeszcze scalać tę pracę mimo tego, że już to wcześniej raz zrobiłeś. Operacja zmiany bazy zmienia sumy kontrolne SHA-1 tych rewizji, więc dla Gita wyglądają one jak zupełnie nowe, choć w rzeczywistości masz już zmiany wprowadzone w C4 w swojej historii (rysunek 3-39).

Rysunek 3-39. Scalasz tą samą pracę raz jeszcze tworząc nową rewizję scalającą.

Musisz scalać swoją pracę w pewnym momencie po to, żeby dotrzymywać kroku innym programistom. Kiedy już to zrobisz, Twoja historia zmian będzie zawierać zarówno rewizje C4 jak i C4', które mają różne sumy SHA-1, ale zawierają te same zmiany i mają ten sam komentarz. Jeśli uruchomisz `git log` dla takiej historii, zobaczysz dwie rewizje mające tego samego autora, datę oraz komentarz, co będzie mylące. Co więcej, jeśli wypchniesz tę historię z powrotem na serwer, raz jeszcze wprowadzisz wszystkie rewizje powstałe w wyniku operacji zmiany bazy na serwer centralny, co może dalej mylić i denerwować ludzi.

Jeśli traktujesz zmianę bazy jako sposób na porządkowanie historii i sposób pracy z rewizjami przed wypchnięciem ich na serwer oraz jeśli zmieniasz bazę tylko tym rewizjom, które nigdy wcześniej nie były dostępne publicznie, wówczas wszystko będzie w porządku. Jeśli zaczniesz zmieniać bazę rewizjom, które były już publicznie dostępne, a ludzie mogą na nich bazować swoje zmiany, wówczas możesz wpaść w naprawdę frustrującą tarapaty.

7 Podsumowanie

Omówiliśmy podstawy tworzenia gałęzi oraz scalania w Git. Powinieneś już z łatwością tworzyć gałęzie, przełączać się pomiędzy nimi i scalać zawarte w nich zmiany. Powinieneś także umieć współdzielić swoje gałęzie wypychając je na serwer, pracować z innymi w współdzielonych gałęziach oraz zmieniać bazę gałęziom, zanim zostaną udostępnione innym.

Rozdział 4 Git na serwerze

Powinieneś być już w stanie realizować większość codziennych zadań podczas pracy z Git. Jednakże do współpracy z innymi potrzebne będzie zdalne repozytorium Git. Choć, technicznie rzecz biorąc, możesz pchać zmiany i pobierać je z repozytoriów pojedynczych osób, nie jest to zalecana technika, ponieważ jeśli nie jest się ostrożnym, bardzo łatwo zrobić bałagan w czyjejś pracy. Dodatkowo niezbędny jest dostęp do Twojego repozytorium przez innych nawet gdy nie masz połączenia z siecią - bardzo przydatne jest posiadanie wiarygodnego, wspólnego repozytorium. Z tego powodu zalecaną metodą współpracy z innymi jest stworzenie pośredniego repozytorium, do którego wszyscy mają dostęp i wykonywanie operacji pchania i pobierania danych właśnie z niego. Nazwiemy to repozytorium "serwerem Git"; zobaczysz jednak że obsługa repozytorium Git zabiera zwykle bardzo niewiele zasobów systemowych przez co bardzo rzadko potrzebne będzie wydzielenie w tym celu dedykowanego serwera.

Zarządzanie serwerem Git jest proste. Po pierwsze określasz protokoły dostępu do tego serwera. Pierwsza część tego rozdziału zawiera informacje o dostępnych protokołach oraz ich wadach i zaletach. Kolejna część zawiera opis typowych konfiguracji wykorzystujących te protokoły oraz opis właściwych ustawień serwera. W końcu opiszemy dostępne opcje hostingu, jeśli nie przeszkadza Ci przechowywanie kodu na obcym serwerze i nie masz ochoty na tworzenie i zarządzanie własnym serwerem.

Jeśli nie masz zamiaru tworzyć własnego serwera możesz przejść od razu do ostatniej części tego rozdziału, aby sprawdzić dostępne możliwości tworzenia konta w zewnętrznej usłudze, a następnie możesz przejść do kolejnego rozdziału, który zawiera dyskusję na temat różnych aspektów pracy w rozproszonym środowisku kontroli wersji.

Zdalne repozytorium to nic innego jak samo repozytorium bez kopii roboczej (ang. *bare repository*). Ponieważ repozytorium to jest wykorzystywane wyłącznie jako miejsce współpracy, nie ma potrzeby by na dysku istniała migawka jakiegokolwiek wersji; to po prostu dane Git. Mówiąc krótko - takie repozytorium to wyłącznie zawartość katalogu `.git`.

1 Protokoły

Git potrafi korzystać z czterech podstawowych protokołów sieciowych do przesyłu danych: lokalnego, Secure Shell (SSH), Git, oraz HTTP. Poniżej opiszemy czym się charakteryzują i w jakich sytuacjach warto korzystać (lub wręcz przeciwnie) z jednego z nich.

Istotne jest, że z wyjątkiem protokołu HTTP, wszystkie pozostałe wymagają by na serwerze został zainstalowany Git.

Protokół lokalny

Najbardziej podstawowym protokołem jest *protokół lokalny*, w którym zdalne repozytorium to po prostu inny katalog na dysku. Taką konfigurację często wykorzystuje się, gdy wszyscy z Twojego zespołu mają dostęp do jednego współdzielonego systemu plików, np. NFS lub, co mniej prawdopodobne, gdy wszyscy logują się do tego samego komputera. Ten drugi scenariusz nie jest zalecany z tego powodu, że wszystkie kopie repozytorium znajdują się na tej samej fizycznej maszynie, co może być katastrofalne w skutkach.

Jeśli posiadasz współdzielony, zamontowany system plików, możesz z niego klonować, pchać do niego własne zmiany oraz pobierać zmiany innych korzystając z plikowego repozytorium lokalnego. Aby sklonować takie repozytorium, albo wskazać jedno z takich repozytoriów jako repozytorium zdalne, skorzystaj ze ścieżki do katalogu jako adresu URL. Np. aby sklonować lokalne repozytorium możesz wywołać polecenie podobne do poniższego:

```
$ git clone /opt/git/project.git
```

Możesz też użyć takiej formy:

```
$ git clone file:///opt/git/project.git
```

Git działa odrobinę inaczej, gdy jawnie użyjesz przedrostka `file://` w adresie URL. Jeśli podasz samą ścieżkę, Git spróbuje użyć twardych linków albo po prostu skopiować potrzebne pliki. Jeśli podasz `file://`, Git uruchomi procesy normalnie wykorzystane do transferu sieciowego, co zwykle jest znacznie mniej efektywną metodą przesyłania danych. Głównym powodem podawania przedrostka `file://` jest chęć posiadania czystej kopii repozytorium bez niepotrzebnych referencji, czy obiektów, które zwykle powstają po zaimportowaniu repozytorium z innego systemu kontroli wersji (Rozdział 9 zawiera informacje na temat zadań administracyjnych). Tutaj skorzystamy ze zwykłej ścieżki do katalogu, ponieważ będzie szybciej.

Aby dodać do istniejącego projektu repozytorium plikowe jako repozytorium zdalne, wykonaj polecenie:

```
$ git remote add local_proj /opt/git/project.git
```

Od tej chwili możesz pchać i pobierać z repozytorium zdalnego tak samo jakby repozytorium to istniało w sieci.

Zalety

Zaletą plikowego repozytorium jest prostota i możliwość skorzystania z istniejących uprawnień plikowych i sieciowych. Jeśli już posiadasz współdzielony sieciowy system plików, do którego Twój zespół posiada dostęp, konfiguracja takiego repozytorium jest bardzo prosta. Umieszczasz kopię czystego repozytorium w miejscu, do którego każdy zainteresowany ma dostęp i ustawiasz prawa odczytu/zapisu tak samo jak do każdego innego współdzielonego zasobu. Informacja o tym jak w tym celu wyeksportować czyste repozytorium znajduje się w następnej części "Konfiguracja Git na serwerze".

Opcja ta jest interesująca także w przypadku, gdy chcemy szybko pobrać zmiany z czyjegoś repozytorium. Jeśli działasz z kimś w tym samym projekcie i ktoś chce pokazać Ci swoje zmiany, wykonanie polecenia `git pull /home/john/project` jest często prostsze od czekania aż ktoś wypchnie zmiany na serwer, aby później je stamtąd pobrać.

Wady

Wadą tej metody jest to, że współdzielony dostęp plikowy dla wielu osób jest zwykle trudniejszy w konfiguracji niż prosty dostęp sieciowy. Jeśli chcesz pchać swoje zmiany z laptopa z domu, musisz zamontować zdalny dysk, co może być trudniejsze i wolniejsze niż dostęp sieciowy.

Warto również wspomnieć, że korzystanie z pewnego rodzaju sieciowego zasobu współdzielonego niekoniecznie jest najszybszą metodą dostępu. Lokalne repozytorium jest szybkie tylko wtedy, gdy masz szybki dostęp do danych. Repozytorium umieszczone w zasobie NFS jest często wolniejsze od repozytorium udostępnianego po SSH nawet jeśli znajduje się na tym samym serwerze, a jednocześnie pozwala na korzystanie z Git na lokalnych dyskach w każdym z systemów.

Protokół SSH

SSH to prawdopodobnie najczęściej wykorzystywany protokół transportowy dla Git. Powodem jest fakt, że większość serwerów posiada już istniejącą konfigurację SSH, a jeśli nie, nie jest problemem utworzenie takiej konfiguracji. SSH to także jedyny sieciowy protokół, który pozwala na równie łatwy odczyt jak i zapis. Pozostałe protokoły sieciowe (HTTP i Git) są generalnie tylko do odczytu danych, zatem jeśli masz je skonfigurowane dla szarych użytkowników, nadal będzie Ci potrzebny protokół SSH, abyś mógł cokolwiek zapisać w zdalnym repozytorium. SSH posiada także wbudowane mechanizmy uwierzytelnienia; a ponieważ jest powszechnie wykorzystywany, jest prosty w konfiguracji i użyciu.

Aby sklonować repozytorium Git po SSH, użyj przedrostka `ssh://` jak poniżej:

```
$ git clone ssh://user@server/project.git
```

Możesz także nie określać protokołu - Git zakłada właśnie SSH, jeśli go nie określisz:

```
$ git clone user@server:project.git
```

Możesz także określić użytkownika - Git zakłada użytkownika na którego jesteś aktualnie zalogowany.

Zalety

Istnieje wiele zalet korzystania z SSH. Po pierwsze, w zasadzie nie ma innego wyjścia, jeśli wymagany jest uwierzytelniony dostęp podczas zapisu do repozytorium przez sieć. Po drugie - demony SSH są powszechnie wykorzystywane, wielu administratorów sieciowych jest doświadczonych w ich administracji, a wiele systemów operacyjnych posiada je zainstalowane standardowo, bądź zawiera niezbędne do ich zarządzania narzędzia. Dodatkowo, dostęp po SSH jest bezpieczny - cała transmisja jest szyfrowana i

uwierzytelniona. Wreszcie, podobnie jak w protokołach Git i lokalnym, SSH jest protokołem efektywnym i pozwalającym na optymalny transfer danych z punktu widzenia przepustowości.

Wady

Wadą dostępu po SSH jest to, że nie istnieje dostęp anonimowy do repozytorium. Programiści muszą posiadać dostęp do serwera po SSH nawet gdy chcą jedynie odczytać dane z repozytorium, co sprawia, że taki rodzaj dostępu nie jest interesujący z punktu widzenia projektów Open Source. Jeśli korzystasz z SSH wyłącznie w sieci korporacyjnej firmy, SSH z powodzeniem może być jedynym protokołem dostępu. Jeśli konieczny jest anonimowy dostęp do projektów tylko do odczytu, SSH jest potrzebny by pchać do nich zmiany, ale do pobierania danych przez innych wymagany jest inny rodzaj dostępu.

Protokół Git

Następnie mamy protokół Git. To specjalny rodzaj procesu demona, który dostępny jest w pakiecie z Gitem; słucha na dedykowanym porcie (9418) i udostępnia usługi podobne do protokołu SSH, ale całkowicie bez obsługi uwierzytelnienia. Aby repozytorium mogło być udostępnione po protokole Git konieczne jest utworzenie pliku `git-daemon-export-ok` - bez niego demon nie udostępni repozytorium - ale to jedyne zabezpieczenie. Albo wszyscy mogą klonować dane repozytorium, albo nikt. Generalnie oznacza to że nie można pchać zmian po tym protokole. Można włączyć taką możliwość; ale biorąc pod uwagę brak mechanizmów uwierzytelniania, jeśli włączysz możliwość zapisu, każdy w Internecie, kto odkryje adres Twojego projektu może pchać do niego zmiany. Wystarczy powiedzieć, że nie spotyka się często takich sytuacji.

Zalety

Protokół Git to najszybszy dostępny protokół dostępu. Jeśli obsługujesz duży ruch sieciowy w publicznie dostępnych projektach, albo udostępniasz spory projekt, który nie wymaga uwierzytelniania dla dostępu tylko do odczytu, bardzo prawdopodobne jest, że skorzystasz w tym celu z demona Git. Korzysta on z tych samych mechanizmów transferu danych jak protokół SSH, ale bez narzutów związanych z szyfrowaniem i uwierzytelnieniem.

Wady

Wadą protokołu Git jest brak mechanizmów uwierzytelniania. Zwykle nie jest wskazane, by był to jedyny protokół dostępu do repozytoriów Git. Najczęściej stosuje się go wraz z protokołem SSH, który obsługuje zapis (pchanie zmian), podczas gdy odczyt przez wszystkich odbywa się z wykorzystaniem `git://`. Prawdopodobnie jest to także protokół najtrudniejszy w konfiguracji. Musi działać w procesie dedykowanego demona - przyjrzymy się takiej konfiguracji w części "Gitis" niniejszego rozdziału - wymaga konfiguracji `xinetd` lub analogicznej, co nie zawsze jest trywialne. Wymaga również osobnej reguły dla firewalla, który musi pozwalać na dostęp po niestandardowym porcie 9418, co zwykle nie jest proste do wymuszenia na korporacyjnych administratorach.

Protokół HTTP/S

W końcu mamy protokół HTTP. Piękno protokołów HTTP i HTTPS tkwi w prostocie ich konfiguracji. Zwykle wystarczy umieścić czyste repozytorium Git poniżej katalogu głównego WWW oraz skonfigurować specjalny hook `post-update` i Voila! (Rozdział 7 zawiera szczegóły dotyczące hooków Git). Od tej chwili każdy, kto posiada dostęp do serwera WWW, w którym umieściłeś repozytorium może je sklonować. Aby umożliwić dostęp tylko do odczytu przez HTTP, wykonaj coś takiego:

```
$ cd /var/www/htdocs/  
$ git clone --bare /path/to/git_project gitproject.git  
$ cd gitproject.git  
$ mv hooks/post-update.sample hooks/post-update  
$ chmod a+x hooks/post-update
```

I tyle. Hook `post-update`, który jest częścią Git uruchamia odpowiednie polecenie (`git update-server-info`) po to, aby pobieranie i klonowanie po HTTP działało poprawnie. To polecenie wykonywane jest, gdy do repozytorium pchasz dane po SSH; potem inni mogą sklonować je za pomocą:

```
$ git clone http://example.com/gitproject.git
```

W tym konkretnym przypadku korzystamy ze ścieżki `/var/www/htdocs`, która jest standardowa dla serwera Apache, ale można skorzystać z dowolnego statycznego serwera WWW - wystarczy umieścić w nim czyste repozytorium. Dane Git udostępniane są jako proste pliki statyczne (Rozdział 9 zawiera więcej szczegółów na temat udostępniania danych w ten sposób).

Można również skonfigurować Git tak, by dało się pchać dane przez HTTP, choć ta technika nie jest tak często wykorzystywana i wymaga zaawansowanej konfiguracji WebDAV. Ponieważ nie spotyka się tego za często nie będziemy opisywać takiej konfiguracji w niniejszej książce. Jeśli ciekawi Cię wykorzystanie protokołów HTTP-push, możesz sprawdzić dokument znajdujący się pod adresem <http://www.kernel.org/pub/software/scm/git/docs/howto/setup-git-server-over-http.txt>. Korzyścią płynącą z udostępnienia możliwości pchania zmian po HTTP jest to, że można wykorzystać w tym celu dowolny serwer WebDAV bez specyficznych funkcji Git; zatem możesz skorzystać z tej opcji, jeśli Twój dostawca pozwala na aktualizację Twojej witryny po WebDAV.

Zalety

Zaletą korzystania z HTTP jest prostota jego konfiguracji. Wystarczy wykonać kilka prostych poleceń i świat uzyskuje dostęp do odczytu do Twojego repozytorium Git. Potrzeba na to tylko kilku minut. Protokół HTTP nie pochłania także wielu zasobów systemowych serwera. Ponieważ zwykle wykorzystywany jest statyczny serwer HTTP, zwyczajny serwer Apache może udostępniać tysiące plików na sekundę - trudno jest przeciążyć nawet nieduży serwer.

Możesz także udostępniać repozytoria tylko do odczytu przez HTTPS, co oznacza, że możesz szyfrować dane w transmisji; możesz wręcz wymusić na klientach uwierzytelnienie za pomocą certyfikatów SSL. Jeśli jednak dojdzie aż do tego, łatwiej wykorzystać klucze

publiczne SSH; ale w Twoim przypadku lepsze może się okazać wykorzystanie podpisanych certyfikatów SSL lub innej metody uwierzytelniania opartej na HTTP w celu udostępniania danych tylko do odczytu po HTTPS.

Inną korzystną cechą jest to, że HTTP jest tak powszechny, że zwykle korporacyjne firewalle nie blokują dostępu do tego portu.

Wady

Wadą udostępniania repozytorium po HTTP jest to, że ta metoda nie jest zbyt efektywna z punktu widzenia klienta. Zwykle znacznie dłużej trwa sklonowanie lub pobieranie danych z takiego repozytorium i w protokole HTTP istnieje zwykle znacznie większy narzut sieciowy oraz całkowity rozmiar przesyłanych danych niż w każdym innym protokole sieciowym. Ponieważ HTTP nie jest tak inteligentny w kwestii ograniczania przesyłania danych do tych niezbędnych, serwer HTTP nie musi wykonywać żadnych specjalnych czynności poza klasycznym udostępnianiem danych - z tego powodu protokół HTTP zwany jest *głupim* protokołem. Więcej szczegółów na temat różnic w wydajności między protokołem HTTP i innymi protokołami znajduje się w rozdziale 9.

2 Uruchomienie Git na serwerze

Aby wstępnie skonfigurować dowolny serwer Git należy wyeksportować istniejące repozytorium jak repozytorium czyste - takie, które nie posiada katalogu roboczego. Można to zrobić w bardzo prosty sposób. Aby sklonować repozytorium jako nowe, czyste repozytorium, należy uruchomić polecenie `clone` z opcją `--bare`. Zgodnie z przyjętą konwencją, czyste repozytorium przechowywane jest w katalogu, którego nazwa kończy się na `.git`, np:

```
$ git clone --bare my_project my_project.git
Initialized empty Git repository in /opt/projects/my_project.git/
```

Informacje wyświetlane przez to polecenie mogą być mylące. Ponieważ `clone` to tak naprawdę `git init` + `git fetch`, można zobaczyć informacje wyświetlane przez część związaną z `git init`, która powoduje utworzenie pustego katalogu. Ma miejsce rzeczywiste kopiowanie obiektów, ale nie powoduje to wyświetlenia jakiegokolwiek informacji. Teraz powinieneś mieć kopię katalogu Git w katalogu `my_project.git`.

Ogólnie rzecz biorąc odpowiada to następującemu poleceniu:

```
$ cp -Rf my_project/.git my_project.git
```

Istnieje kilka różnic w pliku konfiguracyjnym; ale dla naszych celów polecenia te wykonują te same czynności. Biorą samo repozytorium Git, bez kopii roboczej i tworzą dedykowany dla niego katalog.

Umieszczanie czystego repozytorium na serwerze

Teraz, gdy posiadasz już czystą kopię repozytorium, pozostaje jedynie umieścić ją na serwerze i odpowiednio skonfigurować wybrane protokoły. Powiedzmy, że masz serwer `git.example.com`, masz do niego dostęp po SSH i chcesz, żeby wszystkie repozytoria

przechowywane były w katalogu `/opt/git`. Możesz dodać nowe repozytorium kopiując tam Twoje czyste repozytorium:

```
$ scp -r my_project.git user@git.example.com:/opt/git
```

Od tej chwili inni użytkownicy, którzy mają do tego serwera dostęp SSH oraz uprawnienia do odczytu katalogu `/opt/git` mogą sklonować Twoje repozytorium za pomocą:

```
$ git clone user@git.example.com:/opt/git/my_project.git
```

Jeśli użytkownik może łączyć się z serwerem za pomocą SSH i ma uprawnienia do zapisu dla katalogu `/opt/git/my_project.git`, automatycznie zyskuje możliwość pchania zmian do tego repozytorium. Git automatycznie doda do katalogu dostęp do zapisu dla grupy jeśli uruchomisz polecenie `git init` z opcją `--shared`.

```
$ ssh user@git.example.com
$ cd /opt/git/my_project.git
$ git init --bare --shared
```

Widać zatem, że bardzo prosto jest wziąć repozytorium Git, utworzyć jego czystą kopię i umieścić na serwerze do którego posiadasz wraz ze współpracownikami dostęp SSH. Jesteś teraz przygotowany do wspólnej pracy nad danym projektem.

Warto zaznaczyć, że to właściwie wszystko czego potrzeba, aby utworzyć działający serwer Git, do którego dostęp ma kilka osób - wystarczy utworzyć dla nich konta SSH i wstawić czyste repozytorium gdzieś, gdzie osoby te mają dostęp i uprawnienia do zapisu i odczytu. Więcej nie trzeba - można działać.

W następnych sekcjach zobaczysz jak przeprowadzić bardziej zaawansowaną konfigurację. Sprawdzimy jak uniknąć konieczności tworzenia kont użytkowników dla każdej osoby, jak dodać publiczny dostęp tylko do odczytu, jak skonfigurować interfejs WWW, jak wykorzystać narzędzie Gitis i inne. Miej jednak na uwadze, że do pracy nad prywatnym projektem w kilka osób, *wszystko*, czego potrzeba to serwer z dostępem SSH i czyste repozytorium.

Prosta konfiguracja

Jeśli pracujesz w niewielkim zespole, albo testujesz Git w firmie i nie masz wielu programistów, wszystko jest proste. Jednym z najbardziej skomplikowanych aspektów konfiguracji serwera Git jest zarządzanie użytkownikami. Jeśli chcesz udostępnić niektóre repozytoria tylko do odczytu dla wybranych użytkowników, a pozwolić innym na zapis do nich, mogą pojawić się problemy z poprawną konfiguracją uprawnień.

Dostęp SSH

Jeśli już masz serwer, do którego wszyscy programiści mają dostęp SSH najprościej jest właśnie na nim stworzyć pierwsze repozytorium, ponieważ nie wymaga to praktycznie żadnej pracy (jak opisaliśmy to w poprzedniej sekcji). Jeśli potrzebujesz bardziej wyrafinowanej konfiguracji uprawnień dla repozytoriów możesz skorzystać z normalnych uprawnień systemu plików Twojego systemu operacyjnego.

Jeśli zamierzasz umieścić Twoje repozytoria na serwerze, w którym nie istnieją konta użytkowników dla wszystkich osób z zespołu, którym chcesz nadać uprawnienia do zapisu, będziesz musiał dodać im możliwość dostępu po SSH. Zakładamy oczywiście, że na serwerze, na którym chcesz przechowywać repozytoria Git ma już zainstalowany serwer SSH i właśnie w ten sposób uzyskujesz do niego dostęp.

Istnieje kilka sposobów pozwolenia na dostęp osobom z zespołu. Pierwszym z nich jest utworzenie dla wszystkich kont użytkowników. Jest to prosta, ale żmudna czynność. Niekoniecznie możesz mieć ochotę wywoływania wiele razy `adduser` oraz ustawiania haseł tymczasowych dla każdego użytkownika.

Drugi sposób polega na utworzeniu jednego konta użytkownika `git` oraz poproszeniu każdego użytkownika, który ma mieć dostęp do zapisu, by przesłał Ci swój publiczny klucz SSH. Nadesłane klucze należy dodać do pliku `~/.ssh/authorized_keys` w katalogu domowym użytkownika `git`. Od tej chwili każda z osób będzie miała dostęp do serwera jako użytkownik `git`. Nie powoduje to bynajmniej problemów z danymi w commitach - użytkownik SSH, na którego się logujesz nie jest używany do generowania tych danych.

Można jeszcze skonfigurować serwer SSH tak, aby dane uwierzytelniające przechowywane były na serwerze LDAP, albo w innym miejscu do tego przeznaczonym, które możesz posiadać w firmie. Jeśli tylko użytkownik ma dostęp do powłoki systemu każdy mechanizm uwierzytelniania SSH powinien działać.

3 Generacja pary kluczy SSH

Jak wspomniano wcześniej, wiele serwerów Git korzysta z uwierzytelnienia za pomocą kluczy publicznych SSH. Aby dostarczyć na serwer klucz publiczny SSH, każdy z użytkowników musi go wygenerować jeśli jeszcze takiego nie posiada. W każdym z systemów operacyjnych proces ten wygląda podobnie. Po pierwsze należy sprawdzić, czy już nie posiadasz takiego klucza. Domyślnie klucze SSH użytkownika przechowywane są w katalogu domowym, w podkatalogu `.ssh`. Łatwo sprawdzić, czy masz już taki klucz wyświetlając zawartość tego katalogu:

```
$ cd ~/.ssh
$ ls
authorized_keys2  id_dsa          known_hosts
config           id_dsa.pub
```

Interesuje Cię para plików nazwanych `coś` oraz `coś.pub`, gdzie to `coś` to zwykle `id_dsa` albo `id_rsa`. Plik z rozszerzeniem `.pub` to klucz publiczny, a ten drugi to klucz prywatny. Jeśli nie masz tych plików (albo w ogóle katalogu `.ssh`) możesz utworzyć parę kluczy za pomocą programu `ssh-keygen`, który jest częścią pakietu narzędzi SSH w systemach Linux albo Mac. W systemie Windows program ten jest częścią dystrybucji MSysGit:

```
$ ssh-keygen
Generating public/private rsa key pair.
Enter file in which to save the key (/Users/schacon/.ssh/id_rsa):
Enter passphrase (empty for no passphrase):
Enter same passphrase again:
Your identification has been saved in /Users/schacon/.ssh/id_rsa.
```

```
Your public key has been saved in /Users/schacon/.ssh/id_rsa.pub.  
The key fingerprint is:  
43:c5:5b:5f:b1:f1:50:43:ad:20:a6:92:6a:1f:9a:3a schacon@agadorlaptop.local
```

Najpierw program pyta gdzie zapisać klucze (`.ssh/id_rsa`), a potem dwukrotnie prosi o podanie hasła, które nie jest obowiązkowe, jeśli nie masz zamiaru za każdym razem go podawać, gdy chcesz użyć klucza.

Następnie każdy użytkownik powinien wysłać Ci albo komukolwiek, kto podaje się za administratora serwera Git swój klucz publiczny (wciąż zakładając, że korzystasz z serwera SSH, który wymaga korzystania z kluczy publicznych). Aby wysłać klucz wystarczy skopiować zawartość pliku `.pub` i wkleić go do e-maila. Klucz publiczny wygląda mniej więcej tak:

```
$ cat ~/.ssh/id_rsa.pub  
ssh-rsa AAAAB3NzaC1yc2EAAAABIWAAAQEAKlOUpkDHrfHY17SbrmTIPnLTGK9Tjom/BWDSU  
GPl+nafz1HDTYW7hdI4yZ5ew18JH4JW9jbhUFRviQzM7xlELEVf4h9lFX5QVkbPppSwg0cda3  
Pbv7kOdJ/MTyBlWXFCR+HAo3FXRitBqxiX1nKhXpHAZsMciLq8V6RjsNAQwdsdMFvSlVK/7XA  
t3FaoJoAsncM1Q9x5+3V0Ww68/eIFmb1zuUFljQJKprX88XypNDvjYNby6vw/Pb0rwert/En  
mZ+AW4OZPnTPI89ZPmVMLuayrD2cE86Z/il8b+gw3r3+1nKatmIkjn2sold0lQraTlMqVSsbx  
NrRFi9wrf+M7Q== schacon@agadorlaptop.local
```

Więcej szczegółów i porad dotyczących tworzenia kluczy SSH w różnych systemach operacyjnych znajduje się w witrynie GitHub w podręczniku dotyczącym kluczy SSH pod adresem <http://github.com/guides/providing-your-ssh-key>.

4 Konfiguracja serwera

Spróbujmy więc prześledzić proces ustawienia dostępu SSH po stronie serwera. Aby tego dokonać użyjesz metody `'authorized_keys'` aby uwierzytelnić twoich użytkowników. Zakładamy również że pracujesz na standardowej instalacji Linux (np. Ubuntu). Pierwszym krokiem będzie utworzenie użytkownika `'git'` i lokalizacji `'.ssh'` dla tegoż użytkownika.

```
$ sudo adduser git  
$ su git  
$ cd  
$ mkdir .ssh
```

Następnie potrzebujesz dodać klucz SSH programisty do pliku `'authorized_keys'` dla tego użytkownika. Załóżmy że otrzymałeś kilka kluczy mailem i zapisałeś je w pliku tymczasowym. Klucze publiczne wyglądać będą podobnie do tego:

```
$ cat /tmp/id_rsa.john.pub  
ssh-rsa AAAAB3NzaC1yc2EAAAADAQABAAQCB007n/ww+ouN4gSLKssMxXnBOvf9LGt4L  
ojG6rs6hPB09j9R/T17/x4lhJA0F3FR1rP6kYBRsWj2aThGw6HXLm9/5zytK6Ztg3RPPK+4k  
Yjh6541NysnEAZuXz0jTTyAUfrtU3Z5E003C4oxOj6H0rfIF1kKI9MAQLMdpGWlGYEIgS9Ez  
Sdfd8AccIicTDWbqLAcU4UpkaX8KyG1LwsNuuGztobF8m72ALC/nLF6JLtPofwFBlgc+myiv  
O7TCUSBdLQlgMVOFq1I2uPWQOkOWQAHuKEOmffjy2jctxSDBQ220ymjaNsHT4kgtZg2AYYgPq  
dAv8JggJICUvax2T9va5 gsg-keypair
```

Załączasz do nich twój plik `'authorized keys'`:

```
$ cat /tmp/id_rsa.john.pub >> ~/.ssh/authorized_keys  
$ cat /tmp/id_rsa.josie.pub >> ~/.ssh/authorized_keys
```

```
$ cat /tmp/id_rsa.jessica.pub >> ~/.ssh/authorized_keys
```

Od tego momentu możesz ustawić puste repozytorium poprzez komendę 'git init' z opcją '--bare', która zainicjuje repozytorium bez ścieżki roboczej:

```
$ cd /opt/git
$ mkdir project.git
$ cd project.git
$ git --bare init
```

Teraz John, Josie lub Jessica ma możliwość wykonania komendy push (wysłania) pierwszej wersji projektu do repozytorium poprzez dodanie go (projektu) jako zdalny (remote) oraz wysłanie całej gałęzi projektu. Aby tego dokonać należy połączyć się poprzez shell z maszyną i utworzyć nowe repozytorium za każdym razem kiedy chcemy dodać projekt. Użyjmy gitserver jako nazwę serwera, na którym ustawisz użytkownika git oraz repozytorium. Jeżeli odpalasz je lokalnie i ustawiasz DNS jako gitserver do połączenia z tym serwerem, wtedy będziesz mógł użyć poniższych komend:

```
# on Johns computer
$ cd myproject
$ git init
$ git add .
$ git commit -m 'initial commit'
$ git remote add origin git@gitserver:/opt/git/project.git
$ git push origin master
```

W tym momencie użytkownicy mogą klonować (clone) projekt i wysyłać (push) zmiany w prosty sposób:

```
$ git clone git@gitserver:/opt/git/project.git
$ vim README
$ git commit -am 'fix for the README file'
$ git push origin master
```

Używając powyższej metody możesz łatwo utworzyć serwer Git (odczyt/zapis) dla grupki użytkowników.

Jako dodatkowy środek ostrożności możesz zastrzec dostęp do komend dla danego użytkownika git poprzez narzędzie git-shell, które dostępne jest wraz z Git. Jeżeli ustawisz je jako shell do logowania dla twojego danego użytkownika, to ten użytkownik nie będzie miał pełnego dostępu do twojego serwera. Aby użyć tej opcji ustaw git-shell zamiast bash lub csh dla shellu tegoż użytkownika. Aby to zrobić edytuj plik /etc/passwd:

```
$ sudo vim /etc/passwd
```

Gdzieś na dole znajdziesz linie podobną do poniższej:

```
git:x:1000:1000::/home/git:/bin/sh
```

Zamień /bin/sh na /usr/bin/git-shell (lub odpal which git-shell aby znaleźć lokalizację). Linia powinna być podobna do poniższej:

```
git:x:1000:1000::/home/git:/usr/bin/git-shell
```

Teraz użytkownik `git` może użyć połączenia SSH tylko do wysłania i odebrania repozytorium Git, nie można natomiast uzyskać dostępu do powłoki serwera. Serwer odpowie informacją podobną do:

```
$ ssh git@gitserver
fatal: What do you think I am? A shell?
Connection to gitserver closed.
```

5 Dostęp publiczny

Co jeśli chcesz anonimowego dostępu do odczytu z twojego projektu? Być może zamiast hostingu wewnętrznego, prywatnego projektu chcesz hostować projekt open source. Albo masz garść serwerów automatycznej budowy lub serwery ciągłej integracji, które często się zmieniają i nie chcesz generować cały czas kluczy SSH - chcesz po prostu dodać prosty anonimowy dostęp odczytu.

Prawdopodobnie najprostszym sposobem dla niewielkich instalacji jest prowadzić statyczny serwer `www` z głównym dokumentem w miejscu gdzie są twoje repozytoria i umożliwić podpięcie `post-update`, o którym wspomnieliśmy w pierwszej sekcji tego rozdziału. Popracujmy z poprzednim przykładem. Powiedzmy, że masz swoje repozytoria w `/opt/git/` i serwer Apache działa na twoim sprzęcie. Ponownie, możesz użyć do tego każdego serwera `www`, ale jako przykład zaprezentujemy parę podstawowych konfiguracji Apache, które powinny dać ci obraz czego możesz potrzebować.

Na początku musisz umożliwić to podpięcie:

```
$ cd project.git
$ mv hooks/post-update.sample hooks/post-update
$ chmod a+x hooks/post-update
```

Jeśli używasz Gita w wersji wcześniejszej niż 1.6, polecenie `mv` nie jest konieczne — tylko w ostatnich wersjach Gita przykłady podpiąć posiadają w nazwie rozszerzenie `.sample`.

Co robi to podpięcie `post-update`? Generalnie wygląda ono tak:

```
$ cat .git/hooks/post-update
#!/bin/sh
exec git-update-server-info
```

To oznacza, że kiedy wysyłasz do serwera przez SSH, Git uruchomi tę komendę, aby uaktualnić pliki potrzebne do ściągania przez HTTP.

Następnie do ustawień swojego serwera Apache musisz dodać pozycję `VirtualHost` z głównym dokumentem jako główny katalog twoich projektów Git. Tutaj zakładamy, że masz ustawiony wildcard DNS do wysyłania `*.gitserver` do jakiegokolwiek pudła, którego używasz do uruchamiania tego wszystkiego:

```
<VirtualHost *:80>
    ServerName git.gitserver
    DocumentRoot /opt/git
    <Directory /opt/git/>
        Order allow, deny
```

```

        allow from all
    </Directory>
</VirtualHost>

```

Będziesz też musiał ustawić unixową grupę użytkowników do ścieżki `/opt/git` na `www-data` tak aby twój serwer `www` mógł dokonać odczytu z repozytoriów, ponieważ instancja serwera Apache uruchamiająca skrypt CGI (domyślnie) będzie go uruchamiać jako ten użytkownik:

```
$ chgrp -R www-data /opt/git
```

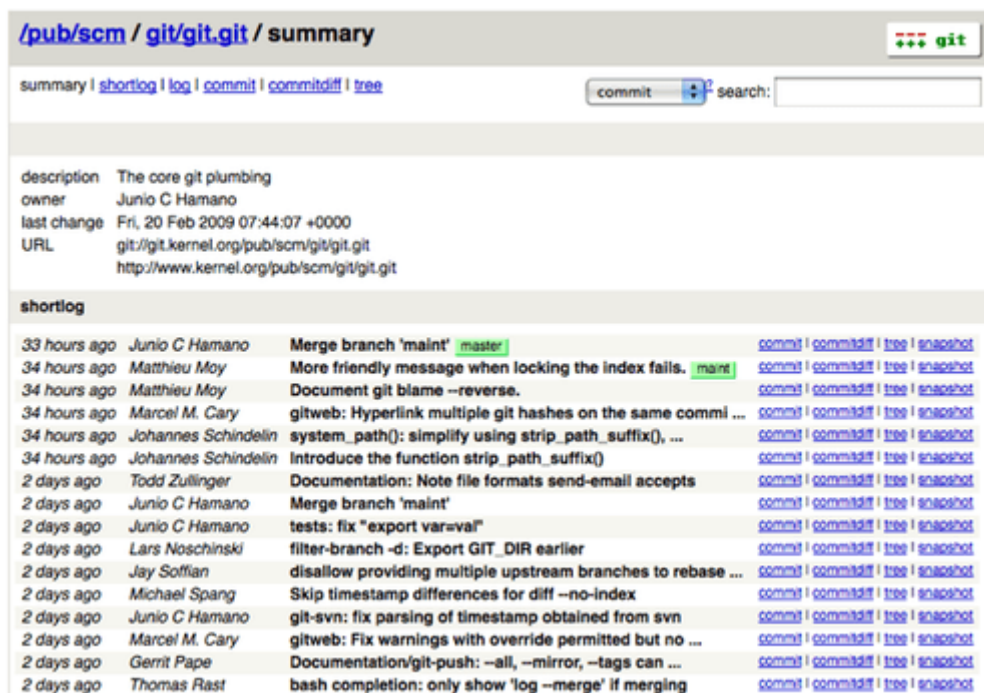
Kiedy zrestartujesz serwer Apache powinieneś móc sklonować swoje repozytoria do tego katalogu określając URL dla swojego projektu.

```
$ git clone http://git.gitserver/project.git
```

W ten sposób możesz ustawić oparty na HTTP dostęp odczytu do swoich projektów dla sporej liczby użytkowników w kilka minut. Inną prostą opcją dla publicznego nieautoryzowanego dostępu jest uruchomienie demona Git, jednakże to wymaga zdemonizowania tego procesu - zajmiemy się tą opcją w następnej sekcji, jeśli preferujesz tę drogę.

6 GitWeb

Teraz, gdy już podstawy odczytu i zapisu są dostępne tylko dla Twojego projektu, możesz założyć prostą internetową wizualizację. Do tego celu Git wyposażony jest w skrypt CGI o nazwie GitWeb. Jak widać GitWeb stosowany jest w miejscach takich jak: `http://git.kernel.org` (patrz rys. 4-1).

Rysunek 4-1. GitWeb internetowy interfejs użytkownika.

Jeśli chcesz zobaczyć jak GitWeb będzie wyglądał dla Twojego projektu, Git posiada polecenie do uruchamiania tymczasowej instancji, pod warunkiem, że posiadasz lekki serwer taki jak `lighttpd` lub `webrick`. Na komputerach z zainstalowanym linuxem `lighttpd` jest bardzo często instalowany więc należy go uruchomić wpisując `git instaweb` w katalogu projektu. Jeśli używasz komputera Mac, Leopard jest automatycznie instalowany z Ruby więc `webrick` może być najlepszym rozwiązaniem. Aby rozpocząć `instaweb` bez tymczasowej instancji, należy uruchomić go z opcją `--httpd`.

```
$git instaweb --httpd=webrick
[2009-02-21 10:02:21] INFO  WEBrick 1.3.1
[2009-02-21 10:02:21] INFO  ruby 1.8.6 (2008-03-03) [universal-darwin9.0]
```

Powyższe polecenie uruchamia serwer HTTPD na porcie 1234, a następnie automatycznie uruchamia przeglądarkę internetową, która otwiera się na tej stronie. Kiedy skończysz i chcesz wyłączyć serwer, użyj tego samego polecenia z opcją `--stop`

```
$ git instaweb --httpd=webrick --stop
```

Jeśli chcesz aby uruchomiony interfejs WWW był cały czas dostępny dla Twojego zespołu lub projektu open source, będziesz musiał skonfigurować skrypt CGI dla normalnego serwera WWW. Niektóre dystrybucje linuxa mają pakiet `gitweb`, który można zainstalować przez `apt` lub `yum`, więc warto spróbować tego w pierwszej kolejności. Jeśli się nie uda to musimy zainstalować GitWeb ręcznie, co trwa tylko chwile. Najpierw musimy pobrać kod źródłowy GitWeb i wygenerować własny skrypt CGI:

```
$ git clone git://git.kernel.org/pub/scm/git/git.git
$ cd git/
$ make GITWEB_PROJECTROOT="/opt/git" \
  prefix=/usr gitweb/gitweb.cgi
$ sudo cp -Rf gitweb /var/www/
```

Zwróć uwagę że musisz ręcznie podać lokalizację swoich repozytoriów gita w zmiennej `GITWEB_PROJECTROOT`. Następnie należy stworzyć serwer Apache używający skryptu CGI, na którym można dodać wirtualnego hosta:

```
$<VirtualHost *:80>
  ServerName gitserver
  DocumentRoot /var/www/gitweb
  <Directory /var/www/gitweb>
    Options ExecCGI +FollowSymLinks +SymLinksIfOwnerMatch
    AllowOverride All
    order allow,deny
    Allow from all
    AddHandler cgi-script cgi
    DirectoryIndex gitweb.cgi
  </Directory>
</VirtualHost>
```

GitWeb można używać z dowolnym serwerem CGI. Jeśli wolisz korzystać z czegoś innego to nie powinno być trudne do skonfigurowania. W tym momencie powinieneś być w stanie odwiedzić `http://gitserver/` w celu przeglądania repozytoriów online, a także używać `http://git.gitserver` w celu klonowania i pobierania repozytoriów HTTP.

7 Gitosis

Gdy będziemy trzymać klucze publiczne wszystkich użytkowników w pliku `authorized_keys` trzeba się liczyć, iż takie repozytorium będzie działać bardzo niestabilnie. Kiedy będziesz miał setki użytkowników, możesz napotkać pewne problemy przy zarządzaniu nimi. Za każdym razem musisz skonfigurować powłokę na serwerze w której nie masz kontroli dostępu - każdy użytkownik może zmieniać prawa dostępu do projektów.

Warto więc jednak przedstawić projekt oprogramowania wykorzystywanego na szeroką skalę o nazwie Gitosis. Gitosis to w zasadzie zestaw skryptów, który nie tylko pomoże Ci zarządzać plikiem `authorized_keys`, ale udostępnia również kilka prostych narzędzie kontroli dostępu. Ciekawostką jest fakt, iż narzędzie odpowiedzialne za dodawanie użytkowników oraz zarządzanie ich prawami nie jest aplikacją `www` lecz specjalnym repozytorium. Po wprowadzeniu zmian oraz ich zatwierdzeniu, Gitosis konfiguruje samodzielnie serwer, co jest bardzo wielkim udogodnieniem.

Instalacja Gitosis nie należy do najłatwiejszych, lecz nie jest skomplikowana. Jest najłatwiejsza przy wykorzystaniu systemu Linux - poniższe przykłady zostały zaimplementowane w Ubuntu ver. 8.10.

Gitosis wymaga pewnych pakietów Pythona, więc najpierw trzeba uruchomić pakiet instalacyjny Pythona:

```
$ apt-get install python-setuptools
```

Następnie musisz skopiować oraz zainstalować pakiet Gitosis z głównej strony projektu:

```
$ git clone https://github.com/tv42/gitosis.git
$ cd gitosis
$ sudo python setup.py install
```

Co zainstaluje kilka plików wykonywalnych, których to Gitosis potrzebuje do poprawnego działania. Gitosis będzie proponował umieścić repozytoria w `/home/git`, co jest poprawne. Lecz Twoje repozytoria są w `/opt/git`, więc zamiast konfigurować wszystko od początku najlepszym posunięciem będzie stworzenie dowiązania:

```
$ ln -s /opt/git /home/git/repositories
```

Gitosis będzie teraz zarządzać Twoimi kluczami, więc musisz usunąć bieżący plik, następnie dodać ponownie klucze i pozwolić Gitosis na kontrolę pliku `authorized_keys`. Teraz musimy przenieść plik `authorized_keys`:

```
$ mv /home/git/.ssh/authorized_keys /home/git/.ssh/ak.bak
```

Kolejnym krokiem będzie zmiana powłoki na powłokę użytkownika, jeżeli zmienisz ją poleceniem `git-shell`. Ludzie wciąż nie będą mogli się zalogować, ale Gitosis będzie już ją kontrolował. Więc zmieńmy tą konkretną linię w pliku `/etc/passwd`

```
git:x:1000:1000::/home/git:/usr/bin/git-shell
```

wróćmy do tego:

```
git:x:1000:1000::/home/git:/bin/sh
```

Nadszedł czas, aby zainicjować Gitis. Można to zrobić poprzez polecenie `gitosis-init` z użyciem klucza publicznego. Jeśli Twojego klucza publicznego nie ma na serwerze, musisz go tam skopiować.

```
$ sudo -H -u git gitosis-init < /tmp/id_dsa.pub
Initialized empty Git repository in /opt/git/gitosis-admin.git/
Reinitialized existing Git repository in /opt/git/gitosis-admin.git/
```

Dzięki temu użytkownik z kluczem publicznym może modyfikować repozytorium. Następnie musisz ustawić ręcznie atrybut wykonywalności w skrypcie `post-update` w celu kontroli nowego repozytorium.

```
$ sudo chmod 755 /opt/git/gitosis-admin.git/hooks/post-update
```

Jeśli serwer został poprawnie skonfigurowany, możesz spróbować zalogować się jako użytkownik, do którego przypisałeś klucze publiczne dla zainicjowania Gitis. Powinieneś zobaczyć coś takiego:

```
$ ssh git@gitserver
PTY allocation request failed on channel 0
fatal: unrecognized command 'gitosis-serve schacon@quaternion'
Connection to gitserver closed.
```

Co oznacza, że system rozpoznał Cię lecz zamknął połączenie z powodu braku poleceń dla repozytorium. Więc spróbujmy skopiować repozytorium Gitis:

```
# on your local computer
$ git clone git@gitserver:gitosis-admin.git
```

Teraz masz katalog o nazwie `gitosis-admin`, który zawiera dwa podkatalogi:

```
$ cd gitosis-admin
$ find .
./gitosis.conf
./keydir
./keydir/scott.pub
```

Plik `gitosis.conf` jest odpowiedzialny za określanie użytkowników, repozytorium oraz praw dostępu. W katalogu `keydir` można przechowywać klucze publiczne dla wszystkich użytkowników, którzy mają jakikolwiek dostęp do Twojego repozytorium - jeden plik na użytkownika. Nazwa pliku w katalogu `keydir` (w poprzednim przykładzie, `scott.pub`) będzie inna w Twoim przypadku - Gitis tworzy nazwę z dopisku na końcu klucza publicznego, który został zaimportowany razem z `gitosis-init`.

Jeżeli spojrzymy na plik `gitosis.conf`, powinien zawierać on informację o projekcie `gitosis-admin` którego właśnie skopiowaliśmy:

```
$ cat gitosis.conf
[gitosis]
```

```
[group gitosis-admin]
writable = gitosis-admin
members = scott
```

To pokazuje, że użytkownik 'scott' - użytkownik posiadający ten sam klucz publiczny z którego został zainicjowany Gitosis jest jedynym, który posiada dostęp do projektu gitosis-admin.

Teraz, dodajmy nowy projekt dla Ciebie. Dodamy nową sekcję o nazwie `mobile` w której umieścisz listę programistów swojego zespołu oraz całego projektu. Ponieważ 'scott' jest tylko zwykłym użytkownikiem, musimy dodać "scotta" jako jedynego członka zespołu, następnie tworzymy nowe repozytorium o nazwie `iphone_project`:

```
[group mobile]
writable = iphone_project
members = scott
```

Ilekoć dokonasz zmian w projekcie `gitosis-admin`, musisz zatwierdzić oraz przesłać je z powrotem na serwer w celu aktualizacji zmian:

```
$ git commit -am 'add iphone_project and mobile group'
[master]: created 8962da8: "changed name"
1 files changed, 4 insertions(+), 0 deletions(-)
$ git push
Counting objects: 5, done.
Compressing objects: 100% (2/2), done.
Writing objects: 100% (3/3), 272 bytes, done.
Total 3 (delta 1), reused 0 (delta 0)
To git@gitserver:/opt/git/gitosis-admin.git
fb27aec..8962da8  master -> master
```

Możemy wykonać pierwszą akcję dla nowego projektu `iphone_project` poprzez dodanie swojego serwera jako zdalnego, do lokalnej wersji projektu. Nie trzeba będzie już tworzyć ręcznie pustych repozytoriów dla nowych projektów na serwerze - Gitosis będzie tworzyć je automatycznie.

```
$ git remote add origin git@gitserver:iphone_project.git
$ git push origin master
Initialized empty Git repository in /opt/git/iphone_project.git/
Counting objects: 3, done.
Writing objects: 100% (3/3), 230 bytes, done.
Total 3 (delta 0), reused 0 (delta 0)
To git@gitserver:iphone_project.git
* [new branch]      master -> master
```

Zauważ, że nie musimy określać ścieżek (w rzeczywistości, ten sposób by nie zadziałał), po prostu użyj dwukropka, następnie nazwy projektu - Gitosis znajdzie projekt automatycznie.

Jeżeli chcesz pracować nad tym projektem wraz ze swoimi przyjaciółmi, będziesz musiał ponownie dodać ich klucze publiczne. Ale zamiast dołączać je ręcznie do pliku `~/.ssh/authorized_keys` na serwerze, dodaj je do katalogu `keydir`, każdy klucz w osobnym pliku. Spróbujmy dodać klucze publiczne dla nowych użytkowników:

```
$ cp /tmp/id_rsa.john.pub keydir/john.pub
$ cp /tmp/id_rsa.josie.pub keydir/josie.pub
$ cp /tmp/id_rsa.jessica.pub keydir/jessica.pub
```

Teraz możemy dodać ich wszystkich do naszego zespołu o nazwie 'mobile', w którym będą mieli prawa do zapisu jak i odczytu.

```
iphone_project:

[group mobile]
writable = iphone_project
members = scott john josie jessica
```

Po zatwierdzeniu i wysłaniu zmian, wszyscy czterej użytkownicy będą mieli prawa odczytu a także zapisu w tym projekcie.

Gitis posiada bardzo łatwy i sprawny system kontroli dostępu. Jeżeli chcesz aby John posiadał tylko prawa do odczytu w zakresie tego projektu, możesz posłużyć się poniższym przykładem:

```
[group mobile]
writable = iphone_project
members = scott josie jessica

[group mobile_ro]
readonly = iphone_project
members = john
```

Teraz John może kopiować projekt oraz pobierać aktualizacje, ale Gitis nie pozwoli mu cofnąć wcześniej wprowadzonych zmian. Można tworzyć wiele podobnych grup zawierających różnych użytkowników i różne projekty. Można również określić grupę dla zbioru użytkowników innej grupy (używając @ jako prefiksu), poprzez dziedziczenie.

```
[group mobile_committers]
members = scott josie jessica

[group mobile]
writable = iphone_project
members = @mobile_committers

[group mobile_2]
writable = another_iphone_project
members = @mobile_committers john
```

Jeśli masz jakieś problemy, pomocnym może się okazać ustawienie `loglevel=DEBUG` w sekcji `[gitis]`. Jeżeli straciłeś poprzednią konfigurację poprzez podmianę jej na niewłaściwą, możesz ręcznie naprawić plik na serwerze `/home/git/.gitis.conf` - plik konfiguracyjny Gitis. Wyślij plik `gitis.conf` do wyżej wymienionego katalogu. Jeżeli chcesz edytować ten plik ręcznie, pamiętaj że pozostanie on do następnej zmiany w projekcie `gitis-admin`.

8 Gitolite

Uwaga: najnowsza wersja tego podrozdziału książki ProGit jest zawsze dostępna na [gitolite documentation](#). Autor pragnie również pokornie stwierdzić, że chociaż ta część jest dokładna i *może być* (i często *jest*) użyta do instalacji gitolite bez czytania jakiegokolwiek innej dokumentacji, to nie jest kompletna i nie może całkowicie zastąpić ogromnej ilości dokumentacji dołączonej do gitolite.

Git zaczął się stawać bardzo popularny w środowiskach korporacyjnych, które wydają się mieć pewne dodatkowe wymagania w zakresie kontroli dostępu. Gitolite został stworzony aby zaspokoić te wymagania, ale okazuje się, że jest równie przydatny w świecie open source: Fedora Project kontroluje dostęp do swoich repozytoriów dotyczących zarządzania pakietami (ponad 10.000 z nich!) za pomocą gitolite i jest to też prawdopodobnie największa instalacja gitolite gdziekolwiek.

Gitolite pozwala określać uprawnienia nie tylko poprzez repozytorium, ale także przez nazwy gałęzi lub etykiet wewnątrz każdego repozytorium. Oznacza to, że można określić czy niektóre osoby (albo grupy) mogą dodawać tylko ustalone "refs" (gałęzi lub etykiet), a innych już nie.

Instalacja

Instalacja Gitolite jest bardzo prosta, nawet jeśli nie przeczyta się jego obszernej dokumentacji. Potrzebne będzie konto na jakimś Uniksowym serwerze; przetestowane zostały różne wersje Linuksa i Solaris 10. Uprawnienia administratora nie są potrzebne, zakładając, że git, perl i serwer ssh kompatybilny z openssh są już zainstalowane. W poniższych przykładach będziemy używali konta `gitolite` na serwerze o nazwie `gitserver`.

Gitolite jest dość niezwykły jak na oprogramowanie "serwerowe" -- dostęp odbywa się przez ssh, dzięki czemu każdy użytkownik na serwerze jest potencjalnym "hostem gitolite". W rezultacie, istnieje pojęcie "instalacji" samego oprogramowania, a następnie "stworzenie" użytkownika jako "hosta gitolite".

Gitolite posiada 4 metody instalacji. Osoby korzystające z systemów Fedora czy Debian mogą go zainstalować z pakietów RPM lub DEB. Osoby z uprawnieniami administratora mogą zainstalować go ręcznie. W tych dwóch przypadkach, każdy użytkownik systemu może stać się "hostem gitolite".

Osoby bez uprawnień administratora mogą go zainstalować we własnym identyfikatorze użytkownika. I wreszcie, gitolite może być instalowany przez uruchomienie skryptu *na stacji roboczej*, z powłoki basha. (Jeśli się nad tym zastanawiasz, to nawet bash pochodzący z `msysgit` da radę).

W tym artykule opiszemy tą ostatnią metodę; o pozostałych metodach można poczytać w dokumentacji.

Zaczynasz od uzyskania dostępu do serwera w oparciu o klucz publiczny, dzięki czemu ze swojego komputera zalogujesz się do serwera bez podawania hasła. Poniższa metoda działa na Linuksie; na innych systemach możliwe, że trzeba będzie zrobić to ręcznie. Zakładamy, że masz już parę kluczy wygenerowanych przy użyciu `ssh-keygen`.

```
$ ssh-copy-id -i ~/.ssh/id_rsa gitolite@gitserver
```

Zostaniesz poproszony o podanie hasła do konta gitolite, po czym ustawiony zostanie dostęp z klucza publicznego. Jest to **kluczowe** dla skryptu instalacyjnego, więc upewnij się, że możesz uruchomić jakieś polecenie bez monitu o podanie hasła:

```
$ ssh gitolite@gitserver pwd
/home/gitolite
```

Następnie, trzeba sklonować Gitolite z głównej strony projektu i uruchomić skrypt "easy install" (trzeci argument to twoja nazwa w nowo powstałym repozytorium gitolite-admin):

```
$ git clone git://github.com/sitaramc/gitolite
$ cd gitolite/src
$ ./gl-easy-install -q gitolite gitserver sitaram
```

I gotowe! Gitolite został zainstalowany na serwerze, a nowe repozytorium o nazwie gitolite-admin zostało utworzone w katalogu domowym twojej stacji roboczej. Zarządzanie gitolite odbywa się poprzez dokonywanie zmian w repozytorium i wysyłanie ich na serwer (jak w Gitosis).

Ostatnie polecenie powoduje pojawienie się sporej ilości danych wyjściowych, które mogą być ciekawe do poczytania. Ponadto, pierwsze uruchomienie tego skryptu powoduje stworzenie nowej pary kluczy; trzeba będzie wybrać hasło (passphrase) lub wcisnąć enter aby nic nie wybrać. Do czego potrzebna jest druga para kluczy i jak jest ona wykorzystywana wyjaśniono w dokumencie "ssh troubleshooting" dołączonym do Gitolite. (W końcu dokumentacja musi się do czegoś przydać!)

Repozytoria o nazwach gitolite-admin i testing są tworzone na serwerze domyślnie. Jeśli chcesz sklonować któreś z nich lokalnie (z konta posiadającego dostęp przez konsolę SSH, do konta gitolite, przy użyciu *authorized_keys*), wpisz:

```
$ git clone gitolite:gitolite-admin
$ git clone gitolite:testing
```

Aby sklonować te same repozytoria z jakiegokolwiek innego konta:

```
$ git clone gitolite@servername:gitolite-admin
$ git clone gitolite@servername:testing
```

Dostosowywanie procesu instalacji

Podczas gdy domyślna szybka instalacja działa dla większości osób jest kilka sposobów na dostosowanie jej do naszych potrzeb. Jeżeli pominiesz argument `-q` przejdiesz w tryb instalacji "verbose" -- są to szczegółowe informacje krok po kroku co wykonuje instalator. Tryb "verbose" pozwala również na zmianę pewnych parametrów po stronie serwera, takich jak lokalizacja aktualnego repozytorium, poprzez edytowanie pliku "rc" który jest używany przez serwer. Ten plik jest obficie zakomentowany więc powinieneś w prosty sposób dokonywać różnych zmian, zapisywać i kontynuować. Plik ten zawiera też różne ustawienia które pozwolą Ci na włączanie i wyłączanie niektórych zaawansowanych możliwości gitolite.

Plik konfiguracyjny i Kontrola Praw Dostępu

Gdy instalacja jest ukończona przełącz się na repozytorium `gitolite-admin` (znajdując się ono w twoim katalogu HOME) i przejrzyj je aby zobaczyć co otrzymałeś.

```
$ cd ~/gitolite-admin/
$ ls
conf/  keydir/
$ find conf keydir -type f
conf/gitolite.conf
keydir/sitaram.pub
$ cat conf/gitolite.conf
#gitolite conf
# please see conf/example.conf for details on syntax and features

repo gitolite-admin

    RW+                = sitaram

repo testing

    RW+                = @all
```

Zauważ że "sitaram" (ostatni argument w komendzie `gl-easy-install` którą podałeś wcześniej) posiada prawa odczyt-zapis na repozytorium `gitolite-admin` tak samo jak klucz publiczny z tą samą nazwą.

Składnia pliku konfiguracyjnego dla `gitolite` jest udokumentowana w `conf/example.conf`, więc omówimy tutaj tylko najważniejsze punkty. Dla wygody możesz połączyć użytkowników repozytorium w grupy. Nazwy grup są jak makra: kiedy je definiujesz nie ma znaczenia czy to są użytkownicy czy projekty; to rozróżnienie jest tylko robione gdy *używasz* "macro".

```
@oss_repos      = linux perl rakudo git gitolite
@secret_repos   = fenestra pear

@admins         = scott      # Adams, not Chacon, sorry :)
@interns        = ashok     # get the spelling right, Scott!
@engineers      = sitaram dilbert wally alice
@staff          = @admins @engineers @interns
```

Możesz kontrolować uprawnienia na poziomie "ref". W poniższym przykładzie stażyści mogą wysyłać tylko gałęzie "int". Inżynierowie mogą wysyłać każdą gałąź której nazwa zaczyna się od znaków "eng-", i kończy etykietą zaczynającą się od znaków "rc" za którymi występują liczby dziesiętne.

```
repo @oss_repos
    RW  int$                = @interns
    RW  eng-                = @engineers
    RW  refs/tags/rc[0-9]   = @engineers

    RW+                    = @admins
```

Wyrażenie po `RW` lub `RW+` jest wyrażeniem regularnym (regex), według którego sprawdzane jest wysyłane "refname" (ref). Dlatego nazywamy je "refex"! Oczywiście refex

jest potężniejsze niż ukazany tutaj przykład. Dlatego nie nadużywaj tego jeżeli nie czujesz się wystarczająco pewnie z wyrażeniami regularnymi w perlu.

Również jak już prawdopodobnie zgadłeś, prefiksy Gitolite `refs/heads/` są składniowym udogodnieniem jeżeli refex nie rozpoczyna się od `refs/`.

Ważną możliwością składni plików konfiguracyjnych jest to że nie ma potrzeby aby wszystkie prawa dla repozytoriów przebywały w jednym miejscu. Możesz trzymać wszystko razem tak jak prawa dla wszystkich `oss_repos` pokazane powyżej. Lub możesz dodać wyszczególnione prawa dla wybranych przypadków później na przykład :

```
repo gitolite
RW+                = sitaram
```

Ta reguła zostanie dodana do zbioru reguł dla repozytorium `gitolite`.

W tym punkcie możesz zastanawiać się jak kontrola praw dostępu jest stosowana, omówimy to pokrótce.

Wyróżniamy dwa poziomy dostępu w gitolite. Pierwszy to poziom repozytorium; jeżeli posiadasz dostęp do odczytu (lub zapisu) do każdego ref w repozytorium, wtedy posiadasz prawo do odczytu lub zapisu dla repozytorium.

Drugi poziom dostępu odnosi się tylko do "zapisu", występuje on przez gałąź lub etykietę w repozytorium. Nazwa użytkownika, uświłowienie dostępu (`w` or `+`), i aktualizowana lub znana 'refname'. Poziomy dostępu są zaznaczane w porządku w jakim pojawiły się w pliku konfiguracyjnym, poszukując dopasowania do tej kombinacji (ale pamiętaj że refname jest dopasowane na podstawie wyrażen regex nie całkowicie na podstawie łańcucha znaków). Jeżeli znajdziemy dopasowanie operacja wysyłania zakończona jest sukcesem. W przeciwnym wypadku otrzymamy brak dostępu.

Zaawansowana kontrola dostępu z regułą "odmowy"

Do tej pory uprawnienia widzieliśmy tylko jako jedno z `R`, `RW`, lub `RW+`. Jednakże gitolite pozwala na ustalanie innych uprawnień: -odnosi się to do "odmów". Daje Ci to dużo więcej możliwości w zamian za trochę złożoności, ponieważ "fallthrough" nie jest *jedynym* sposobem na odmówienie dostępu. Dlatego *porządek reguł teraz ma znaczenie!*

Powiedzmy, w sytuacji powyżej chcemy żeby wszyscy inżynierowie byli w stanie "rewind" każdą gałąź *za wyjątkiem* master i integ. Dokonamy tego w ten sposób.

```
RW  master integ    = @engineers
-   master integ    = @engineers
RW+                = @engineers
```

Ponownie, po prostu podążasz za regułami od góry do dołu dopóki nie natrafisz na pasującą dla twojego rodzaju dostępu lub odrzucenia. Nie przewijalne (non-rewind) wysyłanie do gałęzi master lub integ jest dozwolone przez pierwszą regułą. "Rewind" (przewijalne) wysyłanie do tamtych "refs" (gałęzi lub etykiet) nie pasuje do pierwszej reguły, przechodzi do drugiej i dlatego jest odrzucone. Każde wysłanie "rewind lub non-rewind"

(przewijalne lub nie) do "refs" (gałęzi lub etykiet) innej niż master lub integ nie będzie pasowało do dwóch pierwszych reguł a trzecia reguła pozwoli na to.

Ograniczenie wysyłania na podstawie zmian na plikach

Dodatkowo do ograniczeń na gałęzi na które użytkownik może wysyłać zmiany. Możesz również nakładać ograniczenia do których plików jest możliwość dostania się. Na przykład, być może Makefile (czy jakiś inny program) nie jest pożądane aby był zmieniany przez kogokolwiek. Bardzo dużo rzeczy jest od niego zależnych jeżeli zmiany wykonane na tym programie nie będą *poprawne* może to doprowadzić do uszkodzenia. Możesz powiedzieć gitolite:

```
repo foo
  RW                                =    @junior_devs @senior_devs

  RW  NAME/                        =    @senior_devs
  -   NAME/Makefile               =    @junior_devs
  RW  NAME/                        =    @junior_devs
```

To wszechstronna możliwość jest udokumentowana w `conf/example.conf`

Osobiste Gałęzie

Gitolite posiada funkcje zwaną "osobiste gałęzie" (lub raczej, "przestrzeń nazw osobistych gałęzi") może być to bardzo użyteczne w korporacyjnych środowiskach.

Wiele wymiany kodu w świecie gita zdarza się jako żądania pobrania zmian "please pull". W środowisku korporacyjnym jednakże nieautoryzowany dostęp jest nie do przyjęcia, a stanowiska developerskie nie mogą wykonywać uwierzytelniania. Dlatego musisz wysłać wszystko na centralny serwer a następnie poprosić kogoś żeby wysłał to stamtąd.

Takie podejście spowodowałoby takie samo zamieszanie z gałęziami jak w scentralizowanych systemach VCS, dodatkowo ustawianie uprawnień jest harówką dla administratora.

Gitolite pozwala nam na zdefiniowanie prefiksów "osobistych" lub "scratch" przestrzeni nazw dla każdego developera (na przykład `refs/personal/<devname>/*`); zobacz sekcję "osobiste gałęzie" w `doc/3-faq-tips-etc.mkd`.

Repozytoria "Wildcard"

Gitolite pozwala na wyszczególnienie repozytoriów z "wildcards" (właściwie są to perlowe wyrażenia regexes) jak na przykład `assignments/s[0-9][0-9]/a[0-9][0-9]`, losowy przykład. Jest to *bardzo* wszechstronna możliwość, która musi być aktywowana poprzez ustawienie `$GL_WILDREPOS = 1;` w pliku `rc`. Umożliwia Ci to przypisywanie nowego typu uprawnień ("C") który pozwala użytkownikowi: stworzyć repozytorium bazując na dzikich kartach, automatycznie przypisać posiadanie dla użytkownika który je stworzył, etc. Ta właściwość jest udokumentowana w `doc/4-wildcard-repositories.mkd`.

Inne właściwości

Zakończymy tą dyskusję na przykładach innych właściwości. Wszystkie z nich i wiele innych jest świetnie opisana ze szczegółami w "faqs, tips, etc" oraz innych dokumentach.

Logging Gitolite zapisuje każdy udany dostęp. Jeżeli zawsze bardzo łatwo nadawałeś ludziom uprawnienia "rewind" (RW+) a jakiś dzieciak zniszczy gałąź "master" plik dziennika uratuje Ci życie, jeśli chodzi o łatwe i szybkie znalezienie SHA które zostało zniszczone.

Git poza normalną ścieżką: Jednym ekstremalnie użytecznym udogodnieniem w gitolite jest wsparcie dla gita zainstalowanego poza normalną ścieżką \$PATH (jest to bardziej powszechne niż Ci się wydaje, niektóre środowiska korporacyjne lub nawet dostawcy hostingu odmawiają instalowania rzeczy na całym systemie. Dlatego często kończysz instalując je w swojej własnej ścieżce). Normalnie jesteś zmuszony do zapewnienia po stronie klienta aby git znalazł to nie standardowe położenie binarek. Z gitolite wybierz tylko instalację 'verbose' i ustaw \$GIT_PATH w plikach "rc". Nie musisz już nic zmieniać po stronie klienta.

Raportowanie praw dostępu: Kolejną wygodną funkcją jest to co się dzieje kiedy po prostu spróbujemy i zalogujemy się do serwera. Gitolite pokazuje nam do jakich repozytoriów i jakiego typu mamy dostęp. Oto przykład:

```
hello sitaram, the gitolite version here is v1.5.4-19-ga3397d4
```

```
the gitolite config gives you the following access:
```

```
R      anu-wsd
R      entrans
R  W    git-notes
R  W    gitolite
R  W    gitolite-admin
R      indic_web_input
R      shreelipi_converter
```

Delegacja: Dla naprawdę dużych instalacji, odpowiedzialność za grupy repozytoriów można oddelegować do różnych osób, aby niezależnie nimi zarządzały. Zmniejsza to obciążenie głównego administratora i czyni go mniej wąskim gardłem. Ta funkcja posiada własny plik dokumentacji w katalogu doc/.

Wsparcie Gitweb: Gitolite obsługuje gitweb na kilka sposobów. Można określić które repozytoria są widoczne poprzez gitweb. Z pliku konfiguracyjnego gitolite można ustawić "właściciela" i "opis" dla gitweb. Gitweb posiada mechanizm umożliwiający implementację kontroli dostępu opartej na uwierzytelnieniu HTTP, dzięki czemu można użyć "skompileowanego" pliku konfiguracyjnego stworzonego przez gitolite, co oznacza te same zasady kontroli dostępu (do odczytu) dla gitweb oraz gitolite.

Mirroring: Gitolite pomaga w utrzymaniu wielu mirrorów i łatwym przełączaniu się między nimi, kiedy główny serwer przestanie działać.

9 Git Demon

Dla dostępu publicznego, nieautoryzowanego do Twojego projektu, możesz pominąć protokół HTTP i zacząć używać protokołu Git. Główną przyczyną użycia protokołu Git jest

jego szybkość działania. Protokół Git jest znacznie bardziej wydajny i szybszy niż protokół HTTP, więc użycie go zaoszczędzi czas użytkowników.

Idąc dalej, dla dostępu nieautoryzowanego i tylko do odczytu. Jeśli używasz projektu na serwerze poza zaporą, powinieneś stosować ten protokół jedynie do projektów, które są publicznie widoczne dla świata. Jeśli serwer, którego używasz znajduje się wewnątrz sieci z zaporą, możesz również użyć go do projektów używanych przez wiele ludzi i komputerów (ciągła integracja lub budowa serwera) mających dostęp tylko do odczytu, jeśli nie chcesz dodawać klucza SSH dla każdego.

W każdym bądź razie, protokół Git jest stosunkowo prosty w konfiguracji. Po prostu, musisz uruchomić komendę poprzez demona:

```
git daemon --reuseaddr --base-path=/opt/git/ /opt/git/
```

--reuseaddr pozwala serwerowi na restart bez konieczności czekania na zakończenie starych połączeń, natomiast opcja --base-path pozwala ludziom na klonowanie bez konieczności podawania całej ścieżki, a ścieżka na końcu mówi Git demonowi, które repozytorium mają zostać eksportowane. Jeśli używasz zapory, będziesz musiał dodać regułę otwarcia portu 9418 w oknie ustawień swojej zapory.

Możesz demonizować ten proces na wiele sposobów, w zależności od używanego systemu. Na maszynie z Ubuntu, używamy Upstart script. Więc, w podanym pliku

```
/etc/event.d/local-git-daemon
```

zamieszczasz ten skrypt:

```
start on startup
stop on shutdown
exec /usr/bin/git daemon \
    --user=git --group=git \
    --reuseaddr \
    --base-path=/opt/git/ \
    /opt/git/
respawn
```

Ze względów bezpieczeństwa, zachęcam do korzystania z demona jako użytkownik z uprawnieniami 'tylko do odczytu' dla repozytorium — możesz łatwo to zrobić tworząc nowego użytkownika 'git-ro' i użycie go do demona. Dla uproszczenia będziemy używać tego samego konta 'git', na którym uruchomiony jest Gitis.

Kiedy zrestartujesz maszynę, Twój Git demon wystartuje automatycznie jeśli był wyłączony. Aby uruchomić go bez restartu, możesz użyć polecenia:

```
initctl start local-git-daemon
```

Na innych systemach, możesz użyć xinetd, skryptu w folderze systemowym sysvinit, lub inaczej — tak długo jak będziesz demonizował to polecenie i obserwował jakość.

Następnie, musisz powiedzieć swojemu serwerowi Gitis, które repozytorium Git pozwala na dostęp 'tylko do odczytu'. Jeśli dodasz wpis dla każdego repozytorium, możesz określić, które ma być czytane przez Git demona. Jeśli chcesz aby protokół Git był dostępny dla Twojego projektu iphone, musisz dodać to na końcu pliku `gitosis.conf`:

```
[repo iphone_project]
daemon = yes
```

Kiedy to zostanie zatwierdzone i wysłane na serwer, Twój uruchomiony demon powinien zacząć dawać odpowiedzi dla projektu każdemu kto ma dostęp do portu 9418 na Twoim serwerze.

Jeśli zdecydujesz się nie używać Gitis, ale chcesz ustawić Git demona, musisz uruchomić go dla każdego projektu, który chcesz aby demon obsługiwał:

```
$ cd /path/to/project.git
$ touch git-daemon-export-ok
```

Obecność tego pliku mówi Gitowi, że można serwować ten projekt bez autoryzacji.

Gitis może także kontrolować, który projekt GitWeb ma pokazywać. Najpierw, musisz dodać coś takiego do pliku `/etc/gitweb.conf`:

```
$projects_list = "/home/git/gitosis/projects.list";
$projectroot = "/home/git/repositories";
$export_ok = "git-daemon-export-ok";
@git_base_url_list = ('git://gitserver');
```

Możesz kontrolować, który projekt jest widoczny w GitWeb, poprzez dodanie lub usunięcie ustawienia `gitweb` w pliku konfiguracyjnym Gitis. Na przykład, jeśli chcesz pokazać projekt iphone w GitWeb, musisz zmienić ustawienia `repo` aby wyglądały jak to:

```
[repo iphone_project]
daemon = yes
gitweb = yes
```

Teraz, jeśli zatwierdzisz i wyślesz projekt, GitWeb automatycznie zacznie pokazywać projekt iphone.

10 Hosting Gita

Jeśli nie chcesz przechodzić przez wszystkie prace związane z tworzeniem własnego serwera Gita, masz do wyboru kilka opcji hostingu swojego projektu na zewnętrznej stronie hostingowej. Sposób ten oferuje szereg zalet: strony hostingowe są zazwyczaj szybkie w konfiguracji i łatwe do uruchomienia projektu, nie masz własnego zaangażowania w monitorowanie i obsługę serwerów. Nawet jeśli założysz swój własny wewnętrzny serwer to nadal możesz korzystać w publicznej witrynie, gdzie dużo łatwiej znaleźć pomoc.

Na dzień dzisiejszy masz do wyboru bardzo dużo stron hostingowych. Każda z nich posiada swoje wady i zalety. Aby zobaczyć aktualną listę takich stron odwiedź adres:

<https://git.wiki.kernel.org/index.php/GitHosting>

Ponieważ nie możemy opisać wszystkich z nich, a zdarza mi się na jednej z nich pracować, w tym rozdziale przejdziemy przez założenie konta i utworzenie nowego projektu w GitHubie. Da nam to wyobrażenie o tym co jest potrzebne.

GitHub jest zdecydowanie największą stroną hostingową Gita. Jako jedna z nielicznych oferuje zarówno publiczne, jak i prywatne opcje hostingu, dzięki czemu można przechowywać kod otwarty i prywatny w jednym miejscu. GitHub został prywatnie użyty do tworzenia tej właśnie książki.

GitHub

GitHub jest nieco inny od reszty stron hostingowych ze względu na przestrzenie nazw projektów. Zamiast być w oparciu o projekt, GitHub jest głównie w oparciu o użytkownika. Oznacza to, że np. mój projekt `grit` na GitHubie nie znajduje się w `github.com/grit`, lecz w `github.com/schacon/grit`. Nie ma dzięki temu konieczności tworzenia wersji każdego projektu i pozwala na płynne przejście z jednego użytkownika na drugiego, jeśli któryś porzuca projekt.

GitHub jest również spółką handlową, która pobiera opłaty za utrzymanie prywatnych repozytoriów, lecz każdy może bez problemu dostać darmowe konto gościa dla darmowych projektów. Przejdziemy szybko przez ten proces.

Konfigurowanie konta użytkownika

Pierwszą rzeczą jaką musisz zrobić jest założenie darmowego konta użytkownika. W tym celu wchodzisz na stronę rejestracji <https://github.com/pricing> i klikasz przycisk "Zarejestruj się" na darmowe konto (patrz rysunek 4-2) i jesteś już przeniesiony na stronę rejestracji.

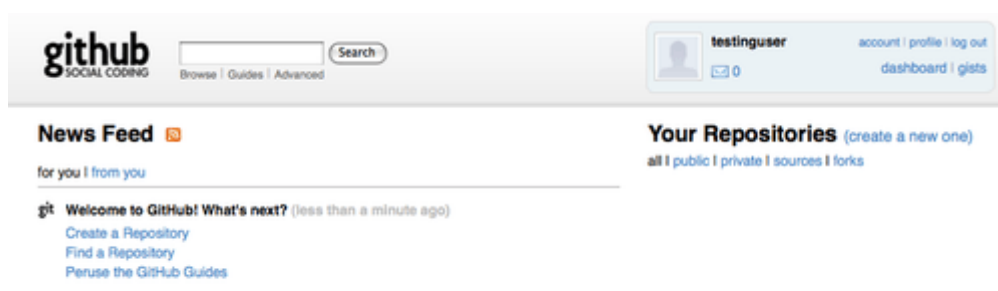
Rysunek 4-2. Strona rejestracji GitHub.

Tutaj musisz wybrać nazwę użytkownika, taką która nie istnieje jeszcze w systemie, podać adres e-mail, który będzie powiązany z kontem i podać hasło (Rysunek 4-3).

The image shows the GitHub sign-up page. At the top, there's a 'Sign up (log in)' header. Below it are input fields for 'Username', 'Email Address' (highlighted in yellow), 'Password', and 'Confirm Password'. There's also a large text area for 'SSH Public Key (explain ssh keys)' with a note: 'Please enter one key only. You may add more later. This field is not required to sign up.' At the bottom, a box contains the text: 'You're signing up for the free plan. If you have any questions please email support.' followed by 'By signing up, you agree to the Terms of Service, Privacy, and Refund policies.' and a button that says 'I agree, sign me up!'.

Rysunek 4-3. Rejestracja użytkownika GitHub.

Jeśli jest to możliwe to jest to dobry moment aby dodać swój publiczny klucz SSH. W rozdziale "Simple Setups" wyjaśniliśmy już jak wygenerować nowy klucz. Skopiuj zawartość klucza i wklej go w polu "SSH Public Key". Kliknięcie "explain ssh keys" przeniesie Cię do szczegółowych informacji jak zrobić to na poszczególnych systemach operacyjnych. Kliknięcie "I agree, sign me up" powoduje przeniesienie do nowego panelu użytkownika (patrz rysunek 4-4).

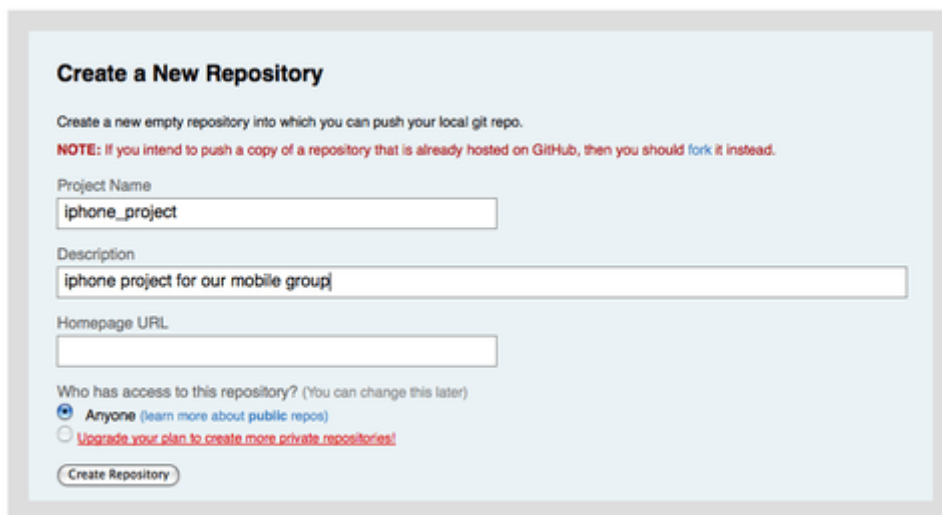

Rysunek 4-4. Panel użytkownika GitHub.

Następnie możesz utworzyć nowe repozytorium.

Tworzenie nowego repozytorium

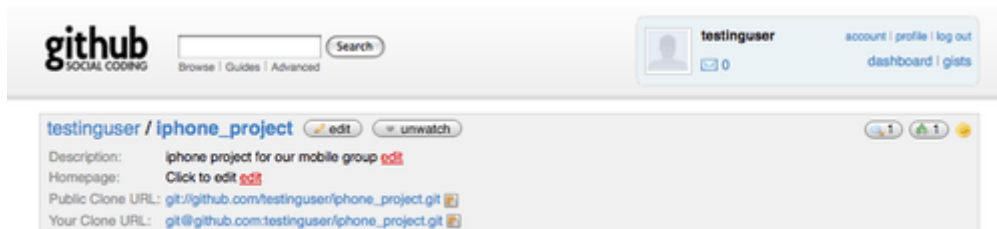
Zacznij klikając na link "create a new one" obok Twoich repozytoriów na panelu użytkownika. Jesteś na stronie do tworzenia nowego repozytorium (patrz rysunek 4-5).

The screenshot shows the 'Create a New Repository' page on GitHub. It includes a title, a brief instruction, a note about forking, and input fields for 'Project Name' (filled with 'iphone_project'), 'Description' (filled with 'iphone project for our mobile group'), and 'Homepage URL'. There are radio buttons for repository visibility, with 'Anyone' selected. A 'Create Repository' button is at the bottom.

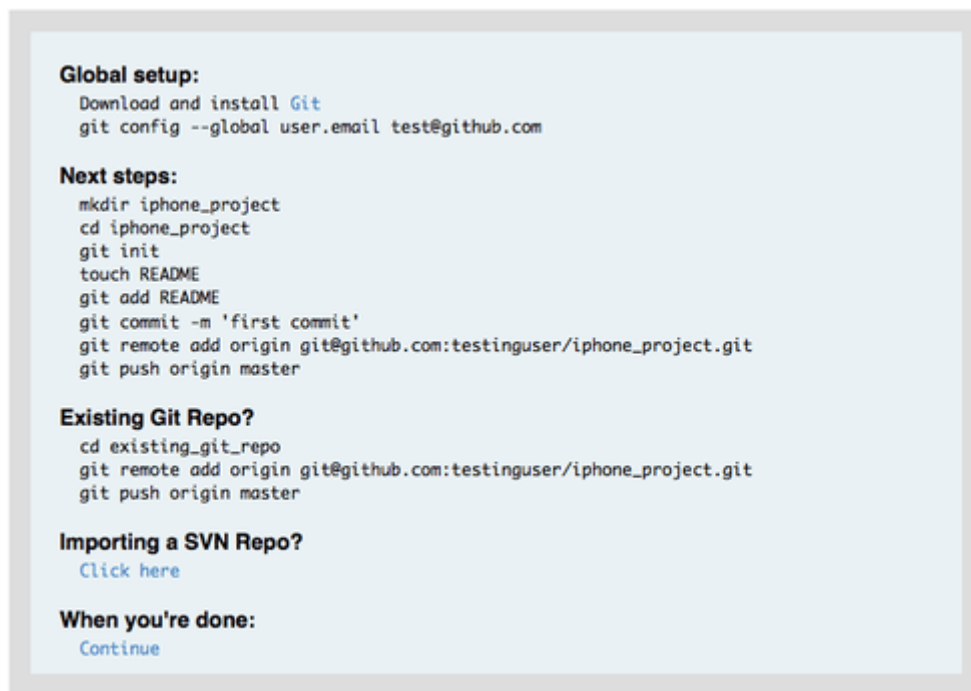
Rysunek 4-5. Tworzenie nowego repozytorium na GitHubie.

Wszystko co tak naprawdę musisz zrobić to podać nazwę projektu. Możesz też podać dodatkowy opis. Kiedy to zrobisz klikasz przycisk "Create Repository". Masz już nowe repozytorium na GitHubie (patrz rysunek 4-6).

Rysunek 4-6. Główne informacje o projekcie.

Ponieważ nie masz tam jeszcze kodu, GitHub pokaże instrukcje jak stworzyć zupełnie nowy projekt. Wciśnij istniejący już projekt, lub zaimportuj projekt z publicznego repozytorium Subversion (patrz rysunek 4-7).

Rysunek 4-7. Instrukcja tworzenia nowego repozytorium.

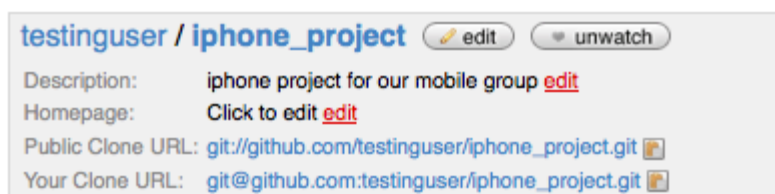
Instrukcje te są podobne do tego co już przeszedłeś. Aby zainicjować projekt, jeśli nie jest jeszcze projektem gita, możesz użyć:

```
$ git init
$ git add .
$ git commit -m 'initial commit'
```

Kiedy masz już lokalne repozytorium Gita, dodaj GitHub jako zdalne repozytorium i wyślij swoją główną gałąź:

```
$ git remote add origin git@github.com:testinguser/iphone_project.git
$ git push origin master
```

Teraz Twój projekt jest już utrzymywany na GitHubie. Możesz każdemu udostępnić swój projekt wysyłając adres URL. W naszym przypadku jest to `http://github.com/testinguser/iphone_project`. Możesz także zobaczyć na nagłówku każdego z projektów, że masz dwa adresy URL (patrz rysunek 4-8).

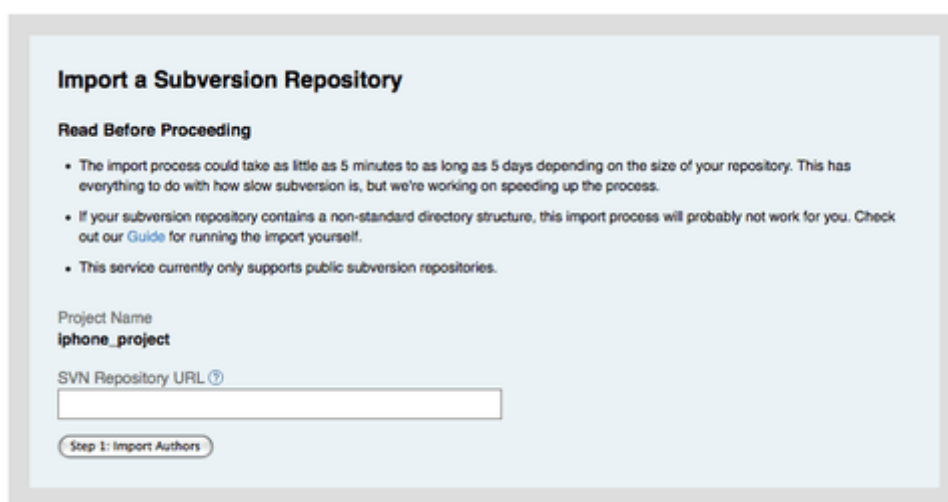
Rysunek 4-8. Nagłówek projektu z prywatnym i publicznym adresem URL.

Publiczny adres URL służy tylko do pobierania repozytorium projektu. Zachęcamy do umieszczania go na stronach WWW.

Prywatny adres URL służy do pobierania i wysyłania repozytorium na serwer. Korzystać można z niego tylko wtedy, kiedy zostanie skojarzony z kluczem publicznym wysłanym do każdego użytkownika. Kiedy inni będą odwiedzać stronę projektu, będą widzieć tylko adres publiczny.

Import z Subversion

Jeśli masz już projekt publiczny Subversion, który chcesz zaimportować do Gita, GitHub często może zrobić to dla Ciebie. Na dole strony instrukcji jest link służący do importu Subversion. Po kliknięciu na niego pojawi się formularz z informacjami o imporcie projektu i pole gdzie można wkleić adres swojego publicznego projektu Subversion (patrz rysunek 4-9).

The image shows a web form titled "Import a Subversion Repository". Below the title is a section "Read Before Proceeding" with three bullet points: 1. The import process could take as little as 5 minutes to as long as 5 days depending on the size of your repository. This has everything to do with how slow subversion is, but we're working on speeding up the process. 2. If your subversion repository contains a non-standard directory structure, this import process will probably not work for you. Check out our [Guide](#) for running the import yourself. 3. This service currently only supports public subversion repositories. Below this is a "Project Name" field with the text "iphone_project" entered. Underneath is an "SVN Repository URL" label followed by a text input field. At the bottom is a button labeled "Step 1: Import Authors".

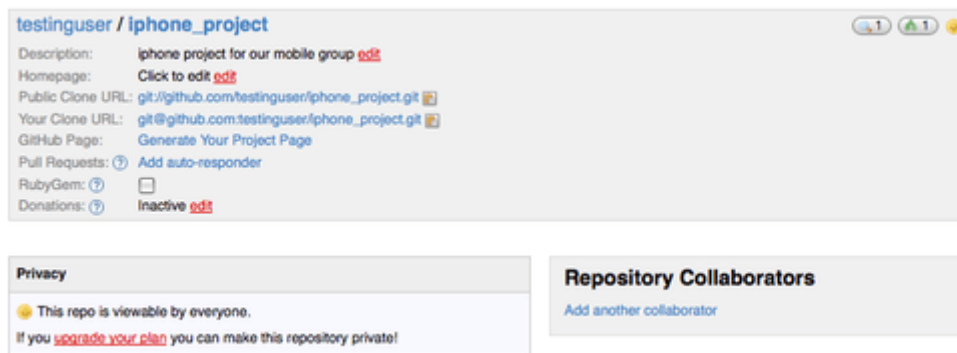
Rysunek 4-9. Interfejs importowanie Subversion.

Jeśli Twój projekt jest bardzo duży, niestandardowy lub prywatny to proces ten najprawdopodobniej nie zadziała. W rozdziale 7 dowiesz się jak ręcznie przeprowadzić bardziej skomplikowany import.

Dodawanie Współpracowników

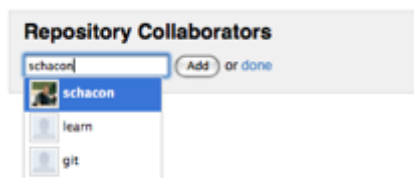
Dodajmy więc resztę naszej drużyny. Jeśli John, Josie i Jessica zapiszą się do konta GitHub oraz jeśli chcesz dać im możliwość wykonywania komendy `push` do Twojego repozytorium, możesz dodać ich do projektu jako współpracowników. Takie postępowanie dopuści pushe z ich kluczy publicznych do pracy.

Naciśnij przycisk "edit" na nagłówku projektu lub w zakładce Admina na górze projektu aby uzyskać dostęp do strony Admina projektu GitHub (zobacz Rysunek 4-10).

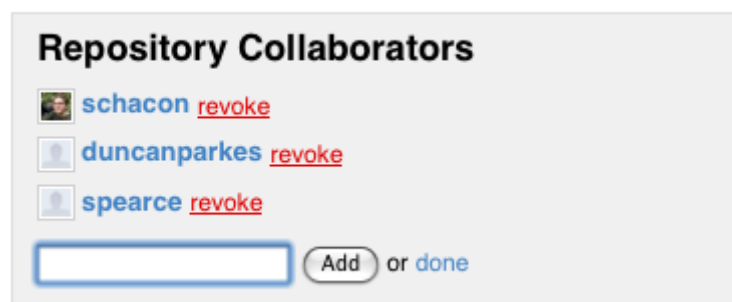
Rysunek 4-10. Strona administratora GitHub.

Aby dać dostęp do projektu kolejnej osobie, naciśnij link “Add another collaborator”. Pojawia się nowe pole tekstowe gdzie można wpisać nazwę użytkownika. Jak już wpiszesz nazwę użytkownika, wyskakujące okienko podpowie Ci pasujących do nazwy użytkowników. Kiedy znajdziesz prawidłowego użytkownika, naciśnij przycisk "Add" aby dodać użytkownika do współpracowników w Twoim projekcie (zobacz Rysunek 4-11).

Rysunek 4-11. Dodawanie współpracowników do Twojego projektu.

Kiedy skończysz dodawanie współpracowników, powinieneś zobaczyć ich listę w okienku "Repository Collaborators" (zobacz Rysunek 4-12).

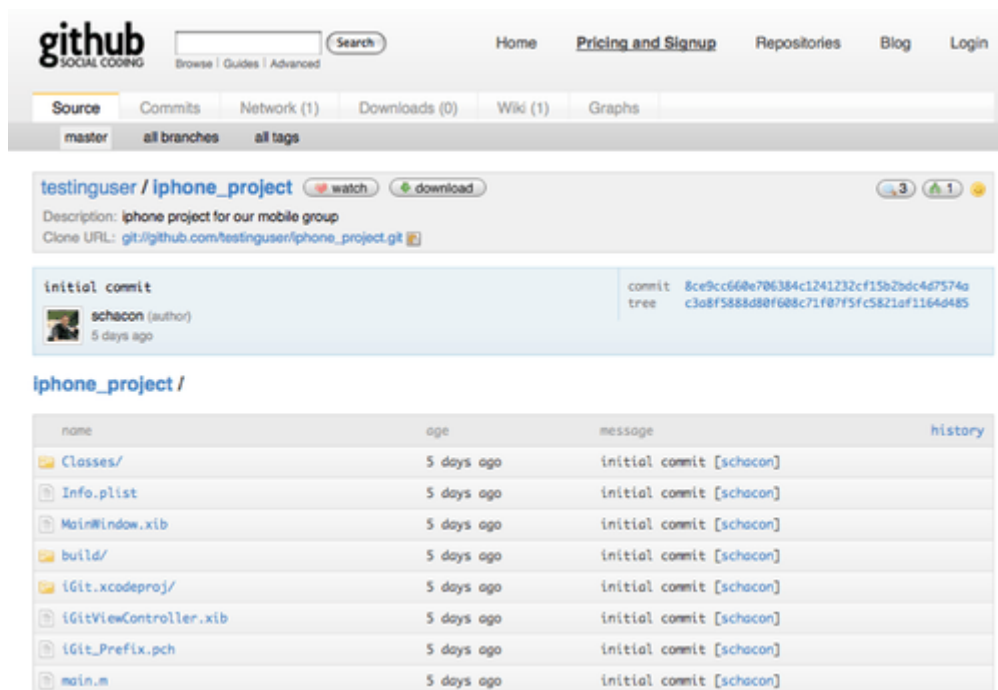
Rysunek 4-12. Lista współpracowników w Twoim projekcie.

Jeśli musisz zablokować dostęp poszczególnym osobom, możesz kliknąć link "revoke", w ten sposób usuniesz możliwość użycia komendy "push". Dla przyszłych

projektów, możesz skopiować grupę współpracowników kopiując ich dane dostępne w istniejącym projekcie.

Twój projekt

Po tym jak wyślesz swój projekt lub zaimportujesz z Subversion, będziesz miał stronę główną projektu wyglądającą jak na Rysunku 4-13.

Rysunek 4-13. Strona główna projektu GitHub.

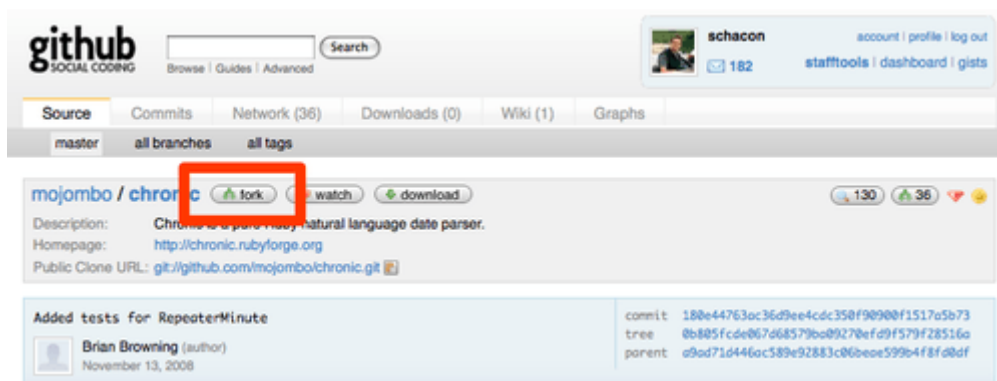
Kiedy ludzie będą odwiedzali Twój projekt, zobaczą tę stronę. Zawiera ona kilka kart. Karta zatwierdzeń pokazuje zatwierdzenia w odwrotnej kolejności, tak samo jak w przypadku polecenia `git log`. Karta połączeń pokazuje wszystkich którzy zrobili rozwidlenie Twojego projektu i uzupełniają go. Karta ściągnień pozwala ci załadować pliki binarne do projektu oraz linki do paczek z kodami i spakowane wersje wszystkich zaznaczonych punktów w projekcie. Karta Wiki pozwala na dodawanie dokumentacji oraz informacji do projektu. Karta Grafów pokazuje w graficzny sposób statystyki użytkowania projektu. Główna karta z plikami źródłowymi, które ładują w projekcie pokazuje listę katalogów w projekcie i automatycznie renderuje plik README poniżej jeśli taki znajduje się w głównym katalogu projektu. Ta karta pokazuje również okno z zatwierdzeniami.

Rozwidlanie projektu

Jeśli chcesz przyczynić się do rozwoju istniejącego projektu, w którym nie masz możliwości wysyłania, GitHub zachęca do rozwidlania projektu. Kiedy znajdziesz się na stronie która wydaje się interesująca i chcesz pogrzebać w niej trochę, możesz nacisnąć przycisk "fork" w nagłówku projektu aby GitHub skopiował projekt do Twojego użytkownika tak abyś mógł do niego wprowadzać zmiany.

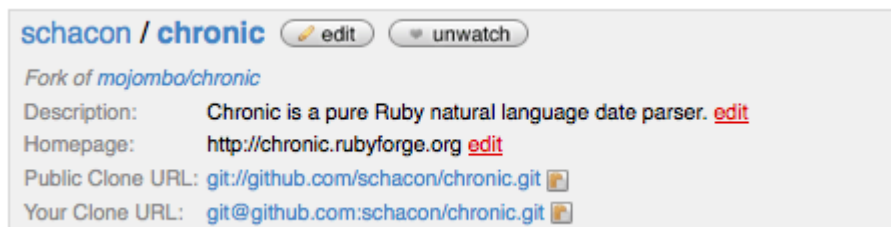
W tego typu projektach nie musimy martwić się o dodawanie współpracowników aby nadać im prawo do wysyłania. Ludzie mogą rozwidlić projekt i swobodnie wysyłać do niego, a główny opiekun projektu może pobrać te zmiany dodając gałąź jako zdalną i połączyć go z głównym projektem.

Aby rozwidlić projekt, odwiedź stronę projektu (w tym przykładzie, `mojombo/chronic`) i naciśnij przycisk "fork" w nagłówku (zobacz Rysunek 4-14).

Rysunek 4-14. Pozyskanie zapisywalnej wersji projektu poprzez użycie "fork".

Po kilku sekundach zostaniesz przeniesiony na swoją stronę projektu, która zawiera informacje, że dany projekt został rozwidlony (zobacz Rysunek 4-15).

Rysunek 4-15. Twoje rozwidlenie projektu.

Podsumowanie GitHub

To już wszystko o GitHub, ale ważne jest aby zaznaczyć jak szybko można to wszystko zrobić. Możesz stworzyć konto, dodać nowy projekt i wysłać go w kilka minut. Jeśli Twój projekt jest typu open source, dodatkowo zyskujesz ogromną społeczność programistów, którzy mają teraz wgląd do twojego projektu i mogą pomóc w jego rozwoju tworząc rozwidlenie. W ostateczności, może to być sposób na zaznajomienie się i szybkie wypróbowanie Gita.

11 Podsumowanie

Istnieje kilka sposobów na stworzenie repozytorium Gita, w celu kooperacji z innymi lub dzielenia się swoją pracą.

Postawienie własnego serwera daje Ci sporą kontrolę i umożliwia działanie serwera za własnym firewallem, ale taki serwer na ogół wymaga sporo czasu na stworzenie i utrzymanie. Jeśli umieścisz swoje dane na gotowym hostingu, to jest to łatwe do skonfigurowania i utrzymania, ale musisz być w stanie utrzymać swój kod na cudzych serwerach, a niektóre organizacje na to nie pozwalają.

Określenie, które rozwiązanie lub połączenie rozwiązań jest odpowiednie dla Ciebie i Twojej organizacji powinno być dość proste.

Rozdział 5 Rozproszony Git

Teraz, gdy masz już skonfigurowane zdalne repozytorium, które służy do wymiany pracy między programistami w projekcie oraz jesteś zaznajomiony z podstawowymi komendami pozwalającymi na pracę z lokalnym repozytorium Git, zobaczysz jak wykorzystać jego możliwości w rozproszonym trybie pracy, który Git umożliwia.

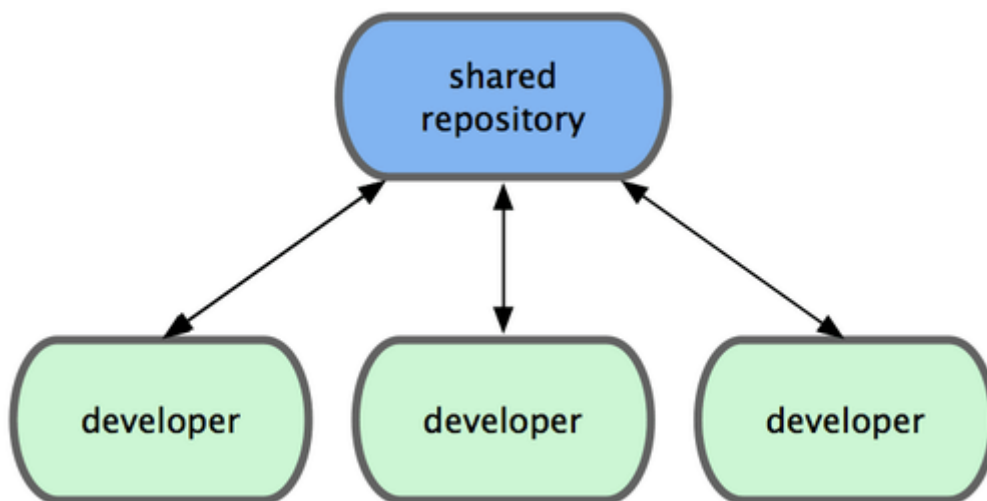
W tym rozdziale, zobaczysz jak pracować z Gitem w rozproszonym środowisku jako współpracownik lub integrator zmian. Nauczysz się jak udostępniać wprowadzone zmiany oraz jak zrobić to najprościej jak tylko się da dla siebie i opiekuna projektu, oraz jak zarządzać projektem w którym uczestniczy wielu programistów.

1 Rozproszone przepływy pracy

Odmienne do scentralizowanych systemów kontroli wersji (CVCS), rozproszona natura systemu Git pozwala na dużo bardziej elastyczne podejście do tego w jaki sposób przebiega współpraca między programistami. W scentralizowanych systemach każdy programista jest osobnym elementem pracującym na centralnym serwerze. W Gitcie każdy programista posiada zarówno swoje oddzielne repozytorium, które może zostać udostępnione dla innych, jak również centralny serwer do którego inni mogą wgrywać swoje zmiany. To umożliwia szerokie możliwości współpracy dla Twojego projektu i/lub zespołu, dlatego opiszę kilka często używanych zachowań które z tego korzystają. Pokażę zalety i wady każdego z rozwiązań; możesz wybrać jeden odpowiadający tobie, lub możesz je połączyć i mieszać ze sobą.

Scentralizowany przepływ pracy

W scentralizowanych systemach, zazwyczaj jest stosowany model centralnego przepływu. W jednym centralnym punkcie znajduje się repozytorium, do którego wgrywane są zmiany, a pozostali współpracownicy synchronizują swoją pracę z nim. Wszyscy programiści uczestniczący w projekcie są końcówkami, łączącymi się z centralnym serwerem - oraz synchronizującymi się z nim (patrz rys. 5-1)

Rysunek 5-1. Scentralizowany przepływ pracy.

Oznacza to tyle, że w sytuacji w której dwóch niezależnych programistów korzystających z tego centralnego repozytorium będzie próbowało wgrać swoje zmiany, tylko pierwszemu z nich uda się tego dokonać bezproblemowo. Drugi przed wgraniem, będzie musiał najpierw pobrać i zintegrować zmiany wprowadzone przez pierwszego programistę, a dopiero później ponowić próbę wysłania swoich na serwer. Taki rodzaj współpracy sprawdza się doskonale w Gitcie, tak samo jak funkcjonuje on w Subversion (lub każdym innym CVCS).

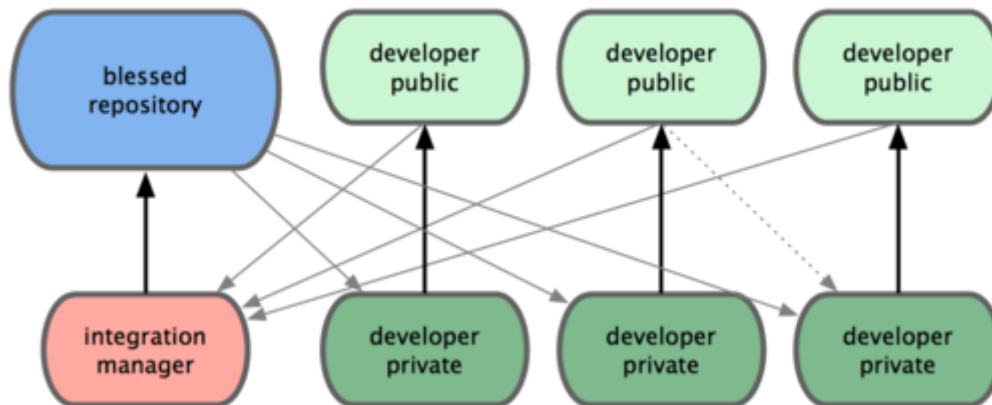
Jeżeli masz mały zespół, lub dobrze znacie pracę z jednym centralnym repozytorium w firmie lub zespole, możesz bez problemów kontynuować ten rodzaj pracy z Gitem. Po prostu załóż nowe repozytorium, nadaj każdej osobie z zespołu uprawnienia do wgrywania zmian (za pomocą komendy `push`); Git nie pozwoli na nadpisanie pracy jednego programisty przez innego. Jeżeli jeden z programistów sklonuje repozytorium, wprowadzi zmiany i będzie próbował wgrać je do głównego repozytorium, a w międzyczasie inny programista wgra już swoje zmiany, serwer odrzuci jego zmiany. Zostaną poinformowani że próbują wgrać zmiany (tzw. `non-fast-forward`) i że muszą najpierw pobrać je (`fetch`) i włączyć do swojego repozytorium (`merge`). Taki rodzaj współpracy jest atrakcyjny dla dużej ilości osób, ponieważ działa w taki sposób, w jaki przywykli oni pracować.

Przepływ pracy z osobą integrującą zmiany

Ponieważ Git pozwala na posiadanie wielu zdalnych repozytoriów, możliwy jest schemat pracy w którym każdy programista ma uprawnienia do zapisu do swojego własnego repozytorium oraz uprawnienia do odczytu do repozytorium innych osób w zespole. Ten scenariusz często zawiera jedno centralne - "oficjalne" repozytorium projektu. Aby wgrać zmiany do projektu, należy stworzyć publiczną kopię tego repozytorium i wgrać ("push") zmiany do niego. Następnie należy wysłać prośbę do opiekuna aby pobrał zmiany do głównego repozytorium. Może on dodać Twoje repozytorium jako zdalne, przetestować Twoje zmiany lokalnie, włączyć je do nowej gałęzi i następnie wgrać do repozytorium. Proces ten wygląda następująco (rys. 5-2):

1. Opiekun projektu wgrywa zmiany do publicznego repozytorium.

2. Programiści klonują to repozytorium i wprowadzają zmiany.
3. Programista wgrywa zmiany do swojego publicznego repozytorium.
4. Programista wysyła prośbę do opiekuna projektu, aby pobrał zmiany z jego repozytorium.
5. Opiekun dodaje repozytorium programisty jako repozytorium zdalne i pobiera zmiany.
6. Opiekun wgrywa włączone zmiany do głównego repozytorium.

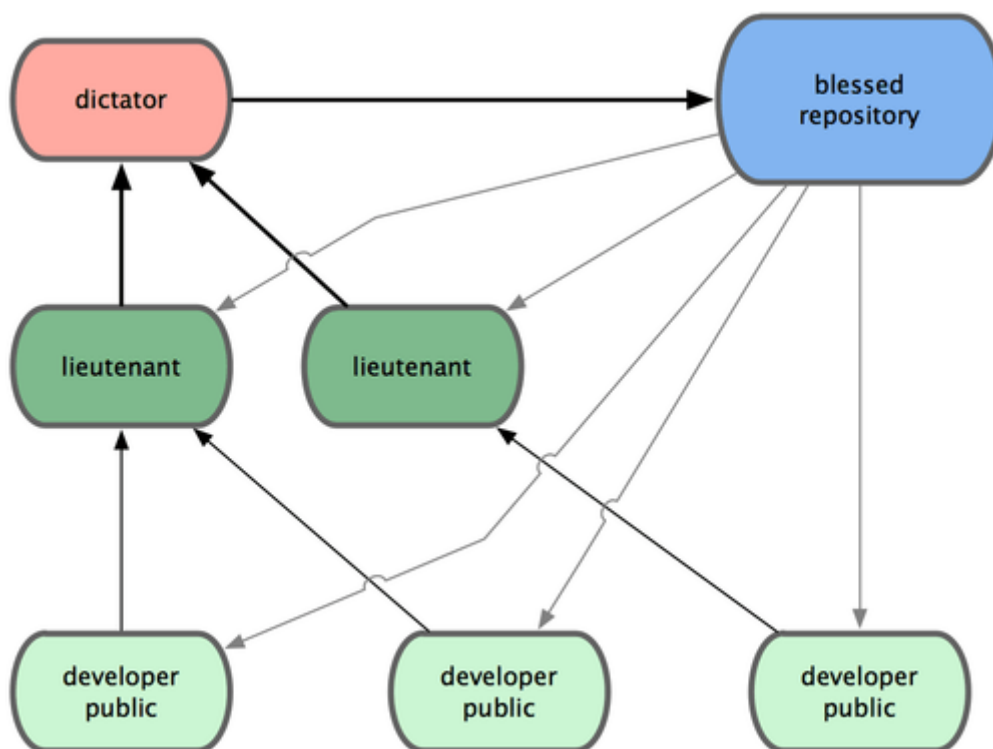
Rysunek 5-2. Przepływ pracy z osobą integrującą zmiany.

To jest bardzo popularne podejście podczas współpracy przy pomocy stron takich jak GitHub, gdzie bardzo łatwo można stworzyć kopię repozytorium i wgrywać zmiany do niego aby każdy mógł je zobaczyć. jedną z głównych zalet takiego podejścia jest to, że możesz kontynuować pracę, a opiekun może pobrać Twoje zmiany w dowolnym czasie. Programiści nie muszą czekać na opiekuna, aż ten włączy ich zmiany, każdy z nich może pracować oddzielnie.

Przepływ pracy z dyktatorem i porucznikami

To jest wariant przepływu z wieloma repozytoriami. Zazwyczaj jest on używany w bardzo dużych projektach, z setkami programistów; najbardziej znanym przykładem może być jądro Linuksa. Kilkoro opiekunów jest wydelegowanych do obsługi wydzielonych części repozytorium; nazwijmy ich porucznikami. Wszyscy z nich mają jedną, główną osobę integrującą zmiany - znaną jako miłościwy dyktator. Repozytorium dyktatora jest wzorcowym, z którego wszyscy programiści pobierają zmiany. Cały proces działa następująco (rys. 5-3):

1. Programiści pracują nad swoimi gałęziami tematycznymi, oraz wykonują "rebase" na gałęzi "master". Gałąź "master" jest tą pobraną od dyktatora.
2. Porucznicy włączają ("merge") zmiany programistów do swojej gałęzi "master".
3. Dyktator włącza ("merge") gałęzie "master" udostępnione przez poruczników do swojej gałęzi "master".
4. Dyktator wypycha ("push") swoją gałąź master do głównego repozytorium, tak aby inni programiści mogli na niej pracować.

Rysunek 5-3. Przepływ pracy z miłościwym dyktatorem.

Ten rodzaj współpracy nie jest częsty w użyciu, ale może być użyteczny w bardzo dużych projektach, lub bardzo rozbudowanych strukturach zespołów w których lider zespołu może delegować większość pracy do innych i zbierać duże zestawy zmian przed integracją.

To są najczęściej stosowane przepływy pracy możliwe przy użyciu rozproszonego systemu takiego jak Git, jednak możesz zauważyć że istnieje w tym względzie duża dowolność, tak abyś mógł dostosować go do używanego przez siebie trybu pracy. Teraz gdy (mam nadzieję) możesz już wybrać sposób pracy który jest dla Ciebie odpowiedni, pokaże kilka konkretnych przykładów w jaki sposób osiągnąć odpowiedni podział ról dla każdego z opisanych przepływów.

2 Wgrywanie zmian do projektu

Znasz już różne sposoby pracy, oraz powinieneś posiadać solidne podstawy używania Gita. W tej sekcji, nauczysz się kilku najczęstszych sposobów aby uczestniczyć w projekcie.

Główną trudnością podczas opisywania tego procesu, jest bardzo duża różnorodność sposobów w jaki jest to realizowane. Ponieważ Git jest bardzo elastycznym narzędziem, ludzie mogą i współpracują ze sobą na różne sposoby, dlatego też trudne jest pokazanie w jaki sposób Ty powinieneś - każdy projekt jest inny. Niektóre ze zmiennych które warto wziąć pod uwagę to ilość aktywnych współpracowników, wybrany sposób przepływów pracy, uprawnienia, oraz prawdopodobnie sposób współpracy z zewnętrznymi programistami.

Pierwszą zmienną jest ilość aktywnych współpracowników. Ilu aktywnych współpracowników/programistów aktywnie wgrywa zmiany do projektu, oraz jak często?

Najczęściej będzie to sytuacja, w której uczestniczy dwóch lub trzech programistów, wgrywających kilka razy na dzień zmiany (lub nawet mniej, przy projektach nie rozwijanych aktywnie). Dla bardzo dużych firm lub projektów, ilość programistów może wynieść nawet tysiące, z dziesiątkami lub nawet setkami zmian wgrywanych każdego dnia. Jest to bardzo ważne, ponieważ przy zwiększającej się liczbie programistów, wpływa coraz więcej problemów podczas włączania efektów ich prac. Zmiany które próbujesz wgrać, mogą stać się nieużyteczne, lub niepotrzebne ze względu na zmiany innych osób z zespołu. Tylko w jaki sposób zachować spójność kodu i poprawność wszystkich przygotowanych łatek?

Następną zmienną jest sposób przepływu pracy w projekcie. Czy jest scentralizowany, w którym każdy programista ma równy dostęp do wgrywania kodu? Czy projekt posiada głównego opiekuna, lub osobę integrującą, która sprawdza wszystkie łatki? Czy wszystkie łatki są wzajemnie zatwierdzane? Czy uczestniczysz w tym procesie? Czy funkcjonuje porucznik, do którego musisz najpierw przekazać swoje zmiany?

Następnym elementem są uprawnienia do repozytorium. Sposób pracy z repozytorium do którego możesz wgrywać zmiany bezpośrednio, jest zupełnie inny, od tego w którym masz dostęp tylko do odczytu. Jeżeli nie masz uprawnień do zapisu, w jaki sposób w projekcie akceptowane są zmiany? Czy ma on określoną politykę? Jak duże zmiany wgrywasz za jednym razem? Jak często je wgrywasz?

Odpowiedzi na wszystkie te pytania, mogą wpływać na to w jaki sposób będziesz wgrywał zmiany do repozytorium, oraz jaki rodzaj przepływu pracy jest najlepszy lub nawet dostępny dla Ciebie. Omówię aspekty każdej z nich w serii przypadków użycia, przechodząc od prostych do bardziej złożonych, powinieneś móc skonstruować konkretny przepływ pracy który możesz zastosować w praktyce z tych przykładów.

Wskazówki wgrywania zmian

Zanim spojrzysz na poszczególne przypadki użycia, najpierw szybka informacja o treści komentarzy do zmian ("commit messages"). Dobre wytyczne do tworzenia commitów, oraz związanych z nią treścią komentarzy pozwala na łatwiejszą pracę z Gitem oraz innymi współpracownikami. Projekt Git dostarcza dokumentację która pokazuje kilka dobrych rad dotyczących tworzenia commit-ów i łatek - możesz ją znaleźć w kodzie źródłowym Gita w pliku `Documentation/SubmittingPatches`.

Po pierwsze, nie chcesz wgrywać żadnych błędów związanych z poprawkami pustych znaków (np. spacji). Git dostarcza łatwy sposób do tego - zanim wgrasz zmiany, uruchom `git diff --check`, komenda ta pokaże możliwe nadmiarowe spacje. Poniżej mamy przykład takiej sytuacji, zamieniłem kolor czerwony na terminalu znakami x:

```
$ git diff --check
lib/simplegit.rb:5: trailing whitespace.
+   @git_dir = File.expand_path(git_dir)XX
lib/simplegit.rb:7: trailing whitespace.
+ XXXXXXXXXXXXX
lib/simplegit.rb:26: trailing whitespace.
+   def command(git_cmd)XXXX
```

Jeżeli uruchomisz tę komendę przed commit-em, dowiesz się czy zamierzasz wgrać zmiany które mogą zdenerwować innych programistów.

Następnie spróbuj w każdym commit-ie zawrzeć logicznie odrębny zestaw zmian. Jeżeli możesz, twórz nie za duże łatki - nie programuj cały weekend poprawiając pięć różnych błędów, aby następnie wszystkie je wypuścić w jednym dużym commit-cie w poniedziałek. Nawet jeżeli nie zatwierdzasz zmian w ciągu weekendu, użyj przechowalni ("stage"), aby w poniedziałek rozdzielić zmiany na przynajmniej jeden commit dla każdego błędu, dodając użyteczny komentarz do każdego commitu. Jeżeli niektóre ze zmian modyfikują ten sam plik, spróbuj użyć komendy `git add --patch`, aby częściowo dodać zmiany do przechowalni (dokładniej opisane to jest w rozdziale 6). Końcowa migawka projektu w gałęzi jest identyczna, nieważne czy zrobisz jeden czy pięć commitów, więc spróbuj ułatwić życie swoim współpracownikom kiedy będą musieli przeglądać Twoje zmiany. Takie podejście ułatwia również pobranie lub przywrócenie pojedynczych zestawów zmian w razie potrzeby. Rozdział 6 opisuje kilka ciekawych trików dotyczących nadpisywania historii zmian i interaktywnego dodawania plików do przechowalni - używaj ich do utrzymania czystej i przejrzystej historii.

Ostatnią rzeczą na którą należy zwrócić uwagę są komentarze do zmian. Tworzenie dobrych komentarzy pozwala na łatwiejsze używanie i współpracę za pomocą Gita. Generalną zasadą powinno być to, że treść komentarza rozpoczyna się od pojedynczej linii nie dłuższej niż 50 znaków, która zwięźle opisuje zmianę, następnie powinna znaleźć się pusta linia, a poniżej niej szczegółowy opis zmiany. Projekt Git wymaga bardzo dokładnych wyjaśnień motywujących twoją zmianę w stosunku do poprzedniej implementacji - jest to dobra wskazówka do naśladowania. Dobrym pomysłem jest używania czasu teraźniejszego w trybie rozkazującym. Innymi słowy, używaj komend. Zamiast "Dodałem testy dla" lub "Dodawania testów dla", użyj "Dodaj testy do". Poniżej znajduje się szablon komentarza przygotowany przez Tima Pope z tlope.net:

Krótki (50 znaków lub mniej) opis zmiany

Bardziej szczegółowy tekst jeżeli jest taka konieczność. Zawijaj wiersze po około 72 znakach. Czasami pierwsza linia jest traktowana jako temat wiadomości email, a reszta komentarza jako treść. Pusta linia oddzielająca opis od streszczenia jest konieczna (chyba że ominiesz szczegółowy opis kompletnie); narzędzia takie jak ``rebase`` mogą się pogubić jeżeli nie oddzielisz ich.

Kolejne paragrafy przychodzą po pustej linii.

- wypunktowania są poprawne, również
- zazwyczaj łącznik lub gwiazdka jest używana do punktowania, poprzedzona pojedynczym znakiem spacji, z pustą linią pomiędzy, jednak zwyczaje mogą się tutaj różnić.

Jeżeli wszystkie Twoje komentarze do zmian będą wyglądały jak ten, współpraca będzie dużo łatwiejsza dla Ciebie i twoich współpracowników. Projekt Git ma poprawnie sformatowane komentarze, uruchom polecenie `git log --no-merges` na tym projekcie, aby zobaczyć jak wygląda ładnie sformatowana i prowadzona historia zmian.

W poniższych przykładach, i przez większość tej książki, ze względu na zwięzłość nie sformatowałem treści komentarzy tak ładnie; używam opcji `-m` do `git commit`. Rób tak jak mówię, nie tak jak robię.

Małe prywatne zespoły

Najprostszym przykładem który możesz spotkać, to prywatne repozytorium z jednym lub dwoma innymi współpracownikami. Jako prywatne, mam na myśli repozytorium z zamkniętym kodem źródłowym - nie dostępnym do odczytu dla innych. Ty i inny deweloperzy mają uprawnienia do wgrywania ("push") swoich zmian.

W takim środowisku możesz naśladować sposób pracy znany z Subversion czy innego scentralizowanego systemu kontroli wersji. Nadal masz wszystkie zalety takie jak commitowanie bez dostępu do centralnego serwera, oraz prostsze tworzenie gałęzi i łączenie zmian, ale przepływ pracy jest bardzo podobny; główną różnicą jest to, że łączenie zmian wykonywane jest po stronie klienta a nie serwera podczas commitu. Zobaczmy jak to może wyglądać, w sytuacji w której dwóch programistów rozpocznie prace z współdzielonym repozytorium. Pierwszy programista, John, klonuje repozytorium, wprowadza zmiany i zatwierdza je lokalnie. (Zamieniłem część informacji znakami ... aby skrócić przykłady.)

```
# Komputer Johna
$ git clone john@githost:simplegit.git
Initialized empty Git repository in /home/john/simplegit/.git/
...
$ cd simplegit/
$ vim lib/simplegit.rb
$ git commit -am 'removed invalid default value'
[master 738ee87] removed invalid default value
 1 files changed, 1 insertions(+), 1 deletions(-)
```

Drugi programista, Jessica, robi to samo — klonuje repozytorium i commituje zmianę:

```
# Komputer Jessici
$ git clone jessica@githost:simplegit.git
Initialized empty Git repository in /home/jessica/simplegit/.git/
...
$ cd simplegit/
$ vim TODO
$ git commit -am 'add reset task'
[master fbff5bc] add reset task
 1 files changed, 1 insertions(+), 0 deletions(-)
```

Następnie, Jessica wypycha swoje zmiany na serwer:

```
# Komputer Jessici
$ git push origin master
...
To jessica@githost:simplegit.git
 1edee6b..fbff5bc  master -> master
```

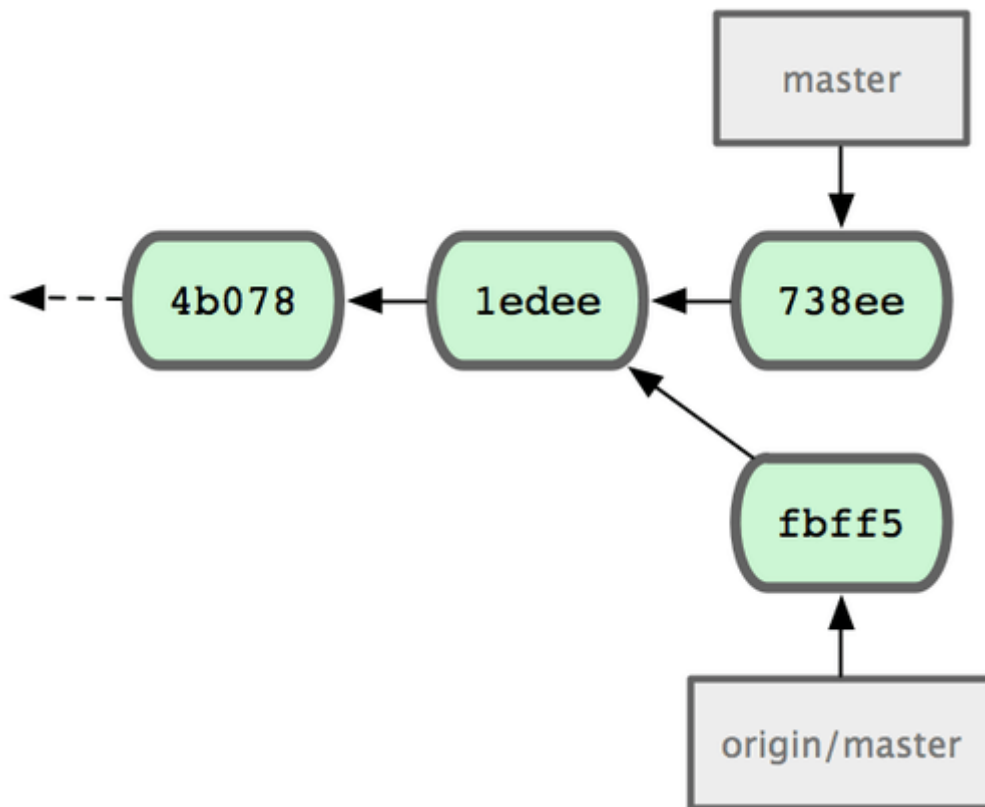
John próbuje również wypchnąć swoje zmiany:

```
# Komputer Johna
$ git push origin master
To john@githost:simplegit.git
 ! [rejected]        master -> master (non-fast forward)
error: failed to push some refs to 'john@githost:simplegit.git'
```

John nie może wypchnąć swoich zmian, ponieważ w międzyczasie Jessica wypchnęła swoje. To jest szczególnie ważne do zrozumienia, jeżeli przywykłeś do Subversion, ponieważ zauważysz że każdy z deweloperów zmieniał inne pliki. Chociaż Subversion automatycznie połączy zmiany po stronie serwera jeżeli zmieniane były inne pliki, w Git musisz połączyć zmiany lokalnie. John musi pobrać zmiany Jessici oraz włączyć je do swojego repozytorium zanim będzie wypychał swoje zmiany:

```
$ git fetch origin
...
From john@github:simplegit
+ 049d078...fbff5bc master    -> origin/master
```

W tym momencie lokalne repozytorium Johna wygląda podobnie do tego z rys. 5-4.

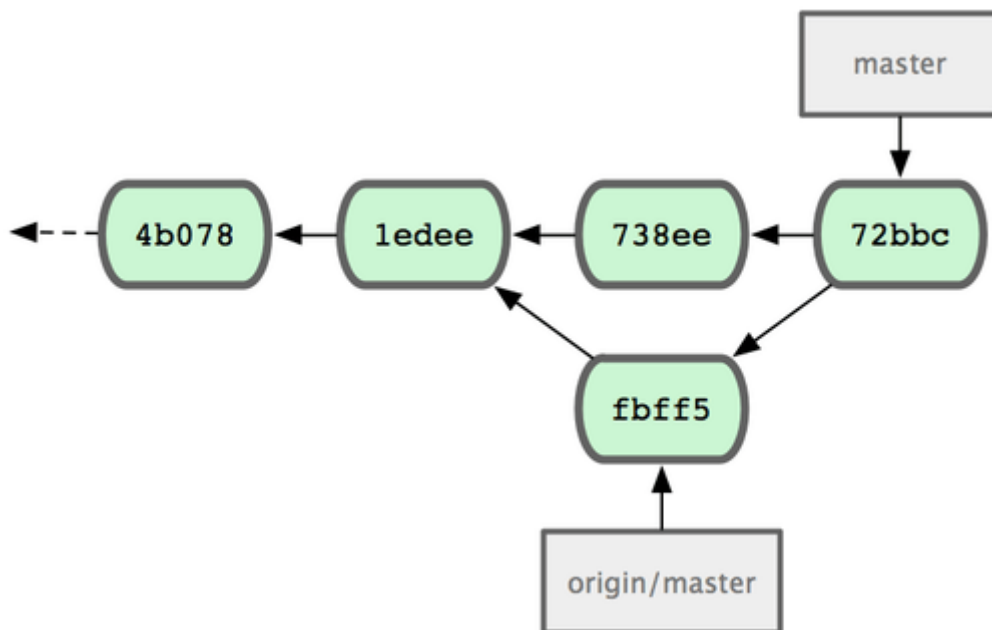

Rysunek 5-4. Lokalne repozytorium Johna.

John ma już odniesienie do zmian które wypchnęła Jessica, ale musi je lokalnie połączyć ze swoimi zmianami, zanim będzie w stanie wypchnąć je:

```
$ git merge origin/master
Merge made by recursive.
 TODO |      1 +
  1 files changed, 1 insertions(+), 0 deletions(-)
```

Łączenie zmian poszło bez problemów - historia zmian u Johna wygląda tak jak na rys. 5-5.

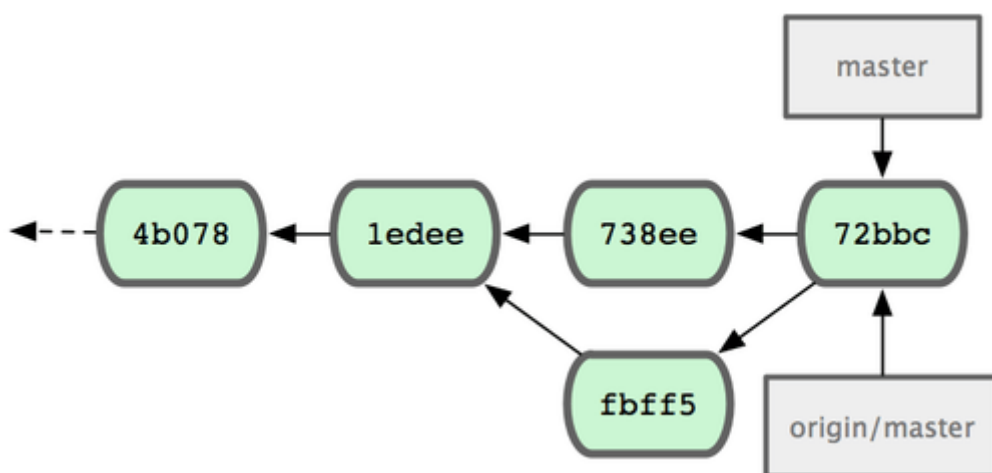

Rysunek 5-5. Repozytorium Johna po połączeniu z origin/master.

Teraz, John może przetestować swój kod aby upewnić się że nadal działa poprawnie, oraz następnie wypchnąć swoje zmiany na serwer:

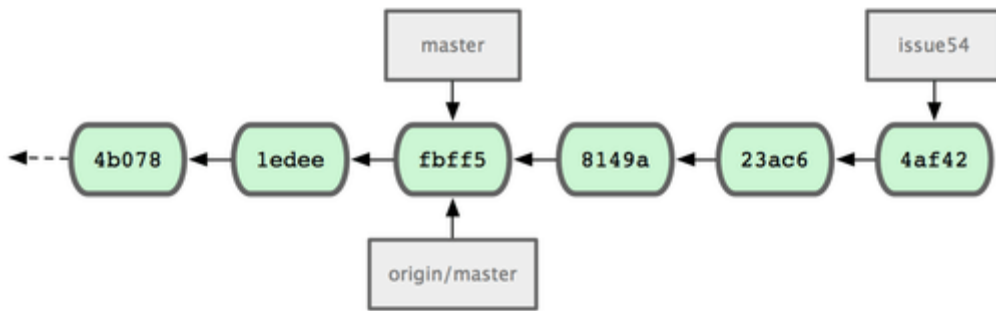
```
$ git push origin master
...
To john@githost:simplegit.git
fbff5bc..72bbc59 master -> master
```

Ostatecznie, historia zmian u Johna wygląda tak jak na rys. 5-6.

Rysunek 5-6. Historia zmian Johna po wypchnięciu ich na serwer "origin".

W tym samym czasie, Jessica pracowała na swojej tematycznej gałęzi. Stworzyła gałąź `issue54` oraz wprowadziła trzy zmiany w niej. Nie pobrała jeszcze zmian Johna, więc jej historia zmian wygląda tak jak na rys. 5-7.

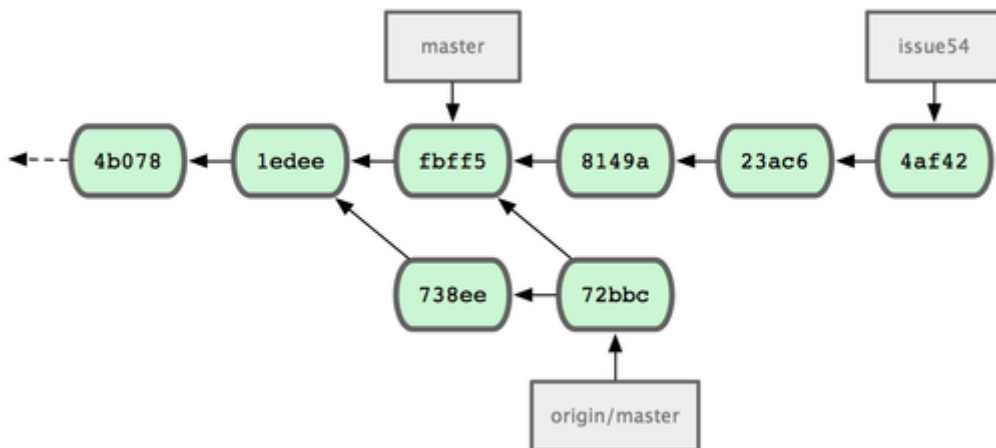

Rysunek 5-7. Początkowa historia zmian u Jessici.

Jessica chce zsynchronizować się ze zmianami Johna, więc pobiera ("fetch"):

```
# Jessica's Machine
$ git fetch origin
...
From jessica@github:simplegit
 fbff5bc..72bbc59  master    -> origin/master
```

Ta komenda pobiera zmiany Johna, które wprowadził w międzyczasie. Historia zmian u Jessici wygląda tak jak na rys. 5-8.

Rysunek 5-8. Historia zmian u Jessici po pobraniu zmian Johna.

Jessica uważa swoje prace w tej gałęzi za zakończone, ale chciałaby wiedzieć jakie zmiany musi włączyć aby mogła wypchnąć swoje. Uruchamia komendę `git log` aby się tego dowiedzieć:

```
$ git log --no-merges origin/master ^issue54
commit 738ee872852dfaa9d6634e0dea7a324040193016
Author: John Smith <jsmith@example.com>
Date:   Fri May 29 16:01:27 2009 -0700

    removed invalid default value
```

```
$ git checkout master
Switched to branch "master"
Your branch is behind 'origin/master' by 2 commits, and can be fast-forwarded.
```

```
$ git merge issue54
Updating fbff5bc..4af4298
Fast forward
 README           |      1 +
 lib/simplegit.rb |      6 +++++-
 2 files changed, 6 insertions(+), 1 deletions(-)
```

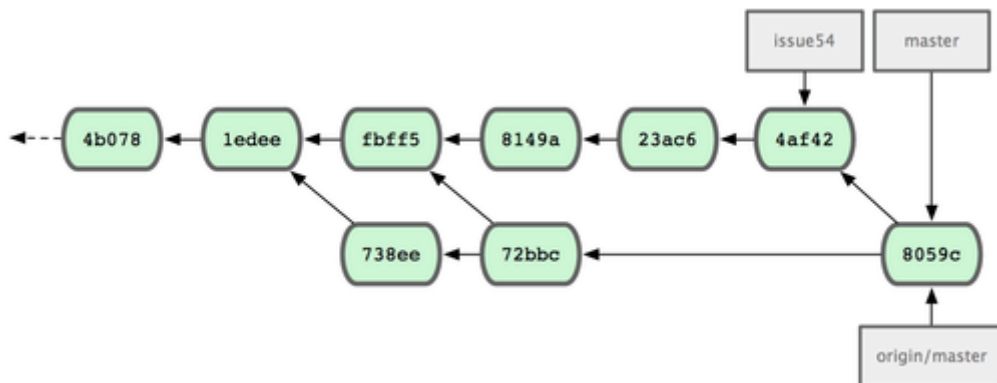
```
$ git merge origin/master
Auto-merging lib/simplegit.rb
Merge made by recursive.
  lib/simplegit.rb | 2 +-
  1 files changed, 1 insertions(+), 1 deletions(-)
```

[illegible]

```
$ git push origin master
...
To jessica@githost:simplegit.git
```

```
72bbc59...8059c15 master -> master
```

Każdy programista wprowadził zmiany kilkukrotnie, oraz połączył zmiany drugiego bez problemów; zobacz rys. 5-10.

Rysunek 5-10. Historia zmian u Jessici po wypchnięciu zmian na serwer.

To jest jeden z najprostszych przepływów pracy. Pracujesz przez chwilę, generalnie na tematycznych gałęziach i włączasz je do gałęzi master kiedy są gotowe. Kiedy chcesz podzielić się swoją pracą, włączasz je do swojej gałęzi master, pobierasz i włączasz zmiany z origin/master jeżeli jakieś były, a następnie wypychasz gałąź master na serwer. Zazwyczaj sekwencja będzie wyglądała podobnie do tej pokazanej na rys. 5-11.

Rysunek 5-11. Sekwencja zdarzeń dla prostego przepływu zmian między programistami.

Prywatne zarządzane zespoły

W tym scenariuszu, zobaczysz jak działa współpraca w większych prywatnych grupach. Nauczysz się jak pracować w środowisku w którym małe grupy współpracują ze sobą nad funkcjonalnościami, a następnie stworzone przez nich zmiany są integrowane przez inną osobę.

Założmy że John i Jessica wspólnie pracują nad jedną funkcjonalnością, a Jessica i Josie nad drugą. W tej sytuacji, organizacja używa przepływu pracy z osobą integrującą zmiany, w której wyniki pracy poszczególnych grup są integrowane przez wyznaczone osoby, a gałąź `master` może być jedynie przez nie aktualizowana. W tym scenariuszu, cała praca wykonywana jest w osobnych gałęziach zespołów, a następnie zaciągana przez osoby integrujące.

Prześledźmy sposób pracy Jessici w czasie gdy pracuje ona nad obiema funkcjonalnościami, współpracując jednocześnie z dwoma niezależnymi programistami. Zakładając że ma już sklonowane repozytorium, rozpoczyna pracę nad funkcjonalnością `featureA`. Tworzy nową gałąź dla niej i wprowadza w niej zmiany:

```
# Jessica's Machine
$ git checkout -b featureA
Switched to a new branch "featureA"
$ vim lib/simplegit.rb
$ git commit -am 'add limit to log function'
[featureA 3300904] add limit to log function
1 files changed, 1 insertions(+), 1 deletions(-)
```

Teraz musi podzielić się swoją pracę z Johnem, więc wypycha zmiany z gałęzi featureA na serwer. Jessica nie ma uprawnień do zapisywania w gałęzi master - tylko osoby integrujące mają - musi więc wysłać osobną gałąź aby współpracować z Johnem:

```
$ git push origin featureA
...
To jessica@github:simplegit.git
* [new branch]      featureA -> featureA
```

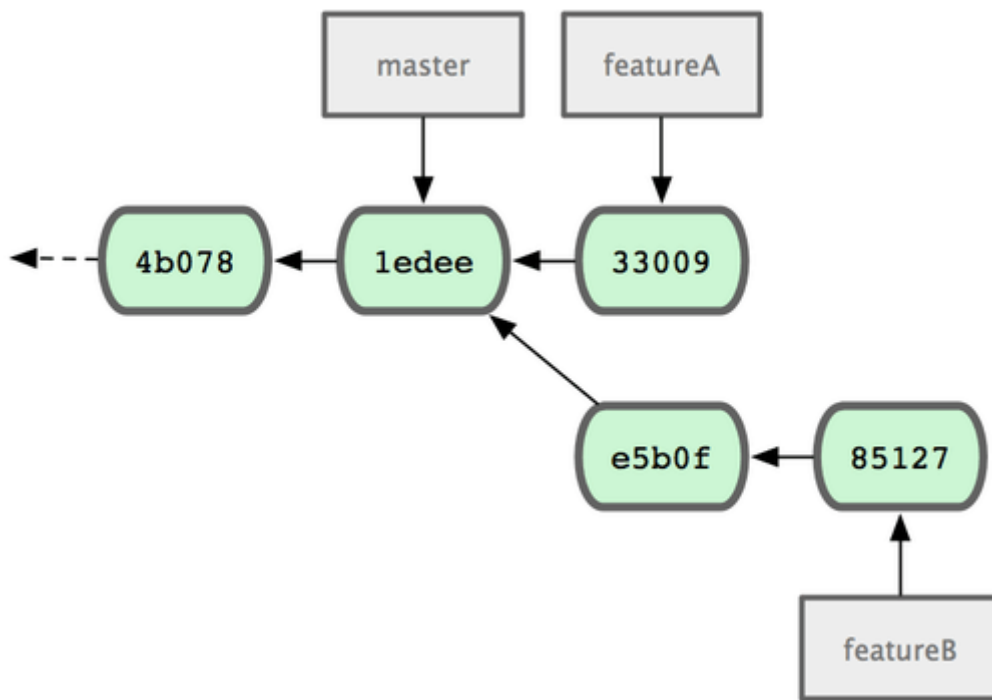
Jessica powiadamia Johna przez wiadomość e-mail, że wysłała swoje zmiany w gałęzi featureA i on może je zweryfikować. W czasie gdy czeka na informację zwrotną od Johna, Jessica rozpoczyna pracę nad featureB z Josie. Na początku, tworzy nową gałąź przeznaczoną dla nowej funkcjonalności, podając jako gałąź źródłową gałąź master na serwerze.

```
# Jessica's Machine
$ git fetch origin
$ git checkout -b featureB origin/master
Switched to a new branch "featureB"
```

Następnie, Jessica wprowadza kilka zmian i zapisuje je w gałęzi featureB:

```
$ vim lib/simplegit.rb
$ git commit -am 'made the ls-tree function recursive'
[featureB e5b0fdc] made the ls-tree function recursive
1 files changed, 1 insertions(+), 1 deletions(-)
$ vim lib/simplegit.rb
$ git commit -am 'add ls-files'
[featureB 8512791] add ls-files
1 files changed, 5 insertions(+), 0 deletions(-)
```

Repozytorium Jessici wygląda tak jak na rys. 5-12.

Rysunek 5-12. Początkowa historia zmian u Jessici.

Jest gotowa do wypchnięcia swoich zmian, ale dostaje wiadomość e-mail od Josie, że gałąź z pierwszymi zmianami została już udostępniona na serwerze jako `featureBee`. Jessica najpierw musi połączyć te zmiany ze swoimi, zanim będzie mogła wysłać je na serwer. Może więc pobrać zmiany Jose za pomocą komendy `git fetch`:

```
$ git fetch origin
...
From jessica@github:simplegit
* [new branch]      featureBee -> origin/featureBee
```

Jessica może teraz połączyć zmiany ze swoimi za pomocą `git merge`:

```
$ git merge origin/featureBee
Auto-merging lib/simplegit.rb
Merge made by recursive.
 lib/simplegit.rb |    4 ++++
 1 files changed, 4 insertions(+), 0 deletions(-)
```

Powstał drobny problem - musi wysłać połączone zmiany ze swojej gałęzi `featureB` do `featureBee` na serwerze. Może to zrobić poprzez wskazanie lokalnej i zdalnej gałęzi oddzielonej dwukropkiem (:), jako parametr do komendy `git push`:

```
$ git push origin featureB:featureBee
...
To jessica@github:simplegit.git
 fba9af8..cd685d1  featureB -> featureBee
```

jest to nazywane *refspec*. Zobacz rozdział 9, aby dowiedzieć się więcej o refspecs i rzeczami które można z nimi zrobić.

Następnie John wysyła wiadomość do Jessici z informacją że wgrał swoje zmiany do gałęzi `featureA` i prosi ją o ich weryfikację. Uruchamia więc ona `git fetch` aby je pobrać:

```
$ git fetch origin
...
From jessica@github:simplegit
 3300904..aad881d  featureA  -> origin/featureA
```

Następnie, może ona zobaczyć co zostało zmienione za pomocą komendy `git log`:

```
$ git log origin/featureA ^featureA
commit aad881d154acdaeb2b6b18ea0e827ed8a6d671e6
Author: John Smith <jsmith@example.com>
Date:   Fri May 29 19:57:33 2009 -0700
```

changed log output to 30 from 25

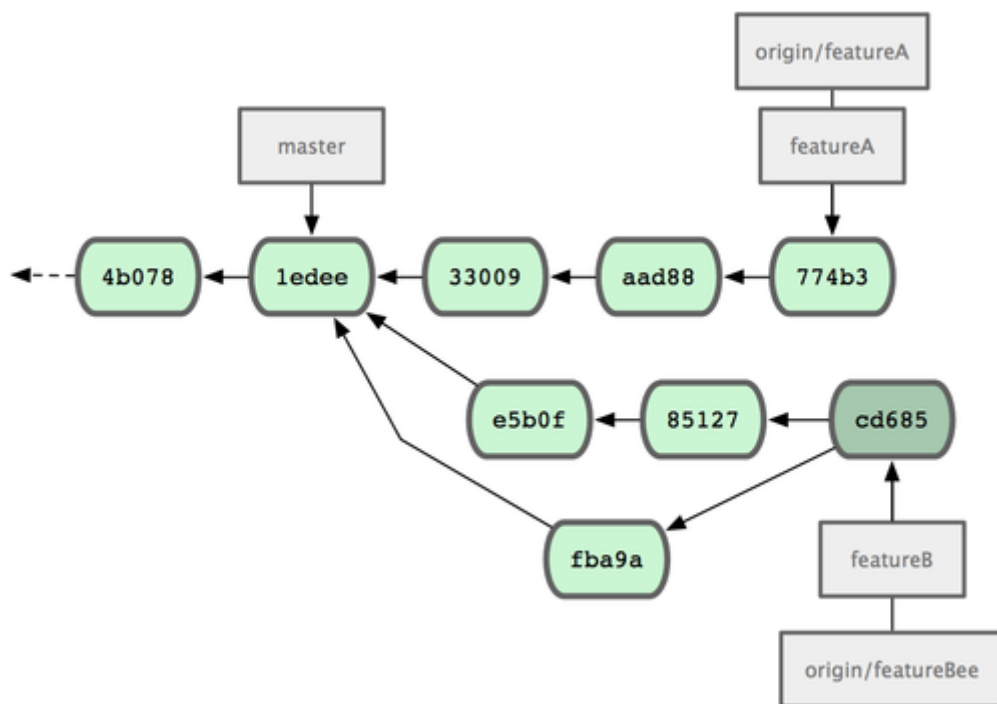
Na końcu, integruje ona zmiany Johna ze swoimi znajdującymi się w gałęzi `featureA`:

```
$ git checkout featureA
Switched to branch "featureA"
$ git merge origin/featureA
Updating 3300904..aad881d
Fast forward
 lib/simplegit.rb | 10 ++++++++-
1 files changed, 9 insertions(+), 1 deletions(-)
```

Jessica postanawia jednak wprowadzić jeszcze jakieś zmiany, więc commituje je ponownie i wysyła je z powrotem na serwer:

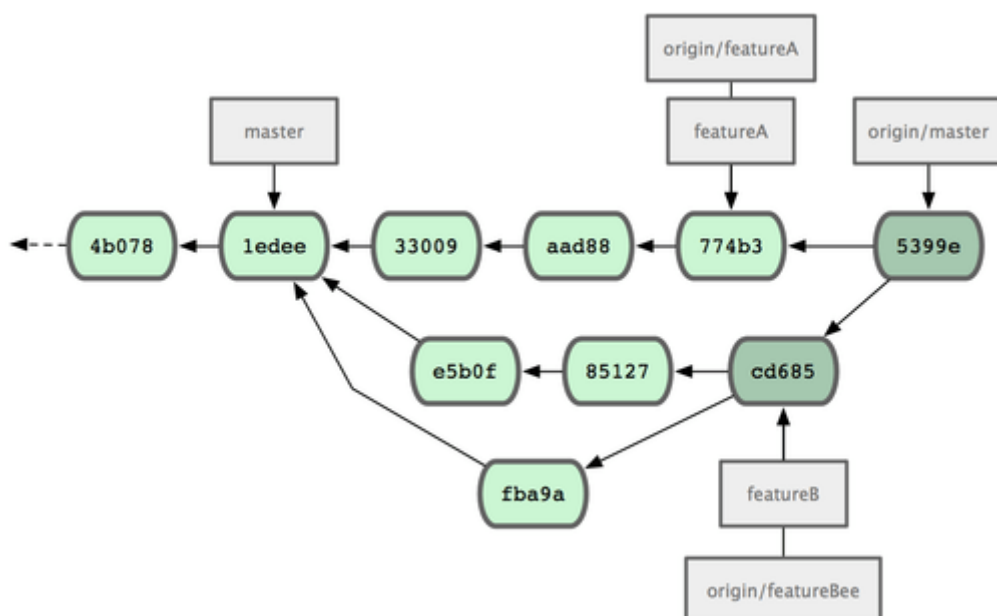
```
$ git commit -am 'small tweak'
[featureA 774b3ed] small tweak
 1 files changed, 1 insertions(+), 1 deletions(-)
$ git push origin featureA
...
To jessica@github:simplegit.git
 3300904..774b3ed  featureA -> featureA
```

Historia zmian u Jessici wygląda teraz tak jak na rys. 5-13.

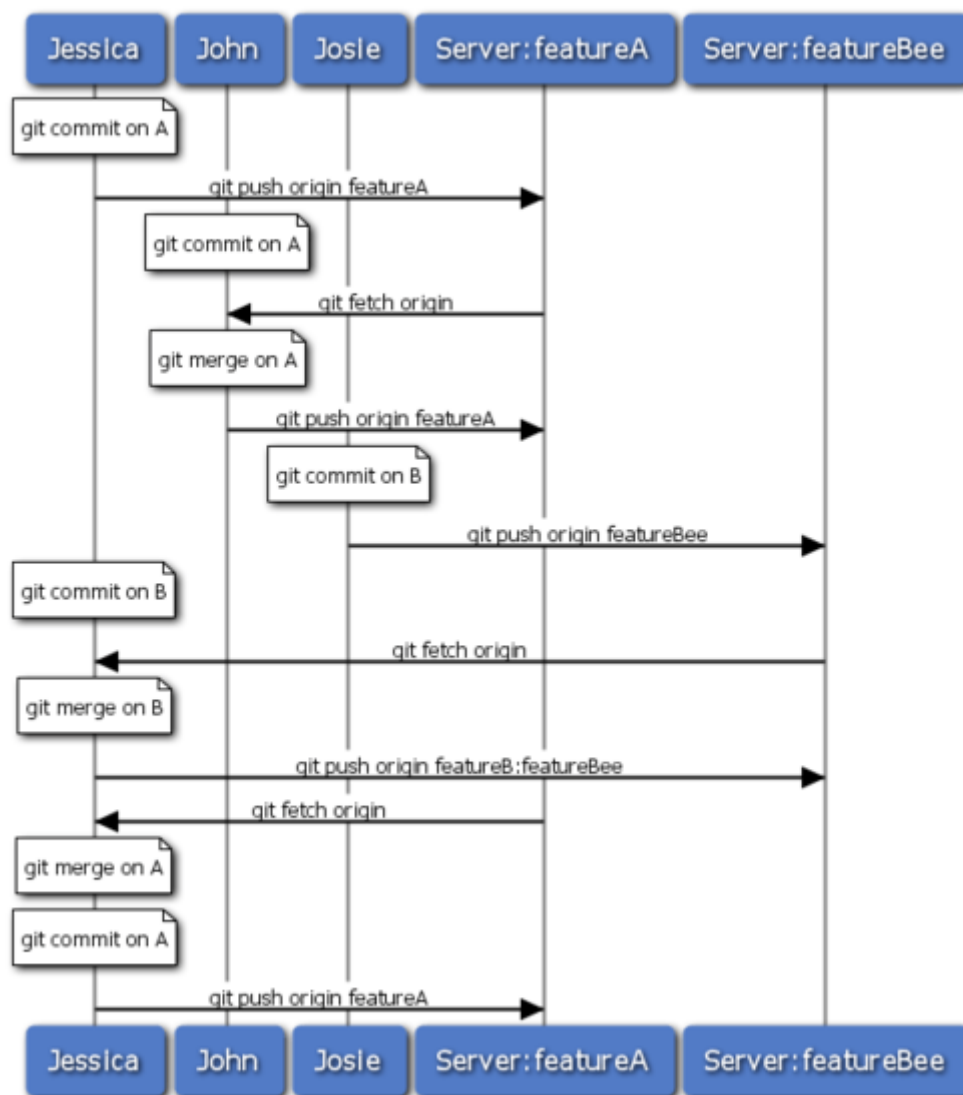
Rysunek 5-13. Historia zmian Jessici po wprowadzeniu zmian w gałęzi.

Jessica, Josie i John powiadamiają osoby zajmujące się integracją, że gałęzie featureA i featureBee na serwerze są gotowe do integracji z głównym kodem. Po włączeniu tych gałęzi do głównej, zostaną pobrane zmiany, tworząc historię zmian podobną do tej na rys. 5-14.

Rysunek 5-14. Historia zmian u Jessici po włączeniu jej obu gałęzi.

Duża ilość grup przechodzi na Gita ze względu na możliwość jednoczesnej współpracy kilku zespołów, oraz możliwości włączania efektów ich prac w późniejszym terminie. Możliwość tworzenia małych grup współpracujących przy pomocy zdalnych gałęzi bez konieczności angażowania pozostałych członków zespołu jest bardzo dużą zaletą Gita. Sekwencja przepływu pracy którą tutaj zobaczyłeś, jest podobna do tej na rys. 5-15.

Rysunek 5-15. Przebieg zdarzeń w takim przepływie.

Publiczny mały projekt

Uczestniczenie w publicznym projekcie trochę się różni. Ponieważ nie masz uprawnień do bezpośredniego wgrywania zmian w projekcie, musisz przekazać swoje zmiany do opiekunów w inny sposób. Pierwszy przykład opisuje udział w projekcie poprzez rozwidlenie poprzez serwis który to umożliwia. Obie strony repo.or.cz oraz GitHub umożliwiają takie działanie, a wielu opiekunów projektów oczekuje takiego stylu współpracy. Następny rozdział opisuje współpracę w projektach, które preferują otrzymywanie łat poprzez wiadomość e-mail.

Po pierwsze, na początku musisz sklonować główne repozytorium, stworzyć gałąź tematyczną dla zmian które planujesz wprowadzić, oraz zmiany te zrobić. Sekwencja komend wygląda tak:

```
$ git clone (url)
$ cd project
$ git checkout -b featureA
$ (work)
$ git commit
$ (work)
$ git commit
```

Możesz chcieć użyć `rebase -i`, aby złączyć swoje zmiany do jednego commita, lub przeorganizować je, tak aby łąta była łatwiejsza do opiekuna do przeglądu - zobacz rozdział 6, aby dowiedzieć się więcej o tego typu operacjach.

Kiedy zmiany w Twojej gałęzi zostaną zakończone i jesteś gotowy do przekazania ich do opiekunów projektu, wejdź na stronę projektu i kliknij przycisk "Fork", tworząc w ten sposób swoją własną kopię projektu z uprawnieniami do zapisu. Następnie musisz dodać nowe zdalne repozytorium, w tym przykładzie nazwane `myfork`:

```
$ git remote add myfork (url)
```

Musisz wysłać swoje zmiany do niego. Najprościej będzie wypchnąć lokalną gałąź na której pracujesz do zdalnego repozytorium, zamiast włączać zmiany do gałęzi `master` i je wysyłać. Warto zrobić tak dlatego, że w sytuacji w której Twoje zmiany nie zostaną zaakceptowane, lub zostaną zaakceptowane tylko w części, nie będziesz musiał cofać swojej gałęzi `master`. Jeżeli opiekun włączy, zmieni bazę lub pobierze część twoich zmian, będziesz mógł je otrzymać zaciągając je z ich repozytorium:

```
$ git push myfork featureA
```

Kiedy wgrasz wprowadzone zmiany do swojego rozwidlenia projektu, powinieneś powiadomić o tym opiekuna. Jest to często nazywane `pull request`, i możesz je wygenerować poprzez stronę - GitHub ma przycisk "pull request", który automatycznie generuje wiadomość do opiekuna - lub wykonaj komendę `git request-pull` i wyślij jej wynik do opiekuna projektu samodzielnie.

Komenda `request-pull` pobiera docelową gałąź do której chcesz wysłać zmiany, oraz adres URL repozytorium Gita z którego chcesz pobrać zmiany, oraz generuje podsumowanie zmian które będziesz wysyłał. Na przykład, jeżeli Jessica chce wysłać do Johna `pull request`, a wykonała dwie zmiany na swojej gałęzi którą właśnie wypchnęła, powinna uruchomić:

```
$ git request-pull origin/master myfork
The following changes since commit
1edee6b1d61823a2de3b09c160d7080b8d1b3a40:
  John Smith (1):
    added a new function
```

are available in the git repository at:

```
git://githost/simplegit.git featureA
```

```

Jessica Smith (2):
  add limit to log function
  change log output to 30 from 25

lib/simplegit.rb | 10 ++++++++-
1 files changed, 9 insertions(+), 1 deletions(-)

```

Wynik tej komendy może być wysłany do opiekuna - mówi on z której wersji została stworzona gałąź, podsumowuje zmiany, oraz pokazuje skąd można je pobrać.

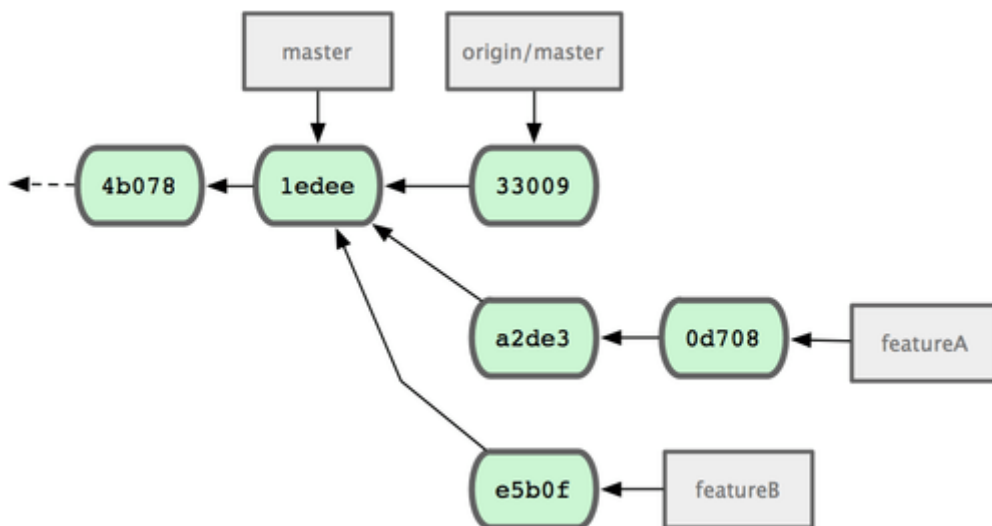
W projekcie w którym nie jesteś opiekunem, najprostszym sposobem jest utrzymywanie gałęzi `master` która śledzi `origin/master`, a wprowadzać zmiany w tematycznych gałęziach, które możesz łatwo usunąć jeżeli zostaną odrzucone. Posiadanie oddzielnych gałęzi dla różnych funkcjonalności, ułatwia również tobie zmianę bazy ("rebase") jeżeli główna gałąź zostanie zmieniona i przygotowana łąta nie może się poprawnie nałożyć. Na przykład, jeżeli chcesz wysłać drugi zestaw zmian do projektu, nie kontynuuj pracy na gałęzi którą właśnie wypchnąłeś - rozpocznij nową z gałąź `master`:

```

$ git checkout -b featureB origin/master
$ (work)
$ git commit
$ git push myfork featureB
$ (email maintainer)
$ git fetch origin

```

Teraz, każdy z zestawów zmian przechowywany jest w formie silosu - podobnego do kolejki z łątami - które możesz nadpisać, zmienić, bez konieczności nachodzenia na siebie, tak jak przedstawiono to na rys. 5-16.

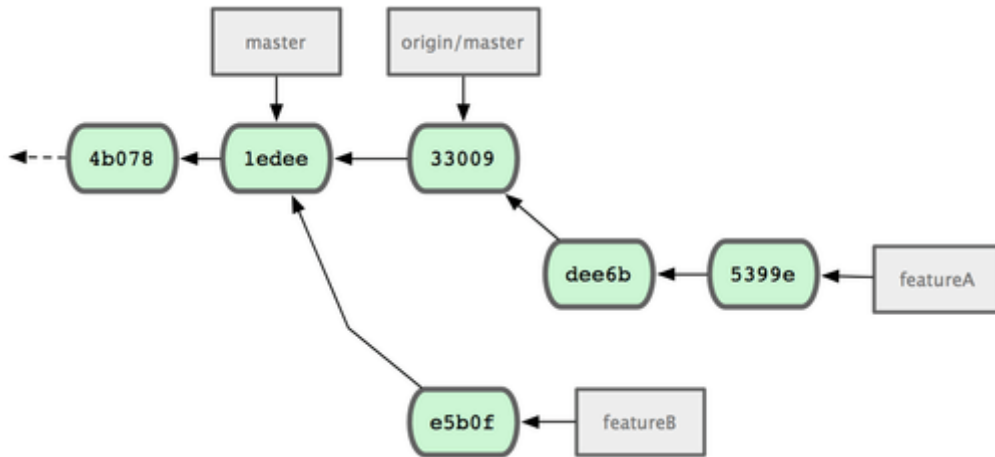

Rysunek 5-16. Początkowa historia ze zmianami featureB.

Załóżmy, że opiekun projektu pobrał Twoje zmiany i sprawdził twoją pierwszą gałąź, ale niestety nie aplikuje się ona czysto. W takiej sytuacji, możesz spróbować wykonać `rebase` na gałęzi `origin/master`, rozwiązać konflikty i ponownie wysłać zmiany:


```
$ git checkout featureA
$ git rebase origin/master
$ git push -f myfork featureA
```

To przepisuje twoją historię, która wygląda teraz tak jak na rys. 5-17.

Rysunek 5-17. Historia zmian po pracach na featureA.

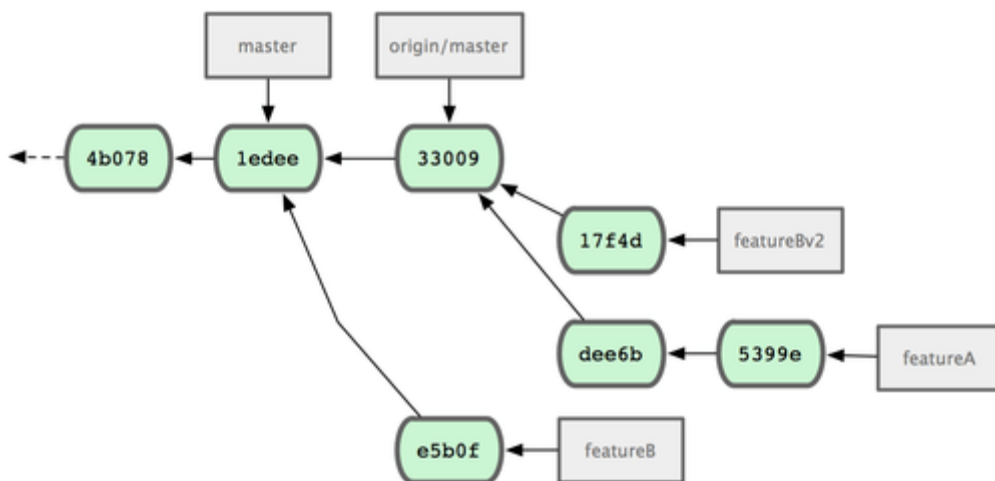
Z powodu zmiany bazy ("rebase") na gałęzi, musisz użyć przełącznika `-f` do komendy `push`, tak abyś mógł nadpisać gałąź `featureA` na serwerze, commitem który nie jest jej potomkiem. Alternatywą może być wysłanie tych zmian do nowej gałęzi na serwerze (np. nazwanej `featureAv2`).

Spójrzmy na jeszcze jeden scenariusz: opiekun spojrzał na zmiany w Twojej drugiej gałęzi i spodobał mu się pomysł, ale chciałby abyś zmienił sposób w jaki je zaimplementowałeś. Wykorzystasz to również do tego, aby przenieść zmiany do obecnej gałęzi `master`. Tworzysz więc nową gałąź bazując na `origin/master`, łączasz zmiany z gałęzi `featureB` tam, rozwiązujesz ewentualne konflikty, wprowadzasz zmiany w implementacji i następnie wypychasz zmiany do nowej gałęzi:

```
$ git checkout -b featureBv2 origin/master
$ git merge --no-commit --squash featureB
$ (change implementation)
$ git commit
$ git push myfork featureBv2
```

Opcja `--squash` pobiera wszystkie zmiany z gałęzi, oraz łączy je w jedną nie włączoną na gałęzi na której obecnie jesteś. Opcja `--no-commit` mówi Git aby nie zapisywał informacji o commit-cie. Pozwala to na zaimportowanie wszystkich zmian z innej gałęzi oraz wprowadzenie nowych przed ostatecznym zatwierdzeniem ich.

Teraz możesz wysłać do opiekuna wiadomość, że wprowadziłeś wszystkie wymagane zmiany, które może znaleźć w gałęzi `featureBv2` (zob. rys. 5-18).

Rysunek 5-18. Historia zmian po zmianach w featureBv2.

Duży publiczny projekt

Duża ilość większych projektów ma ustalone reguły dotyczące akceptowania łatek - będziesz musiał sprawdzić konkretne zasady dla każdego z projektów, ponieważ będą się różniły. Jednak sporo większych projektów akceptuje łatek poprzez listy dyskusyjne przeznaczone dla programistów, dlatego też opiszę ten przykład teraz.

Przepływ pracy jest podobny do poprzedniego - tworzysz tematyczne gałęzie dla każdej grupy zmian nad którymi pracujesz. Różnica polega na tym, w jaki sposób wysyłasz je do projektu. Zamiast tworzyć rozwidlenie i wypychać do niego zmiany, tworzysz wiadomość e-mail dla każdego zestawu zmian i wysyłasz je na listę dyskusyjną:

```
$ git checkout -b topicA
$ (work)
$ git commit
$ (work)
$ git commit
```

Teraz masz dwa commity, które chcesz wysłać na listę dyskusyjną. Użyj `git format-patch` do wygenerowania plików w formacie mbox, które możesz wysłać na listę - zamieni to każdy commit w osobną wiadomość, z pierwszą linią komentarza ("commit message") jako tematem, jego pozostałą częścią w treści, dołączając jednocześnie zawartość wprowadzanej zmiany. Fajną rzeczą jest to, że aplikowanie łatek przesłanej przez e-mail i wygenerowanej za pomocą `format-patch` zachowuje wszystkie informacje o commit-cie, co zobaczysz w kolejnej sekcji kiedy zaaplikujesz te zmiany:

```
$ git format-patch -M origin/master
0001-add-limit-to-log-function.patch
0002-changed-log-output-to-30-from-25.patch
```

Komenda `format-patch` wypisuje nazwy plików które stworzyła. Opcja `-M` mówi Git, aby brał pod uwagę również zmiany nazw plików. Zawartość plików w efekcie końcowym wygląda tak:

```
$ cat 0001-add-limit-to-log-function.patch
```

```
From 330090432754092d704da8e76ca5c05c198e71a8 Mon Sep 17 00:00:00 2001
From: Jessica Smith <jessica@example.com>
Date: Sun, 6 Apr 2008 10:17:23 -0700
Subject: [PATCH 1/2] add limit to log function
```

Limit log functionality to the first 20

```
---
lib/simplegit.rb |    2 +-
1 files changed, 1 insertions(+), 1 deletions(-)

diff --git a/lib/simplegit.rb b/lib/simplegit.rb
index 76f47bc..f9815f1 100644
--- a/lib/simplegit.rb
+++ b/lib/simplegit.rb
@@ -14,7 +14,7 @@ class SimpleGit
   end

   def log(treeish = 'master')
-    command("git log #{treeish}")
+    command("git log -n 20 #{treeish}")
   end

   def ls_tree(treeish = 'master')
--
1.6.2.rc1.20.g8c5b.dirty
```

Możesz oczywiście zmienić te pliki i dodać większą ilość informacji w mailu, których nie chciałeś pokazywać w komentarzu do zmiany. Jeżeli dodasz tekst między linię z ---, oraz początkiem łąty (linia z lib/simplegit.rb), programiści będą mogli to przeczytać; ale podczas nakładania łąty zostanie do pominięte.

Aby wysłać to na listę dyskusyjną, możesz albo wkleić zawartość plików w programie e-mail lub użyć programu uruchamianego z linii komend. Wklejanie tekstu często wprowadza problemy z zachowaniem formatowania, szczególnie przy użyciu tych "mądrzejszych" programów pocztowych, które nie zachowują poprawnie znaków nowej linii i spacji. Na szczęście Git udostępnia narzędzie, które pomoże Ci wysłać poprawnie sformatowane łąty poprzez protokół IMAP, może to być łatwiejsze dla Ciebie. Pokażę w jaki sposób wysłać łąty przy pomocy Gmaila, którego używam; możesz znaleźć bardziej szczegółowe instrukcje dla różnych programów pocztowych na końcu wcześniej wymienionego pliku Documentation/SubmittingPatches, który znajduje się w kodzie źródłowym Gita.

Najpierw musisz ustawić sekcję imap w swoim pliku ~/.gitconfig. Możesz ustawić każdą wartość oddzielnie przy pomocy kilku komend git config, lub możesz je dodać ręcznie; jednak w efekcie twój plik konfiguracyjny powinien wyglądać podobnie do:

```
[imap]
  folder = "[Gmail]/Drafts"
  host = imaps://imap.gmail.com
  user = user@gmail.com
  pass = p4ssw0rd
  port = 993
  sslverify = false
```

Jeżeli twój serwer IMAP nie używa SSL, dwie ostatnie linie prawdopodobnie nie są potrzebne, a wartość `host` będzie `imap://` zamiast `imaps://`. Po ustawieniu tego, możesz używać komendy `git send-email` aby umieścić łatki w folderze Draft na serwerze IMAP:

```
$ git send-email *.patch
0001-added-limit-to-log-function.patch
0002-changed-log-output-to-30-from-25.patch
Who should the emails appear to be from? [Jessica Smith
<jessica@example.com>]
Emails will be sent from: Jessica Smith <jessica@example.com>
Who should the emails be sent to? jessica@example.com
Message-ID to be used as In-Reply-To for the first email? y
```

Następnie, Git pokaże garść informacji podobnych tych, dla każdej łatki którą wysyłasz:

```
(mbox) Adding cc: Jessica Smith <jessica@example.com> from
\line 'From: Jessica Smith <jessica@example.com>'
OK. Log says:
Sendmail: /usr/sbin/sendmail -i jessica@example.com
From: Jessica Smith <jessica@example.com>
To: jessica@example.com
Subject: [PATCH 1/2] added limit to log function
Date: Sat, 30 May 2009 13:29:15 -0700
Message-Id: <1243715356-61726-1-git-send-email-jessica@example.com>
X-Mailer: git-send-email 1.6.2.rc1.20.g8c5b.dirty
In-Reply-To: <y>
References: <y>

Result: OK
```

Od tego momentu powinieneś móc przejść do folderu Draft, zmienić pole odbiorcy wiadomości na adres listy dyskusyjnej do której wysyłasz łatę, ewentualnie dodać adres osób zainteresowanych tym tematem w kopii i wysłać.

Podsumowanie

Ten rozdział opisywał kilka z najczęściej używanych sposobów przepływu pracy z różnymi projektami Git które możesz spotkać, oraz wprowadził kilka nowych narzędzi które ułatwiają ten proces. W następnych sekcjach zobaczysz jak pracować z drugiej strony: prowadząc projekt Gita. Nauczysz się jak być miłosiernym dyktatorem oraz osobą integrującą zmiany innych.

3 Utrzymywanie projektu

Ponad to co musisz wiedzieć, aby efektywnie uczestniczyć w projekcie, powinieneś również wiedzieć jak go utrzymywać. Składa się na to akceptowanie i nakładanie łat wygenerowanych przez `format-patch` i wysłanych do Ciebie, lub łączenie zmian z zewnętrżnych repozytoriów które dodałeś w projekcie. Nieważne czy prowadzisz zwykłe repozytorium, lub chcesz pomóc przy weryfikacji i integrowaniu łat, musisz wiedzieć w jaki sposób akceptować zmiany innych w taki sposób, który będzie przejrzysty dla innych i spójny w dłuższym okresie.

Praca z gałęziami tematycznymi

Jeżeli zamierzasz włączyć nowe zmiany, dobrym pomysłem jest stworzenie do tego nowej tymczasowej gałęzi, specjalnie przygotowanej do tego, aby przetestować te zmiany. W ten sposób najłatwiej dostosować pojedyncze zmiany, lub zostawić je jeżeli nie działają, do czasu aż będziesz mógł się tym ponownie zająć. Jeżeli stworzysz nową gałąź bazując na głównym motywie wprowadzanych zmian które chcesz przetestować, np. `ruby_client` lub coś podobnego, możesz łatwo zapamiętać czy musiałeś ją zostawić aby później do niej wrócić. Opiekun projektu Git często tworzy oddzielną przestrzeń nazw dla nich - np. `sc/ruby_client`, gdzie `sc` jest skrótem od osoby która udostępniła zmianę. Jak pamiętasz, możesz stworzyć nową gałąź bazując na swojej gałęzi `master`, w taki sposób:

```
$ git branch sc/ruby_client master
```

Lub, jeżeli chcesz się od razu na nią przełączyć, możesz użyć komendy `checkout -b`:

```
$ git checkout -b sc/ruby_client master
```

Teraz jesteś gotowy do tego, aby dodać do niej udostępnione zmiany i zdecydować czy chcesz je włączyć do jednej ze swoich gałęzi.

Aplikowanie łat przychodzących e-mailem

Jeżeli otrzymasz łatę poprzez wiadomość e-mail, którą musisz włączyć do swojego projektu, musisz zaaplikować ją do gałęzi tematycznej w celu przetestowania. Istnieją dwa sposoby aby włączyć takie zmiany: przy użyciu `git apply` lub `git am`.

Aplikowanie łat za pomocą komendy `apply`

Jeżeli otrzymałeś łatę od kogoś kto wygenerował ją za pomocą komendy `git diff` lub uniksowej `diff`, możesz zaaplikować ją za pomocą komendy `git apply`. Zakładając, że zapisałeś plik w `/tmp/patch-ruby-client.patch`, możesz go nałożyć w taki sposób:

```
$ git apply /tmp/patch-ruby-client.patch
```

Ta komenda zmodyfikuje pliki znajdujące się w obecnym katalogu. Jest ona prawie identyczna do komendy `patch -p1` w celu nałożenia łaty, ale jest bardziej restrykcyjna pod względem akceptowanych zmian. Obsługuje również dodawanie plików, usuwanie, oraz zmiany nazw jeżeli zostały zapisane w formacie `git diff`, czego komenda `patch` nie robi. Wreszcie, `git apply` ma zasadę "zaakceptuj lub odrzuć wszystko", gdzie albo wszystko jest zaakceptowane albo nic, a `patch` może częściowo nałożyć zmiany zostawiając projekt w niespójnym stanie. Komenda `git apply` jest z zasady bardziej restrykcyjna niż `patch`. Nie stworzy za Ciebie commita - po uruchomieniu, musisz zatwierdzić wprowadzone zmiany ręcznie.

Możesz również użyć `git apply` aby zobaczyć, czy łatę nałoży się czysto zanim ją zaaplikujesz - jeżeli uruchomisz `git apply --check` z łatą:

```
$ git apply --check 0001-seeing-if-this-helps-the-gem.patch
error: patch failed: ticgit.gemspec:1
```

```
error: ticgit.gemspec: patch does not apply
```

Jeżeli nie zostanie wygenerowany żaden komunikat, to łatą nałoży się poprawnie. Ta komenda również kończy działanie z niezerowym statusem w przypadku błędu, możesz więc użyć jej w skryptach jeżeli tylko chcesz.

Aplikowanie łat za pomocą am

Jeżeli otrzymałeś łatę wygenerowaną przez użytkownika używającego Gita, który stworzył go za pomocą `format-patch`, twoja praca będzie prostsza ponieważ łatka zawiera już informacje o autorze oraz komentarz do zmiany. Jeżeli możesz, namawiaj swoich współpracowników aby używali `format-patch` zamiast `diff` do generowania dla Ciebie łat. Powinieneś móc użyć jedynie `git apply` dla takich łat.

Aby zaaplikować łatę wygenerowaną przez `format-patch`, użyj `git am`. Technicznie rzecz biorąc, `git am` został stworzony, aby odczytywać plik w formacie mbox, który jest prostym, tekstowym formatem zawierającym jedną lub więcej wiadomości e-mail w jednym pliku. Wygląda on podobnie do:

```
From 330090432754092d704da8e76ca5c05c198e71a8 Mon Sep 17 00:00:00 2001
From: Jessica Smith <jessica@example.com>
Date: Sun, 6 Apr 2008 10:17:23 -0700
Subject: [PATCH 1/2] add limit to log function
```

```
Limit log functionality to the first 20
```

To są pierwsze linie z wyniku komendy `format-patch` którą zobaczyłeś w poprzedniej sekcji. Jest to również poprawny plik w formacie mbox. Jeżeli ktoś poprawnie przesłał do Ciebie łatkę za pomocą `git send-email`, możesz ją zapisać w formacie mbox, następnie wskazać `git am` ten plik, a `git` zacznie aplikować wszystkie łatki które znajdzie. Jeżeli używasz klienta pocztowego, który potrafi zapisać kilka wiadomości e-mail w formacie mbox, możesz zapisać serię łatek do pliku i użyć `git am` aby je wszystkie nałożyć za jednym zamachem.

Również, jeżeli ktoś wgrał łatkę wygenerowaną poprzez `format-patch` do systemu rejestracji błędów lub czegoś podobnego, możesz zapisać lokalnie ten plik i potem przekazać go do `git am` aby zaaplikować go:

```
$ git am 0001-limit-log-function.patch
Applying: add limit to log function
```

Możesz zobaczyć, że został czysto nałożony i automatycznie zatwierdzony. Informacje o autorze zostały pobrane z wiadomości e-mail z nagłówków `From` i `Date`, a treść komentarz została pobrana z tematu i treści (przed łatką) e-maila. Na przykład, jeżeli ta łatka została zaaplikowana z pliku mbox który przed chwilą pokazałem, wygenerowany commit będzie wyglądał podobnie do:

```
$ git log --pretty=fuller -1
commit 6c5e70b984a60b3cecd395edd5b48a7575bf58e0
Author:      Jessica Smith <jessica@example.com>
AuthorDate:  Sun Apr 6 10:17:23 2008 -0700
Commit:     Scott Chacon <schacon@gmail.com>
```

```
CommitDate: Thu Apr 9 09:19:06 2009 -0700
```

```
add limit to log function
```

```
Limit log functionality to the first 20
```

Linie zaczynające się od `Commit` pokazują osobę która zaaplikowała łatkę oraz czas kiedy to zrobiła. Linie rozpoczynające się od `Author` pokazują osobę która stworzyła łatkę wraz z dokładną datą.

Jednak możliwa jest również sytuacja, w której łatka nie zostanie bez problemów nałożona. Być może twoja gałąź zbyt mocno się zmieniła, w stosunku do gałęzi na której łatka została stworzona, albo zależna jest ona od innej łatki której jeszcze nie nałożyłeś. W takiej sytuacji `git am` zakończy się błędem i zapyta co robić dalej:

```
$ git am 0001-seeing-if-this-helps-the-gem.patch
Applying: seeing if this helps the gem
error: patch failed: ticgit.gemspec:1
error: ticgit.gemspec: patch does not apply
Patch failed at 0001.
When you have resolved this problem run "git am --resolved".
If you would prefer to skip this patch, instead run "git am --skip".
To restore the original branch and stop patching run "git am --abort".
```

Ta komenda zaznacza pliku z którymi miała problemy, podobnie do konfliktów występujących podczas komend `merge` lub `rebase`. Rozwiązujesz takie sytuacja również analogicznie - zmień plik w celu rozwiązania konfliktu, dodaj do przechowalni nowe pliki i następnie uruchom `git am --resolved` aby kontynuować działanie do następnej łatki:

```
$ (fix the file)
$ git add ticgit.gemspec
$ git am --resolved
Applying: seeing if this helps the gem
```

Jeżeli chcesz aby Git spróbował w bardziej inteligentny sposób rozwiązać konflikty, dodaj opcję `-3` do komendy, która daje Gitowi możliwość spróbowania trójstronnego łączenia. Opcja ta nie jest domyślnie włączona, ponieważ nie działa poprawnie w sytuacji gdy w twoim repozytorium nie ma commitu na którym bazuje łąta. Jeżeli go masz - jeżeli łatka bazowała na publicznym commit-cie - to dodanie `-3` zazwyczaj pozwala na dużo mądrzejsze zaaplikowanie konfliktującej łatki:

```
$ git am -3 0001-seeing-if-this-helps-the-gem.patch
Applying: seeing if this helps the gem
error: patch failed: ticgit.gemspec:1
error: ticgit.gemspec: patch does not apply
Using index info to reconstruct a base tree...
Falling back to patching base and 3-way merge...
No changes -- Patch already applied.
```

W tej sytuacji, próbowałem zaaplikować łatkę którą już wcześniej włączyłem. Bez podanej opcji `-3` wyglądało to na konflikt.

Jeżeli włączasz większą liczbę łat z pliku mbox, możesz użyć komendy `am` w trybie interaktywnym, który zatrzymuje się na każdej łacie którą znajdzie i pyta czy chcesz ją zaaplikować:

```
$ git am -3 -i mbox
Commit Body is:
-----
seeing if this helps the gem
-----
Apply? [y]es/[n]o/[e]dit/[v]iew patch/[a]ccept all
```

Jest to całkiem dobre jeżeli masz zapisaną większą liczbę łat, ponieważ możesz najpierw zobaczyć łatę jeżeli nie pamiętasz do czego była, lub nie aplikować jej jeżeli już to zrobiłeś.

Kiedy wszystkie łatki zostaną wgrane i commitnięte w Twojej gałęzi, możesz zastanowić się w jaki sposób i czy chcesz integrować je do jednej z głównych gałęzi.

Sprawdzanie zdalnych gałęzi

Jeżeli zmiana przyszła od użytkownika Gita który ma skonfigurowane własne repozytorium, wgrał do niego już jakąś liczbę zmian i następnie wysłał do Ciebie adres URL repozytorium oraz nazwę zdalnej gałęzi zawierającej zmiany, możesz ją dodać jako zdalną i połączyć zmiany lokalnie.

Na przykład, jeżeli Jessica wysła Ci wiadomość e-mail w której pisze, że ma nową funkcjonalność w gałęzi `ruby-client` w swoim repozytorium, możesz je przetestować dodając zdalne repozytorium i sprawdzając tą gałąź lokalnie:

```
$ git remote add jessica git://github.com/jessica/myproject.git
$ git fetch jessica
$ git checkout -b rubyclient jessica/ruby-client
```

Jeżeli napisze do Ciebie ponownie z nową gałęzią która zawiera kolejną funkcjonalność, możesz ją pobrać i sprawdzić ponieważ masz już dodane zdalne repozytorium.

Jest to bardzo pomocne w sytuacji, w której współpracujesz z jakąś osobą na stałe. Jeżeli ktoś ma tylko pojedyncze łatki które udostępnia raz na jakiś czas, to akceptowanie ich poprzez e-mail może być szybsze, niż zmuszanie wszystkich do tego aby mieli własny serwer, jak również dodawanie i usuwanie zdalnych repozytoriów aby otrzymać jedną lub dwie łatki. Jednakże, skrypty oraz usługi udostępniane mogą uczynić to prostszym - zależy od tego w taki sposób pracujesz, oraz jak pracują Twoi współpracownicy.

Kolejną zaletą takiego podejścia jest to, że otrzymujesz również całą historię zmian. Chociaż mogą zdarzyć się uzasadnione problemy ze scalaniem zmian, wiesz na którym etapie historii ich praca bazowała; prawidłowe trójstronne scalenie jest domyślne, nie musisz więc podawać `-3` i mieć nadzieję że łatka została wygenerowana z publicznie dostępnego commitu/zmiany.

Jeżeli nie współpracujesz z jakąś osobą na stałe, ale mimo wszystko chcesz pobrać od niej zmiany w ten sposób, możesz podać URL repozytorium do komendy `git pull`. Wykona ona jednokrotne zaciągnięcie zmian i nie zapisze URL repozytorium jako zdalnego:

```
$ git pull git://github.com/onetimeguy/project.git
From git://github.com/onetimeguy/project
 * branch                HEAD              -> FETCH_HEAD
Merge made by recursive.
```

Ustalenie co zostało wprowadzone

Teraz posiadać gałąź tematyczną która zawiera otrzymane zmiany. W tym momencie możesz zdecydować co chcesz z nimi zrobić. Ta sekcja przywołuje kilka komend, tak abyś mógł zobaczyć w jaki sposób ich użyć, aby przejrzeć dokładnie co będziesz włączał do głównej gałęzi.

Często pomocne jest przejrzanie wszystkich zmian które są w tej gałęzi, ale nie ma ich w gałęzi `master`. Możesz wyłączyć zmiany z gałęzi `master` poprzez dodanie opcji `--not` przed jej nazwą. Na przykład, jeżeli twój współpracownik prześle ci dwie łaty, a ty stworzysz nową gałąź `contrib` i włączysz te łatki tam, możesz uruchomić:

```
$ git log contrib --not master
commit 5b6235bd297351589efc4d73316f0a68d484f118
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Fri Oct 24 09:53:59 2008 -0700
```

```
seeing if this helps the gem
```

```
commit 7482e0d16d04bea79d0dba8988cc78df655f16a0
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Mon Oct 22 19:38:36 2008 -0700
```

```
updated the gemspec to hopefully work better
```

Aby zobaczyć jakie zmiany każdy z commitów wniósł, zapamiętaj że możesz dodać opcję `-p` do `git log`, a otrzymasz również w wyniku różnice w kodzie.

Aby zobaczyć różnice tego co się stanie, jeżeli chciałbyś połączyć tą gałąź z inną, będziesz musiał użyć całkiem ciekawych sztuczek aby otrzymać poprawne wyniki. Możesz pomyśleć, aby uruchomić:

```
$ git diff master
```

Ta komenda pokaże ci różnice w kodzie, ale może to być mylące. Jeżeli twoja gałąź `master` zmieniła się od czasu stworzenia gałęzi tematycznej, otrzymasz dziwne wyniki. Tak dzieje się dlatego, ponieważ Git porównuje bezpośrednio ostatnią migawkę z gałęzi tematycznej, z ostatnią migawkę w gałęzi `master`. Na przykład, jeżeli dodasz linię w pliku w gałęzi `master`, bezpośrednie porównanie pokaże, że gałąź tematyczna zamierza usunąć tą linię.

Jeżeli `master` jest bezpośrednim przodkiem Twojej gałęzi tematycznej, nie stanowi to problemu; jeżeli jednak obie linie się rozjechały, wynik `diff` pokaże dodawane wszystkie zmiany z gałęzi tematycznej, a usuwane wszystkie unikalne z `master`.

Wynik którego naprawdę oczekujesz, to ten, pokazujący zmiany będące w gałęzi tematycznej - zmiany które wprowadzisz jeżeli scalisz tą gałąź z master. Możesz to zrobić, poprzez porównanie ostatniego commitu z gałęzi tematycznej, z pierwszym wspólnym przodkiem z gałęzi master.

Technicznie rzecz ujmując, możesz to zrobić poprzez wskazanie wspólnego przodka i uruchomienie na nim diff:

```
$ git merge-base contrib master
36c7dba2c95e6bbb78dfa822519ecfec6e1ca649
$ git diff 36c7db
```

Jednak to nie jest wygodne rozwiązanie, dlatego Git udostępnia krótszą metodę aby to osiągnąć: składnie z potrójną kropką. W kontekście komendy `diff`, możesz wstawić trzy kropki po nazwie gałęzi z którą chcesz porównać, aby otrzymać różnice z ostatniej zmiany z gałęzi na której się znajdujesz a wspólnym przodkiem tej drugiej.

```
$ git diff master...contrib
```

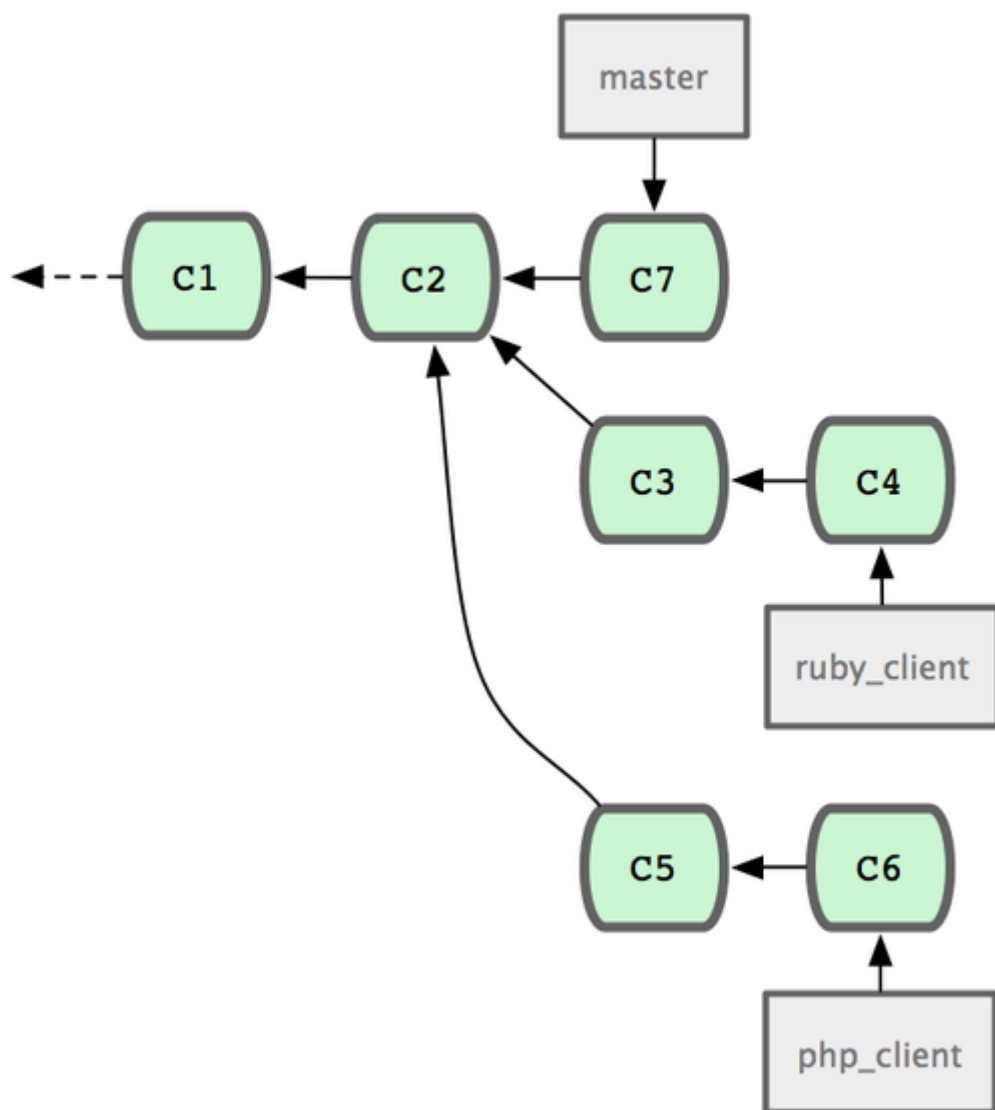
Ta komenda pokaże zmiany wprowadzone tylko w gałęzi tematycznej, od czasu jej stworzenia. Jest to bardzo użyteczna składnia warta zapamiętania.

Integrowanie otrzymanych zmian

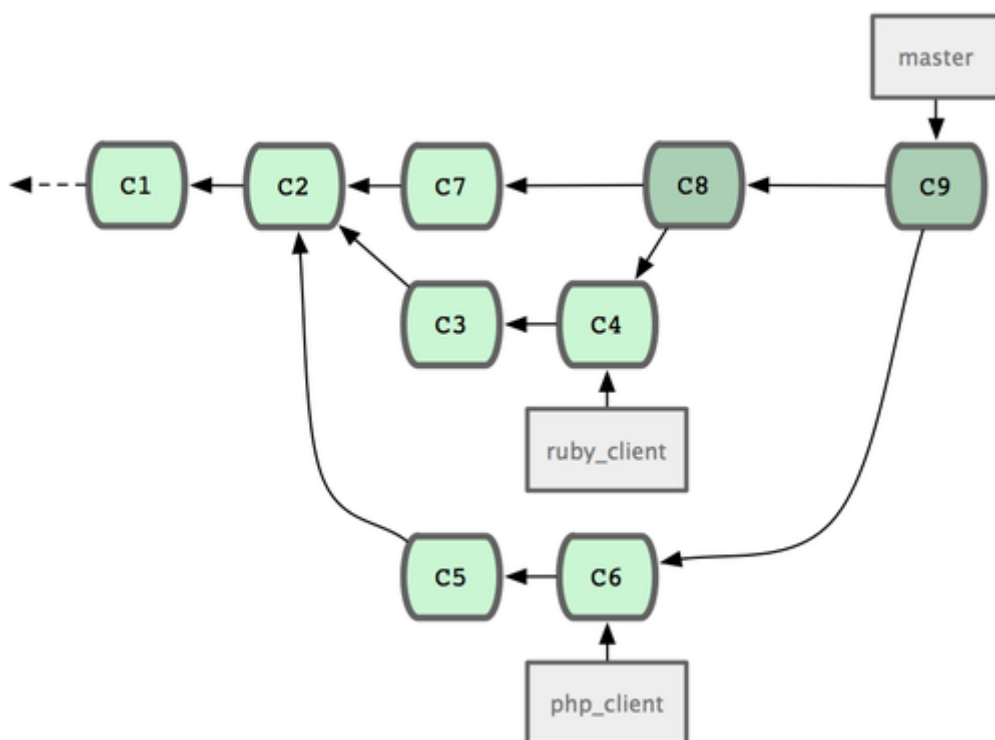
Kiedy zakończysz prace nad zmianami w gałęzi tematycznej i będą one gotowe do włączenia do głównej, pozostaje pytanie w jaki sposób to zrobić. Ponadto, jaki rodzaj przepływu pracy chcesz stosować w swoim projekcie? Masz różne możliwości, opiszę więc kilka z nich.

Przepływ pracy podczas scalania zmian

Jednym z prostszych przepływów pracy jest scalenie zmian z twoją gałęzią `master`. W tym scenariuszu, posiadasz gałąź `master` która zawiera stabilny kod. Kiedy masz zmiany w jednej z gałęzi tematycznych które wykonałeś, lub ktoś Ci przesłał a Ty je zweryfikowałeś, scalasz je z gałęzią `master`, usuwasz gałąź i kontynuujesz pracę. Jeżeli mielibyśmy repozytorium ze zmianami w dwóch gałęziach `ruby_client` oraz `php_client` (zob. rys. 5-19) i mielibyśmy scalić najpierw `ruby_client`, a w następnej kolejności `php_client`, to twoja historia zmian wyglądała by podobnie do rys. 5-20.

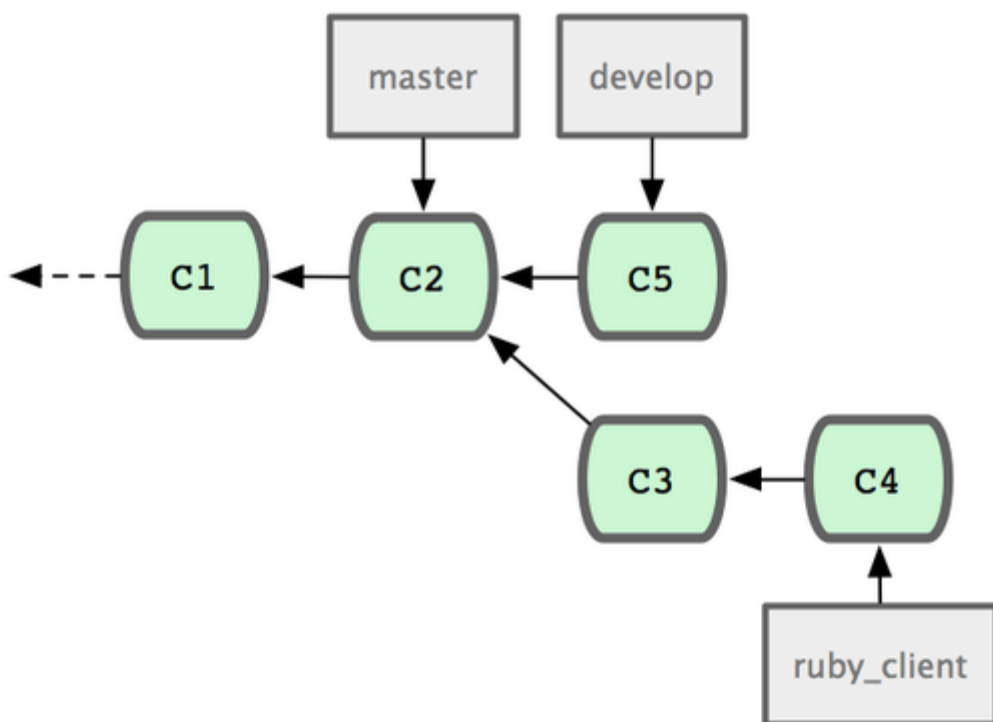
Rysunek 5-19. Historia zmian z kilkoma gałęziami tematycznymi.

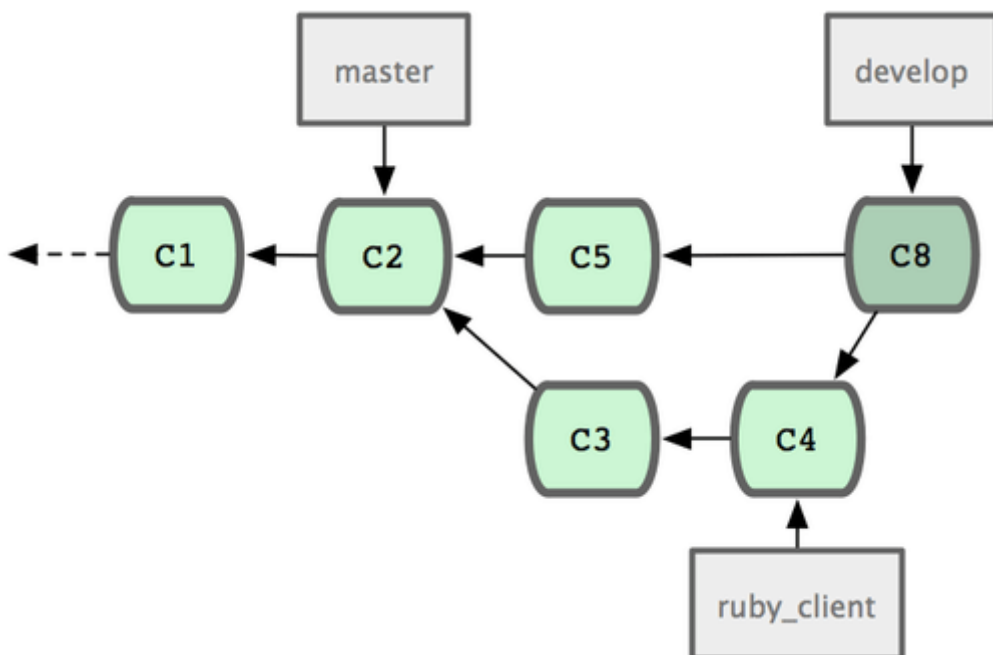
Rysunek 5-20. Po scaleniu gałęzi.

To jest prawdopodobnie najprostszy schemat pracy, ale jest on również problematyczny jeżeli masz do czynienia z dużymi repozytoriami lub projektami.

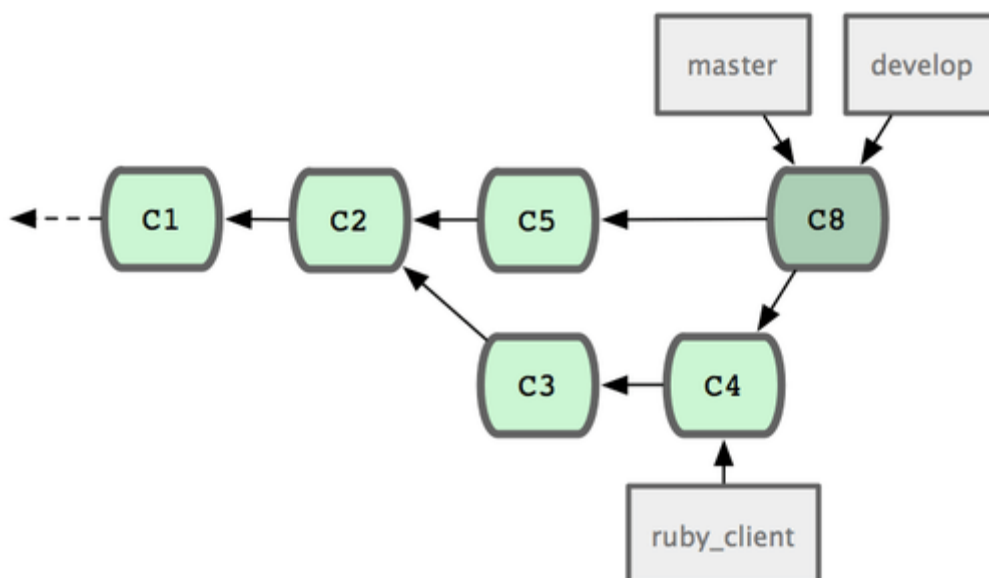
Jeżeli masz większą ilość deweloperów lub większy projekt, będziesz chciał pewnie używać przynajmniej dwufazowego cyklu scalania. W tym scenariuszu, posiadasz dwie długodystansowe gałęzie `master` oraz `develop`, z których `master` jest aktualizowana tylko z bardzo stabilnymi zmianami, a cały nowy kod jest włączany do gałęzi `develop`. Regularnie wysyłasz ("push") obie te gałęzie do publicznego repozytorium. Za każdym razem gdy masz nową gałąź tematyczną do zintegrowania (rys. 5-21), włączasz ją do `develop` (rys. 5-22); a kiedy tagujesz kolejną wersję, przesuwasz `master` za pomocą fast-forward o punktu w którym jest gałąź `develop` (rys. 5-23).

Rysunek 5-21. Przed scaleniem gałęzi tematycznej.

Rysunek 5-22. Po scaleniu gałęzi tematycznej.

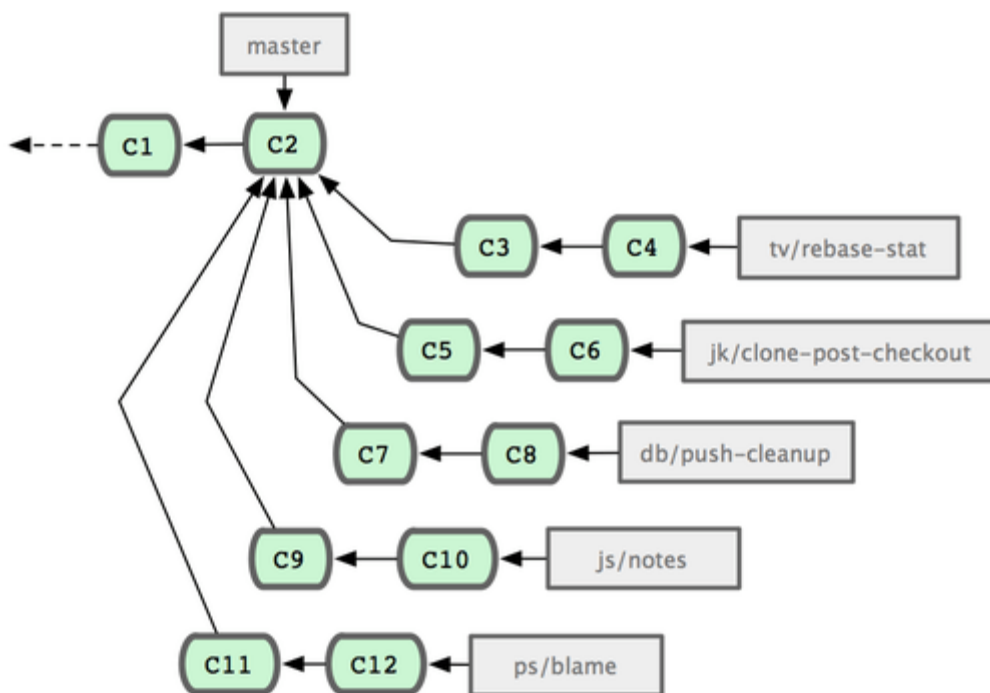

Rysunek 5-23. Po utworzeniu kolejnej wersji.

W ten sposób, kiedy ludzie klonują Twoje repozytorium, mogą albo pobrać `master` aby zbudować najnowszą stabilną wersję i utrzymywać ją uaktualnioną, lub mogą pobrać `develop` która zawiera mniej stabilne zmiany. Możesz rozbudować tę koncepcję, poprzez dodanie gałęzi służącej do integracji. Wtedy jeżeli kod w znajdujący się w niej jest stabilny i przechodzi wszystkie testy, scalasz ją do gałęzi `develop`; a jeżeli ta okaże się również stabilna, przesuwasz `master` za pomocą `fast-forward`.

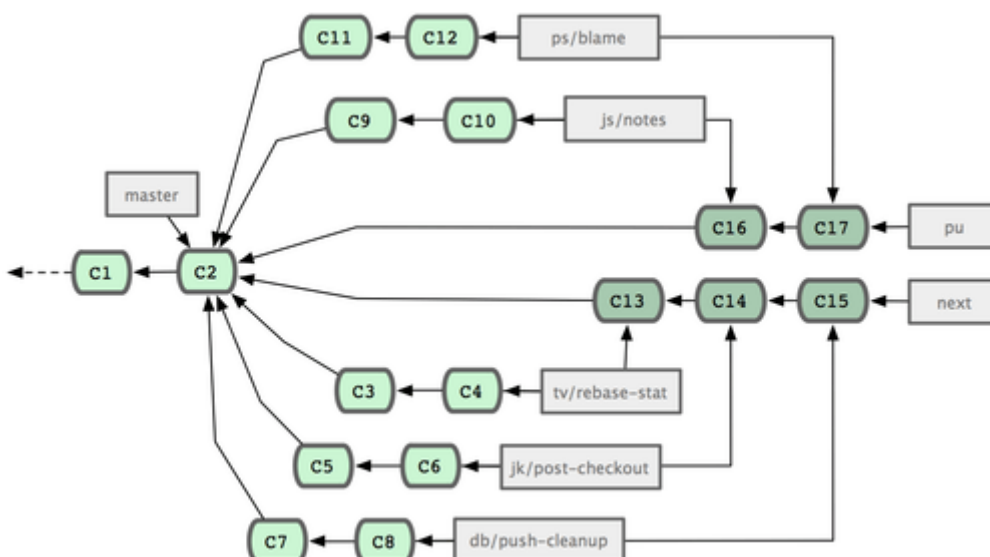
Large-Merging Workflows

Projekt Gita ma cztery długodystansowe gałęzie: `master`, `next`, `pu` (proponowane zmiany) dla nowych funkcjonalności, oraz `maint` do wprowadzania zmian wstecznych. Kiedy nowe zmiany są dostarczone przez deweloperów, zbierane są do gałęzi tematycznych w repozytorium opiekuna, w sposób podobny do tego który opisałem (zob. rys. 5-24). W tym momencie, są one weryfikowane i sprawdzane czy mogą być użyte, lub czy nadal wymagają dalszych prac. Jeżeli są gotowe, są włączona do `next`, a ta gałąź jest wypychana dalej, tak aby każdy mógł wypróbować nowe funkcjonalności.

Rysunek 5-24. Zarządzanie złożoną serią równoczesnych zmian w gałęziach tematycznych.

Jeżeli funkcjonalność potrzebuje jeszcze kolejnych zmian, są one włączane do gałęzi `pu`. Kiedy okaże się, że cały kod działa już poprawnie, zmiany są włączane do `master` oraz przebudowywane włącznie ze zmianami z gałęzi `next`, które nie znalazły się jeszcze w `master`. Oznacza to, że `master` praktycznie zawsze przesuwa się do przodu, `next` tylko czasami ma zmienianą bazę poprzez "rebase", a `pu` najczęściej z nich może się przesunąć w innym kierunku (zob. rys. 5-25).

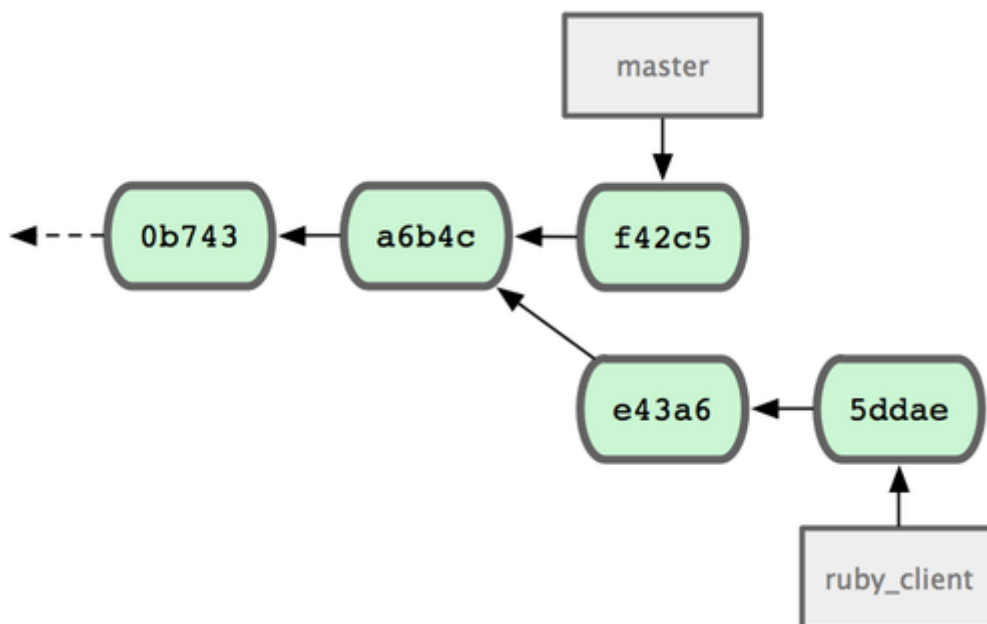
Rysunek 5-25. Włączanie gałęzi tematycznych do gałęzi długodystansowych.

Z chwilą, gdy gałąź tematycznie zostanie włączona do `master`, jest usuwana z repozytorium. Projekt Gita ma również gałąź `maint`, która jest tworzona z ostatniej wersji, w celu dostarczania zmian w sytuacji gdy trzeba wydać wersję poprawkową. Dlatego kopiując repozytorium Gita masz cztery gałęzie, w których możesz zobaczyć projekt w różnych stadiach rozwoju, w zależności od tego jak stabilny kod chcesz używać, lub nad którym pracować; a opiekun ma ułatwiony przepływ zmian pomagający panować nad nowymi zmianami.

Zmiana bazy oraz wybiórcze pobieranie zmian

Część opiekunów woli używać "rebase" lub "cherry-pick" w celu włączania zmian w gałęzi `master`, zamiast przy użyciu "merge", aby zachować bardziej liniową historię. Kiedy masz zmiany w gałęzi tematycznej i decydujesz się zintegrować je, przenosisz gałąź i uruchamiasz "rebase" aby nałożyć zmiany na górę swojej gałęzi `master` (lub `develop`, czy innej). Jeżeli to zadziała poprawnie, możesz przesunąć swoją gałąź `master` i otrzymasz praktycznie liniową historię.

Drugim sposobem na przeniesienie zmian z jednej gałęzi do drugiej jest zrobienie tego za pomocą komendy `cherry-pick`. Komenda ta jest podobna do `rebase`, ale dla pojedynczej zmiany. Pobiera ona zmianę która została wprowadzona i próbuje ją ponownie nałożyć na gałąź na której obecnie pracujesz. Jest to całkiem przydatne, w sytuacji gdy masz większą ilość zmian w gałęzi tematycznej, a chcesz zintegrować tylko jedną z nich, lub jeżeli masz tylko jedną zmianę w gałęzi i wolisz używać `cherry-pick` zamiast `rebase`. Dla przykładu, założmy że masz projekt który wygląda podobnie do rys. 5-26.

Rysunek 5-26. Przykładowa historia przez wybiórczym zaciąganiem zmian.

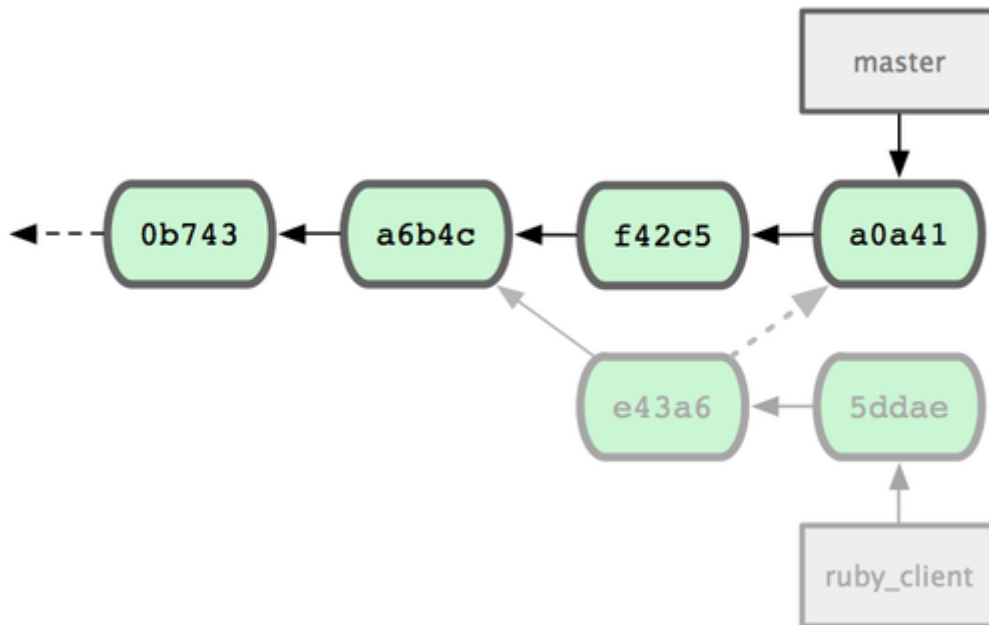
Jeżeli chcesz pobrać zmianę `e43a6` do swojej gałęzi `master`, możesz uruchomić:

```
$ git cherry-pick e43a6fd3e94888d76779ad79fb568ed180e5fcdf
Finished one cherry-pick.
```



```
[master]: created a0a41a9: "More friendly message when locking the index fails."
3 files changed, 17 insertions(+), 3 deletions(-)
```

To pobierze tylko zmiany z commita e43a6, ale otrzyma nową sumę SHA-1, ze względu na nową datę nałożenia. Teraz Twoja historia wygląda podobnie do rysunku 5-27.

Rysunek 5-27. Historia po wybiórczym zaciągnięciu zmiany z gałęzi tematycznej.

Teraz możesz usunąć swoją gałąź tematyczną, oraz zmiany których nie chciałeś pobierać.

Tagowanie Twoich Wersji

Kiedy zdecydowałeś, że wydasz nową wersję, najprawdopodobniej będziesz chciał stworzyć taga, tak abyś mógł odtworzyć tą wersję w każdym momencie. Możesz stworzyć nowego taga, tak jak zostało to opisane w rozdziale 2. Jeżeli zdecydujesz się na utworzenie taga jako opiekun, komenda powinna wyglądać podobnie do:

```
$ git tag -s v1.5 -m 'my signed 1.5 tag'
You need a passphrase to unlock the secret key for
user: "Scott Chacon <schacon@gmail.com>"
1024-bit DSA key, ID F721C45A, created 2009-02-09
```

Jeżeli podpisujesz swoje tagi, możesz mieć problem z dystrybucją swojego publicznego klucza PGP, który został użyty. Można rozwiązać ten problem poprzez dodanie obiektu binarnego (ang. blob) w repozytorium, a następnie stworzenie taga kierującego dokładnie na jego zawartość. Aby to zrobić, musisz wybrać klucz za pomocą komendy `gpg -list-keys`:

```
$ gpg --list-keys
/Users/schacon/.gnupg/pubring.gpg
-----
pub 1024D/F721C45A 2009-02-09 [expires: 2010-02-09]
```

```
uid                      Scott Chacon <schacon@gmail.com>
sub 2048g/45D02282 2009-02-09 [expires: 2010-02-09]
```

Następnie, możesz bezpośrednio zaimportować wybrany klucz do Gita, poprzez eksport i przekazanie go do `git hash-object`, który zapisuje nowy obiekt binarny i zwraca jego sumę SHA-1:

```
$ gpg -a --export F721C45A | git hash-object -w --stdin
659ef797d181633c87ec71ac3f9ba29fe5775b92
```

Teraz, gdy masz zawartość swojego klucza w Gitcie, możesz utworzyć taga wskazującego bezpośrednio na ten klucz, poprzez podanie sumy SHA-1 zwróconej przez `hash-object`:

```
$ git tag -a maintainer-gpg-pub 659ef797d181633c87ec71ac3f9ba29fe5775b92
```

Po uruchomieniu `git push --tags`, etykieta `maintainer-gpg-pub` zostanie udostępniona dla wszystkich. Jeżeli ktoś chciałby zweryfikować etykietę, może bezpośrednio zaimportować twój klucz PGP poprzez pobranie zawartości z gita i import do GPG:

```
$ git show maintainer-gpg-pub | gpg --import
```

Możesz używać tego klucza do weryfikacji wszystkich podpisanych etykiet. Możesz również dodać do komentarza do etykiety dodatkowe informacje, które będą możliwe do odczytania po uruchomieniu `git show <tag>` i pozwolą na prostszą weryfikację.

Generowanie numeru kompilacji

Ponieważ Git nie zwiększa stale numerów, np. 'v123' lub w podobny sposób, jeżeli chcesz mieć łatwiejszą do używania nazwę dla konkretnej zmiany, możesz uruchomić `git describe` na commitcie. Git poda Ci nazwę najbliższej etykiety, wraz z ilością zmian, oraz skróconą sumą SHA-1:

```
$ git describe master
v1.6.2-rc1-20-g8c5b85c
```

W ten sposób, możesz udostępnić konkretną wersję lub kompilację pod nazwą łatwiejszą do użycia przez ludzi. W rzeczywistości, jeżeli masz Gita zbudowanego ze źródeł pobranych z jego repozytorium, komenda `git --version` pokaże wynik podobny do powyższego. Jeżeli zamierzasz opisać zmianę którą bezpośrednio zatagowałeś, pokaże ona nazwę taga.

Komenda `git describe` faworyzuje etykiety stworzone przy użyciu opcji `-a` lub `-s`, więc etykiety dotyczące konkretnych wersji powinny być tworzone w ten sposób, jeżeli używasz `git describe` w celu zapewnienia poprawnych nazw commitów. Możesz również używać tej nazwy do komend "checkout" lub "show", choć polegają one na skróconej wartości SHA-1, mogą więc nie być wiecznie poprawne. Na przykład, projekt jądra Linuksa przeszedł ostatnio z 8 na 10 znaków aby zapewnić unikalność sum SHA-1, więc poprzednie nazwy wygenerowane za pomocą `git describe` zostały unieważnione.

Przygotowywanie nowej wersji

Teraz chcesz stworzyć nową wersję. Jedną z rzeczy które będziesz musiał zrobić, jest przygotowanie spakowanego archiwum z ostatnią zawartością kodu, dla tych, którzy nie używają Gita. Komenda która to umożliwia to `git archive`:

```
$ git archive master --prefix='project/' | gzip > `git describe
master`.tar.gz
$ ls *.tar.gz
v1.6.2-rc1-20-g8c5b85c.tar.gz
```

Jeżeli ktoś otworzy spakowany plik, otrzyma ostatnią wersję kodu w podkatalogu z nazwą projektu. Możesz również stworzyć archiwum zip w podobny sposób, dodając parametr `--format=zip` do `git archive`:

```
$ git archive master --prefix='project/' --format=zip > `git describe
master`.zip
```

Masz teraz spakowane pliki projektu w formatach tar i zip, które możesz łatwo wgrać na serwer lub wysłać do ludzi.

Komenda Shortlog

Nadszedł czas aby wysłać na listę dyskusyjną

```
$ git shortlog --no-merges master --not v1.0.1
Chris Wanstrath (8):
  Add support for annotated tags to Grit::Tag
  Add packed-refs annotated tag support.
  Add Grit::Commit#to_patch
  Update version and History.txt
  Remove stray `puts`
  Make ls_tree ignore nils

Tom Preston-Werner (4):
  fix dates in history
  dynamic version method
  Version bump to 1.0.2
  Regenerated gems spec for version 1.0.2
```

Możesz pobrać podsumowanie wszystkich zmian poczynawszy od wersji v1.0.1 pogrupowanych po autorze, które jest gotowe do wysłania na listę.

4 Podsumowanie

Powinieneś się teraz czuć całkiem swobodnie uczestnicząc w projekcie używając Gita, zarówno jako opiekun własnego projektu jak również, integrator zmian dostarczonych przez innych użytkowników. Gratulacje! Właśnie stałeś się skutecznym deweloperem używającym Gita! W kolejnym rozdziale, nauczysz się bardziej zaawansowanych narzędzi oraz rozwiązywania złożonych sytuacji, które uczynią z Ciebie prawdziwego mistrza.

Rozdział 6 Narzędzia Gita

Do tej chwili poznałeś większość komend potrzebnych do codziennej pracy, oraz do prowadzenia repozytorium ze swoim kodem. Wykonywałeś podstawowe zadania dotyczące śledzenia i wprowadzania zmian, oraz wykorzystywałeś przechowalnię, jak również rozgałęzianie oraz łączenie różnych gałęzi.

Teraz dowiesz się o kolejnych rzeczach, które Git ma do zaoferowania, z których być może nie będziesz korzystał codziennie, ale które z pewnością będą przydatne.

1 Wskazywanie rewizji

Git umożliwia wskazanie konkretnej zmiany lub zakresu zmian na kilka sposobów. Nie koniecznie są one oczywiste, ale na pewno są warte uwagi.

Pojedyncze rewizje

Jak wiesz, możesz odwoływać się do pojedynczej zmiany poprzez skrót SHA-1, istnieją jednak bardziej przyjazne sposoby. Ta sekcja opisuje kilka z nich.

Krótki SHA

Git jest na tyle inteligentny, że potrafi domyśleć się o którą zmianę Ci chodziło po dodaniu zaledwie kilku znaków, o ile ta część sumy SHA-1 ma przynajmniej 4 znaki i jest unikalna, co oznacza, że istnieje tylko jeden obiekt w repozytorium, który od nich się zaczyna.

Dla przykładu, aby zobaczyć konkretną zmianę, uruchamiasz komendę `git log` i wybierasz zmianę w której dodałeś jakąś funkcjonalność:

```
$ git log
commit 734713bc047d87bf7eac9674765ae793478c50d3
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Fri Jan 2 18:32:33 2009 -0800

    fixed refs handling, added gc auto, updated tests

commit d921970aadf03b3cf0e71becdaab3147ba71cdef
Merge: 1c002dd... 35cfb2b...
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Thu Dec 11 15:08:43 2008 -0800

    Merge commit 'phedders/rdocs'

commit 1c002dd4b536e7479fe34593e72e6c6c1819e53b
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Thu Dec 11 14:58:32 2008 -0800

    added some blame and merge stuff
```

W tej sytuacji, wybierasz 1c002dd.... Jeżeli chcesz wykonać na nim `git show`, każda z poniższych komend da identyczny efekt (zakładając, że krótsze wersje są jednoznaczne):

```
$ git show 1c002dd4b536e7479fe34593e72e6c6c1819e53b
$ git show 1c002dd4b536e7479f
$ git show 1c002d
```

Git może sam odnaleźć unikalne występowania wartości SHA-1. Jeżeli przekażesz parametr `--abbrev-commit` do komendy `git log`, jej wynik pokaże krótsze wartości SHA-1, przy zachowaniu ich unikalności; domyślnie stosuje długość 7 znaków, ale może ją zwiększyć, aby zachować unikalność sum kontrolnych:

```
$ git log --abbrev-commit --pretty=oneline
ca82a6d changed the version number
085bb3b removed unnecessary test code
a11bef0 first commit
```

Generalnie, 8 do 10 znaków to wystarczająca ilość, aby mieć unikalne wartości w projekcie. Jeden z największych projektów korzystających z Gita, jądro systemu linux, zaczyna używać 12 znaków z dostępnych 40.

KRÓTKA UWAGA NA TEMAT SHA-1

Duża ilość osób zaniepokoiła się, gdy ze względu na jakiś szczęśliwy przypadek, mieli w swoim repozytorium dwa różne obiekty posiadające tę samą wartość SHA-1.

Jeżeli zdarzy Ci się zapisać obiekt który ma sumę kontrolną SHA-1 taką samą jak inny obiekt będący już w repozytorium, Git zauważy, że obiekt taki już istnieje i założy, że został on już zapisany. Jeżeli spróbujesz pobrać jego zawartość, zawsze otrzymasz dane pierwszego obiektu.

Powinieneś wiedzieć jednak, że taki scenariusz jest strasznie rzadki. Skrót SHA-1 ma długość 20 bajtów lub 160 bitów. Ilość losowych obiektów potrzebnych do zapewnienia 50% prawdopodobieństwa kolizji to około 2^{80} (wzór na obliczenie prawdopodobieństwa kolizji to $p = (n(n-1)/2) * (1/2^{160})$). 2^{80} to 1.2×10^{24} lub 1 milion miliardów miliardów. Jest to około 1200 razy ilość ziarenek piasku na kuli ziemskiej.

Weźmy przykład, aby zaprezentować Ci jak trudne jest wygenerowanie kolizji SHA-1. Jeżeli wszyscy z 6,5 miliarda osób na ziemi byłaby programistami i w każdej sekundzie, każdy z nich tworzyłby kod wielkości całego jądra Linuksa (1 milion obiektów Gita) i wgrywał go do ogromnego repozytorium Gita, zajęłoby około 5 lat, zanim w repozytorium byłoby tyle obiektów, aby mieć pewność 50% wystąpienia kolizji. Istnieje większe prawdopodobieństwo, że każdy z członków Twojego zespołu programistycznego zostanie zaatakowany i zabity przez wilki, w nie związanych ze sobą zdarzeniach, w ciągu tej samej nocy.

Odniesienie do gałęzi

Najprostszym sposobem na wskazanie konkretnej zmiany, jest stworzenie odniesienia do gałęzi wskazującej na nią. Następnie, będziesz mógł używać nazwy gałęzi we wszystkich

komendach Gita które przyjmują jako parametr obiekt lub wartość SHA-1. Na przykład, jeżeli chcesz pokazać ostatni zmieniony obiekt w gałęzi, podane niżej komendy są identyczne, przy założeniu, że `topic1` wskazuje na `ca82a6d`:

```
$ git show ca82a6dff817ec66f44342007202690a93763949
$ git show topic1
```

Jeżeli chciałbyś zobaczyć, na jaką sumę SHA-1 wskazuje dana gałąź, lub jeżeli chcesz zobaczyć na jaką sumę SHA-1 każdy z tych przykładów się rozwiązuje, możesz użyć komendy `rev-parse`. Możesz zobaczyć również rozdział 9, aby dowiedzieć się o tym narzędziu więcej; ale, `rev-parse` wykonuje operacje niskopoziomowo i nie jest stworzony do codziennej pracy. Jednakże potrafi być czasami przydatny, jeżeli musisz zobaczyć co tak naprawdę się dzieje. Możesz teraz wywołać `rev-parse` na swojej gałęzi.

```
$ git rev-parse topic1
ca82a6dff817ec66f44342007202690a93763949
```

Skróty do RefLog

Jedną z rzeczy które Git robi w tle w czasie Twojej pracy, jest utrzymywanie reflog-a - zapisanych informacji o tym, jak wyglądały odwołania HEAD-a i innych gałęzi w ciągu ostatnich miesięcy.

Możesz zobaczyć reflog-a za pomocą komendy `git reflog`:

```
$ git reflog
734713b... HEAD@{0}: commit: fixed refs handling, added gc auto, updated
d921970... HEAD@{1}: merge phedders/rdocs: Merge made by recursive.
1c002dd... HEAD@{2}: commit: added some blame and merge stuff
1c36188... HEAD@{3}: rebase -i (squash): updating HEAD
95df984... HEAD@{4}: commit: # This is a combination of two commits.
1c36188... HEAD@{5}: rebase -i (squash): updating HEAD
7e05da5... HEAD@{6}: rebase -i (pick): updating HEAD
```

Za każdym razem, gdy Twoja gałąź się przesuwa, Git przechowuje tę informację w tej tymczasowej historii. Za jej pomocą, możesz wskazać również starsze zmiany. Jeżeli chcesz zobaczyć zawartość HEAD-a sprzed 5 zmian, możesz użyć odwołania `@{n}`, które widać w wyniku komendy `reflog`:

```
$ git show HEAD@{5}
```

Możesz również użyć tej składni, aby dowiedzieć się, jak wyglądała dana gałąź jakiś czas temu. Na przykład, aby zobaczyć gdzie była gałąź `master` wczoraj, możesz wywołać

```
$ git show master@{yesterday}
```

Co pokaże Ci, na jakim etapie znajdowała się ta gałąź wczoraj. Ta technika zadziała tylko dla danych które są jeszcze w Twoim reflog-u, nie możesz więc jej użyć do sprawdzenia zmian starszych niż kilka miesięcy.

Aby zobaczyć wynik reflog-a w formacie podobnym do wyniku `git log`, możesz uruchomić `git log -g`:

```
$ git log -g master
commit 734713bc047d87bf7eac9674765ae793478c50d3
Reflog: master@{0} (Scott Chacon <schacon@gmail.com>)
Reflog message: commit: fixed refs handling, added gc auto, updated
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Fri Jan 2 18:32:33 2009 -0800
```

fixed refs handling, added gc auto, updated tests

```
commit d921970aadf03b3cf0e71becdaab3147ba71cdef
Reflog: master@{1} (Scott Chacon <schacon@gmail.com>)
Reflog message: merge phedders/rdocs: Merge made by recursive.
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Thu Dec 11 15:08:43 2008 -0800
```

Merge commit 'phedders/rdocs'

Należy zaznaczyć, że informacje z reflog-a są wyłącznie lokalne - jest to zapis zmian które wprowadzałeś w swoim repozytorium. Referencje nie będą takie same na kopii repozytorium u kogoś innego; a od razu po pierwszym sklonowaniu repozytorium, będziesz miał pusty reflog, ze względu na to, że żadna aktywność nie została wykonana. Uruchomienie `git show HEAD{2.months.ago}` zadziała tylko wówczas, gdy sklonowałeś swoje repozytorium przynajmniej dwa miesiące temu - jeżeli sklonowałeś je pięć minut temu, otrzymasz pusty wynik.

Referencje przodków

Innym często używanym sposobem na wskazanie konkretnego commit-a jest wskazanie przodka. Jeżeli umieścisz znak `^` na końcu referencji, Git rozwinie to do rodzica tego commit-a. Załóżmy, że spojrzales na historię zmian w swoim projekcie:

```
$ git log --pretty=format:'%h %s' --graph
* 734713b fixed refs handling, added gc auto, updated tests
*   d921970 Merge commit 'phedders/rdocs'
|\
| * 35cfb2b Some rdoc changes
* | 1c002dd added some blame and merge stuff
|/
* 1c36188 ignore *.gem
* 9b29157 add open3_detach to gemspec file list
```

Następne, możesz zobaczyć poprzednią zmianę, poprzez użycie `HEAD^`, co oznacza "rodzic HEAD-a":

```
$ git show HEAD^
commit d921970aadf03b3cf0e71becdaab3147ba71cdef
Merge: 1c002dd... 35cfb2b...
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date:   Thu Dec 11 15:08:43 2008 -0800
```

Merge commit 'phedders/rdocs'

Możesz również określić liczbę po `^` - na przykład, `d921970^2` oznacza "drugi rodzic d921970". Taka składnia jest użyteczna podczas łączenia zmian, które mają więcej niż jednego rodzica. Pierwszym rodzicem jest gałąź na której byłeś podczas łączenia zmian, a drugim jest zmiana w gałęzi którą łączyłeś:

```
$ git show d921970^
commit 1c002dd4b536e7479fe34593e72e6c6c1819e53b
Author: Scott Chacon <schacon@gmail.com>
Date: Thu Dec 11 14:58:32 2008 -0800
```

added some blame and merge stuff

```
$ git show d921970^2
commit 35cfb2b795a55793d7cc56a6cc2060b4bb732548
Author: Paul Hedderly <paul+git@mjr.org>
Date: Wed Dec 10 22:22:03 2008 +0000
```

Some rdoc changes

Kolejnym wskaźnikiem przodka jest `~`. On również wskazuje na pierwszego rodzica, więc `HEAD~` i `HEAD^` są równoznaczne. Różnica zaczyna być widoczna po sprecyzowaniu liczby. `HEAD~2` oznacza "pierwszy rodzic pierwszego rodzica", lub inaczej "dziadek" - przemierza to pierwszych rodziców ilość razy którą wskażesz. Na przykład, w historii pokazanej wcześniej, `HEAD~3` będzie:

```
$ git show HEAD~3
commit 1c3618887afb5fbcbea25b7c013f4e2114448b8d
Author: Tom Preston-Werner <tom@mojombo.com>
Date: Fri Nov 7 13:47:59 2008 -0500
```

ignore *.gem

Może to być również zapisane jako `HEAD^^`, co znowu daje pierwszego rodzica, pierwszego rodzica:

```
$ git show HEAD^^
commit 1c3618887afb5fbcbea25b7c013f4e2114448b8d
Author: Tom Preston-Werner <tom@mojombo.com>
Date: Fri Nov 7 13:47:59 2008 -0500
```

ignore *.gem

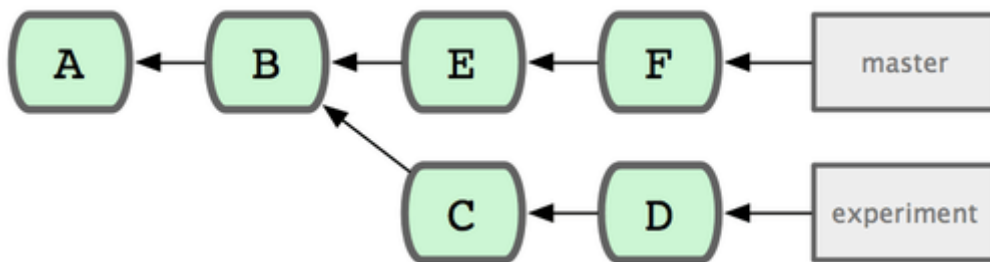
Możesz również łączyć obie składnie - możesz dostać drugiego rodzica poprzedniej referencji (zakładając że było to łączenie zmian) przy użyciu `HEAD~3^2`, i tak dalej.

Zakresy zmian

Teraz gdy możesz już wskazywać pojedyncze zmiany, sprawdźmy jak wskazać ich zakres. Jest to szczególnie przydatne podczas zarządzania gałęziami - w sytuacji, gdy masz dużą ilość gałęzi, możesz użyć wskaźnika zakresu zmian, aby odpowiedzieć na pytanie, w stylu "Jakie są zmiany na obecnej gałęzi, których jeszcze nie włączyłem do gałęzi głównej?"

Podwójna kropka

Najczęściej używaną składnią wskazywania zakresu zmian jest podwójna kropka. Mówi ona Gitowi, aby rozwinął zakres zmian które są osiągalne z pierwszego commitu, ale nie są z drugiego. Na przykład, załóżmy że masz historię zmian która wygląda tak jak na rysunku 6-1.

Rysunek 6-1. Przykładowa historia dla wskazania zakresu zmian.

Chcesz zobaczyć co z tego co znajduje się w Twojej gałęzi "experiment" nie zostało jeszcze włączone do gałęzi "master". Możesz poprosić Gita, aby pokazał Ci logi z informacjami o tych zmianach przy pomocy `master..experiment` - co oznacza "wszystkie zmiany dostępne z experiment które nie są dostępne przez master". Dla zachowania zwięzłości i przejrzystości w tych przykładach, użyję liter ze zmian znajdujących się na wykresie zamiast pełnego wyniku komendy, w kolejności w jakiej się pokażą:

```
$ git log master..experiment
D
C
```

Jeżeli, z drugiej strony, chcesz zobaczyć odwrotne działanie - wszystkie zmiany z master których nie ma w experiment - możesz odwrócić nazwy gałęzi. `experiment..master` pokaże wszystko to z master, co nie jest dostępne z experiment:

```
$ git log experiment..master
F
E
```

Jest to przydatne, jeżeli zamierzasz utrzymywać gałąź `experiment` zaktualizowaną, oraz przeglądać co będziesz integrował. Innym bardzo często używanym przykładem użycia tej składni jest sprawdzenie, co zamierzasz wypchnąć do zdalnego repozytorium:

```
$ git log origin/master..HEAD
```

Ta komenda pokaże wszystkie zmiany z Twojej obecnej gałęzi, których nie ma w zdalnej gałęzi `master` w repozytorium. Jeżeli uruchomisz `git push`, a Twoja obecna gałąź śledzi `origin/master`, zmiany pokazane przez `git log origin/master..HEAD` to te, które będą wysłane na serwer. Możesz również pominąć jedną ze stron tej składni, aby Git założył `HEAD`. Dla przykładu, możesz otrzymać takie same wyniki jak w poprzednim przykładzie wywołując `git log origin/master..` - Git wstawi `HEAD` jeżeli jednej ze stron brakuje.

Wielokrotne punkty

Składnie z dwiema kropkami jest użyteczna jako skrót; ale możesz chcieć wskazać więcej niż dwie gałęzie, jak na przykład zobaczenie które zmiany są w obojętnie której z gałęzi, ale nie są w gałęzi w której się obecnie znajdujesz. Git pozwala Ci na zrobienie tego poprzez użycie znaku `^`, lub opcji `--not` podanej przed referencją z której nie chcesz widzieć zmian. Dlatego też, te trzy komendy są równoznaczne:

```
$ git log refA..refB
$ git log ^refA refB
$ git log refB --not refA
```

Jest to bardzo fajne, ponieważ przy użyciu tej składni możesz wskazać więcej niż dwie referencje w swoim zapytaniu, czego nie możesz osiągnąć przy pomocy składni z dwiema kropkami. Dla przykładu, jeżeli chcesz zobaczyć zmiany które są dostępne z `refA` lub `refB`, ale nie z `refC`, możesz użyć:

```
$ git log refA refB ^refC
$ git log refA refB --not refC
```

Tworzy to bardzo użyteczną składnię zapytań, która powinna Ci pomóc dowiedzieć się, co jest w Twoich gałęziach.

Potrójna kropka

Ostatnią z głównych składni zakresu jest składnia z trzema kropkami, która wskazuje na wszystkie zmiany które są dostępne z jednej z dwóch referencji, ale nie z obu. Spójrz ponownie na przykład z historią zmian na rysunku 6-1. Jeżeli chcesz zobaczyć co jest zmienione w `master` lub `experiment`, poza wspólnymi, możesz uruchomić

```
$ git log master...experiment
F
E
D
C
```

Ponownie, otrzymasz normalny wynik `log`, ale pokazujący tylko informacje o czterech zmianach, występujących w normalnej kolejności.

Często używaną opcją do komendy `log` jest `--left-right`, która pokazuje po której stronie każda zmiana występuje. Pozwala to na uzyskanie użyteczniejszych informacji:

```
$ git log --left-right master...experiment
< F
< E
> D
> C
```

Przy pomocy tych narzędzi, możesz dużo łatwiej wskazać którą zmianę lub zmiany chcesz zobaczyć.

2 Interaktywne używanie przechowali

Git dostarcza kilku skryptów, które ułatwiają wykonywanie zadań z linii poleceń. Zobaczysz tutaj parę interaktywnych komend, które pomogą Ci z łatwością dopracować commity, aby zawierały tylko pewnie kombinacje i części plików. Narzędzia te są bardzo przydatne w sytuacji, gdy zmieniasz kilka plików i następnie decydujesz, że chciałbyś, aby te zmiany były w kilku mniejszych commitach, zamiast w jednym dużym. W ten sposób możesz mieć pewność, że Twoje commity są logicznie oddzielnymi zestawami zmian i mogą być łatwiej zweryfikowane przez innych programistów pracujących z Tobą. Jeżeli uruchomisz

git add z opcją -i lub -interactive, Git wejdzie w tryb interaktywny, pokazując coś podobnego do:

```
$ git add -i
      staged      unstaged path
1:    unchanged    +0/-1  TODO
2:    unchanged    +1/-1  index.html
3:    unchanged    +5/-1  lib/simplegit.rb

*** Commands ***
1: status      2: update      3: revert      4: add untracked
5: patch       6: diff        7: quit        8: help
What now>
```

Możesz zauważyć, że ta komenda pokazuje zupełnie inny obraz przechowalni - właściwie są to te same informacje które możesz otrzymać przy pomocy `git status`, ale w bardziej zwężonej formie. Listuje ona zmiany które dodałeś do przechowalni po lewej stronie, oraz te które nie są w niej jeszcze po prawej.

Po nich pokazana jest sekcja komend. Możesz w niej zrobić kilka rzeczy takich jak dodanie plików do przechowalni, usunięcie z niej, dodanie do przechowalni części plików, dodanie nieśledzonych plików, czy otrzymanie różnicy między tym co jest w przechowalni.

Dodawanie i usuwanie plików z przechowalni

Jeżeli naciśniesz 2 lub u w linii `What now>`, skrypt dopyta Cię o to, które pliki chcesz dodać do przechowalni:

```
What now> 2
      staged      unstaged path
1:    unchanged    +0/-1  TODO
2:    unchanged    +1/-1  index.html
3:    unchanged    +5/-1  lib/simplegit.rb
Update>>
```

Aby dodać pliki `TODO` i `index.html` do przechowalni, możesz wpisać numery:

```
Update>> 1,2
      staged      unstaged path
* 1:    unchanged    +0/-1  TODO
* 2:    unchanged    +1/-1  index.html
  3:    unchanged    +5/-1  lib/simplegit.rb
Update>>
```

Znak * obok każdego pliku, oznacza że plik ten będzie dodany do przechowalni. Jeżeli naciśniesz Enter, bez wpisywania niczego w `Update>>`, Git weźmie wszystkie zaznaczone pliki i doda je do przechowalni:

```
Update>>
updated 2 paths

*** Commands ***
1: status      2: update      3: revert      4: add untracked
5: patch       6: diff        7: quit        8: help
What now> 1
```

```

      staged      unstaged path
1:      +0/-1      nothing TODO
2:      +1/-1      nothing index.html
3:      unchanged      +5/-1 lib/simplegit.rb

```

Teraz możesz zauważyć, że pliki TODO i index.html są w przechowalni, a plik simplegit.rb nie. Jeżeli chcesz usunąć plik TODO z przechowalni, musisz użyć opcji `3` lub `r` (cofnij, od ang. revert):

```

*** Commands ***
  1: status      2: update      3: revert      4: add untracked
  5: patch       6: diff       7: quit       8: help
What now> 3
      staged      unstaged path
1:      +0/-1      nothing TODO
2:      +1/-1      nothing index.html
3:      unchanged      +5/-1 lib/simplegit.rb
Revert>> 1
      staged      unstaged path
* 1:      +0/-1      nothing TODO
  2:      +1/-1      nothing index.html
  3:      unchanged      +5/-1 lib/simplegit.rb
Revert>> [enter]
reverted one path

```

Spójrz ponownie na status Gita, zobaczysz teraz, że usunąłeś z poczekalni plik TODO:

```

*** Commands ***
  1: status      2: update      3: revert      4: add untracked
  5: patch       6: diff       7: quit       8: help
What now> 1
      staged      unstaged path
1:      unchanged      +0/-1 TODO
2:      +1/-1      nothing index.html
3:      unchanged      +5/-1 lib/simplegit.rb

```

Aby zobaczyć porównanie tego co jest w przechowalni, możesz użyć komendy `6` lub `d` (ang. diff). Pokaże ona listę plików, które możesz wybrać aby zobaczyć wprowadzone zmiany. Jest to podobne do działania komendy `git diff --cached`:

```

*** Commands ***
  1: status      2: update      3: revert      4: add untracked
  5: patch       6: diff       7: quit       8: help
What now> 6
      staged      unstaged path
1:      +1/-1      nothing index.html
Review diff>> 1
diff --git a/index.html b/index.html
index 4d07108..4335f49 100644
--- a/index.html
+++ b/index.html
@@ -16,7 +16,7 @@ Date Finder

```

<p id="out">...</p>

```

-<div id="footer">contact : support@github.com</div>
+<div id="footer">contact : email.support@github.com</div>

```

```
<script type="text/javascript">
```

Przy użyciu tych prostych komend, możesz używać trybu interaktywnego do łatwiejszej obsługi przechowalni.

Dodawanie łat do przechowalni

Dla Gita możliwe jest również, aby dodać do przechowalni tylko część plików, a nie całość. Na przykład, jeżeli zrobisz dwie zmiany w swoim pliku simplegit.rb, ale chcesz dodać do przechowalni tylko jedną z nich, a drugą nie. Z interaktywnej linii poleceń, wybierz `5` lub `p` (ang. patch). Git zapyta Cię, które pliki chciałbyś tylko w części dodać do przechowalni; następnie dla każdego zaznaczonego pliku, wyświetli kawałek różnicy na plikach i zapyta czy chcesz je dodać do przechowalni po kolei:

```
diff --git a/lib/simplegit.rb b/lib/simplegit.rb
index dd5ecc4..57399e0 100644
--- a/lib/simplegit.rb
+++ b/lib/simplegit.rb
@@ -22,7 +22,7 @@ class SimpleGit
  end

  def log(treeish = 'master')
-   command("git log -n 25 #{treeish}")
+   command("git log -n 30 #{treeish}")
  end

  def blame(path)
    Stage this hunk [y,n,a,d,/,j,J,g,e,]?
```

Masz teraz dużą ilość opcji. Pisząc `?` otrzymasz listę rzeczy które możesz zrobić:

```
Stage this hunk [y,n,a,d,/,j,J,g,e,]? ?
y - stage this hunk
n - do not stage this hunk
a - stage this and all the remaining hunks in the file
d - do not stage this hunk nor any of the remaining hunks in the file
g - select a hunk to go to
/ - search for a hunk matching the given regex
j - leave this hunk undecided, see next undecided hunk
J - leave this hunk undecided, see next hunk
k - leave this hunk undecided, see previous undecided hunk
K - leave this hunk undecided, see previous hunk
s - split the current hunk into smaller hunks
e - manually edit the current hunk
? - print help
```

Zazwyczaj, będziesz wybierał `y` lub `n` jeżeli chcesz dodać do przechowalni dany kawałek, ale zapisanie wszystkich które chcesz dodać do przechowalni w plikach, lub pominięcie decyzji również może być przydatne. Jeżeli dodasz część pliku do przechowalni, a pozostałej części nie, wynik komendy status będzie podobny do:

```
What now> 1
      staged      unstaged path
1:    unchanged    +0/-1  TODO
2:      +1/-1      nothing  index.html
3:      +1/-1      +4/-0  lib/simplegit.rb
```

Wynik komendy `status` dla pliku `simplegit.rb` jest interesujący. Pokazuje on, że kilka linii jest dodanych do przechowalni, a kilka nie. Masz plik, który jest tylko w części w przechowalni. W tym momencie, możesz zakończyć działanie trybu interaktywnego i uruchomić `git commit` w celu zatwierdzenia zmian.

Wreszcie, nie musisz być w trybie interaktywnym aby dodać część pliku do przechowalni - możesz wywołać to samo menu, poprzez uruchomienie `git add -p` lub `git add --patch` z linii komend.